

Datum
2017-01-17

Diarienummer
KSN-2014-0934

Kommunfullmäktige

Detaljplan för Uppsala Arena

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att anta detaljplan för Uppsala Arena enligt bilaga.

I avgörandet deltagande

Marlene Burwick (S), Maria Gardfjell (MP), Fredrik Ahlstedt (M), Erik Pelling (S), Caroline Hoffstedt (S), Ulrik Wärnsberg (S), Loa Mothata (S), Rickard Malmström (MP), Ilona Szatmári Waldau (V), Mats Gyllander (M), Carolina Bringborn Anadol (M), Anna Manell (L), Stefan Hanna (C), Jonas Segersam (KD), Simon Alm (SD)

Uppsala 14 december 2016

Marlene Burwick/Ingela Persson

Ärendet

Plan- och byggnadsnämnden har den 17 mars 2016 (**bilaga**) med hänvisning till planhandlingen, samrådsredogörelsen samt utlåtande efter granskning överlämnat detaljplan för Uppsala Arena till kommunfullmäktige för antagande.

Antagandehandlingarna omfattar

- Plan- och byggnadsnämndens beslut den 17 mars 2016
- Plankarta med bestämmelser
- Planbeskrivning
- Miljökonsekvensbeskrivning
- Samrådsredogörelse
- Utlåtande efter granskning
- Utredningar rörande arkeologi, större vattensalamander och övriga groddjur, dagvatten, tillgänglighet samt evenemangsbuller, se även [kommunens hemsida](#)
- Program för Gränby centrum och Arena
- Miljökonsekvensbeskrivning till program för Gränby centrum och Arena

Kommunstyrelsen (som är markägare och har övertagit ansvarsområdet från tidigare fastighetsnämnden) har begärt planläggning för Uppsala Arena. Byggnadsnämnden fattade 3 mars 2011 ett beslut om planuppdrag i enlighet med fastighetsnämndens begäran.

Föredragning

Detaljplanens syfte är att möjliggöra Uppsala Arena med plats för upp till 10 000 åskådare.

Planområdet ligger på Österledens västra sida och i anslutning till Gränby centrum.

Tidigare ställningstaganden

- Program för Gränby centrum och Arena (KS 2009-11-25)
- Översiktsplan 2010 samt aktualitetsförklaringen (KF 2014-05-26)
Detaljplaneförslaget är förenligt med översiktsplanen.
- Gällande detaljplaner: Större delen av planområdet omfattas av detaljplan för Gränbyparken (Pl 70U) och har markanvändningen allmän plats/park.

Förslaget

Stads- och landskapsbild

Byggnaden ska utformas som en märkesbyggnad. Planen medger cirka 20 000 kvm byggnadsarea och omfattar även ytor för angöring med cykel och buss samt för dagvattenhantering. Det aktuella projektet som ryms inom detaljplanen kallas *Uppsala Event Center* (UEC) och är en något mindre anläggning än vad planen medger. I det aktuella projektet UEC ingår en ishockeyarena samt kompletterande lokaler för utställningar och service med koppling till arenaverksamheten.

Samtliga illustrationer till höger har tagits fram av Sweco Architects. Observera att detaljplanen är flexibel och att bilderna endast är *exempel* på hur anläggningen kan utformas.

UEC sett från en punkt ovanför E4.

Riksintresse för totalförsvaret

Planområdet ligger inom riksintresse för totalförsvaret och omfattas av stoppområde för höga objekt. Byggnaderna får därför inte vara högre än 20 meter ovan mark.

Kulturarv

Det finns fornlämningar som måste tas bort om planen ska kunna genomföras. Planområdet ligger inom ett riksintresseområde för kulturmiljövården (område K36 – Vaksala) som i sin helhet består av en öppen slättbygd och ingår i den vidsträckta Uppsalaslätten. Förslaget har dock inte någon negativ inverkan på riksintresset.

Naturmiljö

Planområdet omfattar delar av en backe med varierande skogs- och hagmarksbiotoper med höga naturvärden. Betesdriften är av avgörande betydelse för kulturlandskapet inom Gränbyparken. De delar av planområdet som berör Gränbyparken nyttjas främst av de boende i de närliggande stadsdelarna. Gränby gård är dock en målpunkt för hela stadens befolkning.

Skogsbacken ingår i ett hänsynsområde för den större vattensalamandern, som liksom alla groddjur skyddas av artskyddsförordningen. Vid en inventering av groddjur våren 2015 påträffades ingen större vattensalamander inom planområdet, men däremot åkergroda och mindre vattensalamander.

Ingrepp, som riskerar att påverka populationen av större vattensalamander negativt, får endast ske med länsstyrelsens tillstånd. Det innebär i sin tur att eventuella kompensationsåtgärder måste godkännas av länsstyrelsen innan byggstart kan ske.

Kommunens nuvarande förslag till kompensationsåtgärder är en ny spridningsväg mellan populationerna av större vattensalamander i Vaksala och Gränby, se bilden till höger.

Trafik och gator

Avsikten är att kommunen, genom avtal med fastighetsägarna, skapar möjligheter för arenans besökare att nyttja cirka 400 befintliga parkeringsplatser i närområdet. Arenabolaget har önskat minst 2 000 parkeringsplatser (motsvarande cirka 7 hektar markparkering) i arenans närhet, men den ytan finns inte tillgänglig om marken längs Österleden ska bli ett framtida utvecklingsområde (aktualitetsförklaringen av ÖP, KF 2014-05-26). Det måste därför bli attraktivt för besökarna att nå arenan med gång-, cykel- och kollektivtrafik, vilket medför att det befintliga gång- och cykel- samt kollektivtrafiknätet måste förbättras så att de framstår som attraktiva för arenans besökare. Den planerade kollektivtrafiknoden i Gränby centrum är t.ex. viktig. Arrangörerna kan också själva stimulera ett hållbart resande i samband med evenen. Den begränsade tillgången till parkeringsplatser medför att tömningen av arenan inte kommer att belasta det kommunala och statliga vägnätet på ett sådant sätt att framkomligheten avsevärt försämras.

Planens genomförande

- Genomförandet av detaljplanen medför ekonomiska åtaganden för kommunen.
- Ett genomförandeavtal ska upprättas mellan exploatören och kommunen som reglerar den administrativa, ekonomiska och tekniska ansvarsfördelningen under tiden för genomförandet av planen. Kommunen genomför alla åtgärder på allmän plats såsom utbyggnad av Österleden och Marknadsgatan, förbättring av anslutande gång- och cykelväg nät utanför planområdet samt omhändertagande av dagvatten från gatumark.
- Kommunen genomför åtgärder som syftar till att gynna populationerna av större vattensalamander i Gränby och Vaksala. Den nödvändiga dispensen från artskyddsförordningen kan sökas först när åtgärderna har genomförts och utvärderats med visad god effekt.
- Det kommer att behövas avtal om samnyttjande av privata parkeringsplatser i arenans närhet samt överenskommelser mer kollektivtrafikens aktörer om god turtäthet och framkomlighet i samband med stora evenemang.
- Gränby 4H arrenderar bland annat skogsbackarna inom planområdet samt marken för de nya gång- och cykelförbindelser som föreslås utanför planområdet norr och väster om Gränby gård, se bilden t.h. Om planen ska genomföras innan arrendetidens utgång behövs en överenskommelse mellan arrendatorn och kommunen eftersom arrendet löper till 14 mars 2020.

Handläggare
Ulla-Britt Wickström

Datum
2016-03-17

Diarienummer
PBN 2013-001157

Kommunfullmäktige

Detaljplan för Uppsala Arena

Plan- och byggnadsnämnden beslutar i enlighet med bifogade protokoll att överlämna detaljplan för *Uppsala Arena* till kommunfullmäktige för antagande. Beträffande redovisning av förslaget hänvisas till bilagda planhandlingar bestående av: Plankarta, planbeskrivning, miljökonsekvensbeskrivning, granskningsutlåtande och samrådsredogörelse samt bifogade utredningar rörande arkeologi, större vattensalamander och övriga groddjur, dagvatten, tillgänglighet samt evenemangsbuller. Dessutom bifogas Program för Gränby centrum och arena samt miljökonsekvensbeskrivningen till ovan nämnda program.

Ett detaljplaneförslag var föremål för samråd under perioden 2 juli t.o.m. 15 augusti 2014 och det slutgiltiga detaljplaneförslaget ställdes ut för granskning under perioden 20 oktober till 10 november 2015. En kompletterande granskning genomfördes för en berörd arrendator under perioden 11 februari t.o.m. 5 mars 2016.

Med hänvisning till planhandlingarna föreslår plan- och byggnadsnämnden

att kommunfullmäktige antar detaljplan för Uppsala Arena.

Erik Pelling
ordförande

Sara Östberg
nämndsekreterare

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2016-03-17

Plats och tid: Bergius, Stationsgatan 12 klockan 13:00-15.30

Ledamöter: Erik Pelling (S), Ordf. Ersättare: Peter Burman (S)
 Trond Svendsen (MP), 1:e v ordf. Emelie Nilsson (S)
 Therez Olsson (M), 2:e vice ordf. Kerstin Lundberg (MP)
 Kia Solid (S) Rolf Kroon (M)
 Helena Olsson (S) Lars Tufvesson (M)
 Susanne Engström (MP) Rebecca Weissmann (L)
 Florian Burmeister (V)
 Sofia Spolander (M)
 Sture Blomgren (L)
 Freija Carlstén (C)
 Simon Westberg (KD)

Tjänstemän: Mats Norrbom, stadsbyggnadsdirektör, Ulla-Britt Wickström, planeringschef, Torsten Livion, detaljplanechef, Christian Blomberg, bygglovchef, Kristina Mårtensson, projektchef, Ingrid Anderbjörk, avdelningschef, Lisa Hellberg, projektledare, Anna Hellgren, Jenny Andreasson, Sofie Andersson Rosell, Anneli Sundin, Brita Christiansen, Pernilla Hessling, planarkitekter, Barbro Rinander ekonomichef, Katarina Forslöv, miljösamordnare, Anders Lidgren, Lotta Pettersson, bygglovshandläggare, Malin Sundkvist, bygglovarkitekt, Anton Thorgren, Josef Erlandsson, Samuel Isaksson, praktikanter. Tjänstemännen deltar som föredragande i respektive ärende.

Utses att justera: Therez Olsson (M) Paragrafer: 75 -79

Justeringens plats och tid: Kommunledningskontoret 17 mars 2016

Underskrifter:

 Erik Pelling, ordförande

 Therez Olsson justerare

 Sara Östberg sekreterare

ANSLAG/BEVIS Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ: Plan- och byggnadsnämnden

Datum: 17 mars 2016

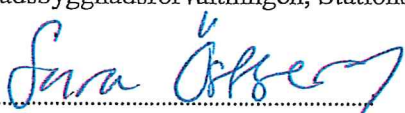
Datum för anslags uppsättande: 18 mars 2016

Sista dag för överklagande: 8 april 2016

Datum för anslags nedtagande: 11 april

Förvaringsplats för protokollet: Stadsbyggnadsförvaltningen, Stationsgatan 12

Underskrift:

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2016-03-17

§ 79**Detaljplan för Uppsala Arena
2013-001157****Beslut**

Plan- och byggnadsnämnden beslutar

att godkänna förslaget till detaljplan och utlåtandet daterat 2016-02-29 för Uppsala Arena samt skicka detaljplanen vidare till kommunfullmäktige för antagande.

Ett genomförande av detaljplanen antas medföra risk för betydande miljöpåverkan enligt miljöbalken (MB) 6:11.

Särskilt yttrande

Therez Olsson, Sofia Spolander (båda M), Sture Blomgren (L) Freija Carlstén (C) och Simon Westberg (KD) anmäler ett särskilt yttrande till protokollet.

Sammanfattning

Planförslaget syftar till att möjliggöra Uppsala Arena med plats för upp till 10 000 åskådare. Byggnaden ska utformas som en märkesbyggnad. Planen medger cirka 20 000 kvm byggnadsarea och omfattar ytor för angöring med cykel och buss. Byggnaderna tillåts att vara 20 meter höga. Planområdet ligger intill Österleden inom stadsväven och är förenligt med översiktsplanen. Ett program för Gränby centrum och arena godkändes av kommunstyrelsen 2009. Planområdet för Uppsala Arena är betydligt mindre än i programmet eftersom programmets parkeringsytor inte längre finns med i förslaget.

Beslutsunderlag

Förvaltningens skrivelse 7 mars 2016.

Arbetsutskottet föreslår att detaljplanen godkänns och skickas till kommunfullmäktige för antagande.

Expedieras till

Kommunfullmäktige

Akten

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Ärende 7

Detaljplan för Uppsala arena

Särskilt yttrande från Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna

Det är angeläget att tillgodose behovet av parkeringsplatser vid Uppsala arena. Efter planprogrammet har en del andra förutsättningar förändrats. Ståndpunkterna gällande om det finns utrymme för att samarbeta kring parkeringsytorna i Gränby centrum och upplåta dem för arenans besökare har ändrats samtidigt som arenabolaget har önskat ytor för markparkering i anslutning till arenan. Den marken är enligt den senaste aktualitetsförklaringen av översiktsplanen (2014) ett blivande utvecklingsområde för bostäder och verksamheter. Marken anses därför för värdefull för att upplåtas för markparkering.

Sammanfattningsvis måste kommunen lägga stor vikt vid hur parkeringssituationen ska lösas, vilket kommunen åtagit sig att ordna. Det är orimligt att tro att alla som vill besöka arenans olika evenemang ska förlita sig på kollektivtrafiken. Att inte möjliggöra parkeringsplatser skulle inverka negativt på arenans förmåga att arrangera olika evenemang, vilket skulle kunna få förödande konsekvenser för den ekonomiska bärkraften för arenan.

ALLIANS

E.P.

90

Handläggare:
Anneli Sundin

Datum:
2016-03-07

Diarienummer:
PBN 2013-001157

Utlåtande

Detaljplan för Uppsala Arena

Normalt planförfarande

Detaljplanens syfte

Planförslaget syftar till att möjliggöra Uppsala Arena med plats för upp till 10 000 åskådare. Byggnaden ska utformas som en märkesbyggnad. Planen medger cirka 20 000 kvm byggnadsarea och omfattar ytor för angöring med cykel och buss. Byggnaderna tillåts att vara 20 meter höga. Planområdet ligger intill Österleden inom stadsväven och förslaget är förenligt med översiktsplanen. Ett program för Gränby centrum och arena godkändes av kommunstyrelsen 2009. Planområdet för Uppsala Arena är betydligt mindre än i programmet eftersom programmets parkeringsytor inte längre finns med i förslaget.

Granskningsyttranden	
Totalt antal inkomna	17
Beslutsdatum	
Ansökan inkom:	2006-03-20
Beslut om programsamråd*:	2007-04-19
Beslut om miljöbedömning:	2014-05-12 (ej risk för betydande miljöpåverkan) samt 2015-08-27 (risk för betydande miljöpåverkan)
Programsamråd*:	2008-01-18 – 2008-03-20
Programmet* godkänt i Kommunstyrelsen	2009-11-25
Beslut om planuppdrag:	2013-03-16
Beslut om samråd:	2014-06-12
Beslut om miljöbedömning för Uppsala Arena	2014-06-12
Samråd:	2014-07-02 – 2014-08-15
Beslut om granskning:	2015-08-27
Beslut om MKB	2015-08-27
Granskning	2015-10-20 – 2015-11-10
Kompletterande granskning	2016-02-11 – 2016-03-05
Beslut om godkännande	
Beslut om antagande	

Innehållsförteckning

1. SAMMANFATTNING AV GRANSKNINGEN	3
2. SAMMANFATTNING AV ÄNDRINGAR I FÖRSLAGET	3
3. SAMMANFATTNING AV INKOMNA SYNUNKTER OCH PLAN- OCH BYGGNADSNÄMNDENS STÄLLNINGSTAGANDE.....	
4. ÖVERSIKT ÖVER INKOMNA GRANSKNINGSYTTRANEN.....	14

ARBETSMATERIAL

1. Sammanfattning av granskningen

Granskningen genomfördes under perioden 20 oktober till 10 november 2015. Efter granskningstidens slut upptäcktes att det finns ytterligare en arrendator i planområdet – arrendatorn på Brillinge som arrenderar åkermarken. Han bereddes därför en kompletterande granskning under perioden 2016-02-11 t.o.m. 2016-03-05.

17 yttranden har inkommit.

2. Sammanfattning av ändringar i förslaget

- Förekomsten av åkergröda i skogsbacken
- Förslag på åtgärder för att stimulera en spridning av större vattensalamander mellan Gränby och Vaksala ska beskrivas tydligare i planbeskrivningen och i miljökonsekvensbeskrivningen.
- En översiktlig beskrivning av lämpliga åtgärder för att skapa en spridningsväg mellan populationerna i Vaksala och Gränby.
- En beskrivning av hur dagvatten från den utökade delen av Österleden kan fördröjas och renas.
- Anläggningens inverkan på riksintressena E4 och väg 55 ska beskrivas tydligare.
- Folkhälsomyndighetens allmänna råd om ljudnivåer *inomhus för evenemangsbesökare*, se (FoHMFS 2014:15) och beräknat evenemangsbuller redovisas.
- Planbeskrivningen kompletteras med en upplysning om att brandförsvarets räddningsfordon måste ha åtkomst till alla sidor på arenan.

Följande har inte fått sina synpunkter tillgodosedda i detaljplaneförslaget:

Sakägare enligt fastighetsförteckningen

Atrium-Ljungberg AB (Moderbolag till Gränby Centrum AB och Gränby Köpstad AB)

Gustav Nyström, Brillinge 2:26,

Gunnel Nyström, Brillinge 2:26,

Eva Carlsson, Brillinge 2:30,

Göran Carlsson, Brillinge 2:30,

Malin Kelén, Brillinge 2:31,

Martin Svensson, Brillinge 2:31,

Gränby 4H, även arrendator inom delar av planområdet.,

Miljöorganisationer med rätt att överklaga enligt miljöbalken 16 kap 13 §

Föreningen Vårda Uppsala,

Naturskyddsföreningen,

Övriga för kännedom

Miljöpartiet

Kollektivtrafikförvaltningen ULS

Trafikverket, Region Öst

Barn- och ungdomsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Göran Lennartsson, Brillinge

Suzanne Jansson, Brillinge 2:1

Eija Österberg, Balders väg 3

Övriga från programsamrådet 2008

Miljövårdsrådet (2008)

Vaksala hembygdsförening

Länsstyrelsen

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

ARBETSMATERIAL

3. Sammanfattning av inkomna synpunkter och förvaltningens bedömning.

För att ge en god överblick av samrådsyttrandena och förvaltningens bedömning är dessa sammanställda ämnesvis.

Artskyddsförordningen

Länsstyrelsen

Kraven att få dispens enligt 14 § artskyddsförordningen uppfylls inte eftersom det inte kan uteslutas att större vattensalamander förekommer inom planområdet. Även åkergroda, som hittades i vårens inventering av planområdet, omfattas av artskyddsförordningen.

För att planföreslaget ska kunna genomföras måste groddjursmiljön kompenseras i förhand med förebyggande skyddsåtgärder på det sätt som föreskrivs i Naturvårdsverkets handbok för artskyddsförordningen. De förebyggande åtgärderna ska fungera innan området kan exploateras.

Gränby 4H

I underlaget rörande konsekvensbeskrivningen för salamanderpopulationen så framställs det som att den gjorda inventeringen skulle fastslå att större salamandrar inte förekommer i området. Denna slutsats är ifrågasatt av flera bland annat Länsstyrelsens expert som intervjuades av UNT i frågan, men också den av kommunens tjänstemän som ansvarade för utsättningen av fällorna, då tidpunkten för inventeringen kan ha varit för sent och de större salamandrarna redan vandrat. Dessutom står i utredningen att större salamander bara rapporterats vid ett tillfälle 2012 i "ankdammen". Det finns rapporterade observationer även senare (bland annat i år).

Förvaltningens bedömning

Stadsbyggnadsförvaltningen har i samarbete med länsstyrelsen påbörjat ett arbete med att skapa en spridningsväg över Brillinge, mellan populationerna i Gränbyområdet och Vaksala. Tanken är att tillföra ett nytt spridningsrör under Östhammarsvägen och att använda den befintliga tunneln under Österleden. Små dammar med dagvatten från Arenaområdet och den nya gång- och cykelbanan samt fuktstråk kan locka den större vattensalamandern att söka sig vidare från Brillinge mot Vaksala.

Kommunen utförde våren 2015 en inventering av groddjur som vandrade från planområdet mot dammarna. Barriären med fällor satt uppe 2/4 -15/5. Kommunens bedömning, mot bakgrund av rådande väderförhållanden under mars-april 2015 och med stöd av konsult med expertkompetens om groddjur och erfarenhet av groddjursinventeringar, är att inventeringen startade i rätt tid för att fånga in vandringsen av groddjur. Kommunens bedömning är därför att skogsbacken inte är livsmiljö för den större vattensalamandern. Detaljplanen ger en byggrätt i skogsbacken men ett byggande i den måste även vara förenligt med artskyddsförordningen och i det fallet bedömer/beslutar länsstyrelsen om en sådan åtgärd är möjligt – oavsett vad detaljplanen medger.

Vid inventeringen av vandrande groddjur från planområdet gjordes ett antal fynd av åkergroda. Åkergrodans livsmiljö är såsom länsstyrelsen påpekar, liksom den större vattensalamanderns, skyddad enligt 4 § 4 punkten artskyddsförordningen. Åkergrodan har dock till skillnad från större vattensalamander "gynnsam bevarandestatus" inom EU varför kommunen bedömer, med stöd av konsult med expertkompetens om groddjur och kunskap om praxis av hantering av artskydd, att planens eventuella påverkan på åkergroda inte nödvändigtvis skulle anses strida mot artskyddsförordningen.

Riksintresse för totalförsvaret

Försvarsmakten har inga invändningar

Riksintresse för kommunikation

Trafikverket vill att planen visar hur trafiken påverkar väg 55 och E4 i samband med att evenemangen slutar. Särskilt fokus bör läggas på hur biltrafiken påverkar påfarterna.

Förvaltningens bedömning

De flesta evenemang kommer att äga rum kvällstid och på helger, dvs evenemangen kommer inte att sluta i samband med dygnets maxtimmar för trafiken på det omgivande gatu- och vägnätet. I genomsnitt brukar maxtimmen alstra cirka 10 % av medeldygnstrafiken. Tömningen av Uppsala Arena orsakar betydligt mindre trafikflöden än maxtimmen och därför kommer tömningen *inte* att bli så omfattande att riksintressena E4 och väg 55 skadas.

Bakgrund till förvaltningens bedömning av trafikflöden vid tömningen av Uppsala Arena:

Det totala antalet fordonsrörelser som alstras av Uppsala Arena i närområdet vid evenemangets slut blir cirka 650-800 vid de större evenemangen. Trafiken alstras från de 420 parkeringsplatser som enligt planförslaget bör ha ett avtal om parkering till Uppsala Arena samt från de 230-380 fordon som endast hämtar besökare. Trafiken sprids på olika gator beroende på parkeringsplats och hämtväg. När ett evenemang är slut och anläggningen ska tömmas så kommer det att ta olika lång tid för besökarna att lämna lokalerna och nå den parkerade eller hämtande bilen eftersom parkeringarna fördelas på flera ställen. Man kan därför anta att de som reser med bil kommer att behöva mellan 5 och 30 minuter innan bilarna avreser. Det medför att tömningen sprids både i tid och i rum.

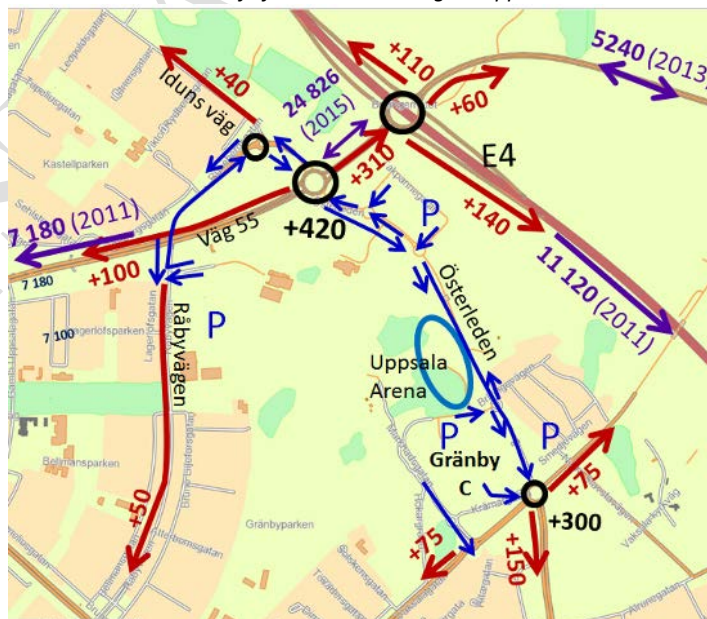
Vid tömningen beräknas det sammanlagda antalet fordonsrörelser bli 650-800. Den högre siffran används som underlag för beräkningarna i kartan till höger.

Fordonen fördelas så att Brillingemotet belastas med cirka 290 fordon under 30 minuter och påfarterna till E4 belastas med cirka 120 fordon vardera.

Cirkulationsplatsen för väg 55 och Österleden/Iduns väg belastas med cirka 420 fordon från arenan vid tömningen. Påfarten till väg 55 västerut belastas med 100 fordon från arenans tömning.

Vid större evenemang kan även upp till 15 evenemangsbussar lämna arenan via Österleden. Man kan utgå från att samtliga passerar cirkulationsplatsen vid väg 55 för att sedan fördelas mot väg 55 och E4.

Beräknade trafikflöden vid tömning av Uppsala Arena

Rött – Sammanlagd trafik från tömning av arenan

Svart – Cirkulationsplatsens sammanlagd trafik från tömningen av arenan

Blått – Trafik från sammanlagt 420 platser samt från hämtande bilar.

Lila – Senast uppmätta trafikflöde/dygn (+ årtal). Pilen visar om mätningen avser en eller två köriktningar

Troligen blir dock trafiken mindre än vad bilden visar, eftersom arenabesökarna beräknas alstra sammanlagt 1 300 fordonsrörelser per evenemang (dvs med resor både till och från Uppsala Arena och utsprikt på fler gator än Österleden/väg 55).

Angöringstrafik för bilar i det kommunala gatunätet

Gränby 4H

I planbeskrivningen utgår man från mätningar av trafiken på Österleden 2012. I och med öppnandet av Gränby Köpstad under hösten har situationen förändrats med följd att trafikstockningar uppkommer dagligen. Möjligheten att hjälpa trafiken genom avancerad planering av trafikljus som nämns föreligger inte, då inga trafikljus finns i området.

Förvaltningens bedömning

Trafiken på Österleden alstras huvudsakligen av arbetsresor och av trafik till och från handelsområdena i Gränby. Endast en liten del av trafiken på Österleden kommer att orsakas av evenemang inom planområdet, se föregående sida. De flesta evenemangen kommer inte heller att krocka tidsmässigt med maxtimmen för trafiken på Österleden.

Kommunen kan vid behov uppföra trafikljus även om det inte finns några där nu.

Parkering

Atrium-Ljungberg

De parkeringsplatser som idag finns inom fastigheten för Gränby Centrum är endast avsedda för handelsplatsens besökare och vid helger och högtider är parkeringen så pass överbelagd att Cirkusplatsen förhyrs för att möjliggöra lediga parkeringsplatser för samtliga besökare. Genom pågående detaljplaner för Gränby Centrum planeras det för en utbyggnad av såväl kommersiella ytor som bostäder, varför det planeras ytterligare parkeringsplatser för att möta det ökade parkeringsbehovet inom fastigheten. Atrium Ljungberg kan inte acceptera att Uppsala Arenas parkeringsbehov löses inom ramen för de befintliga eller planerade parkeringsplatserna på någon av våra fastigheter, varken i Gränby Centrum eller Gränby Köpstad.

I planen görs antaganaden om att arenans parkeringsbehov kan reduceras dels med hänvisning till överkapacitet i parkeringslösningarna i bl.a. Gränby Centrum och Gränby Köpstad, dels med hänvisning till att vissa arenabesökare redan är besökare i Gränby Centrum. Båda dessa antaganden är felaktiga då det idag inte finns någon överkapacitet i dessa parkeringsanläggningar. Gränby Centrum har idag cirka 1 700 parkeringsplatser som är avgiftsfria och som ligger i Uppsala Arenas omedelbara närhet. Om inte en funktionell och rationell parkeringslösning för arenan inarbetas i detaljplanen, och därtill genomförs, är risken överhängande att arenabesökarna i första hand kommer nyttja Gränby Centrums parkering. Detta kommer i sin tur att inverka menligt på handlarnas omsättning genom lägre besöksfrekvens och därigenom på oss som fastighetsägare. Vårt förslag på lösning av Uppsala Arenas parkeringsbehov är att på kort sikt bygga en provisorisk markparkering i direkt anslutning norr om arenan. För att sedan på längre sikt, när arenans parkeringsbehov utvärderats och när detta område är redo att utvecklas av Uppsala kommun, bygga ett parkeringshus som finansieras av de exploateringsintäkter som tillskapas när det området utvecklas.

Vi är positiva till många av åtgärderna i "Bas-paketet" men anser också att det saknas två nödvändiga åtgärder, nämligen: Genomförande av den redan planlagda och planerade gång- och cykelbron över Bärbyleden i höjd med Takpannegatan, som kommer att skapa bättre förutsättningar för boende i Nyby och Gamla Uppsala att ta sig till arenan via gång- och cykel. Denna gång-och cykelbro har legat i budget för utförande tidigare år men nedprioriterats. En ombyggnad av rondellen vid Bärbyleden/Österleden för att skapa en ventil mellan Österleden och E4:an och på så sätt enkelt kunna få ner trycket på Österleden vid arrangemang i arenan.

Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB

I normalfallet kan 200 parkeringar tas i anspråk på Gränby Sportfält men i ett scenario där match/event pågår även på sportfältet krävs samtliga tillgängliga parkeringar till sportfältets besökare. Det krävs således en kalendersamordning parterna emellan.

Gränby 4H

4H-gården har ett fåtal parkeringsplatser, men även hårdgjorda ytor som många besökare försöker utnyttja som parkering. 4H är bekymrade över att trycket på parkeringsytor ökar av två skäl: Dels ligger dessa hårdgjorda ytor så att det genererar störande trafik över gårdstunet, dels får gården ett antal besökare som inte har gården som mål, och därmed ökar riskerna för skadegörelse och slitage. 4H:s verksamhet innebär att unga vistas kvällstid på gården och de uttrycker en oro över sin säkerhet med (sport)evenemangsbesökare som passerar, eller vistas på gården.

Förvaltningens bedömning

Kommunen vill inte avstå mark för parkering i arenans närhet, eftersom området längs Österleden är utpekad som ett framtida utbyggnadsområde. (Aktualitetsförklaringen av översiktsplanen 2014-05-26) Kommunen kan bidra med att medverka till parkeringsavtal för de näraliggande parkeringarna på kvartersmark.

Det kan vara lockande att ordna tillfälliga parkeringar för arenan på åkrarna längs Österleden, men det finns flera problem med det:

- Arenan ska långsiktigt klara sig utan egna parkeringsplatser. Det är därför viktigt att redan från början stimulera ett annat beteende än bilangöring hos besökarna, så att de inte räknar med eller rent av kräver stora parkeringsytor även i framtiden. Då är det risk att kommunen inte kan ta bort den tillfälliga besöksparkeringen på marken för utvecklingsområdet.
- Marken är planlagd som park. Stora parkeringsytor är inte förenligt med parkändamål. Om man ändå vill tillåta stora parkeringsytor på åkermarken, måste förutsättningarna utredas på nytt när det gäller miljökonsekvenser såsom trafik, dagvatten, buller etc.

Förslagen i "baspaketet" kan inte regleras av detaljplanen. I vissa fall hänger åtgärderna samman med andra planerade åtgärder i Gränbyområdet och kan då komma att genomföras oberoende av detaljplanen för Uppsala Arena. Andra åtgärder kan vara direkt kopplade till en ny arena och bör planeras för att vara färdigställda när arenan tas i bruk.

Planbeskrivningens genomförandebeskrivning kompletteras med att ett avtal om parkering på sportfältet bör innehålla förslag om kalendersamordning.

Risken finns att arenabesökare olagligen parkerar på flera ställen i närheten, vilket kan medföra att fastighetsägare/arrendatorer på olika sätt måste tydliggöra att obehörig parkering är olaglig och/eller förhindra att det uppkommer. Kommunen kan eventuellt hjälpa till med en ännu tydligare skyltning på angöringsvägen till Gränby gård, men det är inget som regleras av detaljplanen.

Angöringstrafik i det kommunala gång- och cykelvägnätet

Gränby 4H

I tillgänglighetsanalysen utpekas Gränby gård som en "saknad länk" för gång- och cykeltrafiken. Den befintliga vägen genom Gränby gård blir attraktiv för besökare till Uppsala Arena. En ökning av genomfartstrafik, främst cyklar, kommer att påverka verksamheten och säkerheten på gården negativt. Gårdens inriktning gör att många små barn rör sig fritt på området och det är begränsad sikt på flera ställen. Trots detta finns redan nu genomfartstrafik som inte tar hänsyn till detta.

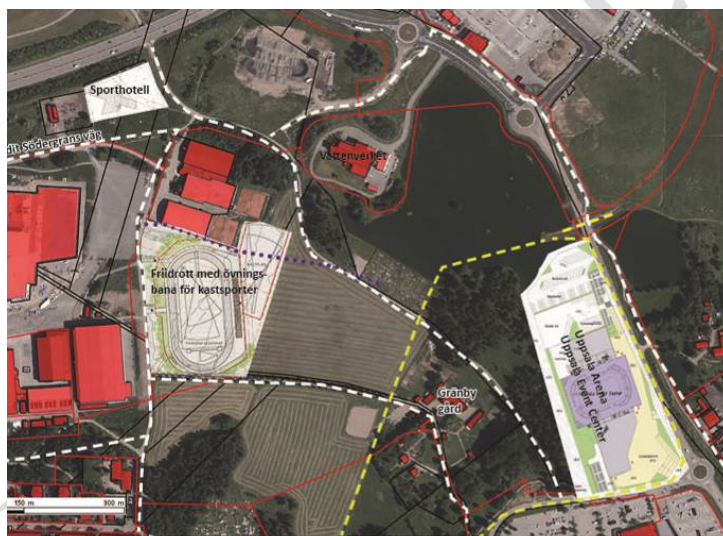
Idrotts- och fritidsnämnden

De befintliga gång- och cykelstråken bör kompletteras enligt förslag som återges i tillgänglighetsanalysen.

Förvaltningens bedömning

Tillgänglighetsanalysens förslag finns även beskrivet i planbeskrivningen, dels under rubriken Trafik och tillgänglighet/Gång- och cykelvägnät och dels under rubriken Planens genomförande/Organisatoriska åtgärder. Inom förvaltningen pågår även ett arbete med ett områdesprogram för Gränby-parken och där föreslås också, bland annat, samma gång- och cykelvägar.

De huvudsakliga befintliga och föreslagna angöringsvägarna för gång- och cykel till Uppsala Arenan/Uppsala Event center redovisas på sidan 34 i planbeskrivningen. På bilden till höger kan man se att sträckningen över Gränby gård blir en omväg för i stort sett alla cyklister som har målpunkten i Uppsala Arena eftersom tanken är att stora ytor för cykelparkering ska finnas i den norra delen av arenaområdet.

Vit streckad linje – befintliga gc-vägar
 Gul streckad linje – föreslagna gc-vägar i principiell sträckning (inte detaljstuderade)
 Lila prickad linje – föreslagna gc-väg som kan omöjliggöras av sportfältets planerade övningsbana för kastsporter.

Kollektivtrafik

Kollektivtrafikförvaltningen/UL upprepar sitt samrådsyttrande att Österleden behöver förstärkas med två körfält för kollektivtrafiken för att möjliggöra en punktlig och kapacitetsstark kollektivtrafik till arenan.

Det är viktigt att en dialog förs mellan Kollektivtrafikförvaltningen, arenan och kommunen kring de tider när förstärkning av kollektivtrafiken till arenan kan behövas, eftersom många event kan antas infalla under tider som normalt trafikeras enligt lågtrafiktabell.

Förvaltningens bedömning

Just nu finns utrymme för ett extra körfält, som kan reserveras för kollektivtrafiken. På gångavstånd kommer det dock att finnas god tillgång till kollektivtrafiknod som möjliggörs genom detaljplanen för sydvästra Gränby centrum (antagen i PBN 2016-01-27).

Förvaltningen delar synpunkten att det är viktigt med en dialog om eventuell förstärkning vissa tider. Det regleras dock inte av detaljplanen och det är knappast troligt att parterna kommer att vända sig till planbeskrivningen för att få inspiration till en sådan dialog.

Buller och vibrationer

Länsstyrelsen

Folkhälsomyndigheten har ersatt Socialstyrelsens allmänna råd med nya. Dessutom finns ett allmänt råd om höga ljudnivåer som gäller där människor vistas. Båda dessa allmänna råd bör beaktas när kommunen för den fördjupade utredningen inför eventuell bygglovprövning för att reducera buller, även lågfrekvent ljud från konserter och evenemang.

Gränby 4H

Vilken decibelnivå från evenemangen räknas som acceptabel för vår typ av verksamhet (som även bedrivs utomhus)?

Planen bör redovisa hur markvibrationerna vid sprängningar och pålning påverkar olika djurslag. Vi anser att en annan hänsyn behöver tas till djuren, då de kan ha bättre hörsel än människor (både ljudvolym och andra frekvenser). Djuren påverkas i stor utsträckning av markvibrationer som kan vara stressande och de har heller inte en möjlighet att förstå källan till ljudet eller vibrationen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Frågan om störningar från evenemang i arenan har inte hanterats tillräckligt. Det kan innebära att krav måste ställas på ljudnivåer i efterhand och att arenan blir mindre attraktiv för till exempel kända artister och publikfriande idrottsevenemang. Den risken måste minskas genom egenskapsbestämmelser och tydliga krav på arenans konstruktion i bullerhänseende. För att kraven på ljudnivåer inomhus ska i klaras i befintlig och kommande bebyggelse krävs att:

1. Det görs en noggrann undersökning om vilken dämpning som behövs på arenabyggnaden.
2. Att utredningen ligger till grund för planbestämmelse om krav på ljudisolering på arenabyggnaden som ska tillämpas vid bygglovprövningen.
3. Att det införs planbestämmelser med innebörden att evenemang på arenan inte får orsaka ljudnivåer från musik som överstiger Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus (FoHMFS 2014:15)

Förvaltningens bedömning

Planbeskrivningen uppdateras med:

- En upplysning om Folkhälsomyndighetens allmänna råd om evenemangsbuller. De allmänna råden hanterar endast ljudnivåer *inomhus för evenemangsbesökare*, se (FoHMFS 2014:15) <http://www.folkhalsomyndigheten.se/documents/publicerat-material/foreskrifter1/fohmfs-2014-15.pdf>.
- En redogörelse av beräknade ljudnivåer från evenemang (se nedan)
- Information om att krav på ljudnivåer kan komma efterhand och att arenan därmed kan bli mindre attraktiv för evenemang.

En översiktlig utredning av evenemangsbuller har tagits fram (Ramböll 2016). Ljudnivåerna har beräknats utifrån att evenemangen följer folkhälsomyndighetens allmänna råd (se ovan). Enligt utredningen kommer ljudnivåerna att bli låga för omgivande bostadsbebyggelse. Beräkningarna visar även att eventuella nyttillkommande bostäder, som placeras endast 50 meter från arenan, inte heller får höga ljudnivåer, inte ens utomhus. Se tabell t.h.

Tabell 3. Beräknade ljudnivåer [dB]

Ljud	I arena	Utomhus vid arena	vid bostäder	Inomhus bostäder
Maximalt ljud	115			
Tung fasad		39	22	-
Lätt fasad		54	37	7
Ekvivalent ljud	100			
Tung fasad		24	7	-
Lätt fasad		39	22	-

Tabell: Ramböll 2016

Plankartan kompletteras inte med bestämmelser som dubblar gällande lagstiftning och rättspraxis enligt annan lagstiftning, eftersom sådan kan ändras under detaljplanens genomförandetid. Intressenterna bakom det aktuella projektet Uppsala Event Center är väl insatta i bestämmelserna rörande evenemangsbuller, men byggnadens material, isolering med mera har ännu inte projekterats i detalj. Bullerutredningen ovan visar därför beräkningar för olika typer av fasad på arenan. Det kan inte uteslutas att vissa djur blir störda av enstaka evenemang även om dessa har ljudnivåer under folkhälsomyndighetens allmänna råd. Redan idag förekommer cirkusar och kringresande tivolin på platsen och även de har ljudnivåer som kan vara ovana för gårdens djur.

All typ av byggnation orsakar större eller mindre störningar under byggtiden. Detaljplanen reglerar inte hur mycket bygget får störa omgivningen. Det kan regleras i samband med bygglovprocessen.

Gränby gårds och skogsbackens betydelse för rekreation och friluftsliv samt för landskapsbilden.

Gränby 4H

Vi uppskattar den genomförda sänkningen av arenans takhöjd till 20 meter. Med nuvarande vegetation bör detta innebära, i enlighet med den vybild som presenterats, att arenan är dold från gården. Efter en inventering på plats i skogsbacken så ser vi att denna funktion på flera punkter är beroende av enskilda träd. Det vore förstås bättre med en utökad trädbarriär.

1. Kvarvarande mark i skogsbacken kommer på en lång sträcka vara så smal, att vi är osäkra på om det går att bedriva djurverksamhet där, eller om ytan är tillräcklig för rekreations- eller friluftsverksamhet.
2. I planbeskrivningen sägs korrekt att ett levande, biologiskt rikt, jordbrukslandskap behålls och hävdas. Den marktyp som berörs, skogsbacken, finns däremot inte tillgänglig i området på annat håll. Små skogspartier finns nu i kråkskogen (vid kolonilottsområdet mot bostadsområdet, och bakom Brillinge, men inget av dessa är lika tillgängligt eller av så hög kvalitet för rekreation som den berörda skogsbacken. I och med övriga byggplaner riskeras även dessa skogspartier. Skog är den typ av natur som för många ger den största rekreativa upplevelsen, och partiet kan vara av stor vikt för de många planerade boendena i området.

Gustav och Gunnel Nyström

Denna detaljplan bör avslås då byggnationen förstör den sista lilla biten naturmark som finns i östra Uppsala.

Hyresgästföreningen Uppsala-Knivsta

Vi vill att planen ska ta större hänsyn till att bevara skogspartiet då området är värdefullt av miljöskäl och för de boende.

Föreningen Vårda Uppsala

Alla stora terrängingrepp som görs kan inte anses hållbara. Det är fullt möjligt att disponera om tomten för en enklare lösning med betydligt mindre ingrepp, genom att flytta byggnaderna norrut.

Förvaltningens bedömning

Stadsbyggnadsförvaltningen delar uppfattningen att Gränby 4H har stor betydelse för rekreation och att skogsmarken har ett särskilt värde i de nordöstra stadsdelarna. Det har visat sig omöjligt att inrymma det aktuella projektet Uppsala Event Center på en yta som lämnar skogsbacken orörd. Dvs byggnaden får plats på marken nedanför kullen men entrépartier och utrymningsvägar får inte plats mellan anläggningen och Österleden.

I en avvägning mellan rekreationsvärdena i skogsbacken och möjligheten att anlägga Uppsala Arena har arenans behov av yta värderats högst. Detaljplanen är dock mycket flexibel, vilket innebär att ett annat projekt än den nu aktuella utformningen av projektet Uppsala Event Center skulle kunna få plats utan att föra ingrepp i skogsbacken

Stadsbild och gestaltning

Föreningen Vårda Uppsala

Det räcker inte med att drapera byggnaden i den idag så populära, perforerade plåtklänningen, som de skissartade perspektiven visar. Här krävs mer än frasen ”hög arkitektonisk kvalitet” för att ge trovärdighet åt en stor och kostsam anläggning.

Förvaltningens kommentar

Perspektiven visar inte plåtfasader. Arenan kommer att bli en mycket ovanlig byggnad både till innehåll, storlek och form och utformningsbestämmelserna är flexibla för att inte begränsa möjligheten till en profilering av byggnaden med en hög arkitektonisk kvalitet.

Dagvatten

Uppsala Vatten

Rena och fördröj vatten från den utökade gatumarken på Österleden västra sida.

Förvaltningens bedömning

Dagvatten från Österleden bör ledas under gatan för att renas och fördröjas på den östra sidan. Se illustration till höger.

1.

Dagvatten från Uppsala Arena renas och fördröjs inom den egna fastigheten. Vattnet ansluts sedan till Uppsala Vattens anläggning och leds under Österleden. Vid behov kan en del dagvatten avledas mot parkmarken i norr för att skapa en mindre vattenyta som förbättrar ett spridningsstråk för större vattensalamander.

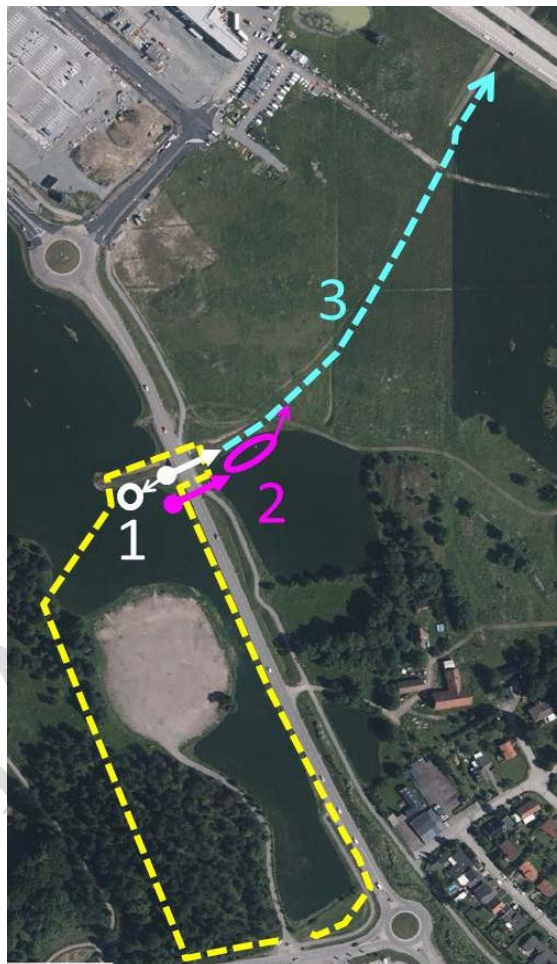
Vid behov kan även takvatten från arenan avledas västerut för att infiltreras väster om grundvattendelaren.

2.

Dagvatten från Österledens västra sida leds under Österleden för att renas och fördröjas, troligen i en damm, på den östra sidan. En del av dagvattnet kommer att behövas för att skapa en mindre vattenyta som bidrar till att förbättra ett spridningsstråk för groddjur såsom större vattensalamander.

3.

Dagvatten från arenan och Österleden avleds i ett svackdike som fördröjer och renar vattnet ytterligare innan det leds under E4.

Vattenförsörjning

Gränby 4H

Nuvarande planbeskrivning medför att de kullar som separerar cirkusplatsen från Gränby gård tas bort, och att den nuvarande grundvattendelare som dessa utgör flyttar närmare gården. Konsekvenserna detta medför för den tilltänkta arenamarken och avrinning till Samnan finns presenterade. Det som inte nämns är en möjlig påverkan på vattentillförseln till Gränby 4H-gård. Gården har enskilt vatten, med brunnar borrhade i det område som grundvattendelaren flyttas djupare in i. Redan i nuläget har gården problem med sin vattenförsörjning, något som började på grund av de av kommunen anlagda sala- manderdammarna och som medför att vattentillförseln för gården stryps varje eftermiddag/kväll som- martid. 4H skulle gärna se en konsekvensbeskrivning av vattensituationen på gården med de ändrade förhållandena.

Förvaltningens bedömning

Kommunen har redan ordnat en ny brunn till Gränby gård. Om ett genomförande av detaljplanen skulle skapa ytterligare bekymmer med vattenförsörjningen kan en vattenledning dras från det kommu- nala nätet till Gränby gård.

Risk och säkerhet

Brandförsvaret

- Brandförsvaret behöver åtkomst för räddningsfordon på *alla* sidor av arenan
- Det är viktigt att brandpostnätet förstärks.

Förvaltningens bedömning

Eftersom detaljplanen har en flexibel byggrätt så kan Uppsala Arena placeras på många sätt. Det aktuella projektet Uppsala Event Center redovisar ett förslag med anläggningen placerad långt västerut. Åtkomsten måste klaras oavsett hur planområdet bebyggs och planbeskringen kompletteras med en upplysning om detta.

Tillstyrkande

Idrotts- och fritidsnämnden

Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB

Inga synpunkter eller hänvisning till besvarat samrådsyttrande

Svenska Kraftnät

Vattenfall Eldistribution AB

Vattenfall AB Heat Nordic

Stadsbyggnadsförvaltningen

Torsten Livion
detaljplanechef

Anneli Sundin
Planarkitekt

4. Översikt över inkomna granskningsyttranden

	Inkommit med yttrande
Länsstyrelsen	2015-11-10
Lantmäterimyndigheten	-
Sakägare (enligt fastighetsförteckningen)	
Gränby 4H, även arrendator inom planområdet (*Uppskov pga fel e-postadress vid utskick)	2015-11-19*
Atrium Ljungberg AB (Moderbolag till Gränby Centrum AB och Gränby Köpstad AB)	2015-11-10
Gustav Nyström och Gunnel Nyström, Brillinge 2:26	2015-10-28
Organisationer	
Hyresgästföreningen Uppsala-Knivsta	2015-10-28
Föreningen Vårda Uppsala	2015-11-09
Kommunala förvaltningar, nämnder och bolag	
Idrotts- och fritidsnämnden	2015-11-11
Miljö- och hälsoskyddsnämnden (uppskov)	2015-12-23
Brandförsvaret för Räddningsnämnden i Uppsala	2015-11-04
Sport- och Rekreationsfastigheter AB	2015-11-11
Uppsala Vatten och Avfall AB	2015-11-10
Övriga	
Landstinget/Kollektivtrafikförvaltningen UL	2015-11-11
Vattenfall AB Heat Nordic	2015-11-10
Vattenfall Eldistribution AB	2015-11-10
Trafikverket	2015-11-10
Försvarmakten	2015-10-22
Svenska Kraftnät	2015-10-29
Kompletterande granskning 2016-02-11 – 2016-03-05	
Carl-Birger Svedqvist, arrendator inom planområdet t.o.m. 2016-03-14 samt närboende	–

Handläggare
Anneli Sundin
018-727 46 42

Diarienummer
PBN 2013-001157

Planbeskrivning

Detaljplan för Uppsala Arena

Normalt planförfarande

ANTAGANDEHANDLING

Innehåll

Handlingar	3
Läshänvisningar	3
Medverkande	3
PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG	4
Stadsbyggnadsvision.....	4
PLANDATA	5
MILJÖBALKEN (MB).....	6
Miljöbalken 3, 4 och 5 kap	6
Miljöbedömning enligt miljöbalken 6 kap.....	6
Miljöbalkens övriga kapitel samt artskyddsförordningen	6
TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN	7
FÖRUTSÄTTNINGAR.....	10
Markförhållanden	10
Grundvatten	11
Ytvatten	12
Totalförsvaret	14
Kulturarv	15
Stads- och landskapsbild.....	19
Naturvärden	20
Rekreation och friluftsliv	27
FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR.....	29
Föreslagen bebyggelse – Uppsala Arena	29
Trafik och tillgänglighet.....	34
Gång- och cykelvägnätet	36
Kollektivtrafik	39
Tillgänglighet för funktionshindrade	40
Biltrafik	41
Riksintresse för kommunikation.....	46
Hälsa – förutsättningar och förändringar	48
Buller.....	48
Vibrationer.....	50
Luft.....	50
Solinstrålning.....	50
Markföroreningar.....	50
Säkerhet	50
Teknisk försörjning – förutsättningar och förändringar	51
Dagvatten och dagvattenrecipient	52
PLANENS GENOMFÖRANDE	56
Organisatoriska åtgärder	56
Tekniska åtgärder	57
Ekonomiska åtgärder.....	58
Fastighetsrättsliga åtgärder	59
PLANENS KONSEKVENSER	60
PLANENS FÖRENLIGHET MED ÖVERSIKTSPLANEN.....	65
OCH MILJÖBALKEN.....	65
REVIDERINGAR	66

Handlingar

Antagandehandlingar

Planhandling

- Plankarta med bestämmelser
- Planbeskrivning med illustrationer
- Miljökonsekvensbeskrivning (om sådan upprättats) med särskild sammanställning
- Utlåtande

Övriga handlingar

Under planarbetet har dessutom följande handlingar upprättats:

- Fastighetsförteckning*
- Samrådsredogörelse*
- 1. Miljökonsekvensbeskrivning
- 2. Arkeologisk utredning och förundersökning 2009 (Riksantikvarieämbetet, UV Uppsala, 2009)
- 3. Arkeologisk utredning 2014 (Riksantikvarieämbetet, UV Uppsala, 2014)
- 4. Arkeologisk förundersökning 2015 (Statens historiska museer dnr 5.1.1-00163-2015)
- 5. Större vattensalamander, utredning 2011 (Större vattensalamander, Ekologigruppen AB, 2011)
- 6. Driftinventering groddjur 2015 (Uppsala kommun 2015)
- 7. Dagvattenutredning (WSP 2014)
- 8. Tillgänglighetsanalys (Trivector 2014)
- 9. Buller från Uppsala Arena (Ramböll 2016)
- 91 Program-2009: Program för Gränby centrum och Arena (KS 2009-11-25)
- 92 Program-2009: Miljökonsekvensbeskrivning till program för Gränby centrum och Arena
- 93 Program-2009: Samrådsredogörelse för program för Gränby Centrum och Arena

Läshänvisningar

- Plankartan är den handling som är juridiskt bindande och anger vad som t ex ska vara allmän plats, kvartersmark, hur bebyggelsen ska regleras m.m. Plankartan ligger till grund för kommande bygglovprövning.
- Planbeskrivningens syfte är att beskriva områdets förutsättningar och de förändringar som planen innebär. Planbeskrivningen ska vara ett stöd för att kunna tolka plankartan.

Planprocess

Detaljplanen för Uppsala Arena har haft flera olika diarienummer. För att tydliggöra att detaljplanen för Uppsala Arena var en egen detaljplan så avslutades det gamla uppdraget och ett planuppdrag gavs 2013-06-26. Planarbetet bedrivs därför enligt PBL 2010:900.

Medverkande

Detaljplanen har tagits fram av stadsbyggnadsförvaltningen i samarbete med andra kommunala förvaltningar och Arenabolaget.

Situationsplan och perspektiv har gjorts av Sweco Architects.

Utredningar som har tagits fram inom ramen för planarbetet presenteras under rubriken Övriga handlingar ovan.

Utredningar och skisser från näraliggande detaljplaner, t.ex. för sydvästra Gränby Centrum, har använts som underlag i planarbetet.

PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

Planförslaget syftar till att möjliggöra Uppsala Arena med plats för upp till 10 000 åskådare. Byggnaden ska utformas som en märkesbyggnad. Planen medger cirka 20 000 kvm byggnadsarea och omfattar ytor för angöring med cykel och buss. Byggnaderna tillåts att vara 20 meter höga. Planområdet ligger intill Österleden inom stadsväven och planen är förenligt med översiktsplanen. Ett program för Gränby centrum och arena godkändes av kommunstyrelsen 2009. Planområdet för Uppsala Arena är betydligt mindre än i programmet eftersom programmets parkeringsytor inte längre finns med i förslaget.

Stadsbyggnadsvision

Uppsala Arena blir ett landmärke som tillför stadsranden och stadsdelen en märkesbyggnad med höga arkitektoniska kvaliteter. Byggnaden är levande med en öppen och inbjudande karaktär även när den inte används för stora evenemang. Arenan betraktas som en del av staden och har god tillgänglighet för gång, cykel och kollektivtrafik.

Föreslagen bebyggelse – Uppsala Arena

Detaljplaneförslaget syftar till att möjliggöra en arena för stora evenemang, "Uppsala Arena". Anläggningen är tänkt att bli en plats för idrott, nöjen och möten. Utöver byggnaderna behövs dessutom ytor för entrétorg, angöring för transporter till evenemang med parkering, transportfordon. Dessutom behövs ytor för cykel- och bussparkering vid stora evenemang. Anläggningen ska utformas för fördröjning av dagvatten. Österleden kan breddas med ett körfält för buss och en bussficka för 4–5 bussar samt med en ny gång- och cykelbana på Österledens västra sida.

Aktuellt projekt: UEC

Det aktuella projektet kallas Uppsala Event Center (UEC). Ishockeyarenan är den dimensionerande byggnaden med fasta mått för ispisten (hockeyplan) och den inre takhöjden. Det som kan varieras är antalet sittplatser, som beräknas bli cirka 6 800 vid matcher och cirka 7 500 vid konserter. Utöver själva arena- och konferensfunktionen kommer det även att finnas cirka 4 000 kvm kompletterande lokaler med ytor för service, serveringar och butiker med koppling till arenaverksamheten. De illustrerade byggnaderna t.h. omfattar cirka 16 300 kvm byggnadsarea.

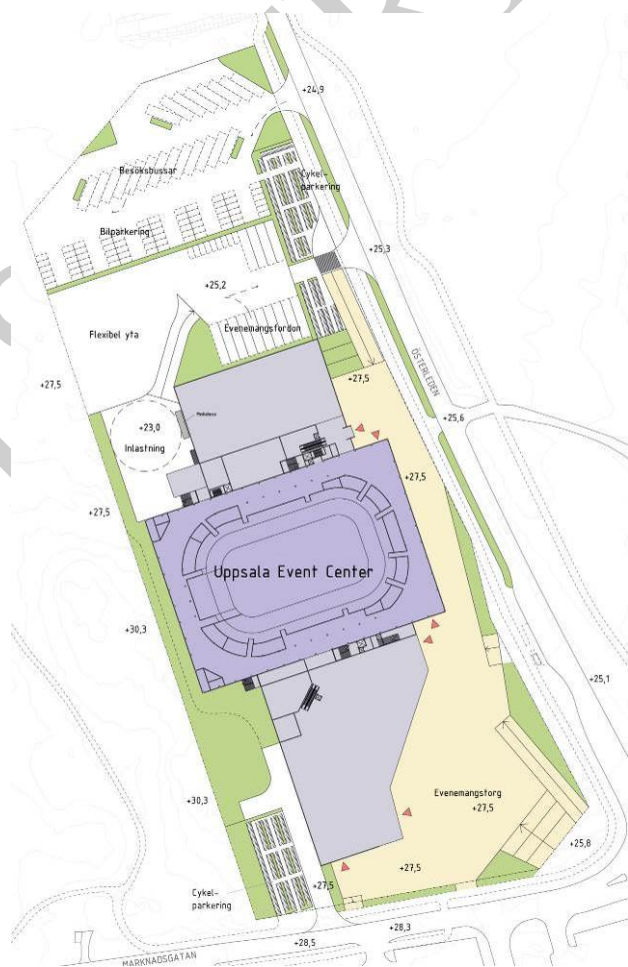

Illustration: Sweco Architects

PLANDATA

Geografiskt läge

Österleden avgränsar området i öster, Gränby centrum ligger söder om planområdet, Gränby gård ligger väster om planområdet och i norr finns för närvarande en gång- och cykeltunnel (utan anslutande gång- och cykelvägar) samt åkermark.

Areal

Planområdet är cirka 54 000 kvm (5 hektar) stort.

Markägoförhållanden

Marken ägs av Uppsala kommun. Betesmarken i skogsbacken arrenderas av Gränby 4H.

Området kan delas in i fyra olika delar.

1. Gång- och cykeltunnel
2. Åker
3. Cirkusplatsen
4. Skogsbeklädd backe
5. Marknadsgatan

MILJÖBALKEN (MB)

Miljöbalken 3, 4 och 5 kap

Detaljplanen berör riksintressen för totalförsvaret och kulturmiljövården. Detaljplanen bedöms inte beröra riksintresse för kommunikation.

Detaljplanen berör miljö kvalitetsnormer för vatten i Sävjaån.

Miljöbedömning enligt miljöbalken 6 kap

Miljöbalken 6:1 – 6:18 och 6:22 tillämpas om ett genomförande av en detaljplan kan antas medföra en betydande miljöpåverkan (EU-direktiv 2001/42 EG). Vid betydande miljöpåverkan ska en miljöbedömning av planen göras under vars process en miljökonsekvensbeskrivning tas fram. En behovsbedömning utifrån förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar, bilaga 2 och 4, görs för att ta ställning till om ett genomförande av en detaljplan kan antas leda till en betydande miljöpåverkan eller inte.

Samlad bedömning av betydande miljöpåverkan och motiverat ställningstagande

Kommunens bedömning

Plan- och byggnadsnämnden beslutade 2014-06-12 att ett genomförande av detaljplanen *inte* kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Under samrådet framkom dock sådan information att förvaltningen har ändrat uppfattning. Detaljplanen kan därför antas medföra betydande miljöpåverkan, enligt 6 kap 11 § miljöbalken och enligt de kriterier som anges i bilaga 4 till förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Se länsstyrelsens yttrande nedan.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen anger i sitt yttrande över behovsbedömningen (daterat 2014-10-06) att med beaktande av kriterierna i bilaga 4 till förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar (MKB), att detaljplanen kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. 11 § miljöbalken (MB). Motiven till att detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan är att:

- Planområdet har stor koppling till andra detaljplaner och program.
- Anläggningen är stor. Lokaliseringen har förvisso pekats ut i ÖP 2010, men länsstyrelsen bedömer att lokaliseringsfrågan och att alternativ jämförs med nollalternativ är ett viktigt beslutsunderlag i planärendet
- Flera kriterier i bilaga 4 är tillämpliga på aktuellt planområde.
- Dagvatten når vattenförekomst där miljö kvalitetsnormerna inte uppnås och där recipienten dessutom är ett utpekad Natura 2000-område.
- Miljön i området är känslig eftersom området berör riksintresseområde för kulturmiljövården.
- Arter listade i artskyddsförordningen berörs.
- Totalförsvaret berörs
- Det i området finns större vattensalamander, som är upptagen i artskyddsförordningen. En miljökonsekvensbeskrivning är ett underlag som krävs i det fortsatta planarbetet.

Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

En miljökonsekvensbeskrivning i enlighet med MB 6:11–6:18 har upprättats. Den sammanfattas i avsnittet Planens konsekvenser under rubriken. Ett samråd har hållits med länsstyrelsen den 2015-05-19 avseende avgränsning av MKB.

Miljöbalkens övriga kapitel samt artskyddsförordningen

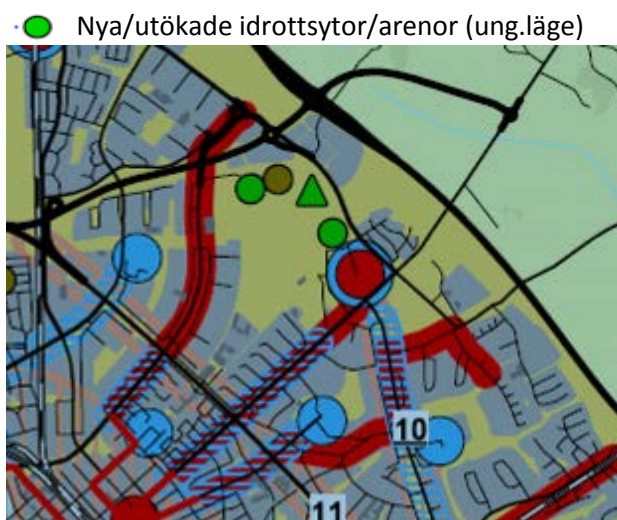
Detaljplanen berör eventuellt artskyddsförordningen eftersom det finns en population av större vattensalamander samt åkergröda i Gränbyområdet. Även om ingen större vattensalamander återfanns inom planområdet i den inventering, som utfördes under 2015, så betyder det inte med säkerhet att det kan uteslutas att planområdet är en livsmiljö för arten.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Översiktsplanen 2010

Planområdet ligger inom stadsväven. Se även Markanvändningskarta 1b och kapitel 3.3.2. Planområdet ingår även delvis i "Grönstruktur inom stadsväven" och är en del av "Vaksalakilen". Se även Underlagskarta E, kapitel 4.2 samt Figur 4.10.

ÖP 2010, markanvändningskarta 1b

ÖP 2010, figur 4.10

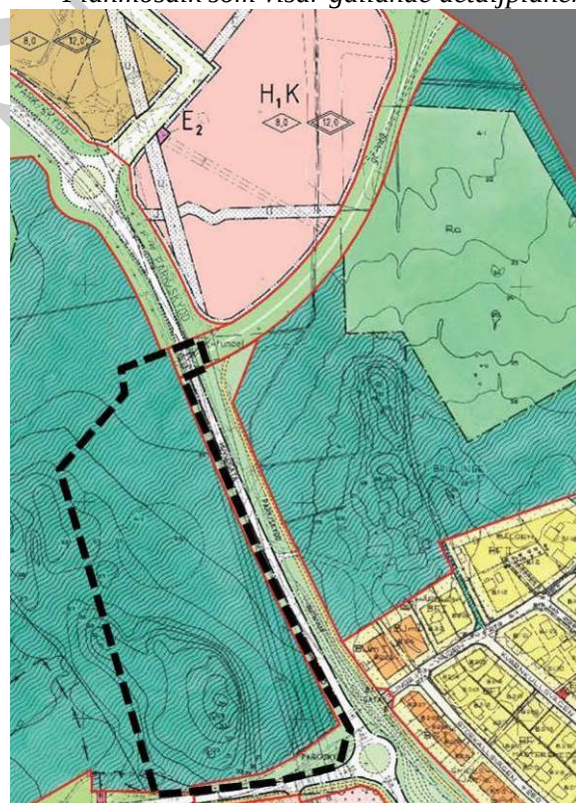
Planmosaik som visar gällande detaljplaner

Gällande detaljplaner

Större delen av planområdet omfattas av detaljplan för Gränbyparken (Pl 70U) och har markanvändningen PARK som är markerad med mörkgrön färg på kartan nedan.

Området närmast Österleden och Marknadsgatan ingår i detaljplan för Österleden/Fyrislundsgatan (dnr 2013/20023). Marken är planlagd som allmän plats, dels för GATA/HUVUDGATA (vitt) och dels för PARK/SKYDD (ljusgrönt) längs gatorna.

Längst i nordost ingår även en liten bit av detaljplanen för Bärbyledens trafikplats (dnr 2003/20022). Enligt den ska marken användas till PARK/SKYDD (ljusgrönt).

Program för Gränby centrum och arena, godkänt av kommunstyrelsen 2009-11-25

Programområdet berör en stor del av Gränbyområdet, se bilden nedan. Till programmet finns en miljökonsekvensbeskrivning.

Programområde

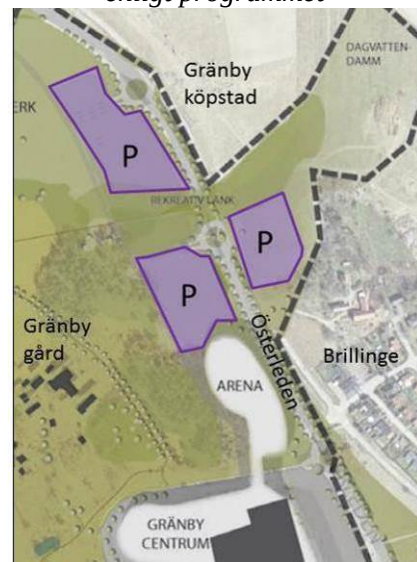
I programmet föreslogs en ny Arena för ca 8 000 sittplatser med en placering längs med Österledens västra sida och med parkeringsytor förlagda norr om anläggningen. Arenan skulle primärt vara en publik anläggning för match- och träningspel i ishockey, men skulle även kunna rymma andra idrotter och konserter. I och kring detta område skulle ett aktivitetsområde skapas.

Enligt programmet skulle den huvudsakliga bil- och bussparkeringen för anläggningen förläggas längs med Österleden norr om arenan, se bild nedan.

En trafikprognos för programmet visade att ett utbyggt Gränby centrum, en ny evenemangsarena samt en utbyggnad av Gränby sportfält skulle ge en trafikökning på högst cirka 4 000 fordon per veckomedeldygn på Österleden norr om Gränby centrum.

I programmet resonerades även kring möjligheterna att nå arenan till fots och med cykel samt med matarbussar. Möjligheten till samutnyttjande med andra parkeringsanläggningar berördes också. I programmet gjordes antagandet att cirka 75 % av besökarna kommer med bil vid stora evenemang (enligt det dåvarande programmet innebar fullsatt arena cirka 8 000 besökare) och att det skulle vara minst två personer per bil.

Arenaanläggningen med angöring enligt programmet

Fortsatt arbete efter programmet 2011–2014

Sedan detaljplaneuppdraget 2011 har en del andra förutsättningar förändrats:

- Den sökande nämnden – fastighetsnämnden – finns inte längre. Mark och exploateringsfrågorna hanteras numera av kommunstyrelsens mark- och exploateringsutskott.
- Arenans läge och storlek är densamma som i programmet, men placeringen och utformningen kan bli annorlunda. De parkeringsytor som fanns i programmet har tagits bort.
- Planuppdraget har delats upp så att planområdet endast omfattar arenan.
- Gränby sportfält har planlagts och en utbyggnad pågår.
- Atrium-Ljungberg, som äger Gränby centrum, har påbörjat ett visionsarbete som omfattar hela fastigheten Gränby 21:4. Företagets idéer om utvecklingen av området ser annorlunda ut mot vad de gjorde 2011. Plan- och byggnadsnämnden har i samband med det beslutat om två planbesked vid Gränby centrum:
 - Detaljplan för del av kvarteret Krämaran: En utökning av byggrätten samt ett nytt parkeringshus i den norra delen av fastigheten Gränby 21:4 (dnr 2013-1007).
 - Detaljplan för sydvästra Gränby centrum (dnr 2013/2591): En omvandling av den västra delen med bostäder på Marknadsgatan (som flyttas), en utökning av köpcentrumet mot Vaksalagatan samt nya kontors- och bostadshus längs Vaksalagatan. Den nya bebyggelsen får parkering i källargarage. Detaljplanen antogs av PBN 2015-01-27. Sista dag att ÖK är 24 feb

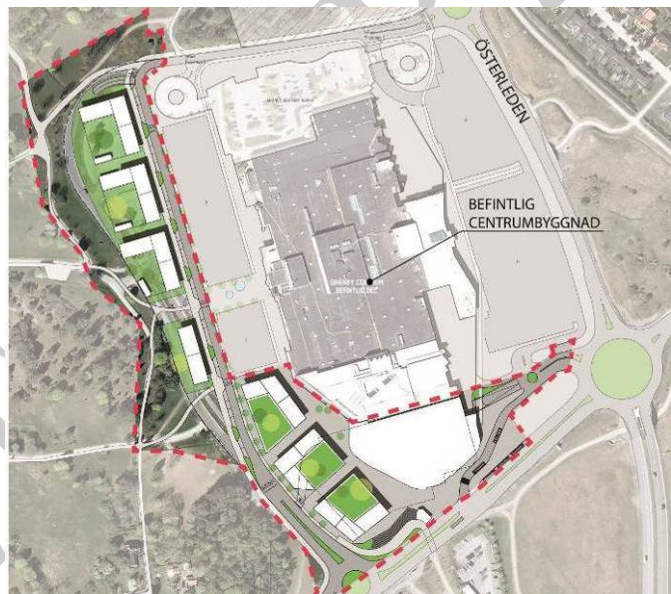

Illustration Sweco Architects

- Atrium-Ljungberg har ändrat ståndpunkt när det gäller samarbete kring parkeringsytorna och anser numera att det *inte* finns utrymme att fritt upplåta delar av Gränby centrum's parkering till arenans besökare. Atrium-Ljungberg vill inte heller bygga samman Gränby centrum med Uppsala Arena via en förbindelsegång över Marknadsgatan.
- Behovet av samordning mellan Uppsala Arena och Gränby centrum har minskat. Planläggningen av Gränby centrum och Uppsala Arena kan dock, vid behov, samordnas utan att ingå i samma detaljplaneområde. Det är därför lämpligt att dela upp de olika projekten i olika planområden igen.
- Kollektivtrafikförvaltningen har pekat ut Gränby centrum/Vaksalagatan som en viktig nod och bytespunkt för kollektivtrafiken (både stads- och regiontrafik). De pågående utredningarna omfattar Gränby centrum, nya stråk och bytespunkter för kollektivtrafiken (som i sin tur påverkar Vaksalagatans utformning och eventuellt även delar av Österleden och Östra Sala backe).
- I aktualitetsförklaringen av Uppsalas översiktsplan (antagen av kommunfullmäktige 2014-05-26) föreslås området längs Österleden att bli ett nytt stort utvecklingsområde för bostäder och verksamheter. Kommunens mark- och exploateringsansvariga vill därför se andra lösningar än de stora ytorna för markparkeringar som visas i programmet och som Arenabolaget önskar. Motivet är främst att marken anses vara alltför värdefull för en så extensiv användning.

FÖRUTSÄTTNINGAR

Planområdet består huvudsakligen av en delvis betad skogsbacke, åkermark och Uppsalas cirkusplats.

Längs i norr finns en tunnel under Österleden.

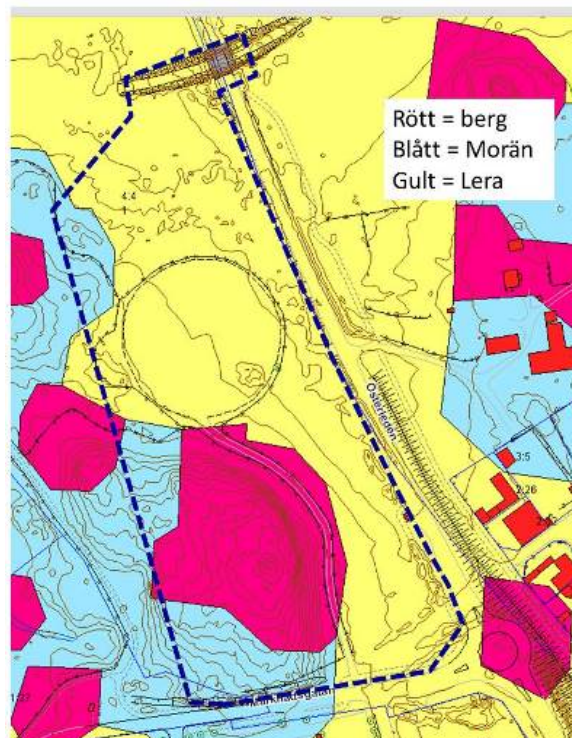
Nöjesfält på cirkusplatsen 2009-04-30

Markförhållanden

Området i stort karakteriseras av uppstickande håll- och moränområde med mellanliggande lerig mark. Under leran följer normalt silt och morän på berggrunden. Grundvattennivåns variation inom området är bristfälligt känd.

Uppsala Arena kommer i sin helhet att byggas mellan en nordsydlig höjdrygg och Österleden. Højdryggens östra sida består av berg, som måste sprängas bort för att ge plats till arenan. Det finns troligen inte några påtagligt genomsläppliga spricksystem i bergryggen och sprängningen kommer därför troligen inte att påverka grund- och ytvattenförhållandena vare sig västerut eller väster om vattendelaren. (Bedömningar som gjordes i samband med programmet).

Jordartskartan

Grundvatten

Nuläge

Området i stort karaktäriseras av uppstickande häll- och moränområde med mellanliggande lerig mark. Under leran följer normalt silt och morän på berggrunden. Grundvattnet rör sig ovanpå berget och nedför sluttningarna om det inte finns sprickor i berget. Den övre delen av berggrunden kan ställvis vara mycket uppsprucken med tidvis rikligt grundvattenförande. Åkermarken mellan Kullen och Österleden ligger mellan 25 och 26,5 meter över havet. Höjdryggen har sin högsta topp på 34 meter.

Man kan räkna med att infiltrationen i Gränby sker i de uppstickande häll- och moränområdena samt i mellanliggande glaciallera om djupen inte överstiger en meter. Den glaciala leran kan tillfälligt infiltrera vatten i de torrsprickor som kan uppstå vid långvarig torka. Det sker ingen infiltration i de områden med glaciallera som är tjockare än 1 meter och inte heller i områdena med postglacial lera.

SGU har tidigare gjort bedömningen att en grundvattendelare mellan Bärbyleden och Brillinge, under opåverkade förhållanden, ligger utmed Österledens och i höjdområdet vid Brillinge. Om höjdryggen sprängs flyttas grundvattendelaren till den nya punkt som har blivit högst.

Grundvattennivåns variation inom undersökningsområdet är bristfälligt känd. Av de mätningar som utfördes dels vid kommunens nya vattenverk dels vid den nya Österleden sträckning kan man utläsa att skillnaden mellan högsta och lägsta grundvattennivå är i storleksordningen 2 m.

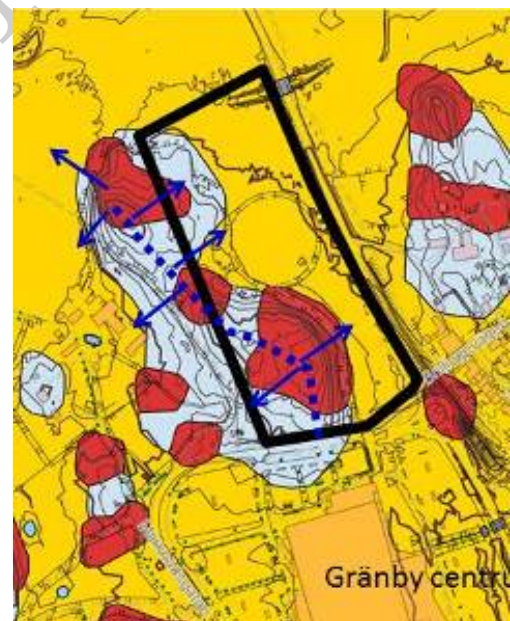
Det finns en grundvattendelare mellan dammen vid Gränby gård och planområdet.

Hydrologiska befintliga förhållanden

Obs att planområdet är större (bredare) idag.

Illustration: WSP, miljökonsekvensbeskrivning 200

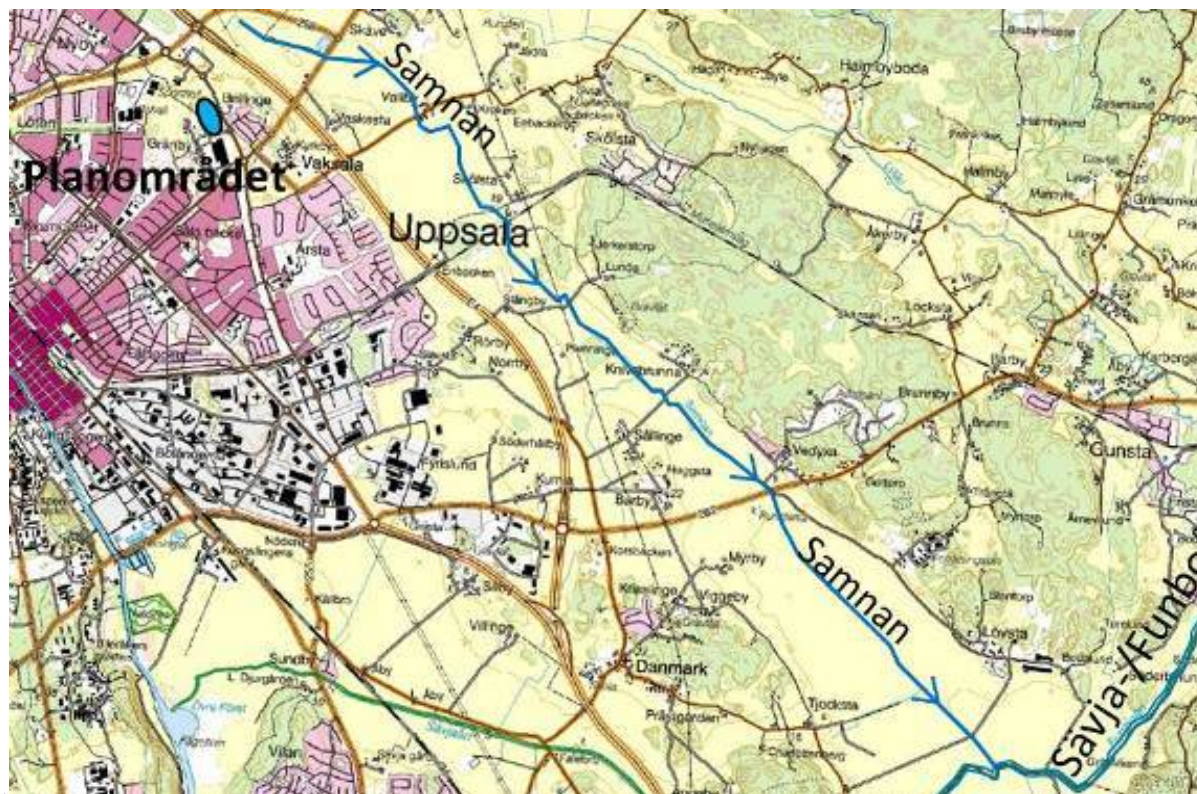

Planområdet ovanpå jordartskartan, den blå linjen visar ungefärligt läge för den befintliga grundvattendelaren i kullen

Ytvatten

Området består idag till största del av åker- och naturmark samt en grusplan som nyttjas för exempelvis cirkusföreställningar. Österleden avvattnas på båda sidor av vägen som är bomberad och har vägdi-ken och grönytor på båda sidor. Vatten från vägens östra sida avleds mot Samnan, se bild nedan.

Marken inom planområdet avvattnas naturligt åt sydväst, mot Fyrisån. Eftersom dagvattennätet är överbelastat i stadens nordöstra delar så kommer dock det dagvatten som uppstår inom planområdet att avledas mot Samnan i nordost. Samnan rinner vidare mot Sävjaån/Funboån 11 km söderut. Sävjaån rinner sedan mot Fyrisån.

Dikningsföretag

Området har sin avrinning österut mot Samnan, som är ett diknings-/vattenavledningsföretag dimensionerat för att ta emot 1,2 l/s ha från dess avrinningsområde.

Natura 2000

Sävjaån ingår också i Natura 2000-nätverket som är ett nätverk av skyddsvärda områden som alla EU:s medlemsländer ska bidra till att skapa. Utter och fiske asp utgör några av de skyddsvärda arterna och en förändrad kemisk sammansättning samt ändrade strömningsförhållanden kan leda till en negativ påverkan på de miljöer som är viktiga för asp och utter.

Natura 2000-områden utses med stöd av två EU-direktiv: fågeldirektivet och habitatdirektivet. Varje land ansvarar för förvaltningen av områdena och att de listade arterna och livsmiljöerna bevaras. Om mänsklig verksamhet, till exempel jordbruk, är tillåten inom dessa områden måste den utföras i överensstämmelse med målsättningen att bevara arterna och livsmiljöerna. Natura 2000 ska bevara värdefull natur, men innebär inte något generellt stopp för pågående markanvändning eller utveckling av samhället. Det måste avgöras i varje enskilt fall vilka åtgärder som kan fortsätta och vilka som inte kan tillåtas.

Miljökvalitetsnormer för ytvatten

Miljökvalitetsnormer (MKN) är ett styrinstrument inom vattenförvaltningen. Normerna uttrycker den kvalitet en vattenförekomst ska ha vid en viss tidpunkt. Innan MKN fastställs måste vattnets nuvarande status undersökas, klassificeras och påverkansbedömas; se avsnittet "Kartläggning av vattnen".

År 2009 fastställde Vattenmyndigheten för Norra Östersjön MKN för yt- och grundvattenförekomster. För ytvattenförekomster är målet att god ekologisk och kemisk status har uppnåtts år 2015. För en del vattendrag, för vilka det anses tekniskt omöjligt att uppnå god status 2015, är tidpunkten framflyttad till år 2021. För alla vattenförekomster finns även ett krav på att statusen på recipienten inte får försämrats. Det finns nya förslag på miljökvalitetsnormer för perioden 2015-2021, men dessa är ännu inte fastställda. <http://www.viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterEUID=SE663992-160212>

Miljökvalitetsnormen för recipienten Sävjaån*Sävjaåns (recipientens) nuvarande status*

Sävjaån är en ytvattenförekomst som belagts med miljökvalitetsnormer. Det innebär att en ny detaljplan inte får bidra till att försvåra att den fastlagda miljökvalitetsnormen följs. Den fastlagda miljökvalitetsnormen innebär att Sävjaån ska uppnå en god ekologisk status till år 2021 och en god kemisk status till år 2015.

Ekologisk status: Sävjaåns ekologiska status är dålig. Ekologisk status anges i fem klasser; hög, god, måttlig, otillfredsställande och dålig. Bedömningen av ekologisk status utgår från biologiska, fysisk-kemikaliska och hydromorfologiska kvalitetsfaktorer.

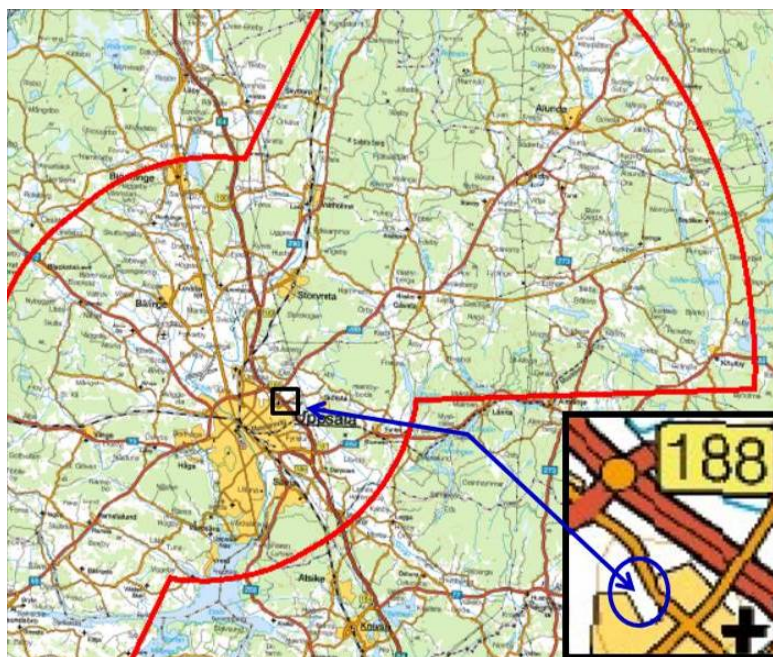
Kemisk ytvattenstatus: Sävjaån har god kemisk status.

Totalförsvaret

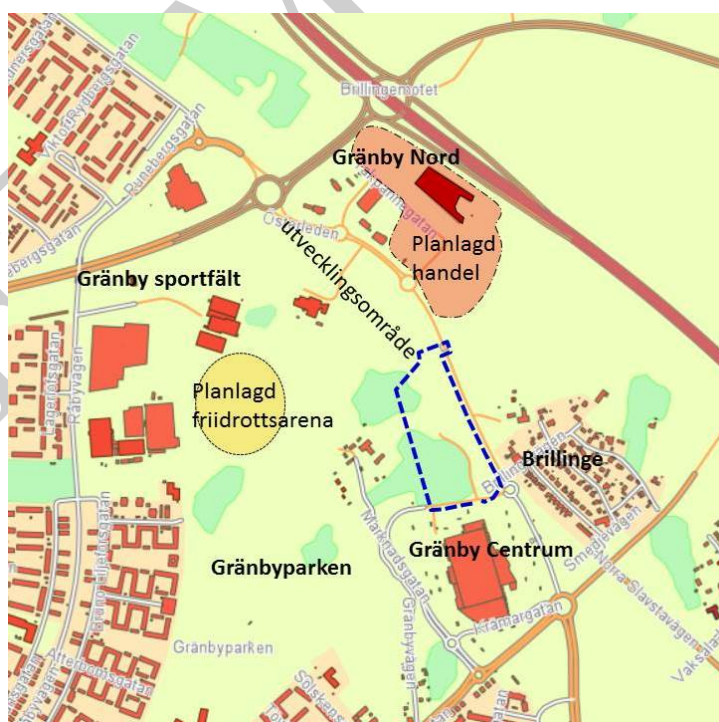
Riksintresse och stoppområde för höga objekt.

Uppsala övningsflygplats är ett område av riksintresse för totalförsvarets militära del och flygplatsen har en omgivningspåverkan som delvis består av krav på hindersfrihet.

Anläggningar utanför tätortsmarkering i Lantmäteriets översiktskarta får inte vara högre än 20 meter, se kartan till vänster.

Uppsala kommun anser att planområdet ligger *inom* tätorten, även om det är obebyggt. Den yta som markeras som "utanför tätort" på Lantmäteriets översiktskarta är planlagd parkmark som i sin norra del avgränsas av Gränby Centrum, Brillinge, Gränby nord (Gränby köpstad), vattenverket och Gränby sportfält. Dessa stadsdelar, utom Brillinge, domineras av storskalig bebyggelse och Gränbyparken upplevs inte som "utanför tätorten" av dem som rör sig i området. I samband med kommunfullmäktiges aktualitetsförklaring av Översiktsplanen 2014 utpekades marken längs Österleden som ett framtida utvecklingsområde.

Uppsala kommuns syn på vad som är tätort påverkar dock inte avgränsningen av stoppytan för höga objekt eftersom det enbart är Lantmäteriets översiktskarta som utgör underlag för avgränsningen av stoppyta för objekt högre än 20 meter. Därför måste byggnadshöjden i planförslaget anpassas till totalförsvarets krav.

Kulturarv

Fornlämningar

Området är rikt på fornlämningar. Tre arkeologiska utredningar/förundersökningar har genomförts mellan 2008 och 2014 (se källhänvisning i slutet av kapitel 4.2.1).

Följande fornlämningar ingår helt eller delvis i planområdet:

RAÄ 103 – Stensträng och gravar

RAÄ 375 – Förhistorisk boplat

RAÄ 272 – gravar

Eventuellt berörs även RAÄ 271 – Grav- och boplatsoområde

Ur rapporten:

”Området kring de gamla byarna Brillinge, Gränby, Vaksala och den försvunna bebyggelseenheten Sala är ytterst viktigt för förståelsen av framväxten av centralorten Uppsala under yngre järnålder och medeltid. Idag är området starkt förändrat av Uppsalas utbyggnad under senare tid. Det är bara området runt Gränby 4H-gård och Brillinge som är någorlunda oförstört, med delvis bevarade naturområden och fornlämningar. Området har sedan gammalt uppmärksamats inom arkeologin.”

”Vid utredningen i åkermark upptäcktes två nya boplatstyper samt fortsättningen på en redan delundersökt boplat. De tre boplatstyperna kan mycket grovt och preliminärt dateras till äldre järnålder, cirka 500 f.Kr. till cirka 500/600 e.Kr. Möjligtvis finns även inslag från bronsålder i området. Vid en inventering av ett intilliggande skogs- och hagparti framkom ett omfattande agrart landskap som kan dateras till 1700-tal och framåt. Intill de äldre, steniga åkrarna låg även resterna efter ett torp från 1700-talet. I samma skogs- och hagmarksområde framkom även röjda ytor som sannolikt tillhör ett ännu äldre skikt. Intill några av dessa äldre strukturer ligger en möjlig husterrass som utifrån yttre morfologi skulle kunna vara från mellersta järnåldern. Dessutom ligger redan kända gravar i området och ytterligare möjliga gravar påträffades vilket ytterligare förtätat fornlämningsmiljön.”

”I korthet visar fornlämningsbilden på ett intensivt utnyttjande av området från bronsåldern och framåt. Det rör sig om ett förtätat och komplext fornlämningsområde där de kända lämningarna ligger på moränpartierna. När det gäller järnåldern så handlar det mest om gravfält. Boplatserna finns antagligen i den nuvarande åkermarken. Områdets mycket rika fornlämningsmiljöer tillsammans med resultaten från de arkeologiska undersökningarna tyder på en tidigt centraliserad bygd: Rika gravfynd kan avspejla högstatusmiljöer kring områdena vid Brillinge/Vaksala. Samnans dalgång har utgjort ett tidigt maktcentra.”

Planförslaget förutsätter ett borttagande av fornlämningarna RAÄ 103, RAÄ 272 och RAÄ 375 samt eventuellt även ett borttagande av RAÄ 271. Fornlämningarna RAÄ 102 och 333 berörs troligen inte.

Riksintresse för kulturmiljö

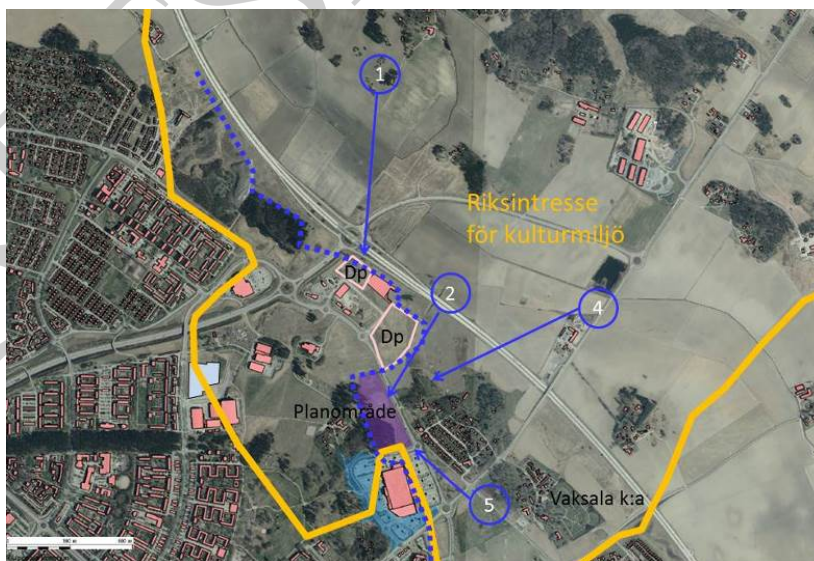
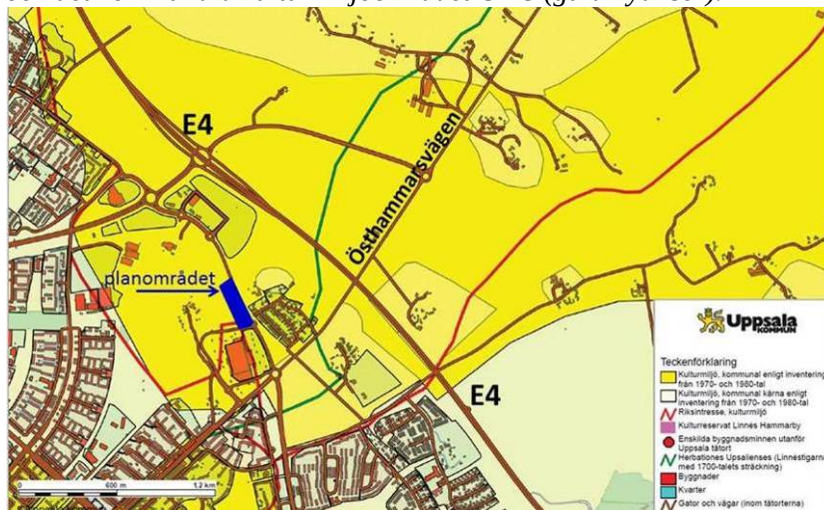
Planområdet ingår i riksintresseområde för kulturmiljövården, Vaksala C 36 samt i det kommunala kulturmiljöområdet U 28. Riksintresseområdet består i sin helhet av en öppen flack slättbygd och ingår i den vidsträckta Uppsalaslätten. Idag är den kulturhistoriska kunskapen om de olika delarna av programområdet mycket skiftande, bland annat saknas upplysningar om den befintliga äldre bebyggelsens kulturvården.

Som uttryck för riksintresset nämns särskilt grav- och boplatsoverområden med stensättningar, skärpstenshögar, röjda ytor och terrasserings från främst bronsåldern, äldre och yngre järnåldersgravfält samt runstenar vid Vaksala medeltida kyrka, m.m. Miljön vid Vaksala kyrka har stor samhällshistorisk betydelse som ett välbevarat sockencentrum med välbevarade byggnader. Närområdet till kyrkan präglas av öppen odlingsmark som bidrar till upplevelsen av kyrkan som ett historiskt och dominerande inslag i landskapsbilden.

Kontakten mellan planområdet och Vaksalaslätten är redan dålig och kommer att försämrast ytterligare, se bild t.h.

Motorvägen och det stora kraftledningsstråket på slätten är befintliga barriärer. För närvarande pågår utbyggnaden av Gränby Nord (Gränby köpstad) och de nya, stora byggnaderna för handel kommer att ytterligare skärma av slätten från Gränbyparken. Naturmarken på backarna runt Brillinge ligger i foden från Östhammarsvägen, öster om Vaksala. Vyn från Norra Slavstavägen, närmast Östhammarsvägen, kommer även fortsättningsvis att domineras av Gränby centrum.

Riksintresset för kulturmiljövården Vaksala C 36 (innanför röd linje) och det kommunala kulturmiljöområdet U 28 (gula nyanser).

Gul gräns=riksintresseområdet för Vaksala.

Rosa områden med markeringen "Dp" visar detaljplaner som har vunnit laga kraft och vars byggnader kommer att skärma av siktlinjen.

Blå streckad linje markerar gränser för hur långt man kommer att se från slätten mot planområdet.

Naturmarken på backarna runt Brillinge ligger i fonden från Östhammarsvägen, öster om Vaksala.

Arenan kommer inte att synas från Vaksala kyrka p.g.a. höjdskillnaden. Vyn från Norra Slavstavägen, närmast Östhammarsvägen (se bilden t.h.), kommer även fortsättningsvis att domineras av Gränby centrum men anläggning blir dock synlig bakom centrums parkering, skyltar och flaggor.

Vy (från punkt 5 på kartan ovan) mot planområdet från Norra Slavstavägen. Planområdet ligger vid skogsbacken längs bak i fonden

Planområdet kommer inte att ha någon visuell kontakt med riksintresseområdet för Uppsala stad.

Kommunalt kulturmiljöområde – Vaksala

Hela planområdet ligger inom ett kommunalt kulturmiljöområde för Vaksala (U28). Vaksala kyrkomiljö (U28:1) och Brillinge (U28:7) illustrerar särskilt väll dess kulturhistoriska innehåll. Vaksala kyrkomiljö består av ett äldre sockencentrum med en intressant kyrkplats, och inom området finns även ett gravfält från yngre järnåldern samt ett stort antal runstenar. Området kring Brillinge illustrerar en agrar miljö med en igenlagd f d åkermark.

Gränby Linnéminne

Carl von Linnés dotter, Sara Stina von Linné, var intresserad av botanik och bodde på en gård i Gränby nära planområdet. Linnéminnet i Gränby har ett kvinnoperspektiv där kvinnorna kring Linné lyfts fram tillsammans med kvinnliga forskare genom tiderna. I Gränbyparken finns Sara Stinas stig som med skyltar längs vandringen berättar om kvinnliga botaniker och vad kvinnor och barn gjorde i jordbruket i början av 1800-talet. I anslutning till Sara Stina von Linnés gård i Gränby har Sara Stinas stig anlagts. Den är gjord för barn och på ett antal skyltar ledsagas man av Sara Stina von Linnés piga.

Gränby Gård

Gränby gård beskrivs i Uppsala kommuns kulturmiljöprogram:

”Stadsdelens namn har lånats från byn Gränby som omtalades redan år 1316. Stadsdelen ansluter till det landskap som utgör en del av Uppsalaslätten och fornlämningar ingår i en förtätad och sammanhängande fornlämningsmiljö med stort historiskt djup.”

På Gränby gård finns Gränby 4H-gård med levande lantbruksmiljö, som är öppen för barn, ungdomar och allmänhet. Gränby 4H arrenderar betesmarken i skogsbacken.

Gränby gård

Upplevelsen av att Gränby gård ligger i en helt lantlig miljö kommer att påverkas av flera projekt än Uppsala Arena. Utbyggnaden av Gränby sportfält kommer att slutföras med en utomhusarena för friidrott mellan Relitahallen och Gränby gård. Gränby centrum kommer med största sannolikhet att uppföra byggnader närmare Gränby gård. På Bruno Liljeforsgatan kommer ett bostadshus i 16 våningar att uppföras närmast von Bahrskas häcken.

Utsikt mot planområdet från Gränby gårds nordöstra hörn. Siluetten av det aktuella projektet Uppsala Event Center markeras med en gul linje. Ishockeyarenan ligger närmare än övriga byggnadsdelar och det gör att den blir mycket större i bilden.

Illustration: Sweco Architects.

Stads- och landskapsbild

Planområdet ingår i ett större flackt landskapsrum med långa utblickar ut mot Brillinge och Jälla. Längs Österleden norr om Brillinge, består området framförallt av åker. Österledens utformning och placering gör att den upplevs som en genomfartsväg/-led utanför staden. Bärbyleden är en av de större entréerna till Uppsala stad. Gränby backe med omgivningar utgör ett värdefullt inslag i stadslandskapet. Höjdläget för Gränby backe gör det möjligt att från vissa platser få en utblick över staden.

Karakteren i området är fortfarande lantlig, trots närheten till Gränby centrum. Landskapet norr om planområdet är mycket flackt medan landskapet i väster är mer varierat med betade och/eller skogsklädda moränbackar. En omvandling av Gränby Nord (Köpstad), Gränby sportfält och Gränby centrum har redan inletts. Dessutom kommer området sydost om Österleden att i framtiden bebyggas med bostäder med mera. Närområdet kommer därmed att bli mer bebyggt.

Det flacka landskapet sett från planområdet (Cirkusplatsen) mot Österleden och Gränby köpstad

Panorama från Cirkusplatsen mot Österleden och Brillinge, Vaksala kyrka syns längst till höger

Panorama från Gränby centrum/Marknadsgatan mot Österleden och Cirkusplatsen

Naturvärden

Planområdet berör delar av Gränbyparken. Hela Gränbyparken, bortsett från den sydvästligaste anlagda delen, utgörs av de kvarvarande delarna av kulturlandskapet kring Gränby gård. Här finns åkermarker, omväxlande öppna och trädbevuxna betesmarker samt åkerholmar och skogsdungar som inte längre betas.

Betesdriften i Gränbyparken, som idag sker inom ramen för verksamheten med djurhållning vid Gränby 4H-gård (Gränby 4H arrenderar marken), är av avgörande betydelse för att kulturlandskapet med sina flora- och faunavärden (inklusive salamanderbiotoperna) ska kunna behållas. I vissa delar av markerna är betestrycket lite för lågt för närvarande och skulle behöva ökas.

Värdefull naturmiljö – allmänt

Öster om Gränby gård finns två betade skogsbackar med grova, därav flera tvåstammiga, tallar åtskilda av en öppen gräsmark (Vak 028). I den södra backen har betet återupptagits relativt nyligen och i begränsad utsträckning. I den västra delen finns betesmarker och öppen gräsmark. Grässvålen saknar spår av gödsling och är mycket artrik. En mer detaljerad naturvärdesbedömning av objekt VAK 028 har utförts 2008 (Ekologigruppen). Floran på den öppna gräsmarken har bedömts vara av regionalt värde (klass II) medan tallbackarna bedömts vara av kommunalt värde (klass III). Tallbackarnas flora är trivial, här utgörs naturvärdena främst av grova tallar, hålträd och förekomst av signalarterna grovticka och tallticka. Tallbacken hyser en rik fågelfauna.

Områden med högt naturvärde

Skogsbacken sedd från Cirkusplatsen (från öster)

Cirkusplatsen sedd från kullen i planområdet

Gränby gård sedd från kullen i planområdet

Större vattensalamander, *Triturus cristatus*

Större vattensalamander förekommer i Uppsala bland annat i Gränbyparken och vid Vaksala kyrka. Som en del av detaljplanen för bostäder vid Gränby backe (som vunnit laga kraft) utpekades ett hänsynsområde för arten. En mindre del av det tidigare utpekade hänsynsområdet för större vattensalamander tas i anspråk av arenan. Texten nedan är ett koncentrat av miljökonsekvensbeskrivningens kapitel om den större vattensalamandern, författat av Ekologigruppen 2015.

Artskyddsförordningen

Den större vattensalamandern har ett starkt lagligt skydd genom 4 § artskyddsförordningen. Enligt den får djuren inte avsiktligt fångas, dödas eller störas. Inte heller djurens vistelsemiljöer* får skadas eller förstöras. Hoten mot större vattensalamander handlar främst om förstörda livsmiljöer och isole-ring. Vågar innebär problem av flera skäl. De farligaste vägarna är de som korsar groddjurens vandringsväg från vinter- till sommarhabitatet.

Artens livsmiljöer

Den större vattensalamanderns livsmiljöer finner man främst i öppna kulturlandskap, men även i rena skogslandskap. Landmiljöerna brukar bestå av en mosaik av mogna skogsbestånd, ofta lövdominerade, med tillgång till gömslen i form av stenrosen, jordhålor eller gammal död ved. Denna typ av miljö passar även andra groddjur. Salamandrar letar ofta efter föda på nätterna, och födan består främst av ryggradslösa djur. Gräsmarker, buskmarker och skogsmiljöer – främst lövskog – används för födosök. Salamandrarna håller sig ofta i gömslen under liggande trädstammar och stenar, som både erbjuder skydd mot predation (rovdjur) och ger möjlighet att finna föda.

På våren förflyttar sig salamandrarna från sina övervintringsmiljöer till småvatten för fortplantning (lek). Större vattensalamander har en långsam yngelutveckling och de unga djuren lämnar inte dammen förrän augusti-september. De vuxna vattensalamandrarna lämnar dammen tidigare, i juni-juli. Man har sett att salamandrar kan röra sig vanligtvis inom en radie på 200 meter från sin lekdamm. Avståndet är beroende av tillgång på lämpliga livsmiljöer och det omgivande landskapets struktur. Under vintern går salamandrarna i dvala. Övervintringsplatser kan vara desamma som sommarens gömslen, men inte alltid.

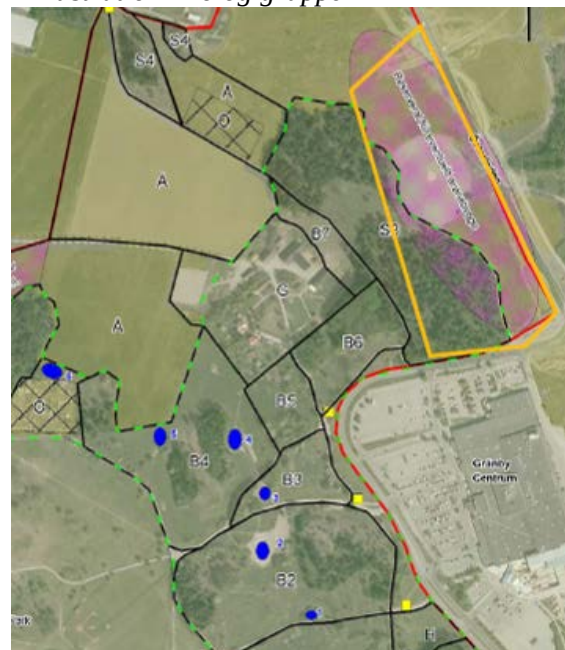
Livsmiljöer och förekomst i Gränbyområdet

Som en del av detaljplanen för bostäder vid Gränby backe genomfördes åtgärder för att säkerställa den större vattensalamanderns fortlevnad i området. I nuläget finns sex dammar för vattensalamander belägna i Gränbyparken, varav en ursprungsdamm och fem av kommunen anlagda dammar mellan åren 2008-2010. Damm 4 stängdes 2011 av från vattenförsörjningen i samråd med länsstyrelsen för att istället gynna en annan mer sällsynt art.

Planområdet för Uppsala Arena är belägen ca 300 m (fågelvägen) nordöst från närmsta damm i Gränbyparken. I Gränbyparken finns flera lämpliga övervintringsområden i form av en sluttning med krossten intill en av dammarna och gott om håligheter i marken (sorkgångar) i de öppna gräsmarkerna intill dammarna. Kommunen har även gjort övervintringsgropar och lagt ut död ved intill dammarna vilka också bör kunna användas som övervintringsområden.

Salamanderdammar i Gränbyparken.

Illustration Ekologigruppen AB

* Artskyddsförordningen anger att det är viloplatsen och fortplantningsområden som ska skyddas.

Större vattensalamander har observerats i tre av Gränbyparkens dammar, samt i dammar utanför området, bl.a. vid Vaksala kyrka. Inventeringar av större vattensalamander har skett mellan åren 2009 och 2015. Trots insatta åtgärder pekar resultaten på en nedåtgående trend fram till 2013, som sedan följs av en möjligen stigande trend för åren 2014 och 2015.

*Observationer av större vattensalamander i Gränbyparken
Illustration Ekologigruppen AB*

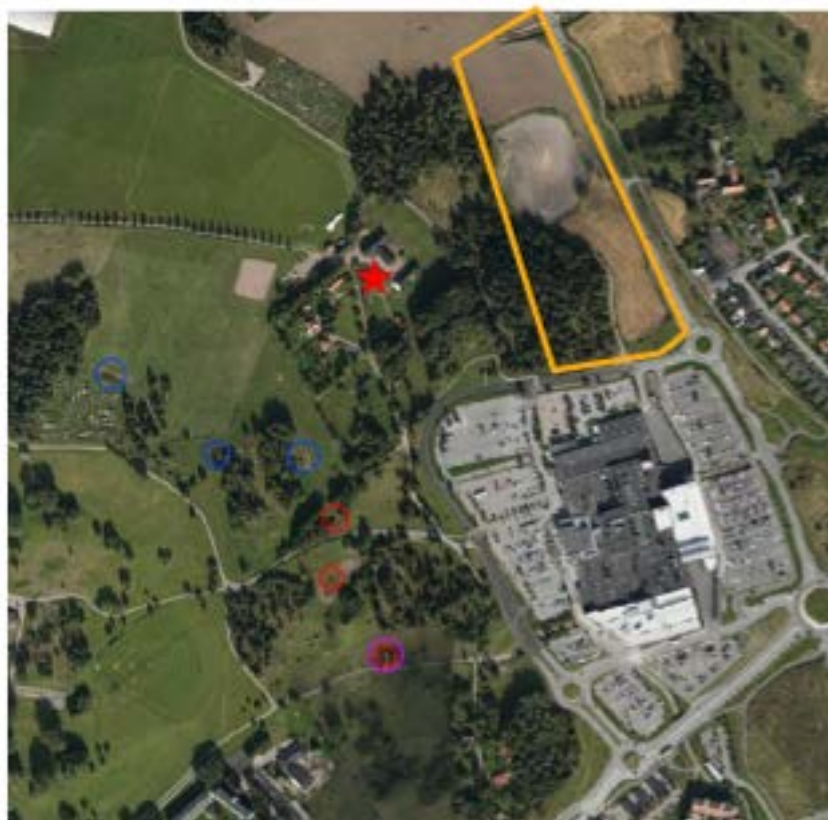
*Orange gräns:
Planområdet*

*Röda små ringar:
Damm med observation av
större vattensalamander.*

*Röd + rosa ring:
Ursprungsdammen i Gränby-
parken*

*Blå ring:
Arten har eftersökts årligen
efter anläggning, men inte på-
träffats.*

*Stjärna:
En större salamander siktad i
ankdammen på Gränby gård
2012 (ej lämplig fortplant-
ningsmiljö)*

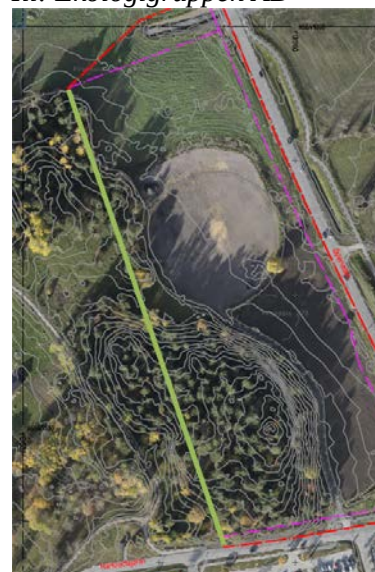
Utredning om potentiellt övervintringsområde

Kommunen undersökte våren 2015 om det aktuella planområdet utgör övervintringsområde för större vattensalamander (Pettersson och Åberg 2015). Ett driftstaket med fällor sattes upp längs med plangränsen i sydsydost till nordnordväst och kontrollerades dagligen varje morgon från 3 april till 15 maj mellan klockan 6 och 8. På så sätt skulle vattensalamandrar kunna fångas in i sin vandring från det då potentiella övervintringsstället mot dammarna i Gränbyparken. Fällorna möjliggjorde inte infångning av salamandrar i sin vandring åt det motsatta hållet.

Inga större vattensalamandrar återfanns, däremot hittades 60 mindre vattensalamandrar och åkergroda (se separat kapitel).

Placering av driftstaketet (grön linje).

Ill: Ekologigruppen AB

Bedömning

Detaljplanen ger en byggrätt i skogsbacken men ett byggande i den måste även vara förenligt med artskyddsförordningen och i det fallet bedömer/beslutar länsstyrelsen om en sådan åtgärd är möjlig – oavsett vad detaljplanen medger. Kommunen har med ledning av driftinventeringen 2015 gjort bedömningen att det inte är troligt att planområdet utgör en vistelsemiljö för större vattensalamander. Länsstyrelsen menar dock att även om ingen större vattensalamander återfanns i inventeringen, som utfördes under en säsong, så betyder det inte med säkerhet att det kan uteslutas att planområdet är en livsmiljö* för arten.

Större vattensalamander har hittats i tre olika lokaler i Gränby/Vaksala. Österleden och Vaksalagatan har mycket trafik och är troligen totala barriärer för större vattensalamander. Ett samband mellan salamanderpopulationen vid Vaksala och Gränby är därför endast teoretiskt. Det finns en tunnel under Österleden där salamandrar möjligen (genom tursamhet) kan ta sig förbi Österleden. Avståndet till denna från närmsta salamanderlokal är dock flera hundra meter och närmsta salamanderlokal ligger totalt sett minst 500 m bort och salamandrar måste dessutom passera ytterligare en väg. Slutsatsen måste bli att ingen spridning sker mellan lokalerna idag. Planens lokalisering intill Österleden och arenans tillkomst därinom innebär därför ingen ytterligare negativ påverkan på spridningsmöjligheterna för större vattensalamander.

Planens genomförande kan komma att väsentligt ändra naturmiljön och bör därför vara föremål för samråd enligt MB 12 kap 6 §. Åtgärder som inte är tillståndspliktiga eller anmälningspliktiga enligt andra bestämmelser i miljöbalken och som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön ska anmälas för samråd till länsstyrelsen. Ibland kan det vara svårt att bedöma i hur stor omfattning åtgärden kan komma att ändra naturmiljön. Även i tveksamma fall bör en anmälan göras.

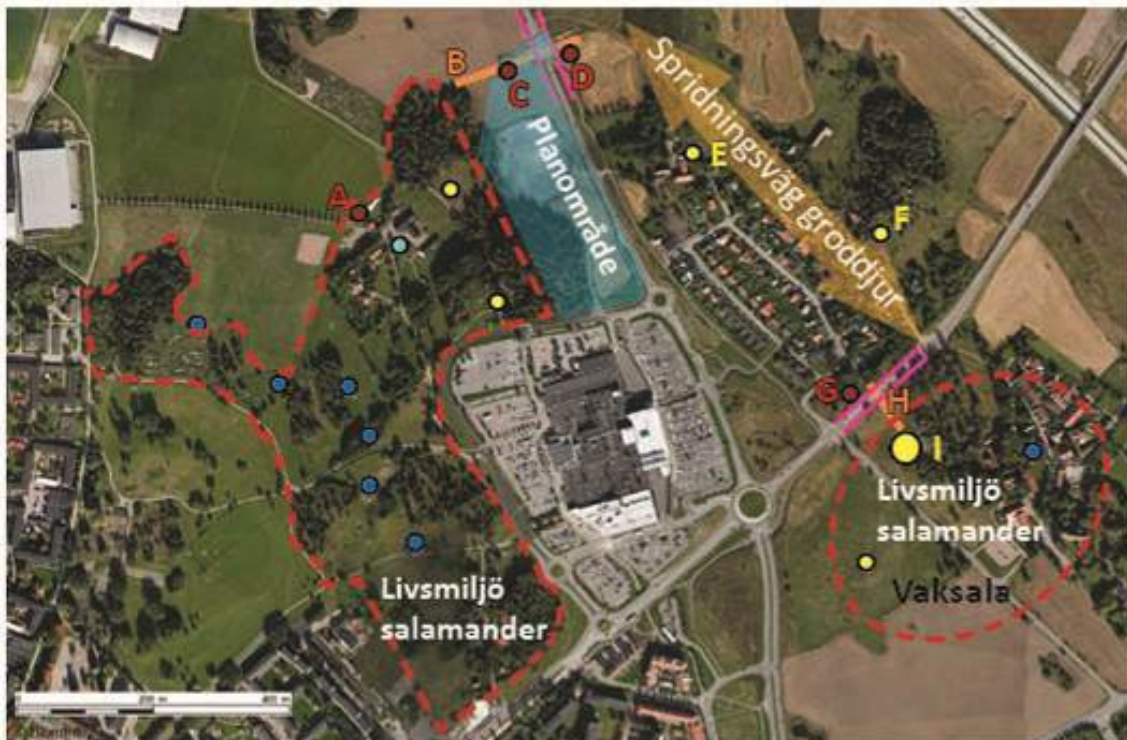
För att stärka populationen i Gränby behöver kommunen troligen vidta åtgärder för att underlätta spridning mellan populationerna i Vaksala och Gränby. Tänkbara åtgärder redovisas i grova drag i miljökonsekvensbeskrivningens kapitel 4.4.2.6. Tidpunkten för åtgärderna i förhållande till planens genomförande avgörs i samband med samrådet. Vanligtvis ska de förebyggande skyddsåtgärderna fungera innan området kan exploateras.

* Artskyddsförordningen anger att det är viloplats och fortplantningsområden som ska skyddas..

Åtgärder

Åtgärder för att underlätta en spridningsväg mellan Vaksala och Gränby.

Genomförandet av de delar av detaljplanen som kan beröra groddjuren ska vara föremål för samråd enligt MB 12 kap 6 §. I samband med det avser kommunen att redovisa åtgärder för att underlätta spridning mellan populationerna i Vaksala och Gränby. Stadsbyggnadsförvaltningen har därför påbörjat ett arbete med att utreda hur en spridningsväg kan skapas mellan Vaksala och Gränbyområdet. Arbetet sker i dialog med länsstyrelsen. Tänkbara åtgärder redovisas i grova drag på följande sida. Tidpunkten för åtgärderna i förhållande till planens genomförande avgörs i samband med samrådet. Bilden nedan visar förslag till åtgärder som beskrivs på följande sida

Damm vid Gränby gård (A) för att underlätta spridning mot passagen under Österleden

En dräneringsbrunn som bör tas bort och ersättas av en mindre damm som bör kunna hålla vatten på naturlig väg. En vattenmiljö här skulle förbättra möjligheterna för att groddjuren vandrar österut.

Spridningsstråk (B) med dagvattendamm (C) mellan tallbacken och passagen under Österleden

En damm, med dagvatten från Arenan och en yta på ca 50 kvm, bör anläggas. Dammen bör ha ett djup som gör att den håller vatten under större delen av groddjurssäsongen (april–nov). Spridningsvägen genom viadukten under Österleden måste kombineras med groddjursbarriärer mot vägen. Vissa anpassningar av sidoområdena i själva viadukten kan också kompletteras med "ledstrukturer", t.ex. en rad med stenar genom hela tunneln. Delar av parkstråket mellan arenaområdet, tallbacken och viadukten kan planteras t.ex. med låga buskar och/eller omvandlas till ängsmark.

Dagvattendamm (D) öster om viadukten under Österleden

Dagvatten från Österleden kan samlas i en dagvattendamm nära viadukten. En groddjursbarriär behöver anläggas längs vägen även på denna sida av Österleden.

Urgrävning av våtmarker (E och F) i Brillinge backar

Småvatten kan grävas ur i ett par befintliga små våtmarker i lågpunkter i betesmarkerna (E och F). I övrigt bedöms inga särskilda åtgärder behövas då groddjuren har gott om lämpliga landmiljöer.

Damm vid och passage under Östhammarsvägen (G och H)

En passage, i form av en trumma för groddjur, under vägen bör göras i detta läge. En mindre damm bör anläggas. Passagen måste kombineras med groddjursbarriärer mot vägen på ömse sidor

Eventuellt skapande av vattenmiljö söder om Östhammarsvägen (I)

Våtmarken i betesmarken på Vaksalasidan skulle kunna förbättras för groddjur genom urgrävning till en permanent vattenmiljö.

Försiktighetsåtgärder under byggtiden:

Innan markarbeten påbörjas ska planområdets gräns mot kvarvarande naturmark, dvs tallbacken, samt mot den spridningsväg som ska anläggas norr om arenaområdet stängas av med stängsel som förhindrar groddjur att ta sig in i etableringsområdet under byggtiden. Det ska göras på ett sådant sätt att eventuella groddjur som befinner sig inom området kan tas sig ut (så att de inte blir instängda) men inte in.

Permanent barriär mot arenan behövs inte

När arenan väl är byggd behövs ingen permanent barriär i gränsen mot arenaområdet. Denna yta kommer sannolikt att vara så ogästvänlig för groddjur att de ändå inte söker sig dit. Åtminstone inte sedan de groddjursindivider som eventuellt övervintrat i detta område tidigare har gått ur tiden.

Övriga åtgärder

- Fortsatta uppföljningsinventeringar.
- Vid behov förbättring av de befintliga vatten- och landmiljöerna i Gränbyparken.

Mindre vattensalamander

Driftinventeringen utförd under 2015 visar att området används som övervintringsområde av *mindre* vattensalamander. Konsekvensen av detta är att dispens krävs för att få genomföra planen enligt 15§ artskyddsförordningen och kan ges med grund av: ”om det inte finns någon annan lämplig lösning och dispensen inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde”. Kommunen kan i samband med dispensen, om sådan ges, komma att förbindas med åtgärder för att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus hos arten.

Åtgärder som gynnar större vattensalamander gynnar även övriga groddjur i området. Kommunen avser därför att hantera övriga groddjur, såsom mindre vattensalamander, inom ramen för samråd enligt miljöbalken 12 kap 6 § rörande åtgärder för större vattensalamander.

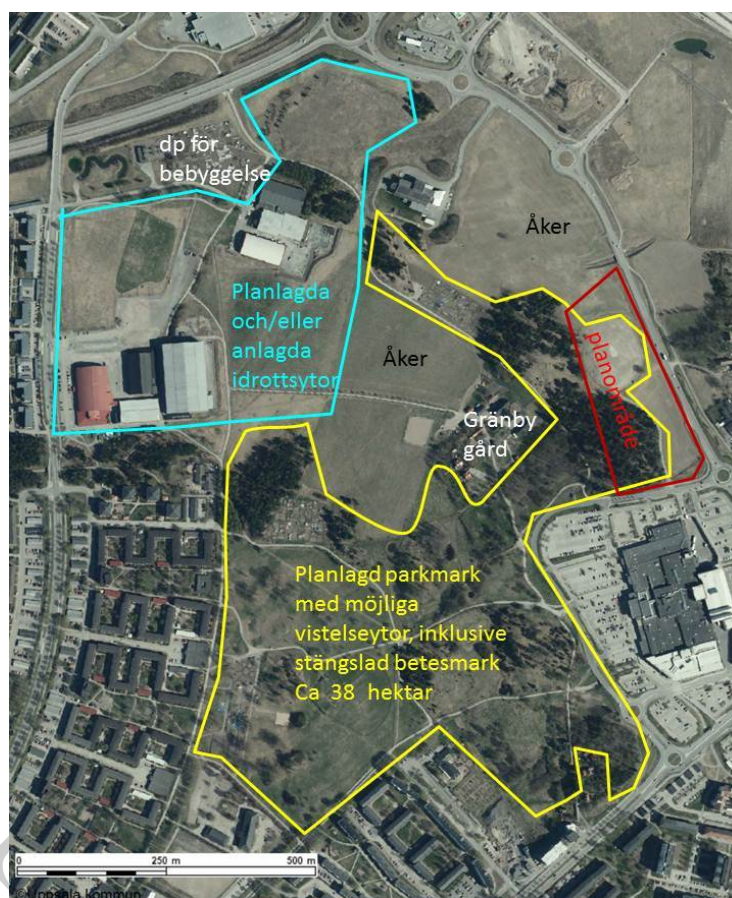
Åkergroda

Vid inventeringen av vandrande groddjur från planområdet gjordes ett antal fynd av åkergroda. Även åkergrodans livsmiljö är skyddad enligt 4 § 4 punkten artskyddsförordningen. Åkergrodan har dock till skillnad från större vattensalamander ”gynnsam bevarandestatus” inom EU varför kommunen bedömer, med stöd av konsult med expertkompetens om groddjur och kunskap om praxis av hantering av artskydd, att planens eventuella påverkan på åkergroda inte nödvändigtvis skulle anses strida mot artskyddsförordningen. Åtgärder som gynnar större vattensalamander gynnar även övriga groddjur i området. Kommunen avser därför att hantera övriga groddjur, såsom åkergroda, inom ramen för samråd enligt miljöbalken 12 kap 6 § rörande åtgärder för större vattensalamander.

Rekreation och friluftsliv

Gränbyparken

Planområdet berör det tätortsnära rekreationsområdet Gränbyparken. Den yta som är teoretisk möjlig att använda för rekreation är cirka 38 hektar. I Uppsala kommuns rapport Nära till naturen är det större grönområdet bedömt som ett "promenadområde", d.v.s. ett område som kan fungera för daglig rekreation för de kringboende. Gränbyparken har en nyckelfunktion i den rekreativa grönsstrukturen för nordöstra Uppsala.

Rekreatiionsstråk mellan Kvarntorget och Jällaområdet

Det mest betydelsefulla stråket som berör Gränbyparken förbinder innerstaden med närströvmrådena utanför staden. Stråket går idag fram till E4 från innerstaden via Kvarntorget och Gränbyparken. I framtiden siktar Uppsala kommun på att förlänga stråket vidare under E4 och över Samnan till Jällaområdet. Tills vidare nås Jällaområdet via Nyby och Lerdamsparken där det finns en tunnel under E4 med en stig som leder till skogen.

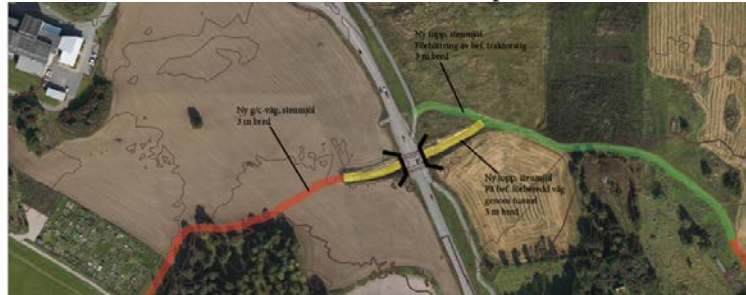
Enligt översiktsplanen ska stråket på lång sikt kompletteras med en förbindelse under E4 och över väg 288, i höjd med Brillinge.

Östra stadsrandsstråket

Kommunen planerar ett nytt rekreationsstråk som ska gå utmed den östra stadsranden mellan Gamla Uppsala i norr och Slavsta i söder. I Gränby och Brillinge blir vackra hagmarker, odlingslandskap, jordbrukslandskap och fornlämningar mer tillgängliga. Stråket kommer att beröra den norra delen av planområdet, se bild nedan.

Den del av Östra stadsrandsstråket som passerar i norr.

Linnéstig

I anslutning till Sara Stina von Linnés gård i Gränby har Sara Stinas stig anlagts. Den är gjord för barn och på ett antal skyltar ledsagas man av Sara Stina von Linnés piga.

Gränby Gård

I Gränbyparken finns Gränby 4H-gård med levande lantbruksmiljö, med hästar, kor, får, getter, grisar, kaniner, höns, ankor m fl. Gården är öppen för barn, ungdomar och allmänhet. Gränby 4H-gården bjuder på många aktiviteter och är ett populärt utflyktsmål. Gården arrenderar marken från Uppsala kommun och är en av två 4H-gårdar i nordöstra Uppsala.

Gränby gård

Gestaltningen av Arenan är väldigt betydelsefull för hur den kommer att upplevas av dem som vistas i Gränbyparken och Gränby 4H-gården.

Gränby gård behöver kompenseras för den åkermark som tas i anspråk för den större vattensalamanderns behov. Det kommer troligen inte att vara möjligt för gården att utnyttja de åkerytor som finns i norra delen av Gränbyfältet eftersom de ingår i ett framtida utvecklingsområde, enligt aktualitetsförklaringen av översiktsplanen 2014-05-26.

Gränbyparkens gränser tydliggörs och stärks i terrängen. En utredning pågår inom stadsbyggnadsförvaltningen. Tydliga entréer till parken utformas och förses med informationstavlor.

Ett levande, biologiskt rikt jordbrukslandskap behålls och hävdas kring visningsgården Gränby 4H-gård. Gården har viktiga sociala och pedagogiska funktioner. Områdets rekreativa, biologiska, kulturella och landskapsmässiga värden tas tillvara och utvecklas. Gränby Linnéminne, liksom övriga intressanta företeelser inom området, värnas och visas.

FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR

Föreslagen bebyggelse – Uppsala Arena

Uppsala Arena blir ett landmärke som tillför stadsranden och stadsdelen en märkesbyggnad med höga arkitektoniska kvaliteter. Anläggningen blir levande med en öppen och inbjudande karaktär även när den inte används för stora evenemang. Arenan betraktas som en del av staden och har god tillgänglighet för gång, cykel och kollektivtrafik. Arenan/UEC är tänkt att bli en plats för idrott, nöjen och möten med plats för ishockey- och basketmatcher i seriespel, konserter och evenemang samt större kongresser och mindre mässor. Utöver byggnaderna behövs dessutom ytor för torg, angöring för transporter till evenemang samt ytor för cykel och buss. Byggnaderna tillåts att vara 20 meter höga.

Det aktuella projektet Uppsala Event Center

Det arenabolag som vill bygga och driva anläggningen har utvecklat konceptet från ishockeyarena till ett mer varierat evenemangscenter. Konceptet kallas därför Uppsala Event Center.

Ishockeyarenan är fortfarande den dimensionerande byggnaden med fasta mått för ispisten (hockeyplan) och den inre takhöjden. Det som kan varieras är antalet sittplatser, som beräknas bli cirka 6 800 vid matcher och 7 500 vid konserter, d.v.s. mindre än vad detaljplanen är dimensionerad för. Ispisten kommer att vara nedsänkt under mark så att entréplanet för besökarna hamnar i arenatorgets marknivå. Söder om och intill själva ishockeyarenan föreslås en byggnad som kallas "Experia" med möjlighet till utställningar och aktiviteter. Utöver själva arena- och konferensfunktionen kommer det även att finnas 4 000 kvm kompletterande lokaler med ytor för service, serveringar och butiker med koppling till arenaverksamheten.

De illustrerade byggnaderna t.h. omfattar cirka 16 300 kvm byggnadsarea.

Anläggningen beräknas stå värd för cirka 120 evenemang arenans första år. Av de 120 evenemangsdagarna har de endast räknat med att åtta av dem är utsålda, d.v.s. ca 7 500 betalande åskådare. I kalkylerna beräknas besöksantalet uppgå till ca 410 000 betalande under det första året.

Illustration: Sweco Architects

Gestalttningsfrågor*

Planen behöver vara tillräckligt flexibel och ta höjd för en högkvalitativ gestaltning men plats för de besöks- och kommersiella verksamheter som behövs för anläggningens finansiering och verksamhet. Det är viktigt att det yttersta, synliga skiktet har ett fasadmateriel som utstrålar kvalitet, även om det finns andra enklare fasadmateriel innanför.

Följande aspekter på gestaltningen ska beaktas när planbestämmelserna tolkas:

- Arenaanläggningen ska hålla en hög arkitektonisk kvalitet som speglar dess status som märkesbyggnad.
- Arenaanläggningen ska fungera som en del i ett nytt stadsstråk längs Österleden, som förbinder bebyggelse i Östra Sala backe med det föreslagna utvecklingsområdet västerut mot Bärbyleden/väg 55. Det är viktigt att mötet med Österleden utformas så att det blir trivsamt och intressant att röra sig längs den planerade gång- och cykelbanan på Österledens västra sida.
- Den sida som är vänd mot Gränbyparken och Gränby gård bör ges en lugn utformning för att inte skada rekreativsmiljön.
- Den sida som är vänd mot Marknadsgatan bör utformas så att kontakten mellan Gränby centrum och anläggningen känns naturlig och lättillgänglig.
- Marken på kvartersmarken runt arenaanläggningen ska på ett välkomnande och lättillgängligt sätt möta omgivande gator och parker med fokus på upplevelsen i ögonhöjd.

Idékoncept för det aktuella projektet Uppsala Event Center.

Anläggningen är tänkt att bli en viktig profilbyggnad för staden och bör annonsera sig mot Österleden och den bör därför gestaltas med öppenhet och ljus för att förstärka upplevelsen av evenemang och fest. Det aktuella projektet Uppsala Event Center är uppdelat i tre volymer där den centrala delen för arenarummet ger ett högre och spännande intryck. Den högre byggnadsdelen har i illustrationerna nedan en svepande fasadutformning för att signalera byggnadens innehåll, kvaliteter och hållbara profil. Fasadbeklädnad kan bli miljövänliga transparenta ETF-element samt olika skivmaterial, perforerad plåt och glas. Samtliga fasadmateriel blir valda för att minimera miljöpåverkan på dagvatten och omgivande mark.

Torget är tänkt att utformas som ett publikt stråk som binder ihop restaurang- och butiksentréer i söder till huvudentréerna till arenarummet i norr.

Vy från sydost på Österleden

Illustration Sweco Architects

* I programhandlingen från 2009 finns illustrationer på en anläggning som kan rymma de sportsliga aktiviteterna och kommersiella verksamheterna i projektet. Dessa tidiga illustrationer är inte längre aktuella.

Vy från nordväst på Österleden

Illustration Sweco Architects

Vy från den västra delen av Marknadsgatan, den gula linjen markerar byggnadshöjden på det aktuella projektet Uppsala Event Center.

Illustration Sweco Architects

Planbestämmelser för den föreslagna bebyggelsen

ANVÄNDNING

Kvartersmark

R₁ Evenemangsarena. Inslag av handel och andra verksamheter med koppling till arenaverksamheten får förekomma i begränsad utsträckning.

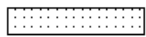
Egenskaper

UTNYTTJANDEGRAD

e₁ 0000 Största tillåtna byggnadsarea är 20 000 kvm.

Motivet till den stora och flexibla byggrätten är att den är nödvändig för att möjliggöra en placering av anläggningen nära Gränby centrum (viktigt för verksamheten) eller nedanför kullen (möjliggör ett bevarande av skogsbacken). Byggrätten anges i byggnadsarea eftersom byggnaderna inte utformas med "våningar" i vanlig bemärkelse. Den del av kvartersmarken som inte har bestämmelsen "byggnad får ej uppföras" är cirka 39 000 kvm stor. Den största tillåtna byggnadsarean är ungefär halva den ytan, 20 000 kvm.

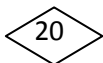
BEGRÄNSNINGAR AV MARKENS BEBYGGANDE

Byggnad får ej uppföras

Motiv: Huvuddelen av kvartersmarken får bebyggas men mot Gränbyparken lämnas en 12 meter bred zon där byggnad inte får uppföras. Zonens bredd är främst till för att möjliggöra de markarbeten som är nödvändiga för anläggningens uppförande.

PLACERING, UTFORMNING, UTFÖRANDE

Högsta totalhöjd i meter ovan mark. Totalhöjden får räknas från den högsta punkten på den mark som berörs av byggnaden. Det är markhöjden på plankartans grundkarta som ska ligga till grund för beräkningen av totalhöjd.

Motiv: se nästa sida

Högsta totalhöjd +50 meter över nollplanet.

Motiv: se nästa sida

f₁

Arenabyggnadens utformning och ytmaterial ska ges en hög arkitektonisk kvalitet som speglar dess status som märkesbyggnad samt som motsvarar dess väldiga storlek och exponerade läge. Vid eventuella om- och tillbyggnader ska utformningen vara sådan att byggnaden framstår som en arkitektonisk helhet. Detaljer ska utformas med stor omsorg.

Motiven till bestämmelsen f₁ är att anläggningen blir ett av stadens viktiga ansikten utåt, en byggnad med hög profil som kommer att ta emot ett stort antal besökare från andra delar av landet. Byggnadens storlek och exponering medför också att kraven på en högkvalitativ byggnad ökar.

f₂

Fasadernas och takens ytskikt får ej bestå av material som domineras av koppar eller zink. **Motivet** till bestämmelsen f₂ är att minska risken för att dagvattnet förorenas av koppar och zink.

f₃

Mark och eventuella stödmurar som vetter mot Österleden ska utformas med ett stort inslag av avtrappningar och växter.

Motivet till bestämmelsen f₃ är att många i framtiden kommer att röra sig längs den föreslagna gång- och cykelbanan på Österledens sydvästra sida och att en eventuell stödmur måste utformas så att den inte uppfattas som en stum och stängd mur för dem som rör sig i gatunivå.

Motivet till bestämmelsen om högsta totalhöjd är i första hand hänsyn till totalförsvarets nuvarande stoppområde för höga objekt som innebär att anläggningen inte får vara högre än 20 meter ovan mark. (se rubriken Riksintresse för totalförsvaret)

Markhöjden inom kvartersmarken varierar mellan +24,5 och +35 meter. Av byggrätten är det 7 700 kvm som ligger högre än 30 meter över nollplanet. Den högsta arenadelen (ishockeyarenan) har en yta på cirka 8 400 kvm. Planens byggrätt är 20 000 kvm byggnadsarea som kan utnyttjas inom en yta som är 39 000 kvm.

Om anläggningen uppförs som flera sammanlänkade byggnader så kommer dessa att räknas som en enda stor byggnad i samband med bygglovprövningen. De olika byggnadsdelarna hamnar då på varierande markhöjd, vilket kan medföra att beräkningen av den genomsnittliga markhöjden blir otidlig och komplicerad för den sammanlänkade byggnadens samtliga byggnadsdelar. Särskilt om utbyggnaden sker etappvis. Detaljplanens två bestämmelser om anläggningens totalhöjd syftar därför till tydlighet för projektering och bygglovprövning. De två bestämmelserna reglerar att:

1. Byggnadens totalhöjd får vara högst 20 meter ovan mark.

Totalhöjden får räknas från den högsta punkten på den mark som berörs av byggnaden och det är markhöjden på plankartans grundkarta som ska ligga till grund för beräkningen av totalhöjd.

Motiv:

Planområdet ligger inom stoppområde för höga objekt.

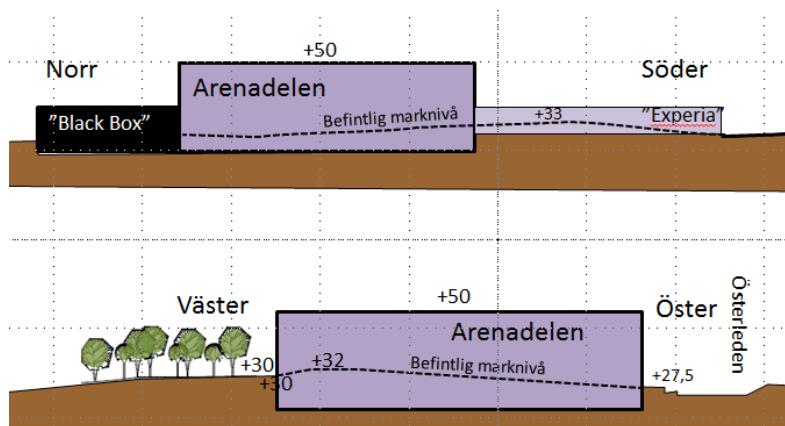
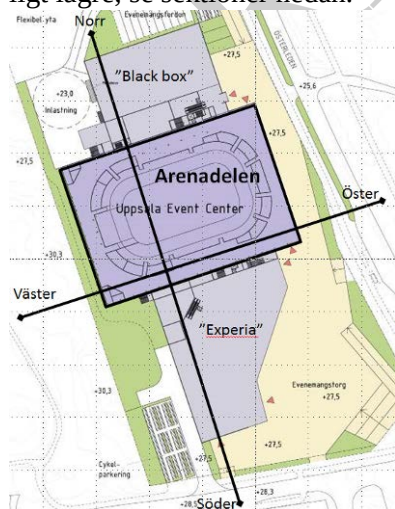
Om den högsta punkten är utgångspunkt så kan anläggningen placeras där det är lämpligt med hänsyn till dess funktion och samband med omgivningen. Annars finns risk att placeringen styrs av den högsta *genomsnittliga* markhöjden.

Byggnaden får uppföras till en högsta höjd på 50 meter över nollplanet.

Motiv till bestämmelsen om en högsta totalhöjd på +50 meter över havet är att det är så liten del av planområdet som överstiger +30 meter över havet att en markhöjd över + 30 meter inte bör utgöra underlag för hela anläggningens totalhöjd.

Det aktuella projektet Uppsala Event Center - Sektioner

Det är arenadelen (d.v.s. ishockeyarenan) som behöver vara 20 meter hög. I det aktuella projektet Uppsala Event Center är ytan på Arenadelen cirka 8 400 kvm. Övriga delar av anläggningen är betydligt lägre, se sektioner nedan.

Trafik och tillgänglighet

Planområdet för arenan ligger på en plats med goda förutsättningar för biltrafik och med en potential till goda förutsättningar för angöring med cykel och kollektivtrafik. Det är däremot inte möjligt att avsätta mark för parkeringar enbart till arenans behov och därför är det viktigt att utreda vilka förutsättningarna är att minska behovet av bilangöring och att förbättra möjligheten till angöring med gång-, cykel- och kollektivtrafik.

Tillgänglighetsanalys (Trivector, juni 2014)

Kommunen har låtit utreda arenans tillgänglighet i ett brett perspektiv med fokus på ett hållbart resande och en god tillgänglighet utan nya parkeringsytor och beställde i april 2014 en tillgänglighetsanalys av Trivector. Syftet med utredningen var att kartlägga förutsättningarna för en hög tillgänglighet till Uppsala Arena genom ett hållbart och attraktivt resande. Utredningen skulle även identifiera behovet av kompletterande åtgärder som kan krävas för att skapa bättre förutsättningar för arenans attraktivitet ur tillgänglighetsperspektiv. Hela utredningen finns som bilaga men citeras även flitigt i detta kapitel.

Observera att analysen grundas på antagandet att arenan är större än det aktuella projektet Uppsala Event Center. Parkeringsbehovet kommer dock fortfarande att var stort.

Citaten från Tillgänglighetsanalysen* markeras med *blå bakgrund och kursiv stil*.

Förutsättningar enligt Tillgänglighetsanalysen

Tillgänglighetsanalysen bygger huvudsakligen på de besökstal som Arenabolaget kalkylerar med.*

	Hockey	Basket	Övrig sport	Konf & nöjen	Genomsnittspublik	Utsålt
Arenabolagets kalkyl	4 000	1 850	3 500	3 800*	3 400	8 000 (10 000)
Dagens publiksnitt	1 261	1 200	-	-	-	-
Utredningens justering	3 000	1 500	-	-	-	-

”Arenabolaget har inte kunna lämna några uppgifter om det förväntade antalet besökande vid nöjesevenemang, då sådana kan vara av vitt skilda karaktär och omfattning. Även uppgifter om resvanor och upptagningsområde är osäkra för dessa. Fortsatta resonemang och beräkningar förhåller sig därför till sportevenemang.

De 66 sportevenemangen och de tillkommande 28 nöjesevenemangen har generellt sett evenemangsstart kvällstid någon gång mellan kl. 18.00–24.00. Helger är det dock inte ovanligt att matchstart är redan kl. 16.00. Spelschemat för idrottslagen ligger fastlagt ett par månader innan säsongstart, varför efter övriga evenemang i arenan och området kommer att få anpassas efter detta lagda tidsschema.

Vid idrottsevenemang gör Arenabolaget uppskattningen att närmare ca 80 % av åskådarna i normalfallet kommer från Uppsala kommun. Vid möten och konferenser uppskattar de istället att motsvarande 80 % av besökarna kommer från andra kommuner, alltså mer långväga och regionalt.”

***Observera** att analysen grundas på antagandet att arenan är större än det aktuella projektet Uppsala Event Center.

Tillgänglighetsanalysens* slutsatser och förslag till åtgärder för att minska bilberoende till arenan:

”I tabell nedan listas åtgärdsförslag. De första är kategoriserade som ”basåtgärder”, med det menas åtgärder som bör och kan användas för alla typer av evenemang, men i olika omfattning. Det är också åtgärder som kommunen respektive Uppsala arena har stor rådighet över.”

Tabell 6-1 Åtgärdsförslag och kommunens respektive Uppsala arenas rådighet markerat som ++ (stor/kan genomföra själv), + (ganska stor, men har ej full rådighet), 0 (ingen rådighet/kräver dialog med flera parter).

Nr	Åtgärd	Kommunens rådighet	Uppsala arena
”Bas-paketet”:			
1	Förstärk kollektivtrafiken vid stora evenemang	+	+
2	Informera om resmöjligheter på organisatörens/evenemangets webbsida, inkl. uppmuntra samåkning	0	++
3	Bygg ut gång- och cykelvägnätet	++	(+)*
4	Ljussätt arenastråk för gång och cykel till arenan	++	(+)*
5	Erbjud bra cykelparkering inom arenans kvartersmark	0	++
”Extra-paketet”:			
6	Kombinerade inträdes- och resbiljetter	0	+
7	Uppmuntra ökad charterbusstrafik genom förmånliga biljetter	0	+
8	Anpassa trafikljusen vid större evenemang (för att effektivisera trafiksystemet)	++	0
9	Avgiftsbelägg parkering	0	+
10	Samnyttjande av parkering	+	+

*inom området

Utöver de ovanstående åtgärderna kan man även överväga andra möjligheter, t.ex. att differentiera biljettpriserna till arenan eller att kräva ett visst antal passagerare i bilen för att få parkera nära arenan.

Gång- och cykelvägnätet

Gående

I stor sett alla besökare kommer att promenera någon del av färden till och från arenan. Vissa går kanske hela vägen och andra går den sista biten mellan arenan och cykel-, bil- eller bussparkeringen eller kollektivtrafikhållplatsen. Ett rimligt gångavstånd kan vara halvtimmes promenad, vilket i lugnt tempo motsvarar åtminstone 2 km. Arenan bör därför ha goda gångförbindelser från alla väderstreck.

Gång och cykel – Nuläge

Av kommunens drygt 200 000 invånare bor 80 000 personer inom fyra kilometers gångavstånd på gång- och cykelväg (befintliga och föreslagna) från Uppsala Arena. Pågående planering för ytterligare bostäder kan innebära ytterligare 10 000 invånare i närområdet.

Gång och cykel – Planerade förändringar

För att avlasta gatunätet och gynna ett hållbart resande är det önskvärt att så många besökare som möjligt kan komma gående eller cyklande. Gång- och cykelvägnätet bör förbättras med nya sträckningar, delvis bättre standard och tydligare skyltning. Med några nya länkar i gång- och cykelvägnätet kommer minst 60 000 personer att bo inom 3 km gång- och cykelavstånd och minst 90 000 personer att bo inom 5 km gång- och cykelavstånd.

För att gång och cykel ska vara ett attraktivt alternativ är det även viktigt med gena cykelvägar, att det är lätt att hitta och att nätet upplevs som tryggt och trevligt att använda. Genhetsknoten mellan den faktiska cykelvägen och fågelvägen bör inte överskrida 1,25, det vill säga cykelvägen bör inte vara mer än 25 procent längre än fågelvägen. Cykelvägarna bör vara tydligt skyltade och hänga samman i ett stråk.

Det är en fördel om man som cyklist kan välja mellan ett "dagnät" och ett "kvällsnät", det vill säga; helt separerade cykelvägar genom grönområdena bör ha en alternativ väg där människor och bilar rör sig. Trevlighetsaspekter och trygghetsaspekter är faktorer som inte ska underskattas när det gäller hur mycket gång- och cykelvägnätet används.

Gång och cykel – Åtgärdsförslag för gång- och cykelvägnätet

Slutsatserna som kan dras i Tillgänglighetsanalysen* är att:

- Marknadsgatan bör kompletteras med en ny cykelbana på den norra sidan och ytterligare övergångsställen.
- Vaksalagatans västra sida bör ges en bättre cykelstandard, då den är det genaste stråket mellan Resecentrum och arenan.
- Det bör utredas om cykelvägen mellan Storvreta och Uppsala kan kopplas ihop med stråken till arenan. Norra Slavstavägen kompletteras med en cykelbana.
- Passagerna över Fyrislundsgatan ses över.
- En ny gång- och cykelväg bör knyta ihop den norra delen av planområdet med gång- och cykelvägen till Nyby och med gång- och cykelvägen vid Gränby sportfält/västra Gränby. Det skulle även medföra en genare gång- och cykelväg mellan von Bahrskas häcken/Lagerlöfs väg och arenan. Cykelpassagen över Gamla Uppsalagatan kan behöva ses över i samband med det.**

Det senaste förslaget till disposition av friidrottsarenan på Gränby sportfält (2016-01-27) innebär att övningsbanan för kastporter blockerar den tänkta förbindelsen mellan Gränby sportfält och Uppsala Arena som bl.a. illustreras i detaljplanen för Gränby sportfält, östra (dnr 2012/20201). Diskussioner pågår om möjliga justeringar till förmån för en bättre framkomlighet än vad illustrationen nedan visar.

Kollaget nedan visar Uppsala Arena, Gränby sportfältets friidrottsarena samt befintliga och föreslagna gång- och cykelvägar

Vit streckad linje – befintliga gång- och cykelvägar

Gul streckad linje – föreslagna gång- och cykelvägar i principiell sträckning (inte detaljstuderade)

Lila prickad linje – föreslagna gång- och cykelväg som eventuellt kan omöjliggöras av sportfältets planerade övningsbana för kastporter.

***Observera** att analysen grundas på antagandet att arenan är större än det aktuella projektet Uppsala Event Center.

****Observera** att det senaste förslaget till disposition av friidrottsarenan på Gränby sportfält (2016-01-27) kan omöjliggöra en gen förbindelse mellan Gränby sportfält och Uppsala Arena, enligt förslaget ovan. Se även nästa sida.

Cykel – Angöring, parkering och utfart

När gång- och cykelvägnätet förbättras måste det följas upp med god tillgång till cykelparkeringsplatser i goda lägen mellan de anslutande gång- och cykelvägarna och arenaanläggningens entréer. Parkeringsplatserna bör ingå som en del av arenaanläggningen.

Tillgänglighetsanalysen*:

”För ett genomsnittligt sportevenemang krävs det 480–550 cykelparkeringsplatser (motsvarande 840–960 kvm). Vid ett slutsålt sportevenemang (8 000 åskådare) uppgår behovet till 1 280 parkeringsplatser. Eftersom arenan förväntas sälja slut vid endast ett fåtal dagar per år, är det rimligt att en andel av cykelparkeringarna är mobila och placeras ut i samband med större evenemang.”

Planbestämmelser

GATA Trafik. Utrymme skapas för separata gång- och cykelbanor på allmän plats längs Österleden och Marknadsgatan.

n₂ Marken ska utformas så att minst 12 cyklar/100 åskådarplatser och minst 15 evenemangsbussar vid behov kan parkeras i arenans närhet. Cykel- och bussparkeringsplatserna ska lokaliseras till ett, för besökaren, bättre läge än eventuella bilparkeringsplatser för besökare (undantaget parkeringar för rörelsehindrade).

Motiv:

Gång- och cykelvägnätet behöver förbättras. Planområdets utökning i norr möjliggör en breddning av bron på Österleden över gång- och cykeltunneln så att en gång- och cykelbana vid behov kan byggas utan att körfälten för bil- och kollektivtrafik behöver göras smalare. Alternativet är att leda gång- och cykelbanan i en slinga runt gång- och cykeltunneln, men det skulle i så fall vara en nödlösning med en irriterande omväg för gående och cyklister.

Enligt tillgänglighetsanalysen* kan det behövas upp till 1200 parkeringsplatser för cykel för att gynna ett hållbart resande när arenan har 10 000 åskådarplatser (inklusive stående). Det innebär utrymme för 12 cyklar per 100 åskådarplatser. Det aktuella projektet Uppsala Event Center räknar med en kapacitet på 7 500 åskådare vid konserter, vilket medför ett behov av att cirka 900 cykelplatser säkerställs på kvartersmark. Parkeringsplatserna kan vara tillfälliga eftersom de endast berör ett fåtal tillfällen per år.

***Observera** att analysen grundas på antagandet att arenan är större än det aktuella projektet Uppsala Event Center.

Kollektivtrafik

Stads- och regionbussar – Nuläge

Tre hållplatser ligger i närheten av Uppsala arena.

- *Hållplatsen Marknadsgatan* ligger ca 50–250 meter från arenan och har två alternativa påstigningsplatser för södergående trafik. Marknadsgatan angörs på dagtid, två gånger i timmen av ringlinje 41, vilken angör flera av Uppsalas viktiga handels- och servicepunkter men med restid om drygt 30 minuter till/från centrala Uppsala. Dessutom trafikeras hållplatsen under vissa tider på vardagar av linje 127 samt en regionbuss. Båda har karaktären av arbetslinjer och går endast fåtal turer morgon och kväll.
- *Hållplatsen Gränby centrum* ligger på 500 meters gångavstånd från arenan. Den är uppdelad så att stadstrafiken angör entrén till Gränby centrum medan regiontrafikens hållplats ligger ute vid Vaksalagatan. Härifrån avgår buss nummer 10 till Uppsala centrum med som bäst kvartstrafik. Restiden är 11 minuter. Hållplatsen trafikeras även av sju regionbussar.
- *Hållplatsen Gränby sportfält*, ligger på gångavstånd från Uppsala Arenan. Gränby sportfält trafikeras av stomlinje 3 med en turtäthet på tio minuter. Gångavståndet dit är 1,4 kilometer.

Avståndet till hållplatser vid Gränby centrum behöver inte ha någon särskilt negativ effekt på kollektivtrafikens attraktivitet eftersom gångavståndet ger en naturlig utspridning av resenärer när arenan töms. För att förbättra kollektivtrafikens attraktivitet är det dock viktigt att arbeta vidare med en högre turtäthet, vilket ger betydande förbättringar på den totala restiden dörr till dörr.

Stads- och regionbussar – Planerade förändringar

Kollektivtrafikförvaltningen UL planerar ett nytt linjenät 2016 och det kan då bli aktuellt att införa fler stomlinjer, med tätare turtrafik och särskild hållplatsstandard. Definitivt beslut om linjenätet och stomlinjerna kommer att tas först under 2016. Av den anledningen går det inte att säkert säga hur framtida kollektivtrafik kommer att försörja norra Gränby.

Det finns också långtgående planer på att utveckla hållplatsen vid Gränby centrum så att den blir ”en andra trafiknod, bredvid Uppsala Resecentrum”, det vill säga en större bytespunkt i kollektivtrafiksystemet. Detta skulle underlätta för resenärer från Uppsalas östra landsbygd att smidigt ta sig till arenan, förutsatt att Gränby också trafikerades av en buss till arenan med 10-minuterstrafik. Detaljplanen för Sydvästra Gränby centrum (dnr 2013/2591) antogs 2016-01-27 och möjliggör en sådan trafiknod.

Stads- och regionbussar – Tillgänglighet

Med dagens planer kommer resande från Uppsala Arena att kunna välja mellan att gå till Gränby centrum för ett stort och tätt trafikutbud, eller vänta på en ringlinje vid den näraliggande hållplatsen. Ett ytterligare alternativ är Gränby sportfält och stombusslinje 3, men en gånglänk hit behöver då bli genare. En fördel är att det ger valmöjlighet och minskar den momentana belastningen på bussar genom en utspridningseffekt. En nackdel är att kollektivtrafiken förlorar i konkurrensfördelar gentemot biltrafiken genom längre upplevd restid.

Evenemangsbussar

Till större evenemang kan man räkna med att många besökare vill komma med särskilda evenemangsbussar. I Tillgänglighetsanalysen* görs bedömningen att det inte behövs mer än 15 parkeringsplatser för sådana. Parkering bör vara nära arenan dels för att dessa besökare inte har lokalkännedom och dels för att besökarna återvänder till sina bussar samtidigt när evenemanget är slut.

Kollektivtrafik – Åtgärdsförslag

Österledens sektion rymmer endast två körfält på sträckan utanför planområdet och det medför att biltrafik och kollektivtrafik måste trafikera samma körfält. Vid stora evenemang kan det bli många bilar som samtidigt tömmer parkeringata längs Österleden och det kan orsaka problem för kollektivtrafiken. Det bör därför skapas en möjlighet att bredda gatan till åtminstone tre körfält. En ökad turtäthet och fler kollektivtrafiklinjer medför även ett behov av en större yta för hållplatser.

Planbestämmelser för kollektivtrafik och cykel

Planen möjliggör hållplatser längs Österleden för att underlätta en bättre tillgänglighet med buss.

GATA Trafik. Planen ger bl.a. utrymme för en busshållplats längs Österleden samt en eventuell breddning för att möjliggöra ett separat kollektivtrafikkörfält.

n₂ Marken ska utformas så att minst 12 cyklar/100 åskådarplatser i arenan och minst 15 evenemangsbussar vid behov kan parkeras i arenans närhet. Cykel- och bussparkeringsplatserna ska lokaliseras till ett, för besökaren, bättre läge än eventuella bilparkeringsplatser för besökare (undantaget parkeringar för rörelsehindrade).

Motiv:

Enligt Tillgänglighetsanalysen* kan det behövas upp till 15 parkeringsplatser för evenemangsbussar för att gynna ett hållbart resande när arenan är slutsåld. De behöver i så fall säkerställas på kvartersmark.

Tillgänglighet för funktionshindrade

En ny byggnad ska enligt lag utformas så att den är tillgänglig och användbar för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Tillgängligheten prövas i detalj vid bygglov och tekniskt samråd.

Tillgängligheten för funktionshindrade är en viktig fråga med tanke på att det aktuella projektet Uppsala Event Center har huvudentréer och besöksstorg placerade 2,5 meter över den utpekade ytan för handikappparkering.

Även om kraven på vanlig bilparkering är en bråkdel av Uppsala kommuns parkeringsnorm så ska antalet handikappparkeringar beräknas som om anläggningen hade det antal parkeringsplatser som parkeringsnormen kräver. Se formuleringen nedan från den gällande parkeringsnormen (sid 8):

”Avståndet mellan parkering för personer med funktionsnedsättning till målpunkten ska inte överstiga 25 meter. Avståndet ska mätas utifrån gångavstånd och markbeläggningen ska vara fast, jämn och halkfri. Lutningen i längs- och sidled på angöringsplatser och parkeringsplatser för rörelsehindrade bör inte överstiga 1:50.

1 Platsen ska utformas så att den medger att rullstolen, med ramp eller lift, tas in från sidan av ett fordon. Om inte intilliggande yta kan användas ska parkeringsplatsen vara 5 meter bred. Minst en parkeringsplats för besökande, vid bostäder och verksamheter, ska anläggas. Därutöver ska man bereda plats för flera platser om behov uppstår. En andel om 5 procent av det totala antalet parkeringar som anläggs ska vara avsedda för funktionsnedsatta.

2 En anpassning kan göras utifrån verksamheten. Exempelvis kan en vårdinrättning behöva fler antal besöksplatser för funktionsnedsatta”.

***Observera** att analysen grundas på antagandet att arenan är större än det aktuella projektet Uppsala Event Center.

Biltrafik

Gatunät för bilar

Planområdet gränsar till Österleden och Marknadsgatan.

Österleden

Österleden har karaktären av genomfartsled i stadens utkant och används i stor utsträckning som förbindelse mellan E4:ans norra avfart/Bärbyleden och Gränby centrum/norr Fyrislund. Gatan är idag åtta meter bred med ett körfält i vardera riktningen samt en separat gång och cykelbana längs med körbanan. Vid den senaste trafikräkningen 2012 uppmättes 13 000 fordon/veckomedeldygn på sträckan utanför planområdet. Österleden behöver bättre framkomlighet för gång- och cykel- samt kollektivtrafik när marken sydväst om gatan bebyggs. Det är särskilt viktigt att gatunätet ger utrymme för en prioritering av kollektivtrafiken för att gynna en låg bilandel hos arenans besökare.

Marknadsgatan

Marknadsgatan fungerar som matargata till Gränby centrum och trafikeras av cirka 10 500 fordon/veckomedeldygn på sträckan utanför planområdet. Huvuddelen av transporterna till och från Gränby centrum angör från den östra delen av gatan. Gatan är 8 meter bred med en körbana i vardera riktningen samt en något otydlig gång- och cykelbana på den södra sidan av gatan i den östra delen och på den norra sidan i den västra delen. Gående och cyklister som rör sig längs gatan måste byta sida längs sträckan. När/om Marknadsgatan byggs om enligt den pågående detaljplaneringen (se rubriken "TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN/Fortsatt arbete efter programmet 2011-2014") kommer gatan troligen att utformas så att besöks trafiken till Gränby centrum minskar och så att dess attraktivitet som genomfartsgata minskar.

Bil – Angöring och parkering

Arenaområdet ligger väl tillgängligt för bil från Österleden och i förlängningen från E4 och väg 55 samt från de stora huvudgatorna Vaksalagatan, Fyrislundsgatan och Råbyvägen. Väg- och gatunätet till trots finns de små möjligheter att ordna angöring för bilar inom planområdet. Det är därför av största vikt att andra trafikslag gynnas för att stimulera ett annat resande än med bil. I den bilagda Tillgänglighetsanalysen* (Trivector Trafik 2014*) beskrivs vilka åtgärder som behövs för att minska behovet av att anpassa arenans omgivning och gatunätet till en stor andel bilresenärer. Enligt uppskattning av arenabolaget kommer vid sportevenemang uppskattningsvis 80 % av besökarna generellt sett från kommunen, och resterande 20 % mer långväga ifrån. Beroende på varifrån besökarna kommer har de olika förutsättningar att använda olika färdmedel.

Frekvensen av besökande bilar kommer att variera kraftigt under dygnet, veckan och året:

- Vardagar utan större evenemang.
Arenan kommer huvudsakligen att trafikeras av besökare till handel och andra dagliga verksamheter i arenan samt av personal.
- Återkommande sportevenemang/seriespel (1800–4000 besökare, 60–70 gånger/år)
Antalet fordonsrörelser som alstras på Österleden uppgår högst till ett tusental bilar (inklusive söktrafik till parkeringsplatser i närområdet). Det motsvarar på sin höjd en ökning med 10 % jämfört med veckomedeldygnstrafiken på Österleden. En så låg procentuell ökning av trafiken ger ingen större förändring av bullervärdena på gatan.
- Stora evenemang (Aktuellt projekt UEC: 4 000–7 500 besökare 25–30 gånger/år):
Antalet parkeringsplatser är detsamma som ovan, varför söktrafiken kan komma att öka. Flera evenemangsbussar och en tätare linjetrafik kan i viss mån påverka bullernivåerna cirka 2–3 kvällar per månad, men utslaget per år blir det en ytterst liten trafikökning per veckomedeldygn.

***Observera** att analysen grundas på antagandet att arenan är större än det aktuella projektet Uppsala Event Center.

Tillgänglighetsanalysen*:

”Enligt den nationella resvaneundersökningen görs 54 % av resorna inom kategorin ”underhåll och kultur” (inom vilken evenemang vid arenor hör) med bil. Denna andel varierar ganska mycket beroende av typ av evenemang och hur förutsättningarna att resa med olika färdmedel ser ut. Man vet t.ex. att en större andel generellt reser med bil på helgeevenemang (då reser man oftast med familjen). En sammanställning i Movea13 som bl a hänvisar till en studie av Nordplan (2003) visar att andelen som kör bil till olika hockeyarenor ligger mellan 30 % (Stockholm, Göteborg med goda kollektivtrafikförutsättningar) och 80 % (Umeå, Luleå). Löfbergs lila arena i Karlstad som ligger ca 4 km från järnvägsstationen har enligt en Trivector-rapport 70 % bilandel till Färjestads hemmamatcher (efter införande av hockeybuss som gett ökad bussåkning), tidigare 80 %.

Det finns studier som visar att antal personer per bil är högre till arena- och familjeevenemang än för en genomsnittsresa. Till evenemang reser man enligt Moveas studie 2–2,6 personer per bil.”

Parkeringsbehov med och utan särskilda åtgärder

Åtgärdsförslag, se sidan 21	Utan åtgärder	”Baspaketet”	”Extrapaketet”
Behov av parkeringsplatser, beroende på evenemang	470–1300	370–1200	290–800

Den mest begränsande faktorn när det gäller tillgängligheten med bil är tillgången på parkeringar. I Tillgänglighetsanalysen* görs bedömningen att det – utan särskilda åtgärder för att gynna gång-, cykel- och kollektivtrafik – behövs 470–560 parkeringsplatser för ett genomsnittligt evenemang och cirka 1 100–1 300 parkeringsplatser för ett utsålt sportevenemang. Arenabolaget utgick tidigare från ett behov av 25 parkeringsplatser per 100 besökare, och ställde detta i relation till arenans kapacitet om 8 000 till 10 000 åskådare beroende på evenemang. Detta gav då ett behov av 2 000 till 2 500 parkeringsplatser. Det aktuella projektet Uppsala Event Center kommer dock att ha en lägre kapacitet för högst 7 500 åskådare. Av 120 evenemangsdagar är det dock endast 8 dagar man kalkylerar med slutsålt, vilket aktualiserar frågan om det är rimligt att dimensionera parkeringsbehovet efter den absoluta maxbelastningen. Arenabolagets önskemål om 2 500 parkeringsplatser motsvarar en yta på cirka 7 hektar, om dessa ordnas som markparkering. Uppsala kommun kan inte långsiktigt tillhandahålla mark för så många markparkeringsplatser i anläggningens absoluta närhet.

I Tillgänglighetsanalysen* gjordes tre scenarier med olika prognos för publikens storlek och olika färdmedelsandel (uppdelat i gång, cykel, kollektivtrafik, avlämning/taxi samt bil). Parkeringsbehovet blir då följande, utan särskilda åtgärder för att stimulera annat resande än med bil.

Tillgänglighetsanalysen*:

Scenarierna 1–3 beskrivs i Tillgänglighetsanalysen*.

Tabell 5-4 Hur många bilplatser behövs utifrån antagande om respektive scenario och olika publiktillströmning? I bilplatsbehovet har räknats bort 15 %, då dessa kan förväntas vara befintliga kunder till handeln i området.

	Publik	Scenario 1 - Hög	Scenario 2 - Mellan	Scenario 3 - Låg
Hockey, arenans kalkyl	4 000	840	660	550
Hockey, dagens snitt	1 261	260	210	170
Hockey, utredarens kalkyl	3 000	630	490	410
Genomsnittligt evenemang	3 417	710	560	470
Utsålt sportevenemang	8 000	1 670	1 310	1 100

*Observera att analysen grundas på antagandet att arenan är större än det aktuella projektet Uppsala Event Center.

Tillgänglighetsanalysen*:

”För ett genomsnittligt evenemang bedöms parkeringsbehovet utan åtgärder (d.v.s. innan åtgärder vidtagits som främjar hållbara transporter kollektivtrafik, cykel och gång) till mellan ca 560 parkeringsplatser, och för ett utsålt sportevenemang om 8 000 åskådare krävs ca 1 300 parkeringsplatser (scenario 2).”

”Denna tillgängliga kapacitet i parkeringssystemet ska ställas i relation till vad vi tidigare redogjort för är bruttobehovet av parkering för Uppsala Arena (se Tabell 5-4). För ett genomsnittligt evenemang uppskattar vi parkeringsbehovet till 470–560 parkeringsplatser. För ett utsålt sportevenemang är vår bedömning att det skulle krävas 1 100–1 300 bilparkeringsplatser.

Detta innebär att det även för ett genomsnittligt evenemang skulle råda en viss brist på parkering i området, vilket aktualiserar behovet av att införa åtgärder som påverkar färdmedelsvalet till arenan som även övriga verksamheter i området kan ansluta sig till eller ha nytta av.”

”Parkeringsbehovet, med åtgärderna i ”bas-paketet”, blir 440–510 bilparkeringsplatser för genomsnittsevenemanget och 1 040–1 200 för de största evenemangen. Det innebär att man nått och jämnt klarar behovet för genomsnittsevenemanget, men att det blir ett underskott på parkering vid de största evenemangen, som måste lösas med fler åtgärder. Till detta ska dock tilläggas att förbättrat gång- och cykelnät även gynnar Gränby centrum som kan få ett förändrat resande, vilket i sin tur ger fler lediga bilplatser. Detsamma gäller övriga funktioner på Sportfältet, som får nytta av en förbättrad kollektivtrafik och genare gång- och cykelvägar. Denna effekt har vi inte räknat med här. En del av kunderna till evenemangen är förmodligen till viss del samma kunder som till köpcentrumet Gränby centrum. Denna andel uppskattas till ca 15 % av arenans besökare, vilket innebär att dessa redan är befintliga parkörer på Gränby centrums parkeringar och således inte ska räknas dubbelt.

I beräkningarna har vi utgått ifrån scenario 2 – Mellan (se Tabell 5-4), då vi anser att detta är en rimlig utgångspunkt för resandet till Uppsala Arena under förutsättning att inga förbättringsåtgärder vidtas.”

Tabell 6-2 Parkeringsbehov med åtgärder i bas-paketet och extra-paketet. Scenario 2 - Mellan.

	Resor med bil	Bilparkeringsplatser		Bilparkeringsplatser med samnyttjande handel-evenemang	
		Med 8 000 besökare	Med 3400 besökare (snitt)	Med 8 000 besökare	Med 3400 besökare (snitt)
Noll-läge/utan åtgärder	57 %	1 520	650	1 300	560
Med bas-paketet	40-45%	1 040-1 200	440-510	880-1020	370-440
Med extra-paketet	30 %	800	340	680	290

*med 3,0 per bil.

***Observera** att analysen grundas på antagandet att arenan är större än det aktuella projektet Uppsala Event Center.

Tillgången: Befintliga och planerade parkeringsplatser på gångavstånd från planområdet

Tabellen nedan visar befintliga och planerade parkeringsplatser samt uppdelningen av parkering på allmän plats och på kvartersmark. (Trivektor 2014*)

Idag finns det sammanlagt ca 2 140 parkeringsplatser som markparkering i norra Gränby, och därtill finns kantstensparkering i omkringliggande bostadsområden om sammanlagt ca 260 parkeringsplatser. Gränby centrum's parkeringsplatser är för närvarande tidsreglerade till fyra timmar, men utöver det är parkeringsplatserna inte reglerade.

Efter utbyggnad av området (Gränby Köpstad, Gränby centrum, Sportfältet) finns i dagsläget planer omfattande ytterligare 2 550 parkeringsplatser i området, utöver vad som kan tillkomma i form av kantstensparkering i tillkommande gator och bostadsområde.

	Befintliga	Planerade parkeringar	Kommentar
Brillinge	40-45 kantsten	-	Med hänsyn till utfarter. Brillinge v. 9-34 för smal för parkering
Alrunegatan	48 kantsten	-	Reglering: 24 h
Norra Slavtagatan	30 kantsten	-	Parkeringsfickor på båda sidor längs vägen.
Omkring Bruno Liljeforsgatan	49	-	Reglering: avgift 9-24. Ombyggnad kan ge provisoriska parkeringar
Gränby vädergatorna	28	-	På parkering i änden av gatorna Reglering: P-förbudsområde. Avgift 9-24
Sala backe	60 kantsten	-	Reglering: 24 eller 48 h. Ombyggnad vid Vaksalagatan kan ge provisoriska parkeringar
Norra Slavtagatan	30 kantsten	-	Parkeringsfickor på båda sidor längs vägen.
Totalt, allmän platsmark	285 - 290		
Gränby Sportfält	140	400	Kvartersmark
Willlys	300		Kvartersmark
Gränby Köpstad		1 350	Kvartersmark
Gränby Centrum	1 700	800	Markparkering. Vid ombyggnad flyttar en del parkeringar till garage. Kvartersmark.
Totalt, kvartersmark	2 140	2 550	

Endast en liten andel av de parkeringsytor som ligger eller planeras inom gångavstånd ägs av kommunen. Det kan medföra att en del arenabesökare parkerar på de omkringliggande parkeringarna på ej kommunägd kvartersmark och i sin tur blockerar parkeringsplatser för verksamhetsutövarnas besökare. I förlängningen kan det innebära motåtgärder från de berörda fastighetsägarna och därför kan det behövas överenskommelser om ett samutnyttjande av övriga parkeringsplatser. I viss mån kommer bilresenärerna att kombinera ett besök på arenan med ett besök på Gränby centrum och/eller Gränby Köpstad.

En spridning av besöksparkeringarna inom en radie på 1,5 km från arenan har fördelarna att även biltrafiken sprids på fler gator och att risken minskar för att en tömning av arenan överbelastar enstaka gator, t.ex. Österleden.

Befintliga och planerade parkeringsplatser på gångavstånd från planområdet (Trivektor 2014*)

***Observera** att analysen grundas på antagandet att arenan är större än det aktuella projektet Uppsala Event Center.

Tillgänglighetsanalysen*:

Merparten av parkeringsplatserna som anläggs ligger på kvartersmark och avser att serva den egna fastigheten (Gränby Köpstad, Gränby centrum, Sportfältet och Willys). Beläggningen beskrivs som hög och praktiskt full under Gränby centrums maxbelastning idag, vilket innebär att befintlig parkering vid denna tidpunkt inte bör räknas som en tillgänglig kapacitet för Uppsala Arenas vidkommande. Inte heller kantstensparkerings bör ses som en större resurs, då en väl fungerande kantstensparkerings har en beläggning om ca 85 %. Trots detta kommer dessa ytor till viss del användas av arenans besökare vid evenemang, särskilt om platserna fortsatt är oreglerade. Att kantstensparkerings används av arenabesökare riskerar innebära olägenheter för boende i områdena i form av buller och miljöproblem till följd av ökad söktrafik, samt svårigheter att själva använda platserna vid evenemangstid. En viss andel av arenans besökare är även befintliga kunder till handeln i området.”

I Tillgänglighetsanalysen* görs bedömningen att det sammanlagt kommer att finnas ungefär 420 parkeringsplatser i arenans närområde som är teoretiskt möjliga att utnyttja för arenabesökare. Se tabellen till höger. Naturligtvis är det en ungefärlig uppskattning utifrån områdets besöksstryck.

Denna tabell ska jämföras med tabellen på sidan 27 (”Tabell 6.2”), som visar det beräknade parkeringsbehovet med och utan åtgärder för att gynna ett hållbart resande.

Tabell 5-5* Uppskattad möjlig kapacitet i parkeringssystemet i Norra Gränby efter utbyggnad.

Kapacitet, parkering	
Gränby Centrum	125 ppl
Gränby Köpstad	70 ppl
Sportfältet	200 ppl
Kantstensparkerings	25 ppl
Totalt	420 ppl

Utredningen har visat på att det finns andra arenor med liknande förutsättningar som Uppsala Arena som har klarat sig på ett lägre antal parkeringsplatser per besökare än de 0,25 som arenabolaget har efterlyst. Sådana exempel finns i Lund och Malmö. I Borås samnyttjas parkering med intilliggande handelsområde, vilket alltså föreslås även i Norra Gränby.”

En kapacitet om 400 parkeringsplatser bedöms räcka till för att täcka det huvudsakliga behovet av parkeringsplatser för det genomsnittliga evenemanget vid Uppsala Arena, men vid större evenemang riskerar det bli ett underskott på parkeringsplatser.”

”Av dessa anledningar behöver samtliga aktörer; kommun, arenabolag och kollektivtrafikhuvudman, tillsammans överväga att vidta åtgärder i syfte att styra över resor, till området i stort och till evenemang specifikt, till hållbara transporter. Dessa åtgärder inkluderar bl.a. utbyggnad av gång- och cykelvägnät, tydligt skyltade gång- och cykelstråk till arenan – utpekade ”arenastråk”, god standard och ordentligt utbud av cykelparkerings samt ökad turtäthet i kollektivtrafiken vid evenemangstid. ”

Trafikflöden

Det totala antalet fordonsrörelser som alstras av Uppsala Arena i närområdet vid evenemangets slut blir 650–800 vid de större evenemangen. Trafiken alstras från de 420 parkeringsplatser som enligt planförslaget bör ha ett avtal om parkering till Uppsala Arena samt från 230–380 fordon som endast hämtar besökare. Trafiken sprids på olika gator beroende på parkeringsplats och hämtväg. När ett evenemang är slut och anläggningen ska tömmas så kommer det att ta olika lång tid för besökarna att lämna lokalerna och nå den parkerade eller hämtande bilen eftersom parkeringarna fördelas på flera ställen. Man kan därför anta att de som reser med bil kommer att behöva mellan 5 och 30 minuter innan bilarna avreser. Det medför att tömningen sprids både i tid och i rum.

Vid tömningen beräknas det sammanlagda antalet fordonsrörelser bli 650–800. Den högre siffran används som underlag för beräkningarna i kartan till höger.

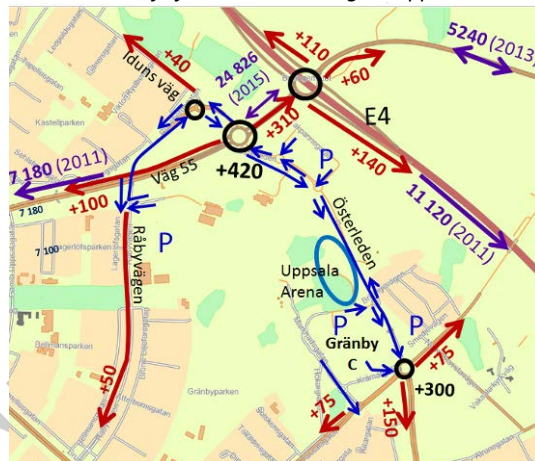
Fordonen fördelas så att Brillingemotet belastas med cirka 290 fordon under 30 minuter och påfarterna till E4 belastas med cirka 120 fordon vardera.

Cirkulationsplatsen för väg 55 och Österleden/Iduns väg belastas med cirka 420 fordon från arenan vid tömningen. Påfarten till väg 55 västerut belastas med 100 fordon från arenans tömning.

Vid större evenemang kan även upp till 15 evenemangsbussar lämna arenan via Österleden. Man kan utgå från att samtliga passerar cirkulationsplatsen vid väg 55 för att sedan fördelas mot väg 55 och 4.

Troligen blir dock trafiken mindre än vad bilden visar, eftersom arenabesökarna beräknas alstra sammanlagt 1 300 fordonsrörelser per evenemang (dvs med resor både till och från Uppsala Arena). Trafiken sprids på ett flertal gator, se bilden ovan.

Beräknade trafikflöden vid tömning av Uppsala Arena

Rött – Sammanlagd trafik från tömning av arenan

Svart – Cirkulationsplatsens sammanlagd trafik från tömningen av arenan

Blått – Trafik från sammanlagt 420-platser samt från hämtande bilar.

Lila – Senast uppmätta trafikflöde/dygn (+ årtal). Pilen visar om mätningen avser en eller två körriktningar

Riksintresse för kommunikation

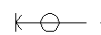
Väg 55 och E4 är av riksintresse för kommunikation. De flesta evenemang kommer att äga rum kvällstid och på helger, dvs evenemangen kommer inte att sluta i samband med dygnets maxtimmar för trafiken på det omgivande gatu- och vägnätet. I genomsnitt brukar maxtimmen alstra cirka 10 % av medeldygnstrafiken. Tömningen av Uppsala Arena orsakar betydligt mindre trafikflöden än maxtimmen och därför kommer tömningen *inte* att bli så omfattande att riksintressena E4 och väg 55 skadas.

Bil – åtgärdsförslag och planbestämmelser

Planbestämmelserna syftar i första hand till att gynna ett hållbart resande med gång-, cykel- och kollektivtrafik samt att begränsa möjligheten att underlätta för biltrafiken. Den gällande parkeringsnormen ska inte tillämpas under förutsättning att tillgängligheten till de 425 parkeringsplatserna på annan plats kan garanteras.

Utfart, stängsel

n₃ Högst två körbara utfarter får ordnas mot Österleden.

Körbar förbindelse får inte anordnas. Tvärstreck med pil markerar förbudets slut.

Motiv

Österleden är periodvis mycket trafikerad och antalet utfarter bör begränsas så att det finns möjligheter att bevaka dem vid större evenemang.

Parkeringsnorm

Enligt gällande parkeringsnorm finns ingen norm för den här typen av anläggningar:

”I projekt där det rör sig om verksamhet i mer bilorienterat läge, externhandel, sport- och idrottsanläggningar och möteslokaler bör en särskild parkeringsutredning tas fram. Syftet med utredningen ska vara att beskriva hur färdmedelsandelen för cykel eller kollektivtrafik kan öka och därmed begränsa antal bilparkeringar.” (sid 5)

Enligt Tillgänglighetsanalysen* kan det finnas 425 parkeringsplatser tillgängliga för samutnyttjande, på gångavstånd från arenan. Om Tillgänglighetsanalysens* förslag till åtgärder för att minska bilangöringen till arenan genomförs så bör det räcka med ett säkerställande av tillgången till samutnyttjande av 425 parkeringsplatser inom gångavstånd från arenan,

***Observera** att analysen grundas på antagandet att arenan är större än det aktuella projektet Uppsala Event Center.

Hälsa – förutsättningar och förändringar

Buller

Trafikbuller

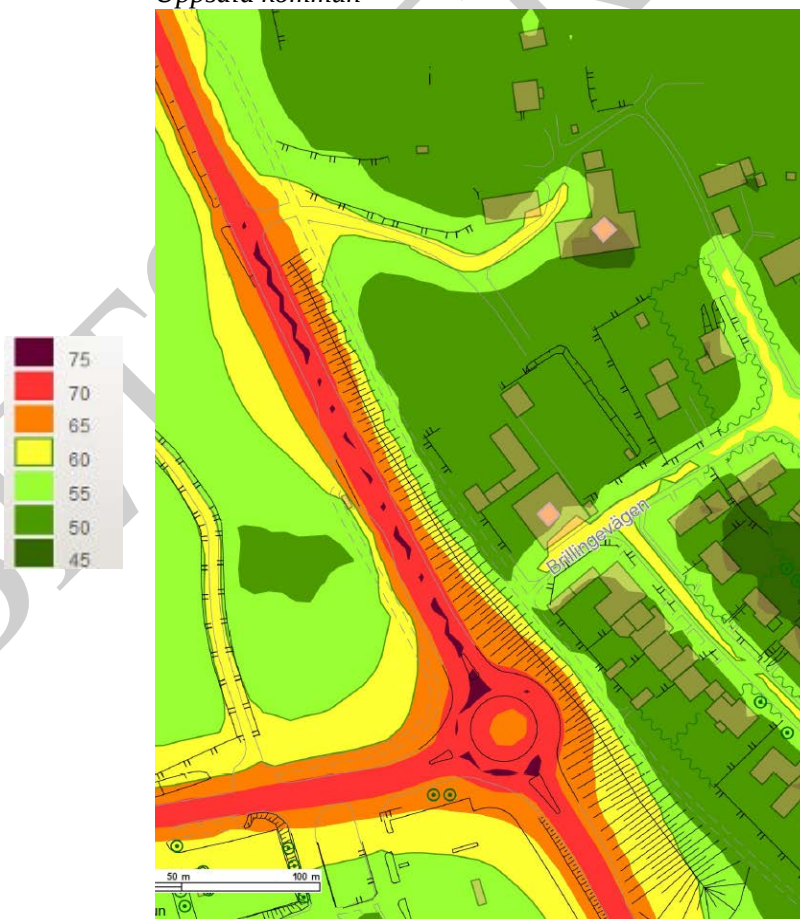
Nuläge

Det är huvudsakligen trafiken på Österleden som kan påverka bullret vid de näraliggande bostäderna i Brillinge. Gränby centrum tar i dagsläget emot 350 transporter per vecka. Huvuddelen, ca 250 av dessa, angör huvudlastintaget vid anläggningens nordöstra hörn, via Österleden och Marknadsgatan. Storleken på varutransporterna varierar och kan vara allt från mindre transportfordon till stora 24-meters lastbilar.

En bullervall skärmar av bullret mellan Österleden och bostadshusen i Brillinge. Bullervallen dämpar ljuden från trafiken på Österleden så att bostadshusen i Brillinge har bullernivåer mellan 45 och 55 dB(A) ekvivalentnivå invid fasaden. Bullervallens effekt är tydlig eftersom bullret sprids längre på den västra sidan där det inte finns någon bullerskärm. Man kan även se att bostadshusen i Brillinge utsätts för mer buller på den sida som är vänd bort från Österleden.

Bilden t.h. är från Uppsala kommuns åtgärdsprogram för buller och grundas på uppmätta fordonsmängder 2011. Trafiken var 2012 ungefär densamma som för prognosåret 2030.

Buller 2011 från åtgärdsprogram för Trafikbuller, Uppsala kommun

Övrigt buller

Nuläge

Området är obebyggt men besöks ibland av cirkusar och resande nöjesfält. Sammantaget rör det sig om högst 10–20 dagar per år. Cirkusar har vanligtvis musikanläggningar och ljudet avskärmas endast av tältduken. Nöjesfält har också ljudeffekter och musik. De har vanligtvis ingen avskärmning alls. Besökarna på nöjesfälten kan ibland bli högljudda.

Planförslaget

Detaljplanen tillåter användningen R₁ Evenemangsarena. Därför kan man förvänta sig att det spelas musik både på större idrottsevenemang och större konserter. Ibland förekommer även publikjubel. Önskat ljud från musikanläggningar kan i första hand regleras med ljudnivån på musikanläggningen.

Folkhälsomyndighetens allmänna råd om evenemangsbuller inomhus för evenemangsbesökare gäller, se (FoHMFS 2014:15) <http://www.folkhalsomyndigheten.se/documents/publicerat-material/fohmfs-2014-15.pdf>. Evenemangen kommer huvudsakligen att äga rum under september–maj med endast enstaka arrangemang under de tre sommarmånaderna. Det kommer inte heller att vara evenemang i anläggningen varje dag. Tidigare beräkningar av evenemangens frekvens och storlek har använts som underlag för beräkning av parkeringsbehovet (Se tidigare kapitel). Den beräknade frekvenser är:

- Återkommande sportevenemang/seriespel (1800–4000 besökare, 60–70 gånger/år)
- Stora evenemang, t.ex. konserter (Aktuellt projekt UEC: 4000–7 500 besökare 25–30 gånger/år)

Det är svårt att exakt beräkna byggnadens ljudreducerande effekt, eftersom den påverkas av konstruktionen m.m. och den är i dagsläget inte känd. Rockkonserter med mycket lågfrekvensinnehåll medför något sämre effekt av tak och väggar. Publikjubel i samband med matcher och konserter kan förväntas medföra marginellt högre ljudnivåer under mycket korta stunder.

Anläggningen bör från början utformas och konstrueras så att den inte blir störande för omgivningen. Vanligtvis finns även läktare med åskådare och sidoutrymmen vilket i sig fungerar som ljuddämpning. Gällande lagstiftning och rättspraxis skrivs inte som bestämmelser på plankartan eftersom sådant kan ändras under detaljplanens genomförandetid. Bullerutredningen nedan visar därför beräkningar för två olika typer av fasad på arenan.

En översiktlig utredning av evenemangsbuller har tagits fram (Ramböll 2016).

Ljudnivåerna har beräknats utifrån att evenemangen följer folkhälsomyndighetens allmänna råd (se ovan). Enligt utredningen kommer ljudnivåerna att bli låga för omgivande bostadsbyggelse. Beräkningarna visar även att eventuella nyttillkommande bostäder, som placeras endast 50 meter från arenan, inte heller får höga ljudnivåer, inte ens utomhus. Se tabell t.h.

Tabell 3. Beräknade ljudnivåer [dB]

Ljud	I arena	Utomhus vid arena	vid bostäder	Inomhus bostäder
Maximalt ljud	115			
Tung fasad		39	22	-
Lätt fasad		54	37	7
Ekvivalent ljud	100			
Tung fasad		24	7	-
Lätt fasad		39	22	-

Tabell: Ramböll 2016

Kortaste avståndet mellan evenemangsarenan och det närmast belägna bostadshusets fasad blir cirka 90 meter. De bostadshus som planares invid Marknadsgatan kommer inte närmare än 150 meter. Det finns goda möjligheter att dämpa ljud från idrotts- och musikevenemang eftersom arenadelen måste vara en isolerad och sluten byggnad om den ska kunna fungera som ishockeyarena med is under minst åtta månader om året. Det ligger även i arenabolagets eget intresse att arenan utförs med väggar och tak som dämpar ljudet utomhus, eftersom möjligheten till inkomster från uthyrning annars begränsas.

Det kan inte uteslutas att vissa djur blir störda av enstaka evenemang även om dessa har ljudnivåer under folkhälsomyndighetens allmänna råd. Redan idag förekommer cirkusar och kringresande tivolin på platsen och även de har ljud och ljudnivåer som kan vara ovana för gårdens djur. Till skillnad från dagens evenemang, kommer dock evenemangen i Uppsala Arena/UEC att huvudsakligen ske inomhus, kvällstid och under de kalla årstiderna, dvs när många djur ändå vistas inomhus.

Vibrationer

Nuläge

Vibrationer fortplantar sig genom marken olika långt beroende på jordart och fordons hastighet. Störst risk för vibrationer föreligger då både byggnad och väg är uppförda på lerjordar. Vibrationer från vägtrafik uppstår främst då tung trafik färdas på en ojämn vägbana.

Kraftiga och långvariga vibrationer kan orsaka obehag, stressreaktioner och andra konsekvenser för människors hälsa. Vibrationerna kan uppfattas som obehagliga eller leda till stressreaktioner hos boende i närområdet.

Planförslaget

Sprängningsarbeten under byggperioden leder till kortvariga vibrationer. Vibrationer under byggskedet kan orsaka obehag hos boende i närområdet. Inför framtagandet av den preliminära miljöbedömningen har ingen utredning av vibrationerna i området gjorts.

Luft

Trafikökningen sker huvudsakligen i ett öppet landskapsrum med goda möjligheter till luftutväxling, varför risken för att miljö kvalitetsnormerna överskrids är mycket liten.

Solinstrålning

Arenan kommer att placeras i och öster om en skogsbacke. Avståndet till de närmaste bostäderna är så långt att solinstrålningen knappast påverkas. Gränby gård och den resterande betesmarken mellan arenan och gården påverkas marginellt på sommarhalvåret, eftersom arenan ligger öster om gården och endast skuggar på morgonen och förmiddagen.

Markföroreningar

Det finns inga kända markföroreningar inom planområdet.

Säkerhet

Det aktuella projektet Uppsala Event Center kan komma att placeras upphöjt på den sida som vetter mot Österleden och mot parkeringen på dess norra sida. Arenan ska dock vara möjlig att utrymma på alla sidor och det ska vara möjligt att nå från omgivande gator, även om utgångarna ligger mot mark som är på en högre nivå än omgivande gator.

Anläggningen behöver utformas så att brandförsvarets utrymningsfordon har åtkomst på alla sidor. Åtkomstmöjligheten bör utformas med hänsyn till betesmarken vid Gränby gård. Frågan bevakas i bygglov och bygganmälan.

Ledningsnätet för släckningsvatten måste förstärkas.

Arenan bör utformas så att risken för konflikter mellan olika supportergrupper minimeras.

Teknisk försörjning – förutsättningar och förändringar

Vatten och avlopp

Inom planområdet finns en spillvattenledning som går till cirkusplatsen.

Planområdet kan försörjas med kommunalt vatten och avlopp men en VA-utredning från 2008 visade att vattenförsörjningen behöver förstärkas, bland annat på grund av brandförsvarets behov av släckningsvatten.

Gränby 4H gård har uttryckt oro för vattentillgången i sina enskilda brunnar. Om sådana problem skulle uppstå finns det en möjlighet att ansluta dricksvatten från den kommunala vattenledning som ligger 200 meter söder om gården.

Avfall

Renhållningsfordon ska kunna angöra utan backningsrörelser och inom ramarna för arbetsmiljöverkets föreskrifter.

Ei

Planområdet kan anslutas till det befintliga elnätet, men en ny nätstation behövs troligen.

R₁ Den nätstation som kan behövas för arenan får inrymmas inom hela användningsområdet.

Elektronisk kommunikation

Det finns inga befintliga ledningar inom planområdet, möjligheter att försörja området med elektronisk kommunikation är goda.

Dagvatten och dagvattenrecipient

Dagvattenrecipient

Området har sin avrinning österut mot Samnan, som är ett diknings-/vattenavledningsföretag dimensionerat för att ta emot 1,2 l/s ha från dess avrinningsområde. Vattnet rinner sedan vidare mot Sävjaån, som är ett skyddat vattendrag. Sävjaån har idag mycket stora variationer i vattenföring under året då flödesutjämnande sjöar saknas. Ån berörs av miljö kvalitetsnormer för vatten och ingår också i Natura 2000-nätverket som är ett nätverk av skyddsvärda områden som alla EU:s medlemsländer ska bidra till att skapa. Utter och fisken asp utgör några av de skyddsvärda arterna och en förändrad kemisk sammansättning samt ändrade strömningsförhållanden kan leda till en negativ påverkan på de miljöer som är viktiga för asp och utter. Se även kapitlet Förutsättningar-Ytvatten.

Dagvatten

Nuläge, se även kapitlet Förutsättningar-Ytvatten.

En dagvattenutredning har tagits fram för att visa på hur dagvattenhanteringen i området kan genomföras utifrån följande förutsättningar:

- Uppsala kommuns dagvattenprogram som föreskriver bibehållen vattenbalans, robust dagvattenhantering, hänsyn till recipienten samt berikat stadslandskap.
- Begränsad flödeskapacitet i det mottagande dike.
- Föroreningarna får inte öka i recipienten.

Utredningen utgår från ytor och ungefärliga höjder i samrådsförslaget för detaljplan för Uppsala arena daterat 2014-09-24.

Samnan är ett dikningsföretag som är dimensionerat för att ta emot 1,2 l/s, ha från avrinningsområdet. Vattnet når recipienten Sävjaån via den en mil långa Samnan. Sävjaån har flera skyddsvärda fiskarter samt utter och är klassad som ett Natura 2000-område. Enligt miljö kvalitetsnormerna för Sävjaån ska en god ekologisk status ha uppnåtts till år 2021 och god kemisk status ska ha uppnåtts år 2015. Enligt senaste beslut (2009) är Sävjaåns ekologiska status dålig och kemiska status god (VISS, 2014). Sävjaån rinner ut i Fyrisån vid Övre föret.

Det finns idag inget ledningsnät för dagvatten i området. Vattnet tas troligtvis till stor del upp av växtlighet, avdunstar eller perkolerar ner till grundvattnet. Längs Österleden finns vägdiken dit överskottsvattnet sannolikt rinner vid kraftiga regn. Eventuell förekomst av dräneringssystem i åkermarken är inte känd. Österledens västra körfält avvattnas ner i ett skåldike som ligger inom planområdet. Detta vatten leds troligtvis under vägen i en trumma vid den blivande GC-porten. Här finns ett djupare dike som troligtvis fungerar som någon slags utjämningsmagasin. Kring detta och hur vattnet därefter tar sig vidare har inte gått att få några närmare uppgifter om.

Den befintliga dagvattenledningen under E4:an klarar inte att ta emot de flöden, som behöver avledas österut från planområdet, utan att särskilda åtgärder vidtas för flödesutjämning. Innan dagvattnet passerar E4:an krävs därför ytterligare flödesutjämning som måste dimensioneras så att den klarar att magasinera ett 10-årsregn.

För närvarande klarar Samnan inte ytterligare vattentillförsel på sträckan ned mot Sävjaån utan att åkermarken översvämmas. Och det finns ett dikningsföretag som ska följas. Därför krävs det förstärkningsåtgärder även utanför planområdet för att möjliggöra en funktionell dagvattenhantering.

Området består idag till stor del av jordbruksmark vilket gör att det redan nu sker en transport av näringsämnen och suspenderat material. Detta innebär att ökningen av fosfor och suspenderat material är lägre jämfört med tungmetallerna, för kväve blir det till och med en liten sänkning jämfört med masstransporten före exploatering. Tungmetaller och olja som är förknippade med trafik, byggnader och annan mänsklig aktivitet ökar dock kraftigt vid en exploatering enligt detaljplaneförslaget.

Förändringar och förslag på åtgärder

Dagvattenutredningen från 2014 är underlag för detaljplanen och miljökonsekvensbeskrivningen. Dimensionerande dagvattenflöden har beräknats utifrån markanvändningen före och efter exploatering. I beräkningarna har följande antaganden gjorts:

- Planområdet delas in i tre områden: parkmark, kvartersmark och gatumark. Parkmarken antas ha oförändrade förutsättningar och har därmed lämnats utanför beräkningar och åtgärdsförslag.
- Planförslaget förutsätter åtgärder *mellan* planområdet och Samnan.
- Som dimensionerande regn har ett 10-årsregn med varaktighet 10 min använts.

Dagvattnet måste både renas och fördröjas för att utflödet i Samnan inte ska överskrida den tillåtna volymen och för att den ekologiska och kemiska statusen i Sävjaån inte ska försämrats. Eftersom gatu- och kvartersmarken kommer att ha olika huvudmän ska dagvattnet från gatumark tas om hand separat, se rubriker nedan.

Kvartersmark

Vid det dimensionerande regnet krävs en total fördröjningsvolym på 780 m³ för kvartersmarken. Anläggningen bör utformas med en trög yta så att allt dagvatten passerar en grön yta innan det når ledningssystemet. Så stor andel som möjligt av dagvattnet ska nå diket/översvämningsytan i områdets norra ände, där det är möjligt att skapa fördröjningsvolym kombinerat med god rening. Det underjordiska magasinet går dock inte helt att undvika. Detta bör placeras i områdets nordöstra hörn, nära anslutningspunkten till det kommunala dagvattennätet nordost om Österleden. När magasinet är fullt kommer det att brädda ut i översvämningsytan, vilket ger en extra säkerhet åt systemet. Det är fördelaktigt om takvattnet avleds till den norra delen av byggnaderna eftersom de största magasinerna föreslås i norra delen och stora flöden söderut blir svåra att fördröja.

Övriga åtgärder är:

- **Gräsarmering** under trafikytor bidrar till förbättrad rening eftersom infiltration kan ske och föroringar fastläggs i mark istället för att följa med ytavrinningen.
- **En översvämningsyta** fungerar vid normalregn som ett dike. Vid höga flöden svämmas ytan över och blir ett magasin. Flacka slänter och plantering av växter ger både en estetiskt tilltalande yta och goda förutsättningar för rening.
- **Dränrännor** tar hand om ytvatten som avrinner över större ytor. De minskar sträckan som dagvattnet behöver rinna och minskar således risken för frysning och halka på hårdgjorda ytor.
- **Träd/plantering** kan användas som ett extra reningssteg innan det ytliga dagvattnet leds vidare ut på ledning. Skelettjordar ger även fördröjningsmöjlighet. Flöden från stuprör och hårdgjorda ytor bör avledas hit.
- **Övriga grönytor** fungerar som kombinerat reningssteg och fördröjningsmagasin. Fördelen utöver detta är att kostnaden är lägre jämfört med enbart ett stort rörmagasin.
- **Dagvattenledningar** föreslås på västra sidan av anläggningen för avledning av dagvattnet som annars riskerar att bli instängt mellan bergskärningen och byggnaderna. På östra sidan av anläggningen kan dagvatten från träd och planteringar ledas ned till rörmagasinet.
- **Rörmagasinet**s syfte är att fördröja det flöde som inte kan tas om hand i grönytor i området.

Gatumark

De stora trafikmängderna medför att dagvattnet behöver renas innan det ansluts till den allmänna VA-anläggningen. Vid det dimensionerande regnet krävs en total fördröjningsvolym på 100 m³. De befintliga diken och grönytorna kommer helt att ersättas av ny gatumark och därför måste omhändertagandet av dagvattnet ske utanför detaljplaneområdet. Fördröjningen från gatumarken måste ske öster om Österleden, utanför detaljplaneområdet, se nedan.

Utanför planområdet, mellan Österleden och E4

Det krävs ytterligare fördröjning/flödesutjämning av det dagvatten som avleds från planområdet via ledningar i den föreslagna anslutningspunkten. Detta bör tas i beaktande vid utformning av området och samråd bör ske med Uppsala Vatten. Enligt uppgift från planbeskrivningen får utflödet från planområdet till denna damm högst vara 13 l/s,ha.

Dagvatten från Österleden bör ledas under gatan för att renas och fördröjas på den östra sidan. Se illustration till höger.

1.

Dagvatten från Uppsala Arena renas och fördröjs inom den egna fastigheten. Vattnet ansluts sedan till Uppsala Vattens anläggning och leds under Österleden. Vid behov kan en del dagvatten avledas mot parkmarken i norr för att skapa en mindre vattenyta som förbättrar ett spridningsstråk för större vattensalamander.

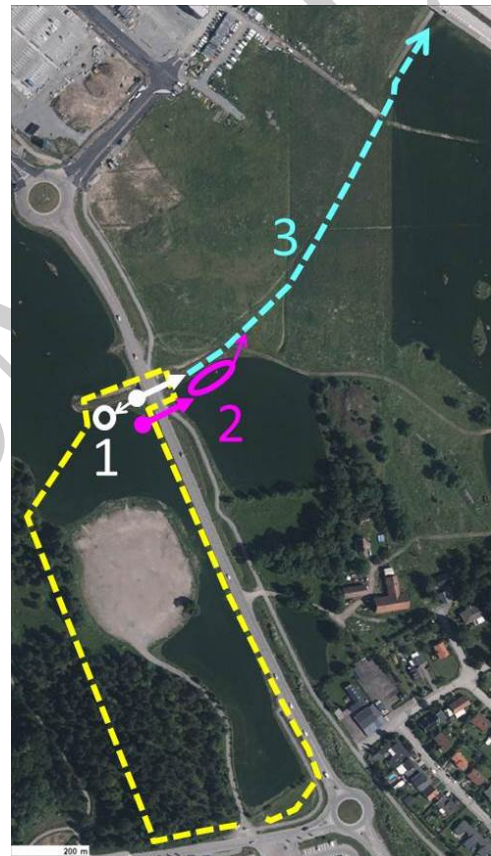
Vid behov kan även takvatten från arenan avledas västerut för att infiltreras väster om grundvattendelaren.

2.

Dagvatten från Österledens västra sida leds under Österleden för att renas och fördröjas, troligen i en damm, på den östra sidan. En del av dagvattnet kommer att behövas för att skapa en mindre vattenyta som bidrar till att förbättra ett spridningsstråk för groddjur såsom större vattensalamander.

3.

Dagvatten från arenan och Österleden avleds i ett svackdike som fördröjer och renar vattnet ytterligare innan det leds under E4.

Extrema nederbördssituationer

Ett dagvattensystem kan aldrig dimensioneras för alla situationer. Vid extrema regnsituationer där mycket kraftiga regnskurar sammanfaller med höga nivåer i mark och magasin kommer systemet inte att räcka till. Avrinningen sker då istället på ytan mot lågpunkter. Områdets huvudsakliga lutning är idag mot Österleden vilket är gynnsamt då stora vattenmängder kan samlas upp på och kring vägen utan att fastigheter och andra anläggningar tar skada. Vid den pågående detaljprojekteringen av området är det viktigt att bevara denna lutning och undvika att skapa lågpunktslinjer in mot arenan och övriga byggnader. Ytan på arenans baksida (västra sidan) måste särskilt beaktas då det här finns risk för att markvatten från det bakomliggande naturområdet rinner in mot fasaden.

Alternativa åtgärder

Alternativ till en systemlösning med en så stor andel gröna och tröga lösningar som möjligt är att dagvattnet samlas upp i brunnar och leds i ett ledningsnät till ett fördröjningsmagasin. Nackdelen är att magasinet blir mycket stort och troligtvis kostsamt samt att lösningen dessutom är oförenlig med kommunens dagvattenprogram på flera punkter.

Planbestämmelser

Planbestämmelserna syftar till att garantera en effektiv rening och fördröjning av dagvattnet för att uppfylla de krav som ställs utifrån planområdets läge med avrinning till Sävjaån. Utflödet från planområdet får inte överstiga ett flöde på 13 liter/sekund och hektar (l/s ha) vid ett 10-årsregn. Detta flödeskrav har lett fram till att en anläggning för flödesutjämning (t.ex. ett slingrande svackdike) behövs utanför planområdet.

För att klara kraven krävs åtgärder i flera olika steg:

1. Fördröjning och rening inom planområdet med ett magasin som rymmer minst 780 kubikmeter vatten.

2. Vid behov även kompletterande fördröjning och rening i öppna diken mellan dammar utanför planområdet. Öppna system för dagvattenhantering bidrar förutom fördröjning och rening även med viss avdunstning och infiltration som i sin tur minskar utförseln av dagvatten från området.

Åtgärderna för fördröjning och rening av dagvatten har lett fram till följande planbestämmelse:

Egenskaper

Markens anordnande

n₂ Dagvattenavrinningen ska fördröjas innan det lämnar kvartersmarken genom att ett fördröjningsmagasin på minst 780 m³ säkerställs inom planområdet

Övriga krav och åtgärder, se även genomförandekapitlet

- I bygglov/byggsamråd ska verksamhetsutövaren ta fram en dagvattenutredning och presentera en dagvattenlösning som kan godkännas av kommunens VA-huvudman. Verksamhetsutövaren får inte koppla in sin fastighet på dagvattensystemet förrän VA-huvudmannen har godkänt dagvattenanläggningen.
- Dagvatten ska anslutas till kommunens dagvattensystem (Uppsala Vatten och Avfall AB).
- Dagvatten som ansluts till kommunens dagvattensystem ska enligt Uppsala Vatten ha en kvalitet som motsvarar hushållsdagvatten, vilket innebär att dagvatten från transporttytor måste renas.
- Det är generellt viktigt vid ett genomförande av detaljplanen att höjdsättning av mark görs så att verksamhetsytor kan avvattnas till kommunens dagvattensystem. Höjdsättning av marken ska bevakas i bygglovskedet.

PLANENS GENOMFÖRANDE

Organisatoriska åtgärder

Ansvarsfördelning

Exploatören har det samlade administrativa, tekniska och ekonomiska ansvaret för planens genomförande inom kvartersmark. Utöver anläggande av arenan innebär det ansvar för exempelvis schaktning, anläggande av torgytor och parkeringsplatser för cykel, bil och buss på kvartersmark, anläggning för omhändertagande av dagvatten inom kvartersmark samt ev. flytt av ledningar inom kvartersmark. Exploatören ansvarar för de tekniska anslutningsavgifter som krävs för projektet.

Kommunen genomför åtgärder på allmän plats som blir en konsekvens av genomförandet av planen, t.ex. åtgärder på Österleden och Marknadsgatan, nyanläggande av och åtgärder i anslutande gång- och cykelvägnät samt åtgärder för den större vattensalamandern i Gränbyparken.

Huvudmannaskap

Kommunen är huvudman för allmän plats inom området.

Avtal

Tomträttsavtal

Kvartersmarken ska upplåtas med tomträtt till exploatören. Ett tomträttsavtal ska upprättas mellan kommunen och blivande tomträttsinnehavare. Avtalet reglerar vilken mark som ska upplåtas med tomträtt, ändamålet med tomträtten samt den årliga tomträttsavgäld som ska erläggas till kommunen.

Genomförandeavtal

Ett genomförandeavtal ska upprättas mellan exploatören och kommunen som reglerar den administrativa, ekonomiska och tekniska ansvarsfördelningen under tiden för genomförandet av planen.

Samverkansavtal

Exploatören och kommunen ska verka för att ett samverkansavtal kring en arenastrategi tecknas mellan stadens arenaaktörer, Destinationsbolaget, kollektivtrafikmyndigheten samt övriga berörda aktörer i syfte att skapa förutsättningar för ett attraktivt arena- och evenemangsutbud genom ett gemensamt åtgärds paket kring hållbarhet, tillgänglighet och evenemangskoordinering. Initiativet att samordna de olika aktörerna ligger på exploatören.

Åtgärds paketet bör bland annat omfatta åtgärder för ökad framkomlighet i kollektivtrafiksystemet och ökad turtäthet, nyinvesteringar och standardförbättringar i gång- och cykelvägnätet. Även särskilda överenskommelser mellan fastighetsägare och arenans aktörer kan behöva upprättas vid eventuellt samutnyttjande av privata parkeringsplatser i arenans närhet.

Arrenden

Befintligt jordbruksarrende mellan kommunen och arrendator kommer att sägas upp.

Tekniska åtgärder

Utredningar inför bygglovsprövning

Exploatören bekostar de utredningar som är nödvändiga för bygglovprövningen.

Dagvatten

Planområdet kommer att ligga inom kommunens verksamhetsområde för dagvatten.

Kommunen ansvarar även för och bekostar anläggande och drift av dagvattenanläggning för omhändertagande (rening och fördröjning) av dagvatten från allmän plats. Fördelningen av kostnaderna för de kommunala för åtgärden ska regleras i ett särskilt genomförandavtal.

Kommunen kommer att bekosta de utredningar som är nödvändiga.

Dagvatten från planområdet kommer att kunna anslutas till den allmänna dagvattenanläggningen i planområdets nordöstra hörn. En allmän dagvattenanläggning anläggs av Uppsala Vatten till vilken planområdet kan släppa sitt dagvatten. Dagvatten från kvartersmarken ska utjämnas och renas innan det får anslutas till den kommunala dagvattenanläggningen.

Exploatören ansvarar för och bekostar anläggande och drift av dagvattenanläggning för omhändertagande (rening och fördröjning) av dagvatten från kvartersmark.

Dricksvatten

En eventuell ny vattenledning till Gränby gård bekostas av exploatören.

Den större vattensalamandern och övriga groddjur

Kommunen ansvarar för att genomföra de åtgärder till skydd för den större vattensalamandern som anges under rubriken "Natur". Dessa åtgärder är även positiva för mindre vattensalamander och för åkergroda.

Föreslagna och planerade åtgärder

Skyddsåtgärder i samband med planens genomförande

- Åtgärder för att underlätta en spridningsväg mellan Vaksala och Gränby. Se Rubriken Större Vattensalamander i planbeskrivningen samt miljökonsekvensbeskrivningens kapitel 4.4.2.6.. Åtgärderna som beskrivs där är förslag och kan komma att ändras i samband med samråd med länsstyrelsen enligt miljöbalken 12 kap 6 §.
- Åtgärder för att minska påverkan under byggtid.

Övriga åtgärder

- Fortsatta uppföljningsinventeringar.
- Vid behov förbättring av de befintliga vatten- och landmiljöerna i Gränbyparken.

Byggskedet

En riskanalys som omfattar besiktning av grannfastigheterna bör göras innan byggstart. Den bekostas av byggherren. Om riskanalysen påvisar risk för vibrationsstörningar ligger det i byggherrens eget intresse att vidta åtgärder mot byggrelaterade skador.

Arkeologi

Kommunen har bekostat de arkeologiska utredningar som har varit nödvändiga och kommer att bekosta de (slut-)undersökningar som behövs.

Masshantering

Den östra delen av kullen består huvudsakligen av berg. En plansprängning orsakar minst 30 000 kubikmeter massor som troligen inte kan deponeras inom planområdet. Byggherren ska redovisa var massorna kommer att deponeras samt ska bekosta hanteringen av massorna.

Ledningar

Ledningskollen genomfördes i augusti 2013

Berörda ledningsägare	Ledning	planförhållande	planförslaget
Vattenfall AB Heat Nordic / Vattenfall Värme Uppsala	Fjärrvärmeledning	Allmän plats – park/skydd	Allmän plats/gata
Uppsala Kommun, KSU belysning	Gatubelysning	Allmän plats/park (vägen t. cirkusplat- sen)	Kvartersmark Belysningen tas bort
		Allmän plats/gata	Allmän plats/gata
Vattenfall Eldistribution, UPP Uppland	Elledningar	Allmän plats/park	Kvartersmark – ledning- arna tas bort eller flyttas

Det kan finnas ytterligare, av plan- och byggnadsnämnden okända, ledningar som berörs av detaljplanen. Det åligger exploatören att undersöka om ytterligare ledningar finns.

Exploatören ska kontakta de berörda ledningsägarna i god tid. Utsättning av befintliga kablar ska begäras innan arbetena sätts igång. Befintliga anläggningar måste hållas tillgängliga för berörda ledningsägare under byggtiden.

Ekonomiska åtgärder**Planekonomi**

Planen bedöms vara ekonomiskt genomförbar.

Ledningar

Kostnaderna för en eventuell flytt av ledningar bekostas av exploatören

Dokumentation och kontroll

I speciella fall kan det behövas en särskild dokumentation av åtgärder enligt planen och särskilda kontroller av fortbeståndet av föreskrivna förhållanden. Det kan gälla t.ex. tekniska anordningar för att bibehålla en viss grundvattennivå eller för att inte överstiga en högsta föroreningsgrad. I dessa fall bör klarläggas vilken dokumentation och vilket kontrollprogram som behövs, vem som ansvarar för det, samt hur och till vem resultaten redovisas. Uppföljning och kontroll av åtgärder som förutsatts i en till planen upprättad MKB kan redovisas.

Tidplan

Byggstart beräknas ske tidigast i slutet av 2016.

Genomförandetid

Planens genomförandetid är 5 år från det datum planen vinner laga kraft. Motivet för genomförandetiden är att området även är attraktivt för andra projekt än det aktuella.

Fastighetsrättsliga åtgärder

Detaljplanen utgör underlag för de fastighetsrättsliga åtgärder, som är en förutsättning för planens genomförande.

Den del av fastigheten Brillinge 4:4 som planläggs som kvartersmark kommer att styckas av och upplåtas med tomträtt. Kommunen ansöker om avstyckning.

Arrenden

Hela planområdet är uppdelat i två arrenden som i sin tur är utarrenderade:

Gränby 4H

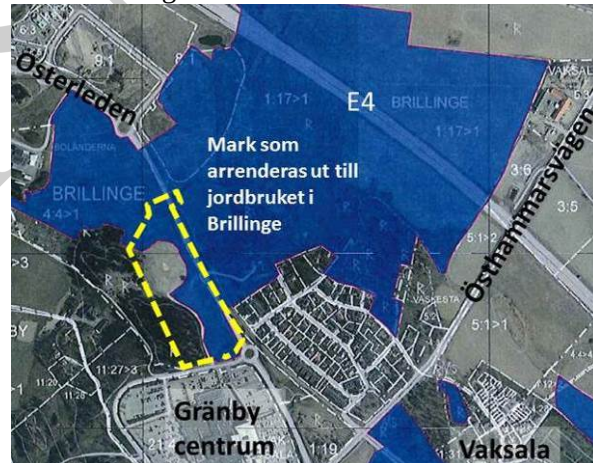
Skogsbacken på Brillinge 4:4 arrenderas av Gränby 4H. Arrendetiden utgör 5 år räknat från tillträdesdagen som är den 14 mars 2015.

Brillinge 4:4 kommer även att utanför planområdet beröras av de nya gång- och cykelförbindelser som föreslås norr och väster om Gränby gård.

Jordbrukare i Brillinge

Åkermarken på Brillinge 4:4, Brillinge 1:17 och arrenderades fram till 2016-03-14 av en jordbrukare i Brillinge.

Brillinge 1:17 omfattar cirka halva planområdet och kommer dessutom att utanför planområdet beröras av:

- En ny gång- och cykelväg mot Gränby sportfält
- Dagvattenavledning i ett svackdike mellan Österleden och E4
- Åtgärder vid Östhammarsvägen för att skapa en spridningsväg mellan Vaksala och Brillinge samt mellan Brillinge och Gränby.

PLANENS KONSEKVENSER

En miljökonsekvensbeskrivning har upprättats, se bilaga.

Nollalternativ

Ett nollalternativ ska utgöra ett referensalternativ till det studerade planförslaget. Ett nollalternativ innebär ett beskrivet scenario av vad som händer då planförslaget inte genomförs t.ex. om gällande plan fortsätter att verka eller om annan rimlig/trolig utveckling av området kan definieras. Planförslagens konsekvenser ska ställas mot ett nollalternativ för att tydliggöra graden av konsekvenserna.

Nollalternativet innebär inte att allting förblir som i dagsläget, utan handlar om vilken utveckling som är trolig utan att det planerade projektet genomförs. I nollalternativet ingår bara de planer som redan har vunnit laga kraft samt den pågående planläggningen av ett utökat Gränby centrum eftersom planerna är långt gångna och det hittills inte framkommit något som skulle stoppa dem helt.

En av utbyggnad på den sydvästra sidan av Österleden ingår dock inte, trots att det ingår i det utvecklingsområde som utpekats i aktualitetsförklaringen av översiktsplanen (KF 2014-05-25). Motivet är att området inte är tillräckligt studerat.

Nollalternativet innebär således att:

- Den brukade åkermarken, skogsbacken och cirkusplatsen finns kvar.
- Österleden breddas inte för ytterligare en gång- och cykelbana och ett nytt kollektivtrafikkörfält.
- Resande cirkusar och nöjesfält etablerar sig på platsen men jämna mellanrum under sommarhalvåret.
- Det finns inga parkeringar till cirkusplatsen. Bilburna besökare parkerar huvudsakligen på Gränby centrum parkering.
- I nollalternativet ingår den pågående utbyggnaden av Gränby sportfält, Gränby Nord (Köpstad) och Östra Sala backe samt en utbyggnad av Gränby centrum med ytterligare centrumverksamheter och bostäder enligt pågående planarbete (dnr 2013/2591).
- En utveckling av trafiken enligt Tyréns trafikberäkningar från 2014. De visar att Gränby centrum i dagsläget alstrar cirka 24 000 fordon per veckomedeldygn och att ett utbyggt centrum enligt pågående planering kommer att alstra 32 000 fordon/dygn. Trafiken fördelar sig på alla anslutande huvudgator men har tyngdpunkten på Vaksalagatan.

Nöjesfält på cirkusplatsen 2009-04-30

Planens konsekvenser, se även miljökonsekvensbeskrivningen

Miljökonsekvensbeskrivningen är en bearbetning och uppdatering av den preliminära miljökonsekvensbeskrivning (WSP 2008) som ingick i samrådshandlingarna tillhörande detaljplaneprogrammet för Gränby centrum och arena. Många förutsättningar har ändrats sedan dess, men läget för Arenabyggnaden är ungefär detsamma med undantag för att alla parkeringar har tagits bort. Därför kan de delar av MKB:n som berör Arenabyggnaden och dess närmaste område fortfarande användas som utgångspunkt för den uppdaterade konsekvensbeskrivningen.

Kommunens bedömning

Plan- och byggnadsnämnden beslutade 2014-06-12 att ett genomförande av detaljplanen *inte* kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Under samrådet framkom dock sådan information att förvaltningen har ändrat uppfattning. Detaljplanen kan antas därför medföra betydande miljöpåverkan, enligt 6 kap 11 § miljöbalken och enligt de kriterier som anges i bilaga 4 till förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Se länsstyrelsens yttrande nedan.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen anger i sitt yttrande över behovsbedömningen (daterat 2014-10-06) att med beaktande av kriterierna i bilaga 4 till förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar (MKB), att detaljplanen kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. 11 § miljöbalken (MB)

Motiven till att detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan är att:

1. Planområdet har stor koppling till andra detaljplaner och program.
2. Anläggningen är stor. Lokaliseringen har förvisso pekats ut i ÖP 2010, men länsstyrelsen bedömer att lokaliseringsfrågan och att alternativ jämförs med nollalternativ är ett viktigt beslutsunderlag i planärendet
3. Flera kriterier i bilaga 4 är tillämpliga på aktuellt planområde.
4. Dagvatten når vattenförekomst där miljökvalitetsnormerna inte uppnås och där recipienten dessutom är ett utpekat Natura 2000-område.
5. Miljön i området är känslig eftersom riksintresseområde för kulturmiljövården.
6. Arter listade i artskyddsförordningen berörs.
7. Totalförsvaret berörs
8. Det i området finns större vattensalamander, som är upptagen i artskyddsförordningen. En miljökonsekvens beskrivning är ett underlag som krävs i det fortsatta planarbetet.

Avgränsningar

En fullständig MKB ska uppfylla ett antal krav enligt miljöbalken 6 kap, till exempel en samlad bedömning och förslag till uppföljning av de betydande miljöaspekterna. Avgränsningen av miljöbedömningen har gjorts i tid, rum och sak. Vid samrådsmötet med länsstyrelsen 2007-09-18 och 2015-05-19 har utgångspunkterna för MKB-arbetet diskuterats. Avgränsningen i tid har satts till år 2030 vilket är samma som i den gällande översiktsplanen. Följande miljöfrågor har bedömts som mest relevanta att belysa i miljökonsekvensbeskrivningen:

- Kulturmiljö och antikvariska intressen
- Landskapsbild/ landskapskaraktär
- Naturmiljö
- Större vattensalamander
- Rekreation och friluftsliv
- Klimat
- Markförhållanden och hydrologi
- Luftkvalitet
- Buller
- Vibrationer

Sammanfattning av miljökonsekvenserna i miljökonsekvensbeskrivningen

Riksintresse för totalförsvaret

Byggnaderna tillåts vara högst 20 meter höga och därmed påverkas inte totalförsvarets intressen.

Riksintresse för kulturmiljövården, övrig kulturmiljö

Området ingår i riksintresset för kulturmiljövården. Kulturmiljöområdet består i sin helhet av en öppen flack slättbygd och ingår i den vidsträckta Uppsalaslätten.

Nollalternativet innebär att riksintresseområdet ändå påverkas eftersom det redan uppförs stora byggnader och anläggningar i Gränby Nord (Gränby Köpstad) och Gränby sportfält.

Detaljplanen innebär att tillkommande bebyggelse blir synlig från korsningen Norra Slavstavägen/Vaksalagatan men i det läget dominerar redan Gränby centrum. Anläggningen blir inte synlig från Vaksala kyrka och synlig endast från ett litet parti av Vaksalaslätten. Anläggningen blir inte synlig från riksintresseområdet Uppsala stad.

Fornlämningar

Tre arkeologiska utredningar/förundersökningar har genomförts. Flera indikationer på lämningar från brons- och/eller järnålder samt historisk tid framkom vid arbetet. Området är ett av de centrala för förståelsen av framväxten av Uppsalabygden under järnålder. Närheten till platser som Sala by, Vaksala och Brillinge är påfallande. Platserna har genom fynd, boplatser och/eller ortnamn sannolikt viktiga roller i framväxten av högstatusmiljöer och även staden Uppsala.

Nollalternativet innebär att fornlämningarna inte kommer att påverkas.

Detaljplanen medför intrång i flera av fornlämningarna.

Stads- och landskapsbild

Planområdet ingår i ett större flackt landskapsrum med långa utblickar mellan Gränby och Jäl-laskogen. Utbyggnaden av Gränby Nord (Köpstad) skär dock successivt av stora delar av siktlinjerna. De nya och tillkommande byggnaderna på Gränby sportfält medför också att det storskaliga landskapsrummet avgränsas med stora idrottsanläggningar i sydväst.

Nollalternativet innebär att det storskaliga landskapsrummet ändå krymper med tanke på utvecklingen i Gränby Nord (Köpstad) och på Gränby sportfält.

Detaljplanen innebär att landskapsrummet kommer att minska ytterligare i omfattning. Arenaanläggningens gestaltning är mycket viktig för hur områdets karaktär kommer att uppfattas. För stadsbilden medför planförslaget att Österleden kommer att avgränsas av en ca 2 meter hög och ca 250 meter lång stödmur mellan gatan och arenaområdet. Upplevelsen av Gränby gård kommer att påverkas men de centrala delarna av Gränbyparken kommer inte att påverkas.

Rekreation och friluftsliv

Skogsbacken ingår i det tätortsnära rekreationsområdet Gränbyparken. Den intilliggande Gränby gård är en 4H-gård med levande lantbruksmiljö och har många besökare.

Nollalternativet innebär att rekreationsområdet kommer att fylla den funktion som finns idag.

Detaljplanen innebär att Gränbyparkens area kommer att minska något eftersom en del av skogsbacken försvinner. Gränbyparken och Gränby gård kommer att upplevas som mindre ostörda. Arenaanläggningen vänder sin baksida mot grönområdet och dess gestaltning blir viktig för rekreationsupplevelsen i Gränbyparken och på Gränby gård.

Skogsbackens naturvärden samt större vattensalamander och åkergroda m.fl. groddjur

Skogsbacken består av två kullar med betesmark och mager tallskog som har höga naturvärden. Den större vattensalamandern, åkergroda m.fl. groddjur är skyddade av artskyddsförordningen. Den population av större vattensalamander som finns i Gränbyparken har inte en gynnsam bevarandestatus. Detaljplanen ger en byggrätt i skogsbacken, men ett byggande i den måste även vara förenligt med artskyddsförordningen och i det fallet bedömer/beslutar länsstyrelsen om en sådan åtgärd är möjlig – oavsett vad detaljplanen medger. Samråd enligt miljöbalken 12 kap 6§ kommer att krävas för planens genomförande. Kommunen bedömer att planområdet inte utgör en vistelsemiljö för större vattensalamander. Underlag för bedömningen är de olika experter som kommunen har anlitat de senaste 10 åren, de inventeringar som årligen genomförts fram till nu samt driftinventeringen 2015. Länsstyrelsen menar dock att även om ingen större vattensalamander återfanns i inventeringen, som utfördes under en säsong, så betyder det inte med säkerhet att det kan uteslutas att planområdet är en livsmiljö* för arten. Planområdet är dock livsmiljö för åkergroda, som har gynnsam bevarandestatus.

Nollalternativet innebär att skogsbacken förblir intakt. Det är oklart om den större vattensalamandern skulle få en mer gynnsam bevarandestatus eftersom det inte är fastlagt i vilken utsträckning området har betydelse för arten.

Detaljplanen medför att skogsbacken minskar till cirka hälften. Det är oklart om den större vattensalamandern skulle få en mer ogynnsam bevarandestatus än idag eftersom det inte är fastlagt i vilken utsträckning området har betydelse för arten. De kompensationsåtgärder som föreslås för att skapa en spridning mellan populationerna i Gränby och Vaksala kan bidra till en mer gynnsam bevarandestatus för populationen av större vattensalamander i Gränby och är även gynnsam för övriga groddjur såsom åkergroda.

Minskningen av skogsbacken kan medföra sämre möjligheter till betesdrift i Gränbyområdet, vilket i sin tur kan inverka negativt på den flora som är beroende av bete. Det kan å andra sidan medföra intensivare bete på de återstående betesmarkerna.

Markförhållanden och grundvatten

Området i stort karakteriseras av uppstickande håll- och moränområde med mellanliggande lerig mark. Under leran följer normalt silt och morän på berggrunden. Grundvattennivåns variation inom undersökningsområdet är bristfälligt känd.

Nollalternativet innebär att grundförhållandena och grundnivåerna inte påverkas.

Detaljplanen medför ett intrång i skogsbackens östra sida och att berg kommer att sprängas bort. Då det inte har visats att det finns några påtagligt genomsläppliga spricksystem i bergryggen, kan den preliminära bedömningen göras att planerade anläggningsarbeten för Arenan inte påtagligt kommer att påverka grund- och ytvattenförhållandena väster om vattendelaren och således inte heller vid Gränby gård längre västerut.

Dagvatten

Dagvattnet måste ledas mot Samnan eftersom ledningsnätet mot stadskärnan och Fyrisån är överbelastat. Samnan ingår i ett dikningsföretag och får inte ta emot mer vatten per sekund än gällande tillstånd. Samnan avvattnas mot Funboån-Sävjaån-Fyrisån vilka omfattas av miljökvalitetsnormer för vatten. Både Funboån och Sävjaån omfattas dessutom av Natura 2000.

Nollalternativet innebär att regnvatten kan infiltrera inom planområdet.

Detaljplanen medför hårdgörning och en ökad avrinning av dagvatten från området. Det är inte möjligt att omhänderta och infiltrera allt dagvatten från området lokalt, särskilt inte i samband med kraftiga regn och vid snösmältning. Dagvattenutredningen från 2014 visar dock att det dagvatten som måste fördröjas och renas kan göra så, både inom planområdet och på den kommunala parkmarken mellan Österleden och E4.

* Artskyddsförordningen anger att det är *viloplatser* och *fortplantningsområden* som ska skyddas.

Klimat

Trafikberäkningarna visar att arenan har en mycket liten andel av den totala trafiken på de omgivande gatorna.

Nollalternativet innebär att området fortsätter att vara obebyggt och att tillfälliga cirkusar och tivolin, med stor andel bilburna besökare, använder området. Österleden kommer att få den trafik som alstras av Gränby centrum, Gränby Nord (Gränby Köpstad) och av trafik från E4 till och från de östra delarna av Uppsala som nås lättast via E4:s norra avfart.

Detaljplanen medför ingen stor ökning av biltrafiken och bedöms inte få någon stor inverkan på klimatet.

Buller och vibrationer

Planområdet ligger längs Österleden och intill Gränby centrum som båda alstrar vägtrafikbuller. Under sommarhalvåret används cirkusplatsen av kringresande cirkusar och nöjesfält, vilket medför ljud från föreställningar, åkattraktioner och tunga transportfordon.

Nollalternativet innebär att dagens situation med cirkusar och tivolin fortsätter att förekomma inom området med buller från verksamheterna och buller från besökarnas bilar. Även trafiken till och från Gränby centrum kommer att påverka bullersituationen på Österleden och i närområdet.

Detaljplanen kan tänkas resultera i olika typer av buller:

- Vägtrafikbuller från transportfordon och från besökare. Det förekommer redan nu men kommer att förekomma oftare och mer på vinterhalvåret än på sommarhalvåret. En bullervall skyddar dock bostäderna i Brillinge från vägtrafikbuller på Österleden.
- Buller från transporter. Den sker dock från baksidan och kommer att vara mycket liten i förhållande till den varumottagning som sker vid Gränby centrum
- Lågfrekvent buller vid konserter och evenemangstillfällen. Byggnaden blir dock isolerad, till skillnad från cirkusar och nöjesfält, och risken för skadligt buller vid bostäderna är mycket liten.

Luftkvalitet

Luftkvaliteten påverkas framför allt av utsläpp från trafiken på Österleden. Trafiken på Österleden genereras huvudsakligen av Gränby centrum.

Nollalternativet innebär att dagens situation med cirkusar och tivolin fortsätter att förekomma inom området.

Detaljplanen medför en mycket svag ökning av trafiken. Dessutom har Österleden ingen bebyggelse på den nordöstra sidan vilket ger goda förutsättningar till luftväxling. Beräkningar pekar på att miljö kvalitetsnormerna för kvävedioxid (NO₂) och partiklar (PM₁₀) INTE överskrids ens med betydligt större trafikmängder än vad planförslaget bidrar med.

PLANENS FÖRENLIGHET MED ÖVERSIKTSPLANEN OCH MILJÖBALKEN

Översiktsplanen

Detaljplanen bedöms överensstämma med översiktsplanens intentioner.

Miljöbalken

- Detaljplanen bedöms vara i överensstämmelse med miljöbalken 3 kap 1 § avseende markanvändningens lämplighet med hänsyn till beskaffenhet och läge, föreliggande behov och en från allmän synpunkt god hushållning.
- Detaljplanen berör riksintresse för kulturmiljö inom området. Arenaanläggning kan inte döljas eller anpassas till den befintliga miljön. Utformningen måste därför bli sådan att den utgör ett tillskott till den befintliga kulturmiljön samt till handelsområdena sydost och nordväst om planområdet. Detaljplanen bedöms därmed vara förenlig med miljöbalkens kapitel 3.
- Detaljplanen berör inte miljöbalkens kapitel 4, Mälaren med öar och strandområden och detaljplanen bedöms därmed vara förenlig med miljöbalkens kapitel 4.
- Detaljplanen berör eventuellt miljökvalitetsnormerna enligt miljöbalkens kapitel 5 eftersom dagvatten kommer att avledas mot Samnan och i förlängningen mot Sävjaån. En dagvattenutredning ska visa hur dagvatten ska fördröjs och renas innan det släpps ut i Samnan och planbestämmelser ska säkerställa att så sker. Detaljplanen bedöms därför vara förenlig med miljöbalkens kapitel 5.
- Detaljplanen berör miljöbalkens kapitel 7 eftersom kullen ingår i det utökade hänsynsområdet för större vattensalamander. Inga större vattensalamandrar har hittills observerats inom planområdet men det skulle kunna vara intressant för arten i framtiden. Ytterligare kompensationsåtgärder kommer dock att vidtas invid de nyligen anlagda dammarna och landmiljöerna. Detaljplanen bedöms därmed vara förenlig med miljöbalkens kapitel 7.

REVIDERINGAR

Plankartan ändras inte.

Planbeskrivningen ändras inte, men kompletteras med ytterligare information, se nedan.

Miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras med ytterligare information, se nedan.

Kompletterande upplysningar i planbeskrivningen och miljökonsekvensbeskrivningen

Sidhänvisningar	Plan-besk	MKB	
	6	53	Planförslaget påverkar inte riksintresse för kommunikation.
		24	En illustration som visar utsikt mot planområdet från Gränby gårds nordöstra hörn.
	6, 62	2, 39	Detaljplanen berör eventuellt artskyddsförordningen eftersom det finns åkergröda samt en population av större vattensalamander i Gränbyområdet. Även om ingen större vattensalamander återfanns inom planområdet i den inventering, som utfördes under 2015, så betyder det inte med säkerhet att det kan uteslutas att planområdet är en livsmiljö för arten.
	22-26 57 63	33-37	Beskrivningen av frågor kring dispens från artskyddsförordningen ersätts med en beskrivning av förslag på åtgärder utanför planområdet för att stimulera en spridning av större vattensalamander mellan Gränby och Vaksala. Åtgärderna prövas av länsstyrelsen i ett separat ärende: samråd enligt MB 12 kap 6 §.
	36-37		Kompletterande upplysning om att en gång- och cykelförbindelse mellan Uppsala Arena och Gränby sportfält kan motverkas av den nya friidrottsarenans placering.
	45	50-51	En beskrivning av trafikflödena på det kommunala och statliga vägnätet runt arenan med särskilt fokus på belastningen vid arenans tömning.
	48	4, 55-56	En redovisning av Folkhälsomyndighetens allmänna råd om ljudnivåer inomhus för evenemangsbesökare samt en kort redogörelse för en enkel beräkning av hur ljud från evenemang sprider sig till omkringliggande bostäder.
	49		En upplysning om att brandförsvarets räddningsfordon måste ha åtkomst till alla sidor av arenan.
	50, 57	3	Upplysning om möjligheten att ansluta Gränby gård till dricksvatten från en kommunal vattenledning som ligger 200 meter söder om gården.
		41	En upplysning om att takvatten från Arenan eventuellt kan avledas mot sydväst för att motverka den minskade infiltrationen.
	54	42, 46	En beskrivning av hur dagvatten från den utökade delen av Österleden kan fördröjas och renas utanför planområdet.
	59		En beskrivning av gällande arrenden.

Stadsbyggnadsförvaltningen

Uppsala i februari 2016

Torsten Livion
detaljplanechef

Anneli Sundin
planarkitekt

Beslutad av plan- och byggnadsnämnden för:

- samråd 2014-06-12
- granskning 2015-08-27
- godkännande 2016-03-17
- antagande

GRUNDKARTANS BETECKNINGAR

Fastighetsgränser m.m.
Traktgräns
Fastighetsgräns
Rättighetsdel (Serv=servitut, ga=gemensamhetsanläggning)
Ledningsrätt

Byggnader m.m.
Byggnader (geo.inmätt och fotogr.kart.)

Övrigt
Staket
Häck
Stödmur
Mur ytter
Kantsten
Väggkant
Gång- och cykelväg

Slänt
Dike mittlinje resp. ytterlinje
Träd
Ägoslagsgräns
Åker resp. mosse
Ängs-, hag- eller betesmark
Barrskog resp. Lövskog
Trappa
Fornlämning
Brodäck
Stolpe
Damm

Höjdförhållanden
Höjdkurva
Markhöjd

Koordinatsystem:
SWEREF 99 18 00 / RH2000 i höjd

Underlag: Primärkartan

Upprättad i december 2013, rev. i augusti 2015

Stadsbyggnadsförvaltningen

Inger Högberg
Karttekniker

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar.
Där beteckning saknas gäller bestämmelsen inom hela planområdet.
Endast angiven användning och utformning är tillåten.

GRÄNSBETECKNINGAR

Detaljplangräns
Användningsgräns
Egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK

Allmänna platser

GATA Gatumark
PARK Parkmark

Kvartersmark

R₁ Evenemangsarena. Nätstation samt inslag av handel och andra verksamheter med koppling till arenaverksamheten får förekomma i begränsad utsträckning.

UTFORMNING AV ALLMÄNNA PLATSER

tunnel Gång- och cykeltunnel.

UTNYTTJANDEGRAD

e₁ 0000 Största tillåtna byggnadsarea 20000 kvm.

BEGRÄNSNINGAR AV MARKENS BEBYGGANDE

Byggnad får inte uppföras.
u Marken ska vara tillgänglig för allmännyttiga underjordiska ledningar.

MARKENS ANORDNANDE

Mark och vegetation

n₁ Marken ska utformas så att minst 12 cyklar/100 åskådarplatser och minst 15 evenemangsbussar vid behov kan parkeras i arenans närhet. Cykel- och bussparkeringsplatserna ska lokaliseras till ett, för besökaren, bättre läge än eventuella bilparkeringsplatser för besökare (undantaget parkeringar för rörelsehindrade).
n₂ Dagvattenavrinnningen ska fördröjas innan det lämnar kvartersmarken genom att ett fördröjningsmagasin på minst 780 m³ säkerställs inom planområdet.
n₃ Högst två körbara utfarter får ordnas mot Österleden.

Utfart och stängsel

Körbar förbindelse får inte anordnas. Tvärstreck med pil markerar förbudets slut.

PLACERING, UTFORMNING, UTFÖRANDE

Utformning och omfattning

00 Högsta totalhöjd i meter ovan mark. Totalhöjden får räknas från den högsta punkten på den mark som berörs av byggnaden. Det är markhöjden på plankartans grundkarta som ska ligga till grund för beräkningen av totalhöjden. Den västra fasaden är beräkningsgrundande fasad.
+0.0 Högsta totalhöjd i meter ovan nollplanet.

Utseende (ny bebyggelse)

f₁ Arena byggandens utformning och ytmaterial ska ges en hög arkitektonisk kvalitet som speglar dess status som märkesbyggnad samt som motsvarar dess väldiga storlek och exponerade läge. Vid eventuella om- och tillbyggnader ska utformningen vara sådan att byggnaden framstår som en arkitektonisk helhet. Detaljer ska utformas med stor omsorg.
f₂ Fasadernas och takens ytskikt får ej bestå av material som domineras av koppar eller zink.
f₃ Mark och eventuella stödmurar som vetter mot Österleden ska utformas med ett stort inslag av avtrappningar och växter.

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

Genomförandetid

Genomförandetiden är 5 år från den dag planen vinner laga kraft.

UPPLYSNINGAR

Standardförfarande har tillämpats vid planens framtagande enligt plan- och bygglagen (2010:900).
Detaljplanegräns eller användningsgräns som ska sammanfalla med blivande fastighetsgräns får sitt slutliga och exakta läge i samband med fastighetsbildningen.
Detaljplanekartan ritad av plantekniker Carin Tideman.

ANTAGANDE

Detaljplan för

Uppsala Arena

Upprättad i september 2015

Torsten Livion
Detaljplanechef

Anneli Sundin
Planarkitekt

Beslutsdatum Instans
Samråd 2014-06-12 PBN
Granskning 2015-08-27 PBN
Antagande PBN
Laga kraft

Till planen hör:
Plankarta
Planbeskrivning

diarienr: 2013/1157

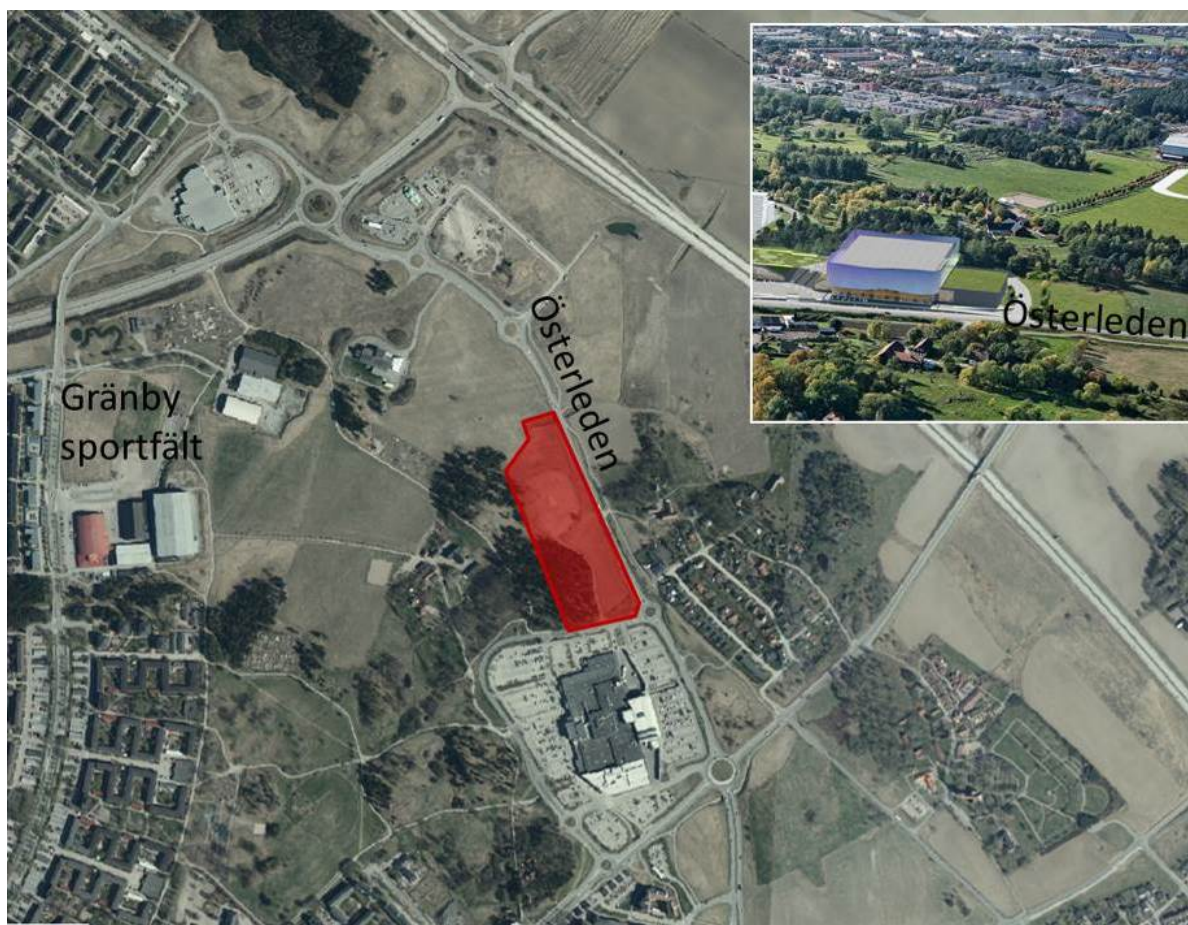
ARBETSMATERIAL

Handläggare
Anneli Sundin

Datum
2016-02-29

Diarienummer
2013/1157

Miljökonsekvensbeskrivning, reviderad för detaljplan för Uppsala Arena

Plan- och byggnadsnämnden

Postadress: Uppsala kommun, stadsbyggnadsförvaltningen • 753 75 UPPSALA •

Besöksadress: Stationsgatan 12

Telefon: +46 18-727 87 00 • Fax: +46 18-727 87 10 • E-post: plan-byggnadsnamnden@uppsala.se

www.uppsala.se

Innehåll

Sammanfattning	1
1 Inledning.....	5
1.1 Bakgrund	5
1.2 Syfte.....	5
1.3 Behovsbedömning för detaljplanen.....	6
1.4 Avgränsningar	6
1.5 Process och tidplan för detaljplanen och projektet.....	6
2 Områdesbeskrivning.....	7
2.1 Planförhållanden och angränsande planering.....	7
3 Planförutsättningar	9
3.2 Nollalternativ.....	11
3.3 Miljömål och miljö kvalitetsnormer.....	12
Miljömål	12
EU:s ramdirektiv för vatten	14
4 Miljökonsekvenser	15
4.1 Riksintresse för totalförsvaret	15
4.2 Kulturmiljö	16
4.2.1 Fornlämningar	16
4.2.2 Riksintresse för kulturmiljövården samt kommunala kulturmiljövården.....	18
4.3 Stads- och landskapsbild	21
4.4 Naturvärden.....	25
4.4.1 Naturvärden generellt (Större vattensalamander behandlas i kap 4.4.2).....	25
4.4.2 Större vattensalamander, Triturus cristatus	27
4.5 Rekreation och friluftsliv.....	38
4.6 Markförhållanden och hydrologi.....	40
4.6.1 Grundvatten	40
4.6.2 Dagvatten.....	42
4.7 Fordonstrafik	47
Riksintresse för kommunikation.....	51
4.8 Luftkvalitet	52
4.9 Buller.....	53
4.9.1 Vägtrafikbuller	53
4.9.2 Evenemangsbuller	55
4.10 Vibrationer	56
4.11 Klimat.....	57
Medverkande, underlag och utredningar.....	58
Revideringar i februari 2016	59

Sammanfattning

Miljökonsekvensbeskrivningen är en bearbetning och uppdatering av den preliminära miljökonsekvensbeskrivning (WSP 2008) som ingick i samrådshandlingarna tillhörande detaljplaneprogrammet för Gränby centrum och arena

En behovsbedömning sändes till länsstyrelsen 2014-07-01. Länsstyrelsen delade inte kommunens dåvarande uppfattning att detaljplanen inte medför risk för betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen framförde även i sitt samrådsyttrande att en miljökonsekvensbeskrivning bör upprättas.

Representanter för stadsbyggnadsförvaltningen hade 2015-05-19 ett avgränsningsmöte med länsstyrelsen

Sammanfattning av detaljplaneförslaget

D Detaljplaneförslaget för Uppsala Arena syftar till att möjliggöra en anläggning med plats för upp till 10 000 åskådare. Planområdet ligger i ett område intill Österleden och Gränby centrum. Byggnaden ska utformas som en märkesbyggnad. Planen medger cirka 20 000 kvm byggnadsarea och omfattar ytor för angöring med cykel och buss. Byggnaden tillåts att vara 20 meter hög. Planområdet ligger inom stadsväven och förslaget är förenligt med översiktsplanen. En del av skogsbacken mellan Gränby gård och österleden kommer att tas i anspråk för anläggningen.

Ett program för Gränby centrum och arena godkändes av kommunstyrelsen 2009. En miljökonsekvensbeskrivning togs fram till programmet. Det nu aktuella planområdet är betydligt mindre än i programmet eftersom programmets parkeringsytor inte längre finns med i förslaget.

Sammanfattning av miljökonsekvenserna

Riksintresse för totalförsvaret och stoppförbud för höga objekt.

Byggnaderna tillåts vara högst 20 meter höga och därmed påverkas inte totalförsvarets intressen.

Riksintresse för kulturmiljövården, övrig kulturmiljö

Området ingår i riksintresset för kulturmiljövården. Kulturmiljöområdet består i sin helhet av en öppen flack slättbygd och ingår i den vidsträckta Uppsalaslätten.

Nollalternativet innebär att riksintresseområdet ändå påverkas eftersom det redan uppförs stora byggnader och anläggningar i Gränby Nord (Gränby köpstad) och Gränby sportfält.

Planförslaget innebär att tillkommande bebyggelse blir synlig från korsningen Norra Slavstavägen/Vaksalagatan men i det läget dominerar redan Gränby centrum. Anläggningen blir inte synlig från Vaksala kyrka och synlig endast från ett litet parti av Vaksalaslätten. Anläggningen blir inte synlig från riksintresseområdet för Uppsala stad.

Fornlämningar

Tre arkeologiska utredningar/förundersökningar har genomförts. Flera indikationer på lämningar från brons- och/eller järnålder samt historisk tid framkom vid arbetet. Området är ett av de centrala för förståelsen av framväxten av Uppsalabygden under järnålder. Närheten till platser som Sala by, Vaksala och Brillinge är påfallande. Platserna har genom fynd, boplatser och/eller ortnamn sannolikt viktiga roller i framväxten av hög-statusmiljöer och även staden Uppsala.

Nollalternativet innebär att fornlämningarna inte kommer att påverkas.

Planförslaget medför intrång i flera av fornlämningarna vilket medför att de måste slutundersökas och tas bort.

Stads- och landskapsbild

Planområdet ingår i ett större flackt landskapsrum med långa utblickar mellan Gränby och Jälaskogen. Utbyggnaden av Gränby Nord (Köpstad) skär dock successivt av stora delar av siktlinjerna. De nya och tillkommande byggnaderna på Gränby sportfält medför också att det storskaliga landskapsrummet avgränsas med stora idrottsanläggningar i sydväst.

Nollalternativet innebär att det storskaliga landskapsrummet krymper med tanke på utvecklingen i Gränby Nord (Köpstad) och på Gränby sportfält.

Planförslaget innebär att landskapsrummet kommer att minska ytterligare i omfattning. Arenaanläggningens gestaltning är mycket viktig för hur områdets karaktär kommer att uppfattas. För stadsbilden medför planförslaget att Österleden kommer att avgränsas av en ca 2 meter hög och ca 250 meter lång stödmur mellan gatan och arenaområdet. Upplevelsen av Gränby gård kommer att påverkas men de centrala delarna av Gränbyparken kommer inte att påverkas.

Skogsbackens naturvärden samt större vattensalamander och andra groddjur

Skogsbacken består av två kullar med betesmark och mager tallskog som har höga naturvärden. Den större vattensalamandern är skyddad av artskyddsförordningen. Den population av större vattensalamander som finns i Gränbyparken har inte en gynnsam bevarandestatus. Skogsbacken inom planområdet ingår i ett så kallat hänsynsområde för den större vattensalamandern. De olika experter, som kommunen har anlitat de senaste 10 åren, de inventeringar som årligen genomförts fram till nu indikerar att skogsbacken inte är intressant som livsmiljö för den större vattensalamandern, även om det inte kan uteslutas.

Nollalternativet innebär att skogsbacken förblir intakt. Det är oklart om den större vattensalamandern skulle få en mer gynnsam bevarandestatus eftersom området verkar sakna betydelse för arten.

Planförslaget medför att skogsbacken/betesmarken minskar till cirka hälften. Minskningen kan medföra sämre möjligheter till betesdrift i Gränbyområdet, vilket i sin tur kan inverka negativt på den flora som är beroende av bete. Det kan å andra sidan medföra intensivare bete på de återstående betesmarkerna.

En driftinventering gjordes 2015. Inga större vattensalamandrar påträffades men däremot noterades andra groddjur såsom åkergroda och mindre vattensalamander. Kommunen har med ledning av driftinventeringen 2015 gjort bedömningen att det inte är troligt att planområdet utgör en vistelsemiljö för större vattensalamander. Länsstyrelsen menar dock att även om ingen större vattensalamander återfanns i inventeringen, som utfördes under en säsong, så betyder det inte med säkerhet att det kan uteslutas att planområdet är en livsmiljö för arten.

Länsstyrelsen ser idag inte att kraven enligt 14 § artskyddsförordningen för att få dispens uppfylls. . Det enda alternativet som länsstyrelsen kan se om planförslaget ska kunna genomföras är att groddjursmiljön kompenseras i förhand med förebyggande skyddsåtgärder på det sätt som föreskrivs i Naturvårdsverkets handbok för artskyddsförordningen. De förebyggande skyddsåtgärderna ska fungera innan området kan exploateras. Samråd ska då ske med länsstyrelsen enligt miljöbalken 12 kap 6 §. För att stärka populationen i Gränby behöver kommunen troligen vidta åtgärder för att underlätta spridning mellan populationerna i Vaksala och Gränby. Stadsbyggnadsförvaltningen har därför påbörjat ett arbete med att utreda hur en spridningsväg kan skapas mellan Vaksala och Gränbyområdet. Arbetet sker i dialog med länsstyrelsen. Tänkbara åtgärder redovisas i grova drag. Tidpunkten för åtgärderna i förhållande till planens genomförande avgörs i samband med samrådet.

Rekreation och friluftsliv

Skogsbacken ingår i det tätortsnära rekreatiomsområdet Gränbyparken. Den intilliggande Gränby gård är en 4H-gård med levande lantbruksmiljö och har många besökare.

Nollalternativet innebär att rekreatiomsområdet kommer att fylla den funktion som finns idag.

Planförslaget innebär att Gränbyparkens area kommer att minska något eftersom en del av skogsbacken försvinner. Gränbyparken och Gränby gård kommer att upplevas som mindre ostörda. Arenaanläggningen vänder sin baksida mot grönområdet och dess gestaltning blir viktig för rekreatiونسupplevelsen i Gränbyparken och på Gränby gård.

Markförhållanden och grundvatten

Området i stort karakteriseras av uppstickande håll- och moränområde med mellanliggande lerig mark. Under leran följer normalt silt och morän på berggrunden. Grundvattennivåns variation inom nu aktuellt undersökningsområde är bristfälligt känd.

Nollalternativet innebär att grundförhållandena och grundnivåerna inte påverkas

Planförslaget medför ett intrång i skogsbackens östra sida och att berg kommer att sprängas bort. Då det inte har visats att det finns några påtagligt genomsläppliga spricksystem i bergryggen, kan den preliminära bedömningen göras att planerade anläggningsarbeten inte påtagligt kommer att påverka grund- och ytvattenförhållandena väster om vattendelaren och således inte heller vid Gränby gård längre västerut. Gränby 4H-gård har egna brunnar och om dessa ändå påverkas negativt av arenabygget finns en möjlighet att ordna dricksvatten från det kommunala nätet.

Dagvatten

Dagvattnet måste ledas mot Samnan eftersom ledningsnätet mot stadskärnan och Fyrisån är överbelastat. Samnan ingår i ett dikningsföretag och får inte ta emot mer vatten per sekund än gällande tillstånd medger. Samnan avvattnas mot Funboån-Sävjaån-Fyrisån vilka omfattas av miljökvalitetsnormer för vatten. Både Funboån och Sävjaån omfattas dessutom av Natura 2000.

Nollalternativet innebär att regnvatten kan infiltrera inom planområdet.

Planförslaget medför hårdgörning och en ökad avrinning av dagvatten från området. Det är inte möjligt att omhänderta och infiltrera allt dagvatten från området lokalt, särskilt inte i samband med kraftiga regn och vid snösmältning. Dagvattenutredningen från 2014 visar dock att dagvattnet kan fördröjas och renas, både inom planområdet och på den kommunala parkmarken mellan Österleden och E4.

Klimat

Trafikberäkningarna visar att arenan har en mycket liten andel av den totala trafiken på de omgivande gatorna.

Nollalternativet innebär att området fortsätter att vara obebyggt och att tillfälliga cirkusar och tivolin, med stor andel bilburna besökare, använder området. Österleden kommer att få den trafik som alstras av Gränby centrum, Gränby Nord (Gränby köpstad) och av trafik från E4 till och från de östra delarna av Uppsala som nås lättast via E4:as norra avfart.

Planförslaget medför ingen stor ökning av biltrafiken och bedöms inte få någon nämnvärd inverkan på klimatet.

Buller och vibrationer

Planområdet ligger längs Österleden och intill Gränby centrum vilka båda alstrar vägtrafikbuller. Under sommarhalvåret används cirkusplatsen av kringresande cirkusar och nöjesfält, vilket medför ljud från föreställningar, åkattraktioner och tunga transportfordon.

Nollalternativet innebär att dagens situation med cirkusar och tivolin fortsätter att förekomma inom området med buller från verksamheterna och buller från besökarnas bilar. Även trafiken till och från Gränby centrum kommer att påverka bullersituationen på Österleden och i närområdet.

Planförslaget kan tänkas resultera i olika typer av buller:

- Vägtrafikbuller från transportfordon och från besökare. Det förekommer redan nu men kommer att förekomma oftare och mer på vinterhalvåret än på sommarhalvåret. En bullervall skyddar bostäderna i Brillinge från vägtrafikbuller på Österleden.
- Buller från transporter. Den kommer dock att ske från baksidan och flera meter under omgivande marknivå. Andelen tunga fordon kommer att vara mycket liten i förhållande till den varumottagning som sker vid Gränby centrum
- Lågfrekvent buller vid konserter och evenemangstillfällen. Byggnaden blir dock isolerad, till skillnad från cirkusar och nöjesfält, och risken för skadligt buller vid bostäderna är mycket liten.

Luftkvalitet

Luftkvaliteten påverkas framför allt av utsläpp från trafiken på Österleden. Trafiken på Österleden genereras huvudsakligen av Gränby centrum samt av trafik från E4 och väg 55 vid Österledens korsning med väg 55.

Nollalternativet innebär att trafiken kommer att vara ungefär densamma som idag på Österleden och att den kommer att öka på Vaksalagatan m.fl. gator i närområdet.

Planförslaget medför en mycket svag ökning av trafiken. Dessutom har Österleden ingen bebyggelse på den nordöstra sidan vilket ger goda förutsättningar till luftväxling. Beräkningar pekar på att miljö kvalitetsnormerna för kvävedioxid (NO₂) och partiklar (PM10) INTE överskrids ens med betydligt större trafikmängder än vad planförslaget bidrar med.

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Planområdet Gränby ligger i nordöstra delen av Uppsala, på Österledens sydvästra sida intill Gränby centrum och Gränbyparken. Planområdet är cirka fem hektar stort.

Byggnadsnämnden gav 2011 stadsbyggnadskontoret i uppdrag att pröva en detaljplan för Uppsala Arena. Arenan, som tidigare kallades Gränby Arena, initierades redan 2005 av flera intressenter med Gränby centrum fastighetsägare Atrium-Ljungberg och det allsvenska ishockeylaget Almtuna som huvudintressenter. Uppsala kommun äger marken. Arenaprojektet drivs nu av ett bolag som hädanefter kallas "Arenabolaget". Projektet har tagit även utvecklats till en annan form, från en ishockeyarena till Uppsala Event Center med utrymme för många funktioner såsom ishockeyarena, konferenser och byggnader för olika typer av upplevelser. Den största byggnadsdelen kommer att ha en publikkapacitet för 6 800 personer vid ishockeymatcher och 7 500 personer vid konserter.

1.2 Syfte

Syftet med en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) är att göra en samlad bedömning av programmets miljöpåverkan och konsekvenser för miljön och människors hälsa. Vidare syftar MKB till att där så är möjligt redovisa förslag på åtgärder som medför att programmet kan utformas på ett sådant sätt att eventuella negativa effekter av programmet minskas eller avhjälpas.

Miljöbedömningen är en av flera konsekvensbedömningsprocesser i samband med framtagandet av ett detaljplan. Det är ett uttalat syfte att konsekvensbedömningarna ska samspela så att de tillsammans ger ett bra planerings- och beslutsunderlag. Samtliga konsekvensbedömningar kan därför sägas ha samma övergripande funktion nämligen att:

- Inkludera viktiga aspekter tidigt i planprocessen,
- Underlätta alternativgenerering och alternativbelysning,
- Avslöja målkonflikter,
- Öka transparensen i planprocessen och underlätta samråd,
- Öka förståelsen för planens följder och därmed förbättra underlaget för beslut och samråd.

Tillsammans kan bedömningarna bilda ett underlag för att t.ex. bedöma detaljplanens förutsättningar att bidra till det viktiga målet om hållbar utveckling.

1.3 Behovsbedömning för detaljplanen

Kommunens bedömning

Plan- och byggnadsnämnden beslutade 2014-06-12 att ett genomförande av detaljplanen inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Under detaljplanesamrådet framkom dock sådan information att förvaltningen har ändrat uppfattning. Detaljplanen kan därför antas medföra betydande miljöpåverkan, enligt 6 kap 11 § miljöbalken och enligt de kriterier som anges i bilaga 4 till Förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Se länsstyrelsens yttrande nedan.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen anger i sitt yttrande över behovsbedömningen (daterat 2014-10-06) att med beaktande av kriterierna i bilaga 4 till förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar (MKB), att detaljplanen kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. 11 § miljöbalken (MB)

Motiven till att detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan är att:

1. Planområdet har stor koppling till andra detaljplaner och program.
2. Anläggningen är stor. Lokaliseringen har förvisso pekats ut i ÖP 2010, men länsstyrelsen bedömer att lokaliseringsfrågan och att alternativ jämförs med nollalternativ är ett viktigt beslutsunderlag i planärendet,
3. Flera kriterier i bilaga 4 är tillämpliga på aktuellt planområde.
4. Dagvatten når vattenförekomst där miljökvalitetsnormerna inte uppnås och där recipienten dessutom är ett utpekat Natura 2000-område.
5. Miljön i området är känslig eftersom det igår i riksintresseområde för kulturmiljövården.
6. Arter listade i artskyddsförordningen berörs.
7. Totalförsvaret berörs.
8. Det i området finns större vattensalamander, som är upptagen i artskyddsförordningen. En miljökonsekvensbeskrivning är ett underlag som krävs i det fortsatta planarbetet.

1.4 Avgränsningar

En fullständig MKB ska uppfylla ett antal krav enligt miljöbalken 6 kap, till exempel en samlad bedömning och förslag till uppföljning av de betydande miljöaspekterna. Avgränsningen av miljöbedömningen har gjorts i tid, rum och sak. Vid samrådsmötet med länsstyrelsen 2007-09-18 och 2015-05-19 har utgångspunkterna för MKB-arbetet diskuterats. Avgränsningen i tid har satts till år 2030 vilket är samma som i den gällande översiktsplanen. Följande miljöfrågor har bedömts som mest relevanta att belysa i miljökonsekvensbeskrivningen:

- Kulturmiljö och antikvariska intressen
- Landskapsbild/ landskapskaraktär
- Naturmiljö
- Större vattensalamander
- Rekreation och friluftsliv
- Klimat
- Markförhållanden och hydrologi
- Luftkvalitet
- Buller
- Vibrationer

1.5 Process och tidplan för detaljplanen och projektet

Planarbetet bedrivs med normalt förfarande enligt PBL 2010:900 och med målsättningen att detaljplanen ska antas runt årsskiftet 2015/2016. Först när detaljplanen har vunnit laga kraft kan länsstyrelsen ge tillstånd till arkeologiska undersökningar. Dessa ska ske under lämplig årstid och kan omfatta 1-2 säsonger. Byggstarten för Uppsala Arena/Uppsala Event Center kan ske först efter det att de arkeologiska undersökningarna har genomförts.

2 Områdesbeskrivning

2.1 Planförhållanden och angränsande planering

Översiktsplanen 2010

Planområdet ligger inom stadsväven. Se även Markanvändningskarta 1b och kapitel 3.3.2. Planområdet ingår även delvis i ”Grönstruktur inom stadsväven” och är en del av ”Vaksalakilen”. Se även Underlagskarta E, kapitel 4.2 samt Figur 4.10.

I kommunfullmäktiges aktualitetsförklaring från 2014-05-26 anges att åkermarken sydväst om Österleden är ett nytt utvecklingsområde för bebyggelse.

Program för Gränby centrum och Arena

Ett detaljplaneprogram godkändes 2009 av kommunstyrelsen. Programområdet omfattade hela Gränbyparken sydväst om Österleden, Gränby centrum, Gränby sportfält samt delar av åkermarken mellan Brillinge och Gränby Köpstad.

Delar av programmets inriktning är överspelade. Se nästa sida.

Programområde

Gällande detaljplaner

Detaljplan för Gränbyparken (Pl 70U)

Större delen av planområdet omfattas av detaljplan för Gränbyparken och har markanvändningen PARK som är markerad med mörkgrön färg på kartan nedan.

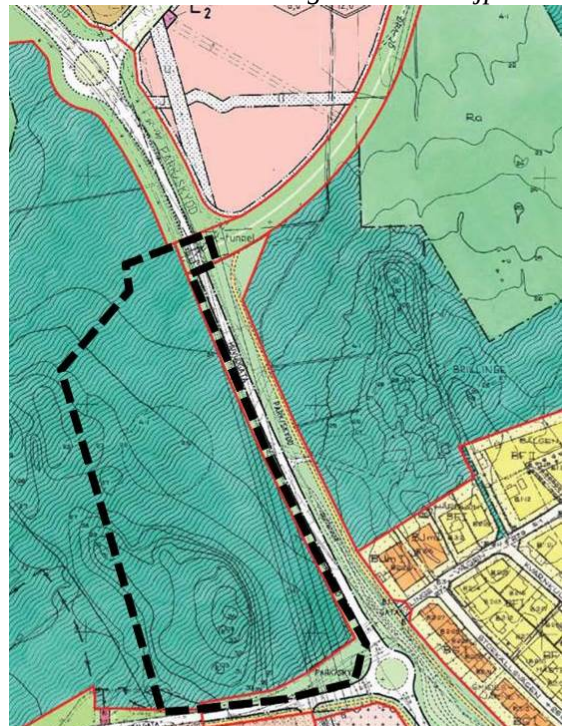
Dp för Österleden/Fyrislundsg. (dnr 2013/20023)

Området närmast Österleden och Marknadsgatan ingår i (dnr 2013/20023) Marken är planlagd som allmän plats, dels för GATA/HUVUDGATA (vitt) och dels för PARK/SKYDD (ljusgrönt) längs gatorna. Söder om Marknadsgatan.

Dp för Bärbyledens trafikplats (dnr 2003/20022)

Lägst i nordost ingår även en liten bit av den detaljplanen. Enligt den ska marken användas till PARK/SKYDD (ljusgrönt).

Planmosaik som visar gällande detaljplaner

Nya förutsättningar

Sedan detaljplaneprogrammet antogs 2009 har en del andra förutsättningar förändrats:

- Arenaanläggningen har ett nytt koncept, är mindre och kallas Uppsala Event Center.
- Den sökande nämnden – fastighetsnämnden – finns inte längre. Mark- och exploateringsfrågorna hanteras numera av kommunstyrelsens mark- och exploateringsutskott.
- Arenans läge är densamma som i programmet, men utformningen blir annorlunda.
- De parkeringsytor som fanns i programmet har tagits bort. I aktualitetsförklaringen av Uppsalas översiktsplan (antagen av kommunfullmäktige 2014-05-26) föreslås att området längs Österleden blir ett nytt stort utvecklingsområde för bostäder och verksamheter. Kommunens mark- och exploateringsansvariga vill därför se andra lösningar än de stora ytorna för markparkeringar som visas i programmet och som Arenabolaget önskar. Motivet är främst att marken anses vara alltför värdefull för en så extensiv användning. En tillgänglighetsanalys har genomförts av Trivector, på uppdrag av kommunen.
- Atrium-Ljungberg har ändrat ståndpunkt när det gäller samarbete kring parkeringsytorna och anser numera att det *inte* finns utrymme att fritt upplåta delar av Gränby centrum's parkering till arena-besökare. Atrium-Ljungberg vill inte heller bygga samman Gränby centrum med Uppsala Arena via en förbindelsgång över Marknadsgatan.
- Gränby sportfält har planlagts. Relitahallen, BMX-banan och en utvidgning av tennisanläggningen har redan färdigställts. Innebandy- och friidrottsarenan byggs just nu och en ny utomhusarena för friidrott är planlagd, så att den kan byggas innan den befintliga på Studenternas IP avvecklas. Dessutom pågår en bygglovprocess för ett nytt sporthotell intill Tennisvägen/Edit Södergrans väg.
- Gränby Nord ("Gränby Köpstad") är under utbyggnad med stora handelsbyggnader.
- Atrium-Ljungberg, som äger Gränby centrum, har påbörjat ett visionsarbete som omfattar hela fastigheten Gränby 21:4. Företagets idéer om utvecklingen av området ser annorlunda ut mot vad de gjorde 2011. Plan- och byggnadsnämnden har i samband med det beslutat om två planbesked vid Gränby centrum:
 - Detaljplan för del av kvarteret Krämarens: En utökning av bygggrätten samt ett nytt parkeringshus i den norra delen av fastigheten Gränby 21:4 (dnr 2013-1007). Planarbetet avvaktar utvecklingen av detaljplanen för Uppsala Arena.
 - Detaljplanen för sydvästra Gränby centrum (dnr 2013/2591) antogs av PBN 2016-01-27: En omvandling av den västra delen med bostäder på Marknadsgatan (som flyttas), en utökning av köpcentrumet mot Vaksalagatan samt nya kontors- och bostadshus längs Vaksalagatan. Den nya bebyggelsen får parkering i källargarage.
 - Kollektivtrafikförvaltningen har pekat ut Gränby centrum/Vaksalagatan som en viktig nod och bytespunkt för kollektivtrafiken (både stads- och regiontrafik). De pågående utredningarna omfattar Gränby centrum, nya stråk och bytespunkter för kollektivtrafiken (som i sin tur påverkar Vaksalagatans utformning och eventuellt även delar av Österleden och Östra Sala backe).

3 Planförutsättningar

Planförslaget syftar till att möjliggöra Uppsala Arena, en anläggning för idrott, kultur och möten. Planområdet ligger intill Österleden och Gränby centrum. Byggnaden ska utformas som en märkesbyggnad. Planen medger cirka 20 000 kvm byggnadsarea och omfattar ytor för transporter och för angöring med cykel och buss. Till vardags kan ytor användas även för bilparkering. Byggnaderna tillåts att vara högst 20 meter höga av hänsyn till riksintresset för totalförsvaret. Planområdet ligger inom stadsväven och förslaget är förenligt med översiktsplanen. Ett program för Gränby centrum och arena godkändes av kommunstyrelsen 2009. Planområdet för arenan är betydligt mindre än i programmet eftersom programmets parkeringsytor inte längre finns med i förslaget.

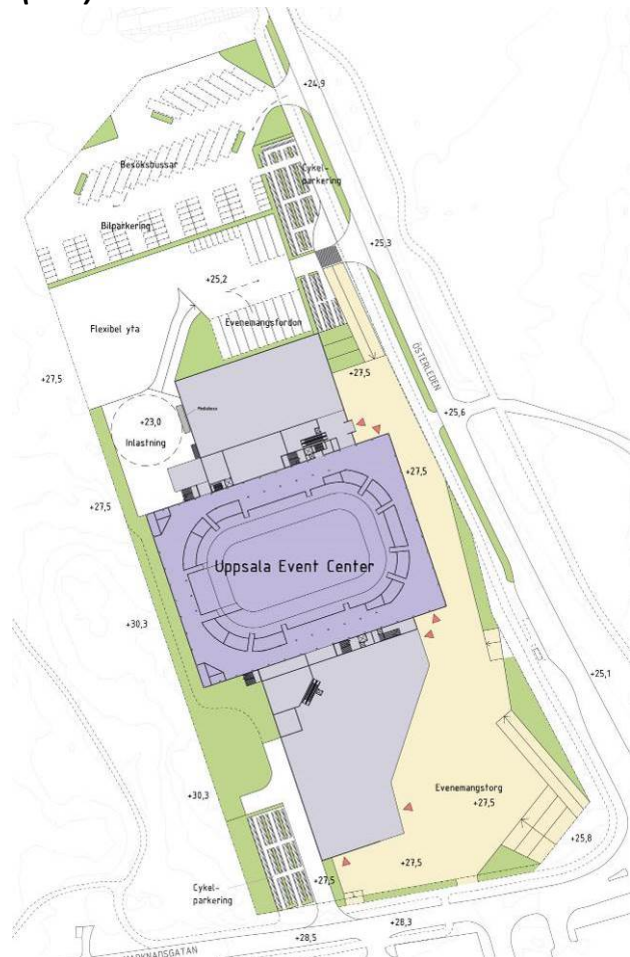
Det aktuella projektet Uppsala Event Center (UEC)

Det projekt som är aktuellt inom planområdet kallas "Uppsala Event Center" och är en anläggning med möjligheter till evenemang såsom ishockey- och basketmatcher, konferenser, utställningar och konserter och andra upplevelser. De illustrerade byggnaderna t.h. omfattar cirka 16 300 kvm byggnadsarea.

Ishockeyarenan är den dimensionerande byggnaden med fasta mått för ispisten (hockeyplan) och den inre takhöjden. Det som kan varieras är antalet sittplatser, som beräknas bli cirka 6 800 vid matcher och 7 500 vid konserter. Ispisten kommer att vara nedsänkt under mark så att entréplanet för besökarna hamnar i arenatorgets marknivå. Detta blir den dominerande byggnaden. Fasaden planeras att bestå av ett plastmaterial som kan ljussättas med olika färger och bilder.

Söder om och intill själva ishockeyarenan föreslås en byggnad som kallas "Experia" med möjlighet till utställningar och aktiviteter.

Norr om arenan föreslås en sluten byggnad "Black Box" för event och olika sorters installationer. De tre byggnaderna tillsammans bildar Uppsala Event Center.

Utanför byggnaderna planeras ett aktivitetstorg för utomhusverksamheter. Torget planeras att ha en markhöjd på +27,5 meter för att anpassas i höjd till Gränby centrum planerade norra entré mot norra Marknadsgatan. Det betyder att torget kommer att ligga 1-2,5 meter ovanför Österleden. Torget nås, förutom i marknivå i sydväst, även via trappor och ramper.

Intill ishockeyarenan planeras en stor anläggning för transporter med stora lastbilar till evenemangen. Inlastning ska ske på samma höjd som ispisten vilket betyder att ramper behövs för åtkomligheten.

Arenatomten ska ha plats för parkering till 15 eventbussar och 1 200 cyklar. Ytan kan vardagstid användas för bilparkering. Både byggnaderna, arenatorget och transport-/parkeringsytorna ska utformas för fördröjning och rening av dagvatten.

Snedbild som visar arenan från en punkt ovanför E4. Bilden visar även ett utbyggt Gränby centrum (planarbete pågår). Illustration: Sweco Architects

Gatumark och parkmark

Österleden breddas mot väster för att ge plats till:

- En ny gång- och cykelväg längs Österledens västra sida
- Ett tredje körfält som kan användas för kollektivtrafik
- En bussficka närmast Marknadsgatan

Marknadsgatan breddas på den norra sidan för att ge plats för en ny gång- och cykelväg mellan Österleden och Gränbyparken.

Gång- och cykeltunneln är redan planlagd som park men ingår i detaljplanen, bl.a. eftersom den är viktig för rekreationsstråket och dessutom är en möjlig spridningsväg mellan Gränby och Vaksala för den större vattensalamandern.

3.2 Nollalternativ

Miljöbalken definierar nollalternativet som att den planerade verksamheten eller åtgärden inte kommer till stånd. Detta innebär dock inte att allting förblir som i dagsläget, utan handlar om vilken utveckling som är trolig utan att det planerade projektet genomförs. I nollalternativet ingår bara de planer som redan har vunnit laga kraft samt den pågående planläggningen av ett utökat Gränby centrum eftersom planerna är långt gångna och det hittills inte framkommit något som skulle stoppa dem helt.

En av utbyggnad på den sydvästra sidan av Österleden ingår dock inte, trots att det ingår i det utvecklingsområde som utpekats i aktualitetsförklaringen av översiktsplanen (KF 2014-05-25). Motivet är att området inte är tillräckligt studerat.

Nollalternativet innebär således att:

- Den brukade åkermarken, skogsbacken och cirkusplatsen finns kvar.
- Österleden breddas inte för ytterligare en gång- och cykelbana och ett nytt kollektivtrafikkörfält.
- Resande cirkusar och nöjesfält etablerar sig på platsen med jämna mellanrum under sommarhalvåret.
- Det finns inga parkeringar till cirkusplatsen. Bilburna besökare parkerar huvudsakligen på Gränby centrum's parkering.
- I nollalternativet ingår den pågående utbyggnaden av Gränby sportfält, Gränby Nord (Köpstad) och Östra Sala backe samt en utbyggnad av Gränby centrum med ytterligare centrumverksamheter och bostäder enligt pågående planarbete (dnr 2013/2591).
- En utveckling av trafiken enligt Tyréns trafikberäkningar från 2014. De visar att Gränby centrum i dagsläget alstrar cirka 24 000 fordon per veckomedeldygn och att ett utbyggt centrum enligt pågående planering kommer att alstra 32 000 fordon/dygn. Trafiken fördelar sig på alla anslutande huvudgator men har tyngdpunkten på Vaksalagatan.

Nöjesfält på cirkusplatsen 2009-04-30

3.3 Miljömål och miljökvalitetsnormer

Miljömål

De nationella och regionala miljökvalitetsmål som detaljplanens genomförande berör gäller främst:

- Ett rikt växt- och djurliv.
- Levande sjöar och vattendrag
- Grundvatten av god kvalitet
- God bebyggd miljö

Ett rikt växt och djurliv

Nationella mål

”Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd”

Regeringen har fastställt åtta preciseringar av miljökvalitetsmålet Ett rikt växt- och djurliv. De mål som är relevant för detaljplanen presenteras nedan:

- Gynnsam bevarandestatus och genetisk variation
- Ekosystemtjänster och resiliens.
- Grön infrastruktur
- Biologiskt kulturarv
- Tätortsnära natur

Regionalt mål

”Situationen för länets växt- och djurliv är ogynnsam. Trots stora insatser från markägare, ideella organisationer och myndigheter är utvecklingen negativ. Vi förlorar i dagsläget biologisk mångfald med samma takt som år 2000. Uppsala län har ett större antal hotade arter 2010 jämfört med 2005.”

Kommunens inriktning enligt naturvårdsprogram 2008 (endast de relevanta för MKB:n)

- Kommunen ska inom ramen för fysisk planering och ärendehantering värna särskilt värdefulla områden, inklusive kända förekomster av rödlistade och övriga sällsynta arter,---. Kompletterande planeringsunderlag ska tas fram vid behov och kommunens naturdatabank ska kontinuerligt ajourhållas.
- Ekologiska korridorer i staden ska identifieras, värnas och vid behov utvecklas.
- Kommunen ska aktivt utnyttja plan- och bygglagens planinstrument för att skydda gröna ytor eller stråk i tätorter som har viktiga ekologiska funktioner eller innehåller biologiskt värdefulla småbiotoper men som inte lämpar sig för naturreservatsbildning.
- God kunskap ska finnas om värdefulla landskap, naturtyper och arter på den kommunägda marken. Vid behov eftersträvas åtgärder för skydd, skötsel och restaurering. Det innebär bland annat att:
 - Parker och andra kommunägda grönytor i staden i största möjliga utsträckning sköts så att de biologiska värdena värnas och utvecklas
 - Bevarande av äldre växtmaterial och utnyttjande av äldre lantraser eftersträvas i förvaltningen av kommunens marker.

Kommunen ska i mån av tillgängliga resurser där så är motiverat med hänsyn till biologisk mångfald delta i samarbetsprojekt, med övriga aktörer som är verksamma i kommunen, såväl kring inventering, ekologisk landskapsplanering m.m. som kring skydd, restaurering och skötsel av värdefulla landskap, naturtyper eller arter.

Levande sjöar och vattendrag

Nationella mål

"Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas."

Regeringen har fastställt elva preciseringar av miljökvalitetsmålet Ett rikt växt- och djurliv. De mål som är relevant för detaljplanen presenteras nedan:

- God ekologisk och kemisk status
- Gynnsam bevarandestatus och genetisk variation
- Ekosystemtjänster

Regionalt mål

"I Uppsala län är vattendragen ofta rensade och övergödning påverkar drygt hälften av länets vattendrag. Majoriteten av sjöarna är sänkta, cirka hälften övergödda och många tidigare sjöar är torr-lagda. Utsättning av främmande arter och icke lokala stammar riskerar att påverka den biologiska mångfalden negativt."

Grundvatten av god kvalitet

Nationella mål

"Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag."

Regeringen har fastställt sex preciseringar av miljökvalitetsmålet Ett rikt växt- och djurliv. Det mål som är relevant för detaljplanen presenteras nedan:

- Grundvattennivåer

Regionalt mål

"I Uppsala län är vattendragen ofta rensade och övergödning påverkar drygt hälften av länets vattendrag. Majoriteten av sjöarna är sänkta, cirka hälften övergödda och många tidigare sjöar är torr-lagda. Utsättning av främmande arter och icke lokala stammar riskerar att påverka den biologiska mångfalden negativt."

God bebyggd miljö**Nationellt mål**

"Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas."

Regeringen har fastställt tio preciseringar av miljökvalitetsmålet Ett rikt växt- och djurliv. Det mål som är relevant för detaljplanen presenteras nedan:

- Kollektivtrafik, gång och cykel
- Kulturvärden i bebyggd miljö
- Natur- och grönområden

Regionalt mål

"Det går inte att se en tydlig riktning för utvecklingen i miljön. Åtgärder som har genomförts under de senaste åren har ännu inte fått genomslag på utvecklingstrenden för miljötillståndet, men åtgärdsarbete pågår och ytterligare åtgärdsbehov är identifierade."

Den fysiska miljön

- Bebyggelsen ska kännetecknas av skönhet, trevnad och omsorgsfull utformning samt verka för en trygg och säker miljö
- Staden och tätorterna ska ha tillgång till grön miljö som t ex parker och promenad stråk
- Värdefulla kulturmiljöer ska bevaras
- Inomhusmiljön ska främja hälsa och välbefinnande
- Konsumenten ska ha rätt till bostadens/byggnadens miljödeklaration

EU:s ramdirektiv för vatten

År 2004 infördes EU:s vattendirektiv i svensk lagstiftning. Målet är att uppnå en god vattenstatus. Det innebär att både tillgång och kvaliteten på vatten ska vara god. Siktet är därför inställt på att så långt som möjligt vidta åtgärder som förbättrar vattenkvaliteten. Miljökvalitetsnormer har införts som ett styrinstrument som ett uttryck för den kvalitet en vattenförekomst ska ha vid en viss tidpunkt. Innan en miljökvalitetsnorm fastställs måste vattnets nuvarande status undersökas, klassificeras och påverkansbedömas.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer är bindande nationella föreskrifter som grundas på EU-direktiv. Normvärdena ska spegla den lägsta godtagbara luftkvaliteten till skydd för människors hälsa. Miljökvalitetsnormer för utomhusluft finns för kvävedioxid och kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, bly, bensen och partiklar (PM10). Vid planläggning, planering och villkor i samband med tillstånd för miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap miljöbalken ska säkerställas att de nationella miljökvalitetsnormerna inte överskrids.

4 Miljökonsekvenser

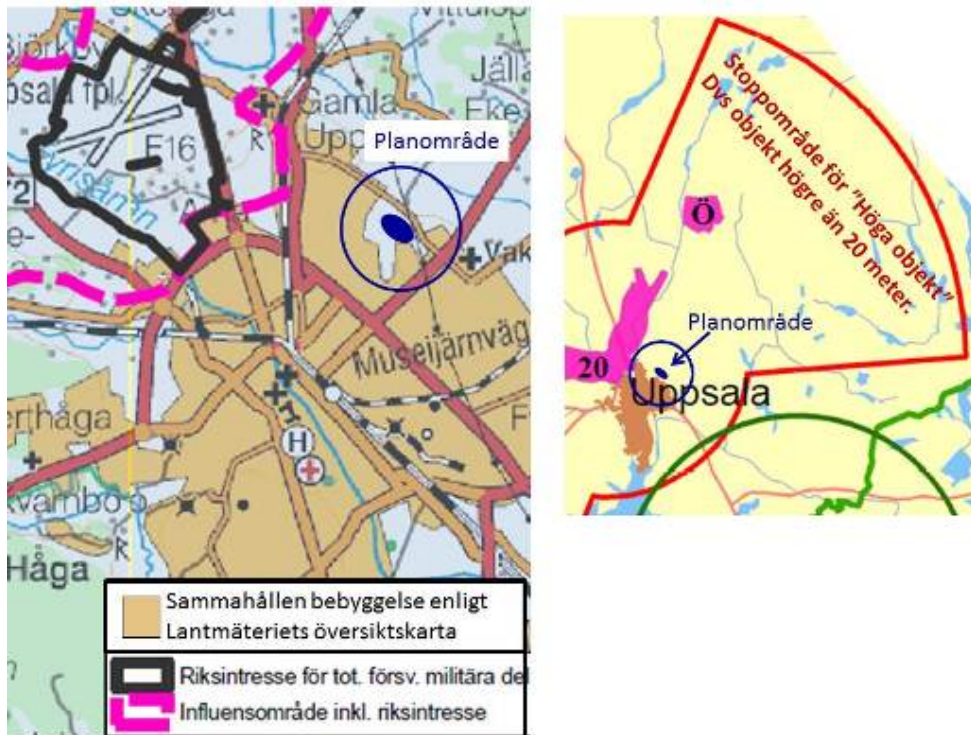
4.1 Riksintresse för totalförsvaret

Nuläge

Uppsala övningsflygplats är ett område av riksintresse för totalförsvarets militära del och flygplatsen har en omgivningspåverkan som delvis består av krav på hindersfrihet. Anläggningar utanför tätortsmarkering i Lantmäteriets översiktskarta får inte vara högre än 20 meter, se kartan till vänster. Utanför sammanhållen bebyggelsen (enligt Lantmäteriets översiktskarta) får objekten inte vara högre än 20 meter ovan mark. Innanför sammanhållen bebyggelse får objekten vara upp till 45 meter. Undantag från regeln kan troligen göras för enstaka samhällsfunktioner såsom ett nytt kraftvärmverk i Boländerna.

Planområdet ligger enligt översiktskartan utanför *sammanhållen bebyggelse*. Det är möjligt att gränsen blir annorlunda nästa gång översiktskartan uppdateras eftersom både Gränby Nord (Gränby Köpstad) och Gränby sportfält har byggts ut sedan kartan senast uppdaterades. Men fram till dess gäller den nuvarande översiktskartan.

Underlagskartor ur Försvarsmaktens rapport från mars 2015: "Redovisning av riksintressen och områden av betydelse för totalförsvarets militära del enligt 3 kap § 9 Miljöbalken i Uppsala län"

Konsekvenser av nollalternativet

Utbyggnaden av Gränby Nord och Gränby sportfält kommer att fortsätta. Eventuellt kommer även Gränby centrum och områdena längs Österleden att byggas. Gränsen för sammanhållen bebyggelse kommer därmed att ändras. Marken kan då bli möjlig att planlägga och bebygga med objekt som är upp till 45 meter.

Konsekvenser av detaljplanen

Byggrätten är begränsad till en totalhöjd på högst 20 meter så att riksintresset inte påverkas.

Förslag på åtgärder

Ytterligare åtgärder behövs inte.

4.2 Kulturmiljö

4.2.1 Fornlämningar

Fasta fornlämningar är skyddade enligt kulturmiljölagen. Alla som avser att genomföra ett arbetsföretag bör i god tid ta reda på om någon fast fornlämning kan beröras av företaget och i så fall snarast samråda med länsstyrelsen. Om det behövs en särskild utredning för att ta reda på om en fast fornlämning berörs av ett planerat arbetsföretag som innebär att ett större markområde tas i anspråk, ska kostnaden för utredningen betalas av företagaren.

Nuläge

Området är rikt på fornlämningar. Tre arkeologiska utredningar/förundersökningar har genomförts mellan 2008 och 2014 (se källhanvisning i slutet av kapitel 4.2.1).

Följande fornlämningar ingår helt eller delvis i planområdet:

RAÄ 103 – Stensträng och gravar

RAÄ 375 – Förhistorisk boplat

RAÄ 272 - Grav

Eventuellt berörs även RAÄ 271 – Grav- och boplatsoområde

Ur rapporten:

”Området kring de gamla byarna Brillinge, Gränby, Vaksala och den försvunna bebyggelseenheten Sala är ytterst viktigt för förståelsen av framväxten av centralorten Uppsala under yngre järnålder och medeltid. Idag är området starkt förändrat av Uppsalas utbyggnad under senare tid. Det är bara området runt Gränby 4H-gård och Brillinge som är någorlunda oförstört, med delvis bevarade naturområden och fornlämningar. Området har sedan gammalt uppmärksammat inom arkeologin.”

”Vid utredningen i åkermark upptäcktes två nya boplatssytor samt fortsättningen på en redan delundersökt boplat. De tre boplatssytorna kan mycket grovt och preliminärt dateras till äldre järnålder, cirka 500 f.Kr. till cirka 500/600 e.Kr. Möjligtvis finns även inslag från bronsålder i området. Vid en inventering av ett intilliggande skogs- och hagparti framkom ett omfattande agrart landskap som kan dateras till 1700-tal och framåt. Intill de äldre, steniga åkrarna låg även resterna efter ett torp från 1700-talet. I samma skogs- och hagmarksområde framkom även röjda ytor som sannolikt tillhör ett ännu äldre skikt. Intill några av dessa äldre strukturer ligger en möjlig husterrass som utifrån yttre morfologi skulle kunna vara från mellersta järnåldern. Dessutom ligger redan kända gravar i området och ytterligare möjliga gravar påträffades vilket ytterligare förtätat fornlämningsmiljön.”

”I korthet visar fornlämningsbilden på ett intensivt utnyttjande av området från bronsåldern och framåt. Det rör sig om ett förtätat och komplext fornlämningsområde där de kända lämningarna ligger på moränpartierna. När det gäller järnåldern så handlar det mest om gravfält. Boplatserna finns antagligen i den nuvarande åkermarken. Områdets mycket rika fornlämningsmiljöer tillsammans med resultaten från de arkeologiska undersökningarna tyder på en tidigt centraliserad bygd: Rika gravfynd kan avspegla högstatusmiljöer kring områdena vid Brillinge/Vaksala. Samnans dalgång har utgjort ett tidigt maktcentra.”

Konsekvenser av nollalternativet

Nollalternativet innebär att fornlämningarna inte kommer att påverkas. Fler människor kommer att röra sig i området men slitaget bedöms inte bli så stort att det kommer att påverka kulturmiljön på ett negativt sätt.

Konsekvenser av detaljplanen

Planförslaget förutsätter ett borttagande av fornlämningarna RAÄ 103, RAÄ 272 och RAÄ 375 samt eventuellt även ett borttagande av RAÄ 271. Fornlämningarna RAÄ 102 och 333 berörs troligen inte.

Ett genomförande av detaljplanen kan ge ett större slitage på omgivningarna eftersom fler människor kommer att röra sig i området. Slitaget bedöms inte bli så stort att det kommer att påverka kulturmiljön på ett negativt sätt.

Förslag på åtgärder

En arkeologisk undersökning ska göras, men länsstyrelsen kan inte ge tillstånd förrän detaljplanen har vunnit laga kraft. Minst en fältsäsong behövs men i värsta fall kan det behövas två fältsäsonger för markundersökningen. Undersökningen måste således genomföras innan bygget av arenan kan påbörjas.

Källor:

Fornlämningskomplex och agrara lämningar vid Gränby arena (UV Uppsala, Rapport 2009:6)

Arkeologisk utredning inför detaljplan Uppsala Arena (UV Riksantikvarieämbetet, Lst dnr 431-6487-13)

Rapport 2015:42 Inför detaljplaneläggning av Uppsala Arena (dnr 5.1.1-00163-2015, RAÄ 3.1.1-04106-2014)

Konsekvenser av nollalternativet

Kontakten mellan planområdet och Vaksalaslätten är redan dålig och kommer att försämras ytterligare, se bild nedan.

Gul gräns=riksintresseområdet för Vaksala.

Rosa områden med markeringen "Dp" visar detaljplaner som har vunnit laga kraft och vars byggnader kommer att skärma av siktlinjen.

Blå streckad linje markerar gränser för hur långt man kommer att se från slätten mot planområdet.

Motorvägen och det stora kraftledningsstråket på slätten är befintliga barriärer. För närvarande pågår utbyggnaden av Gränby Nord (Gränby Köpstad) och de nya, stora byggnaderna för handel kommer att ytterligare skärma av slätten från Gränby-parken. Naturmarken på backarna runt Brillinge ligger i fonsen från Vaksalagatan öster om Vaksala.

Livsmedelshallen, sedd från Österleden är under uppförande

Vyn från Norra Slavstavägen, närmast Vaksalagatan, kommer även fortsättningsvis att domineras av Gränby centrum.

Upplevelsen av att Gränby gård ligger i en helt lantlig miljö kommer att påverkas av fler projekt. Utbyggnaden av Gränby sportfält kommer att slutföras med en utomhusarena för friidrott mellan Relitahallen och Gränby gård. Gränby centrum kommer med största sannolikhet att uppföra bygganden närmare Gränby gård. På Bruno Liljeforsgatan kommer bostadshus i 16 våningar att uppföras närmast von Bahrska häcken.

Planområdet kommer inte att ha någon visuell kontakt med riksintresseområdet för Uppsala stad.

Konsekvenser av detaljplanen

Kontakten mellan planområdet och Vaksalaslätten är redan dålig och kommer att försämras ytterligare, se bilden på föregående sida. Motorvägen och det stora kraftledningsstråket på slätten är befintliga barriärer. För närvarande pågår utbyggnaden av Gränby Nord (Gränby Köpstad) och de nya stora byggnaderna för handel kommer att ytterligare skärma av slätten från Gränbyparken.

Arenaanläggningen kommer att bli väl synlig från Gränby gård. Den har samma karaktär som det intilliggande Gränby centrum och kommer att påverka upplevelsen av en lantlig miljö. Det blir tydligt att Gränby gård ligger inom en växande stads gränser.

Naturmarken på backarna runt Brillinge ligger i fonden från Östhammarsvägen, öster om Vaksala.

Arenan kommer inte att synas från Vaksala kyrka p.g.a. höjdskillnaden. Vyn från Norra Slavstavägen, närmast Östhammarsvägen (se bilden t.h.), kommer även fortsättningsvis att domineras av Gränby centrum men anläggningen blir dock synlig bakom centrumets parkering, skyltar och flaggor.

Vy (från punkt 5 på kartan ovan) mot planområdet från Norra Slavstavägen. Planområdet ligger vid skogsbacken längs bak i fonden

Planområdet kommer inte att ha någon visuell kontakt med riksintresseområdet för Uppsala stad.

Gränby Linnéminne påverkas inte av planförslaget.

Förslag på åtgärder

Den västra fasaden på Uppsala Arena bör ha en utformning som samspelar med den lantliga miljön.

4.3 Stads- och landskapsbild

Nuläge

Planområdet ingår i ett större flackt landskapsrum med långa utblickar ut mot Brillinge och Jälla. Längs Österleden norr om Brillinge, består området framförallt av åker. Österledens utformning och placering gör att den upplevs som en genomfartsväg/-led utanför staden. Bärbyleden är en av de större entréerna till Uppsala stad. Gränby backe med omgivningar utgör ett värdefullt inslag i stadslandskapet. Höjdläget för Gränby backe gör det möjligt att från vissa platser få en utblick över staden.

Karaktären i området är fortfarande lantlig, trots närheten till Gränby centrum. Landskapet norr om planområdet är mycket flackt medan landskapet i väster är mer varierat med betade och/eller skogsklädda moränbackar. En omvandling av Gränby Nord (Köpstad), Gränby sportfält och Gränby centrum har redan inletts. Dessutom kommer området sydost om Österleden att i framtiden bebyggas med bostäder med mera. Närområdet kommer därmed att bli mer bebyggt.

Det flacka landskapet sett från planområdet (Cirkusplatsen) mot Österleden och Gränby Köpstad

Panorama från Cirkusplatsen mot Österleden och Brillinge, Vaksala kyrka syns längst till höger

Panorama från Gränby centrum/Marknadsgatan mot Österleden och Cirkusplatsen

Landskapskaraktären i Gränbyparken är starkt präglad av det jordbruk som en gång bedrivits i området. I slutet av 1700-talet fanns här fem bondgårdar. Nu bedrivs jordbruket av Gränby 4H-gård i betydligt mindre skala. Det finns relativt stora öppna ytor med jordbruksmark i de yttre delarna av området. Närmast Gränby gård är området relativt småskaligt med beteshagar, några mindre moränryggar och bergskullar. Gränby gård består av ett antal olika byggnader och inhägnader för djur med olika funktioner som bildar en enhet. Vissa av dessa gårdsbyggnader kan vara av kulturhistoriskt intresse.

Konsekvenser av nollalternativet

Nollalternativet innebär att det storskaliga landskapsrummet krymper eftersom det pågår utbyggnad med stora handelsbyggnader i Gränby Nord (Köpstad) och med stora idrottshallar på Gränby sportfält. Marken sydväst om Österleden pekas ut om utvecklingsområde i Aktualitetsförklaringen av översiktsplanen (KF 2014-05-26) vilket troligen medför ytterligare bebyggelse tillkommer längs Österleden.

Konsekvenser av detaljplanen**Österleden**

Det storskaliga landskapsrummet kommer att minska något i omfattning och Uppsala Arena kommer att till en del omforma landskapsbilden till en mer stadslik miljö. Anläggandet av ny Arena innebär att åkermark tas i anspråk inom detta landskapsrum.

Vy från sydost på Österleden. Gränby centrums parkering till vänster

Vy från sydost på Österleden. Gränby centrums parkering till vänster

Illustration: Sweco Architects

Vy från nordväst bron ovan gång- och cykeltunneln under Österleden. Cirkusplatsen ligger framför skogsbacken.

Illustration: Sweco Architects

Vy från nordväst bron ovan gång- och cykeltunneln under Österleden.

Illustration: Sweco Architects

Marknadsgatan

Landskapsbilden kommer att förändras tydligt. Arenan kommer att skymta bakom vegetationen på "Tallbacken".

Vy från den västra delen av Marknadsgatan, den gula linjen markera byggnadshöjden på det aktuella projektet Uppsala Event Center.

Illustration Sweco Architects

Gränbyparken och Gränby gård

Arenans placering kommer att medföra intrång i ett småskaligt kulturlandskap med trädbevuxna kullar och betade torrbackar. Gränbyparken kommer att upplevas som ett något mer slutet område med tydligare avgränsning mot Österleden. En stor del av skogsbacken kommer att försvinna, vilket medför att arenaanläggningen delvis kommer att synas från Gränbyparken. Skogsbackens möjliga funktion som buffert mellan arenaanläggningen och Gränby gård tas bort.

Utsikt mot planområdet från Gränby gårds nordöstra hörn. Siluetten av det aktuella projektet UEC markeras med en gul linje.

Illustration: Sweco Architects.

Förslag på åtgärder

Gestaltningen av Uppsala Arena är mycket viktig för hur områdets karaktär kommer att uppfattas. . Detaljplanen ges bestämmelser som tydliggör vikten av detta.

4.4 Naturvärden

4.4.1 Naturvärden generellt (Större vattensalamander behandlas i kap 4.4.2)

Nuläge

Planområdet gränsar till Gränbyparken. I översiktsplanen är Gränbyparken markerad som park och närnatur. Gränbyparken är i första hand närrekreationsmark för de nordöstra delarna av Uppsala samt närnatur för skolorna i stadsdelen. Gränby 4H-gård är dock ett besöksmål för boende i hela staden.

Hela Gränbyparken, bortsett från den sydvästligaste anlagda delen, utgörs av de kvarvarande delarna av kulturlandskapet kring Gränby gård. Här finns åkermarker, omväxlande öppna och trädbevuxna betesmarker samt åkerholmar och skogsdungar som inte längre betas.

Öster om Gränby gård finns två betade skogsbackar med grova, därav flera tvåstammiga, tallar åtskilda av en öppen gräsmark (Vak 028). I den södra backen har betet återupptagits relativt nyligen och i begränsad utsträckning. I den västra delen finns betesmarker och öppen gräsmark. Grässvålen saknar spår av gödsling och är mycket artrik. En mer detaljerad naturvärdesbedömning av objekt VAK 028 har utförts 2008 (Ekologigruppen). Floran på den öppna gräsmarken, vilken har bedömts vara av regionalt värde (klass II) medan tallbackarna bedömts vara av kommunalt värde (klass III). Tallbackarnas flora är trivial, här utgörs naturvärdena främst av grova tallar, hålträd och förekomst av signalarterna grovticka och tallticka. Tallbacken hyser en rik fågelfauna.

Karta över områden med högt naturvärde

Betesdriften i Gränbyparken, som idag sker inom ramen för verksamheten med djurhållning vid Gränby 4H-gård, är av avgörande betydelse för att kulturlandskapet med sina flora- och faunavärden (inklusive salamanderbiotoperna) ska kunna bibehållas. I vissa delar av markerna är betestrycket lite för lågt för närvarande och skulle behöva ökas.

Inom programområdet finns inga ekologiskt känsliga områden (enligt länsstyrelsens inventering 1994). Det finns heller inga utpekade nyckelbiotoper eller naturvärdesobjekt inom programområdet enligt Skogsvårdsstyrelsen.

Tallbacken sedd från cirkusplatsen

Tallbacken sedd från sydväst**Konsekvenser av nollalternativet**

Nollalternativet innebär att naturmiljöerna i Gränbyparken förblir intakta. Ett fortsatt betestryck har avgörande betydelse för att kulturlandskapet med sina flora- och faunavärden ska kunna behållas.

Konsekvenser av detaljplanen

Arenan gör intrång i Gränbyparkens östra backe (VAK 028) närmast Gränby centrum. En dryg tredjedel av backens area och volym (ca 17 000 kvm av total ca 45 000 kvm) kommer att tas i anspråk. Den natur som kommer att påverkas/tas i anspråk är huvudsakligen mager tallskog med många grova tallar.

Det finns en risk att arenan innebär en ökad nedskräpning och andra störningar för betesdriften, eftersom fler personer kommer att röra sig till anläggningen genom parken. I arenans närområde reduceras dock risken för detta genom att det aktuella projektet Uppsala Event Center enbart kommer att ha entréer mot Arenatorget, d.v.s. mot Österleden.

4.4.2 Större vattensalamander, *Triturus cristatus*

Inledning och avgränsning

Större vattensalamander förekommer i Uppsala bland annat i Gränbyparken och vid Vaksala kyrka. Arten är en s.k. Natura 2000-art, vars skydd regleras av artskyddsförordningen. Som en del av detaljplanen för bostäder vid Gränby backe (som vunnit laga kraft) utpekades ett hänsynsområde för arten.

Under 2008 togs ett detaljplaneprogram fram som bland annat innefattar den aktuella planen för arenan, vilket påverkar norra delen av det utpekade hänsynsområdet för salamandrar. En mindre del av det tidigare utpekade hänsynsområdet för större vattensalamander tas i anspråk av arenan, och den skulle kunna medföra betydande miljöpåverkan på artskyddet. Kapitlet är avgränsat till att behandla konsekvenserna av utbyggnaden av arenan på större vattensalamander enligt artskyddsförordningen utifrån ianspråktagandet av en del av hänsynsområdet som tidigare har betraktats som ett potentiellt övervintringsområde samt möjligheter till spridning. Till viss del behandlas fler groddjur såsom åker-groda och mindre vattensalamander.

Alternativ lokalisering

Alternativ lokalisering av arenan och dess verksamheter har utretts (Figur 1#). Den alternativa lokaliseringen är belägen strax nordväst om den aktuella lokaliseringen, med visst överlapp. I den alternativa lokaliseringen inskränker arenan inte på skogspartiet som har utretts ur övervintringssynpunkt för större vattensalamander. Anledningen till att den alternativa lokaliseringen inte valdes beror på att läget ansågs vara för långt bort från Gränby centrum, så att arenans finansiering inte klaras.

Figur 1#. Aktuell lokalisering (blått) och alternativ lokalisering (rött) av arenan

4.4.2.1 Beskrivning av levnadssätt

Landmiljö

Salamandrarnas livsmiljöer finner man främst i öppna kulturlandskap, men även i rena skogslandskap. Landmiljöerna brukar bestå av en mosaik av mogna skogsbestånd, ofta lövdominerade, med tillgång till gömslen i form av stenrosen, jordhålor eller gammal död ved. Denna typ av miljö passar även andra groddjur. Salamandrar letar ofta efter föda på nätterna, och födan består främst av ryggradslösa djur. Gräsmarker, buskmarker och skogsmiljöer – främst lövskog - används för födosök. Salamandrar håller sig ofta i gömslen under liggande trädstammar och stenar, som både erbjuder skydd mot predation (rovdjur) och ger möjlighet att finna föda.

Fortplantningsområde

På våren förflyttar sig salamandrarna från sina övervintringsmiljöer till småvatten för fortplantning (lek). Förflyttningen sker nästan alltid under natten, helst när det nyligen har regnat. Under leken utvecklar hanarna en tandad ryggkam som sedan tillbakabildas efter leksäsongen. Småvattnen ska helst vara solexponerade, inte ha alltför lågt pH, samt vara fisk- och kräftfria, då fiskar och kräfter fungerar som predatorer på ägg och ungar. Studier har visat att salamandrar favoriserar dammar med lägre näringshalt och större antal arter av vattenväxter. Dammen bör vara vattenhållande under perioden mars/april till oktober/november. Äggen läggs bland vattenväxters blad. De kläcks efter någon vecka. Större vattensalamander har en långsam yngelutveckling och de unga djuren lämnar inte dammen förrän augusti-september. De vuxna vattensalamandrarna lämnar dammen tidigare, i juni-juli.

Vandring

Studier med sändare har visat att de vuxna salamandrarna rör sig mycket målmedvetet mot gynnsamma landmiljöer, troligen för att minimera tiden i rörelse och den ökade risk för predation det innebär. Man har sett att salamandrar kan röra sig så långt som 1 300 meter från sin lekdamm, men vanligen håller de sig inom en radie av ca 200 meter (Gustafson 2011). Avståndet salamandrarna rör sig är beroende av tillgång på lämpliga livsmiljöer och det omgivande landskapets struktur. De utnyttjar ofta gynnsamma stråk i anslutning till bäckar, diken, fuktiga gräsmarker, buskridåer eller skogspartier, men man finner dem under denna tid även i mer udda miljöer som på industrimark och i bebyggelse. Det är osäkert hur hemortstrogna individerna är sina land- och vattenmiljöer. Salamandrar tillbringar dagarna under jord i håligheter och andra gömslen och är främst aktiva under natten, gärna när det är fuktigt eller regnar. Efter att de vandrat upp från sina lekvatten satsar de främst på att äta upp sig och bygga på fettreserverna inför vintern.

Övervintring

Under vintern när temperaturen faller under 5°C går salamandrarna in i en period av låg aktivitet. Det inträder någon gång i september-oktober. De flesta djuren har gått i dvala i november. Övervintringsplatser kan vara i djurhålor, ihålig död ved, stenrosen eller liknande. Övervintringsplatser kan vara desamma som sommarens gömslen, men inte alltid. Vissa individer väljer att övervintra i hålor mycket nära kanten på de småvatten där de håller till på sommaren. Det råder relativt stor kunskapsbrist runt hur salamandrarna lever i landfasen.

4.4.2.2 Hot

Hoten mot större vattensalamander handlar främst om förstörda livsmiljöer och isolering. Många småvatten och våtmarker har försvunnit under 1900-talet för att ge plats åt olika verksamheter. I Sverige har även inplantering av fisk och kräftor haft stor påverkan på groddjuren. Men även förlusten av lämpliga landmiljöer kan vara ett stort problem – det räcker inte att spara lekdammen, man måste bevara lämpliga landmiljöer intill den också. Konflikter med trafiken är också en faktor som dödar många salamandrar vid de årliga vandringarna från vinter- till sommarhabitat. Vägar innebär problem av flera skäl. De farligaste vägarna är de som genomkorsar groddjurens vandringsväg från vinter till sommarhabitat. Salamandrar rör sig främst nattetid, man har sett en maxaktivitet runt 00.00–01.00 på natten.

Ekologigruppen undersökte 2004 vägars barriäreffekt på vattensalamander ytterligare genom att klocka större och mindre vattensalamander när de tog sig över en trafikerad väg (1 900 fordon per dygn) i Skårby, söder om Stockholm, från sina övervintringsställen (Collinder 2004). Flera tidtagningar gjordes och en medeltid på ca 4 minuter kunde konstateras för båda arterna (ca 6 m bred väg). Denna tid måste betraktas som en minimitid eftersom salamandrarna säkert kände sig stressad av tidsstudiemannens närvaro och envetna ficklampskägla. Omräknat till minuter uppgick fordonspassagera till 1,3 fordon varje minut. En salamander som skulle ta sig över vägen riskerade därmed att bli överkörd ca 5 gånger vilket torde innebära att vägen är att betrakta som en i det närmaste total barriär för salamandrarna.

Tyréns trafikutredning för Gränby (2014) visar att trafiken på de omkringliggande vägarna (Österleden, Vakasalagatan och Fyrislundsgatan) uppgår till ca 8 000–13 000 fordonsrörelserna per dygn (figur 2#). Dessa är därför också att betrakta som totala barriärer för vattensalamander.

Figur 2# Antal fordon/dygn på vägarna i Gränby

4.4.2.3 Förekomst av större vattensalamander i Gränby parkområde

Ursprungligen förekom större vattensalamander endast i ursprungsdammen i Gränby park, damm 1 (figur 2). Som en del av detaljplanen för bostäder vid Gränby backe (som vunnit laga kraft) upprättades år 2005 ett åtgärdsprogram för att förhindra negativa konsekvenser vid detaljplanens genomförande och säkerställa den större vattensalamanderns fortlevnad i området. Det tidigare åtgärdsprogrammet reviderades i samband med att programförslaget för bl.a. den aktuella planen om utbyggnad av arenan togs fram för att säkerställa salamandrarnas fortlevnad under de nya planeringsförhållandena. Bland annat har nya dammar för vattensalamander grävts. Genomförda åtgärder redovisas i tabell 1#.

4.4.2.3.1 Genomförda åtgärder

De åtgärder som kopplades till genomförandet av detaljplanen för Gränby backe har genomförts. Ytterligare åtgärder, enligt det reviderade åtgärdsprogrammet för byggande av även en arena (bl.a. anläggning av ytterligare två stora dammar och en lövskogsbacke i parken), har inte genomförts av flera skäl. Dels för att genomförandet utgick från att man skulle använda sprängsten från arenabygget för att bygga lövträdsbacken, dels för att Ekologigruppen 2011 bedömde att det inte var brist på yta livsmiljö utan snarare på dess kvalitet, vilket talade för att det var bättre att satsa på biotopförbättrande åtgärder i befintliga miljöer.

Tabell 1#. Genomförda åtgärder för större vattensalamander i Gränbyparken 2009-2014

Genomförda åtgärder Gränbyparken	
Inför säsong 2008	Anläggning av tre nya dammar.
Inför säsong 2010	Anläggning av två nya dammar. Rövning av växtlighet i damm 1, och upprustning med stenar, sand och ängsvegetation i/runt damm 2 och 4. Landåtgärder innefattar utgrävning av 8 övervintringsplatser samt utplacering av död ved intill dammarna
Inför säsong 2012	Kornhalmsinfusion, påfyllnad av sand samt plantering i strandremsorna kring damm 2, 3, 5 och 6. Upptag av fisk (en individ). Tre skyltar med information om större vattensalamander placerades ut med anledning av den troliga insläppningen av fisk. Slyrövning i del av damm 1 samt utplacering av död ved.
Inför säsong 2013	Slyrövning i damm 1, upptag av 114 fiskar i damm 2
Inför säsong 2014	Vatten- och slamsug för rensning på avfall i damm 1 (20 ton skrot och bottenlera togs upp). Algrensning med håv i damm 2. Salamanderbarriären mellan de nybyggda husen vid Vaksalagatan och betesmarken togs bort.
Inför säsong 2015	Slyrövning i delar av damm 1 för att öka solintaget. Runt damm 2 har man ordnat några sänkor som har fyllts med hård lövved och senare även med finare material som är tänkt att fungera som en faunadepå där salamandrar kan födosöka under landfasen.

4.4.2.3.1 Större vattensalamander/Förekomst i Gränbyområdet/genomförda åtgärder

I nuläget finns sex dammar för vattensalamander belägna i Gränbyparken, varav en ursprungs-damm och fem av kommunen anlagda dammar mellan åren 2008-2010 (Figur 3#). Större vattensalamander har observerats i tre av dammarna, samt i dammar utanför området, bl.a. vid Vaksala kyrka (Figur 4#). Damm 4 stängdes 2011 av från vattenförsörjningen i samråd med länsstyrelsen för att istället gynna en annan mer sällsynt art.

Den aktuella planen är belägen ca 300 m (fågelvägen) nordöst från närmsta damm (damm 4) i Gränbyparken och ca 500 m (fågelvägen) från närmsta damm i Vaksala. I Gränbyparken finns flera lämpliga övervintringsområden i form av en sluttning med krossten intill damm 2 samt gott om håligheter i marken (sorkgångar) i de öppna gräsmarkerna intill dammarna. Kommunen har även gjort övervintringsgropar och lagt ut död ved intill dammarna vilka också bör kunna användas som övervintringsområden.

Figur 3#. Salamanderdammar i Gränbyparken. Nr 1 är ursprungs-dammen medan de övriga fem (nr 2-6) är anlagda dammar. Figuren visar aktuellt planområde i nordöst (orange) vilket inskränker på hänsynsområdet för vattensalamander (grönstreckad linje)).

Orange gräns:
Det aktuella planområdet

Röda små ringar:
Damm med observation av större vattensalamander.

Röd + rosa ring:
Ursprungs-dammen i Gränbyparken

Blå ring:
Arten har eftersökts årligen efter anläggning, men inte påträffats.

Stjärna:
En större salamander siktad i ank-dammen på Gränby gård 2012 (ej lämplig fortplantningsmiljö)

Figur 4#. Observationer av större vattensalamander i Gränbyparken (vänster)/Vaksala (höger)

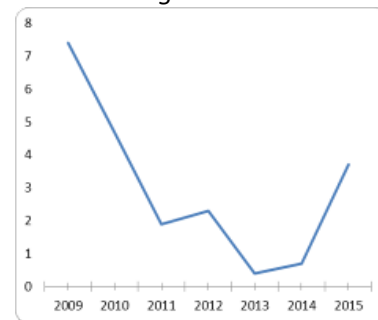
4.4.2.3.2 Uppföljningsinventeringar

Inventeringar av större vattensalamander har skett mellan åren 2009 och 2015 (Kroon m.fl. 2015). År 2009 och 2010 inventerades damm 1-4 och åren 2011-2015 inventerades damm nr 1-6. Såväl mindre som större vattensalamander har observerats. Antalet observationer (medel) av större vattensalamander redovisas i Tabell 2#. Trots insatta åtgärder pekar resultaten på en nedåtgående trend fram till 2013, som sedan följs av en möjligen stigande trend för åren 2014 och 2015 (figur 5#). Visuella eftersök av larver i alla dammar gjordes hösten 2014 men utan att man återfann några.

Tabell 2#. Resultat från inventering av större vattensalamander 2009-2015 (medelvärde av 10 inventeringstillfällen april-maj).

År	Medelvärde
2009	7,4
2010	4,7
2011	1,9
2012	2,3
2013	0,4
2014	0,7
2015	3,7

Figur 5#. Antal observationer (medel av 10 inventeringstillfällen) av större vattensalamander inventeringsåren 2009-2015.

Utredning om potentiellt övervintringsområde

Kommunen har genomfört en undersökning av om det aktuella planområdet utgör övervintringsområde för större vattensalamander under 2015 (Pettersson och Åberg 2015). Ett driftstaket med fällor sattes upp längs med plangränsen från sydsydost till nordnordväst (Figur 6#) och kontrollerades dagligen varje morgon från 3 april till 15 maj mellan klockan 6 och 8. På så sätt skulle vattensalamandrar kunna fångas in på sin vandring från det då potentiella övervintringsstället mot dammarna i Gränby-parken. Fällorna möjliggjorde inte infångning av salamandrar som eventuellt vandrade åt det motsatta hållet.

Driftstaketet bestod av byggplast som hängdes över nedtryckta stakkäppar och som fästes med en kombination av silvertejp och häftklamrar.

Den östra sidan av plasten tyngdes ned med grus och 39 plasthinkar grävdes ned med ungefär 10-15 m avstånd. Hinkarna fylldes med några centimeter grus och mindre träbitar som groddjuren kunde gömma sig under om så behövdes samt ett par centimeter vatten. Kanten på hinkarna hölls i nivå med gruset runt omkring för att inte skapa en hög kant som salamandrar och andra groddjur inte kan ta sig över. Vissa hinkar försågs med ett enkelt tak över varje hink för att förhindra att de mindre träbitarna togs bort av kråkfåglar under utredningen.

Fällorna numrerades från söder till norr. Vilken fälla som djuren hittades i noterades. Alla groddjur som hittades artbestämades och salamandrar könsbestämades även innan de släpptes ned på andra sidan.

Inga större vattensalamandrar återfanns, däremot hittades 60 mindre vattensalamandrar och ett antal groddor. Se vidare under rubriken Bedömning.

Figur 6#. Placering av driftstaketet (grön linje) som sattes upp för att utreda om skogsområdet utgör övervintringsområde för större vattensalamander.

4.4.2.4 Lagstiftning

4.4.2.4.1 Artskyddsförordningen

Den större vattensalamandern har ett starkt lagligt skydd genom att den är upptagen i Bernkonventionen och i EU:s art- och habitatdirektiv. Sveriges åtaganden i detta arbete regleras framförallt genom 4 § artskyddsförordningen. Den säger att djuren inte avsiktligt får fångas, dödas eller störas. Inte heller djurens vistelsemiljöer* får skadas eller förstöras. Om det finns risk för att populationen av större vattensalamander påverkas negativt av en exploatering måste en dispens sökas från länsstyrelsen enligt 14 § artskyddsförordningen. Kraven för dispens uppfylls inte i detta fall och därför kan dispens inte medges. Frågan kommer därför att hanteras enligt miljöbalken 12 kap 6 §, se nedan.

4.4.2.4.2 Miljöbalken – Samråd enligt miljöbalken 12 kap 6 §

Planens genomförande kan komma att väsentligt ändra naturmiljön och bör därför vara föremål för Samråd enligt MB 12 kap 6 §. Åtgärder som inte är tillståndspliktiga eller anmälningspliktiga enligt andra bestämmelser i miljöbalken och som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön ska anmälas för samråd till länsstyrelsen. Ibland kan det vara svårt att bedöma i hur stor omfattning åtgärden kan komma att ändra naturmiljön. Även i tveksamma fall bör en anmälan göras.

För att stärka populationen i Gränby behöver kommunen troligen vidta åtgärder för att underlätta spridning mellan populationerna i Vaksala och Gränby. Tänkbara åtgärder redovisas i grova drag i kapitel 4.4.2.6. Tidpunkten för åtgärderna i förhållande till planens genomförande avgörs i samband med samrådet. Vanligtvis ska de förebyggande skyddsåtgärderna fungera innan området kan exploateras.

4.4.2.4.3 Bedömning

Artskyddsförordningens 4§, punkt 4 konstaterar att det är förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplatser. Förbudet gäller alla levnadsstadier hos djuren.

Det är därför viktigt att avgöra vad som är fortplantningsområde och viloplatser.

4.4.2.4.3.1 Förekomst inom planområdet

Uppsala kommun lät våren 2015 göra en inventering med ett driftstaket längs den planerade detaljplanens gräns för att utröna om större vattensalamander övervintrar i skogsområdet aktuellt för detaljplanen. Metoden och utförandet bedöms som tillförlitlig (se beskrivning i kap 4.4.2.3.2). Inga större vattensalamandrar kunde påträffas i området för detaljplanen och därför har kommunen gjort bedömningen att det inte är troligt att planområdet utgör en övervintringsmiljö för större vattensalamander. Länsstyrelsen menar dock att även om ingen större vattensalamander återfanns i inventeringen, som utfördes under en säsong, så betyder det inte med säkerhet att det kan uteslutas att planområdet är en livsmiljö för arten.

Det konstateras i driftutredningen (Pettersson och Åberg 2015) att unga individer av större vattensalamander kan röra sig längre än adulter och därför går inte att helt utesluta att den inventerade lokalen inte används av juvenila större vattensalamandrar. Det är riktigt att unga individer kan röra sig längre (upp till 1 km i gynnsamma miljöer har påvisats). Förekomsten av enstaka vandrande salamandrar innebär dock inte att området per definition är en viloplatser för salamandrarna. I en population finns det en fördelning mellan gamla och unga individer, finns det inga gamla individer är området knappast en viloplatser för större vattensalamander även om någon enstaka individ skulle röra i området. Det finns heller inga uppgifter som tyder på att unga och vuxna djur är i olika områden under sin landfas.

Om enstaka större vattensalamander skulle dödas i detaljplaneområdet bedöms inte detta kunna betraktas som avsiktligt dödande enligt 4§ punkt 1. Uppsala kommun har tidigare gjort stora ansträngningar att ta reda på om salamandrar finns i området och vidtar också skyddsåtgärder för att inte skada eller döda salamandrar i samband med exploateringen.

* Artskyddsförordningen anger att det är viloplatser och fortplantningsområden som ska skyddas.

4.4.2.4.3.2 Förekomst av spridningsvägar mellan populationer

Större vattensalamander har hittats i tre olika lokaler i Gränby/Vaksala. Huruvida dessa utgör samma population och om det finns en konnektivitet mellan lokalerna kan bedömas genom att se vilka barriäreffekter som verkar på området. De barriärer som finns idag utgörs främst av de större vägarna med ca 8 000–13 000 fordonsrörelser/dygn (Figur 7). Även om större vattensalamandrar är nattaktiva, och man kan anta att antalet fordonsrörelser är lägre kvällstid och nattetid i området, är de troligen totala barriärer för större vattensalamander. Trafiksiffrorna är upp till fem gånger högre än den undersökning som återges under avsnittet om hot (kap 4.4.2.2)

Individer av större vattensalamander måste korsa minst två av dessa vägar för att komma till närmsta, andra vattensalamanderlokal. Det innebär att salamandrar i detta område med de angivna fordonsrörelserna över dygnet riskerar att köras över 40–50 gånger på vägen mot nästa salamanderlokal. Vår bedömning är därför att sambandet mellan salamanderpopulationen vid Vaksala och Gränby endast är teoretiskt. Det finns en tunnel under Österleden där salamandrar möjligen (genom tursamhet) kan ta sig förbi Österleden. Avståndet till denna från närmsta salamanderlokal är dock flera hundra meter och närmsta salamanderlokal ligger totalt sett minst 500 m bort och salamandrar måste dessutom passera ytterligare en väg.

Slutsatsen måste bli att ingen spridning sker mellan lokalerna idag. Arenans tillkomst är därmed obetydlig avseende spridningsmöjligheten eftersom spridning inte är möjlig ens i nuläget. Planens lokalisering intill Österleden och arenans tillkomst därinom innebär därför ingen ytterligare negativ påverkan på spridningsmöjligheterna för större vattensalamander.

Figur 7#. Barriäreffekter(röd streckad linje) från vägarna Österleden, Vaksalagatan och Fyrislundsgatan för större vattensalamander. Möjlig undergång under Österleden (grön pil).

4.4.2.5 Konsekvenser

Konsekvenser av nollalternativet

Även om ingen större vattensalamander återfanns i inventeringen av skogsbacken 2015, så betyder det inte med säkerhet att det kan uteslutas att planområdet är en livsmiljö* för arten.

Populationen i Gränby påverkas inte av att området lämnas orört.

Konsekvenser av det alternativa läget

Även om ingen större vattensalamander återfanns i inventeringen av skogsbacken 2015, så betyder det inte med säkerhet att det kan uteslutas att planområdet är en livsmiljö* för arten.

Populationen i Gränby påverkas inte av att området lämnas orört.

Konsekvenser av detaljplanen

Även om ingen större vattensalamander återfanns i inventeringen av skogsbacken 2015, så betyder det inte med säkerhet att det kan uteslutas att planområdet är en livsmiljö* för arten.

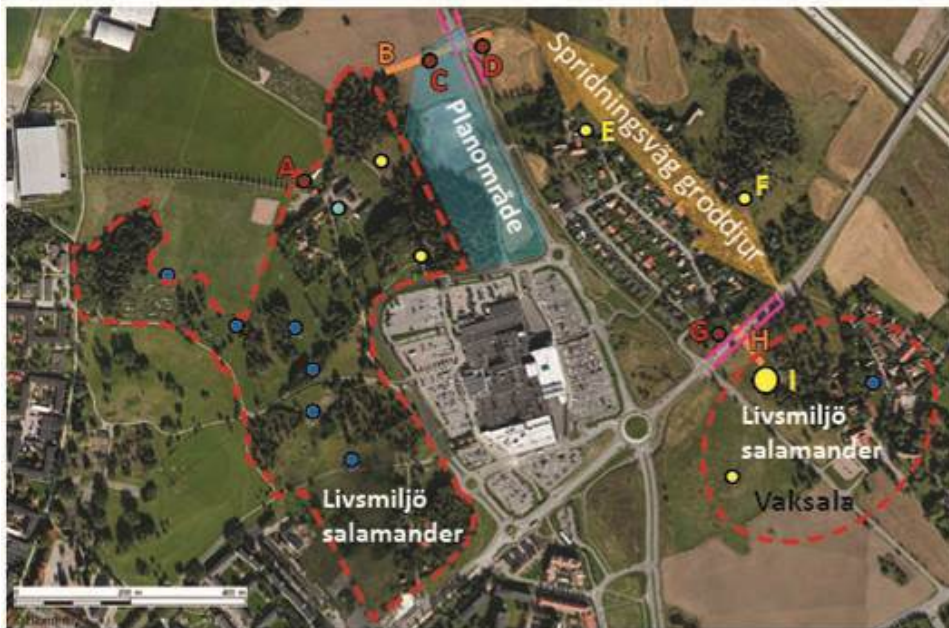
Planens genomförande kan komma att väsentligt ändra naturmiljön. Groddjursmiljön måste därför kompenseras i förhand med förebyggande skyddsåtgärder på det sätt som föreskrivs i Naturvårdsverkets handbok för artskyddsförordningen. De förbyggande åtgärderna ska fungera innan området kan exploateras.

4.4.2.6 Föreslagna och planerade åtgärder

Åtgärder för att underlätta en spridningsväg mellan Vaksala och Gränby

Genomförandet av de delar av detaljplanen som kan beröra groddjuren ska vara föremål för samråd enligt MB 12 kap 6 §. I samband med det avser kommunen att redovisa åtgärder för att underlätta spridning mellan populationerna i Vaksala och Gränby. Stadsbyggnadsförvaltningen har därför påbörjat ett arbete med att utreda hur en spridningsväg kan skapas mellan Vaksala och Gränbyområdet. Arbetet sker i dialog med länsstyrelsen. Tänkbara åtgärder redovisas i grova drag på följande sida. Tidpunkten för åtgärderna i förhållande till planens genomförande avgörs i samband med samrådet.

Bilden nedan visar förslag till åtgärder som beskrivs på följande sida

* Här citeras länsstyrelsen, som använder "livsmiljö" i sitt yttrande. Artskyddsförordningen anger att det är viloplatser och fortplantningsområden som ska skyddas.

Kartbilden på föregående sida visar lokaliseringen av de föreslagna åtgärderna nedan.

Damm vid Gränby gård (A) för att underlätta spridning mot passagen under Österleden

En dräneringsbrunn som bör tas bort och ersättas av en mindre damm som bör kunna hålla vatten på naturlig väg. En vattenmiljö här skulle förbättra möjligheterna för att groddjuren vandrar österut.

Spridningsstråk (B) med dagvattendamm (C) mellan tallbacken och passagen under Österleden

En damm, med dagvatten från Arenan och en yta på ca 50 kvm, bör anläggas. Dammen bör ha ett djup som gör att den håller vatten under större delen av groddjurssäsongen (april-nov). Spridningsvägen genom viadukten under Österleden måste kombineras med groddjursbarriärer mot vägen. Vissa anpassningar av sidoområdena i själva viadukten kan också kompletteras med "ledstrukturer", t.ex. en rad med stenar genom hela tunneln. Delar av parkstråket mellan arenaområdet, tallbacken och viadukten kan planteras t.ex. med låga buskar och/eller omvandlas till ängsmark

Dagvattendamm (D) öster om viadukten under Österleden

Dagvatten från Österleden kan samlas i en dagvattendamm nära viadukten. En groddjursbarriär behöver anläggas längs vägen även på denna sida av Österleden.

Urgrävning av våtmarker (E och F) i Brillinge backar

Småvatten kan grävas ur i ett par befintliga små våtmarker i lågpunkter i betesmarkerna (E och F). I övrigt bedöms inga särskilda åtgärder behövas då groddjuren har gott om lämpliga landmiljöer.

Damm vid och passage under Östhammarsvägen (G och H)

En passage, i form av en trumma för groddjur, under vägen bör göras i detta läge. En mindre damm bör anläggas. Passagen måste kombineras med groddjursbarriärer mot vägen på ömse sidor

Eventuellt skapande av vattenmiljö söder om Östhammarsvägen (I)

Våtmarken i betesmarken på Vaksalasidan skulle kunna förbättras för groddjur genom urgrävning till en permanent vattenmiljö.

Försiktighetsåtgärder under byggtiden:

Innan markarbeten påbörjas ska planområdets gräns mot kvarvarande naturmark, dvs tallbacken, samt mot den spridningsväg som ska anläggas norr om arenaområdet stängas av med stängsel som förhindrar groddjur att ta sig in i etableringsområdet under byggtiden. Det ska göras på ett sådant sätt att eventuella groddjur som befinner sig inom området kan ta sig ut (så att de inte blir instängda) men inte in.

Permanent barriär mot arenan behövs inte

När arenan väl är byggd behövs ingen permanent barriär i gränsen mot arenaområdet. Denna yta kommer sannolikt att vara så ogästvänlig för groddjur att de ändå inte söker sig dit. Åtminstone inte sedan de groddjursindivider som eventuellt övervintrat i detta område tidigare har gått ur tiden.

Övriga åtgärder

- Fortsatta uppföljningsinventeringar.
- Vid behov förbättring av de befintliga vatten- och landmiljöerna i Gränbyparken.

Referenser

- Collinder, Per. 2004. Utredning av behov av groddjurspassage vid Skårbydammen. Ekologigruppen AB, 2004
- Gustafson, Daniel. 2011. Choosing the best of both worlds. The double life of the great crested newt. Doktorsavhandling. SLU Skinnskatteberg.
- Pettersson, Gustav och Åberg, Adam. 2015. Inventering av övervintrade större vattensalamandrar (*Triturus cristatus*) i planområdet för Uppsala Arena
- Kroon, Vilhelm m.fl. 2015. Uppföljningsinventeringar av större vattensalamander (*Triturus cristatus*) vid Gränby back
- Ekologigruppen 2011. Salamander i Gränby. Förslag till åtgärder inför detaljplaneprogram för Gränby centrum och Arena.
- Ekologigruppen, underlag och text till kapitel 4.4.2.0 – 4.4.2.5, juni 2015, när granskningen visade att dispens enligt artskyddsförordningen inte är möjlig har texten reviderats av stadsbyggnadsförvaltningen m.a.p. detta.
- Förebyggande åtgärder och skyddsåtgärder för groddjur inför genomförande av detaljplan för Uppsala arena. Minnesanteckningar från fältdialog mellan kommunen och länsstyrelsen 2012-12-17.

4.4.3 Mindre vattensalamander

Driftinventeringen utförd under 2015 visar att området används som övervintringsområde av *mindre* vattensalamander. Konsekvensen av detta är att dispens krävs för att få genomföra planen enligt 15§ artskyddsförordningen och kan ges med grund av: ”om det inte finns någon annan lämplig lösning och dispensen inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde”. Kommunen kan i samband med dispensen, om sådan ges, komma att förbindas med åtgärder för att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus hos arten.

Åtgärder som gynnar större vattensalamander gynnar även övriga groddjur i området. Kommunen avser därför att hantera övriga groddjur, såsom mindre vattensalamander, inom ramen för samråd enligt miljöbalken 12 kap 6 § rörande åtgärder för större vattensalamander.

4.4.4 Åkergroda

Vid inventeringen av vandrande groddjur från planområdet gjordes ett antal fynd av åkergroda. Även åkergradans livsmiljö är skyddad enligt 4 § 4 punkten artskyddsförordningen. Åkergradan har dock till skillnad från större vattensalamander ”gynnsam bevarandestatus” inom EU varför kommunen bedömer, med stöd av konsult med expertkompetens om groddjur och kunskap om praxis av hantering av artskydd, att planens eventuella påverkan på åkergroda inte nödvändigtvis skulle anses strida mot artskyddsförordningen. Åtgärder som gynnar större vattensalamander gynnar även övriga groddjur i området. Kommunen avser därför att hantera övriga groddjur, såsom åkergroda, inom ramen för samråd enligt miljöbalken 12 kap 6 § rörande åtgärder för större vattensalamander.

4.5 Rekreation och friluftsliv

Nuläge

Gränbyparken

Planområdet berör det tätortsnära rekreationsområdet Gränbyparken. Den yta som är teoretiskt möjlig att använda för rekreation är cirka 38 hektar. I Uppsala kommuns rapport Nära till naturen är det större grönområdet bedömt som ett "promenadområde", d.v.s. ett område som kan fungera för daglig rekreation för de kringboende. Gränbyparken har en nyckelfunktion i den rekreativa grönstrukturen för nordöstra Uppsala.

Rekretationsstråk mellan Kvarntorget och Jällaområdet

Det mest betydelsefulla stråket som berör Gränbyparken förbinder innerstaden med närströvsområdena utanför staden. Stråket går idag fram till E4 från innerstaden via Kvarntorget och Gränbyparken. I framtiden siktar Uppsala kommun på att förlänga stråket vidare under E4 och över Samnan till Jällaområdet. Tillsvidare nås Jällaområdet via Nyby och Lerdammsparken där det finns en tunnel under E4 med en stig som leder till skogen.

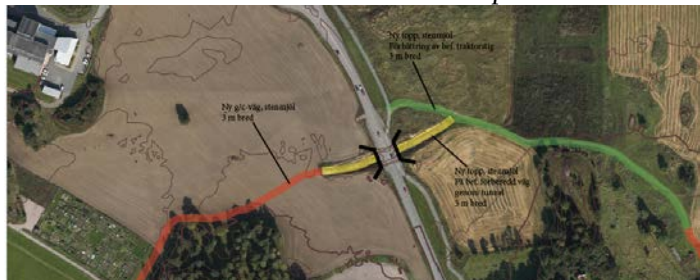
Linnéstig

I anslutning till Sara Stina von Linnés gård i Gränby har Sara Stinas stig anlagts. Den är gjord för barn och på ett antal skyltar ledsagas man av Sara Stina von Linnés piga.

Östra stadsrandsstråket

Kommunen planerar ett nytt rekreatiionsstråk som ska gå utmed den östra stadsranden mellan Gamla Uppsala i norr och Slavsta i söder. I Gränby och Brillinge blir vackra hagmarker, odlingslandskap, jordbrukslandskap och fornlämningar mer tillgängliga. Stråket kommer att beröra den norra delen av planområdet, se bild till höger.

Den del av Östra stadsrandsstråket som passerar i norr.

Gränby Gård

I Gränbyparken finns Gränby 4H-gård med levande lantbruksmiljö, med hästar, kor, får, getter, grisar, kaniner, höns, ankor m fl. Gården är öppen för barn, ungdomar och allmänhet. Gränby 4H-gården bjuder på många aktiviteter och är ett populärt utflyktsmål. Gården arrenderar marken från Uppsala kommun och är en av två 4H-gårdar i nordöstra Uppsala.

Gränby gård

Konsekvenser av nollalternativet

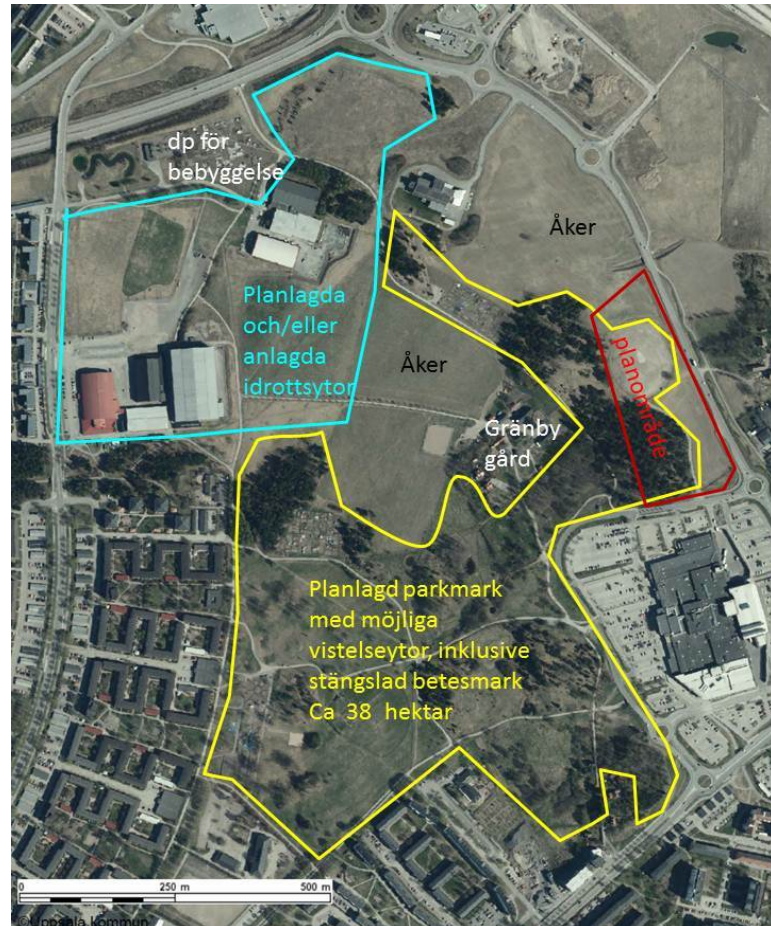
Närrekreationsområdet kommer att fylla den funktion som finns idag. Området kommer troligen att användas mer p.g.a. ny bostadsbebyggelse i Gränbyområdet och p.g.a. att Gränby sportfält byggs ut vilket troligen innebär att fler kommer att använda området för träning, t.ex. löpträning.

Konsekvenser av detaljplanen

Rekreativarens area kommer att minska med cirka 2 hektar (inklusive cirkusplatsen) då en del av tallbacken i Gränbyparkens nordöstra hörn tas i anspråk.

Gränbyparken och Gränby gård kommer att i större grad upplevas som mindre ostörda, främst på grund av Arenan. För de som vistas i Gränbyparken och runt Gränby gård blir framförallt Arenan ett nytt inslag i befintlig rekreativmiljö.

Sträckningen av Sara Stinas stig bedöms inte påverkas av programförslaget. Inte heller den planerade omledningen av Linnés Vaksalavandring.

Förslag på åtgärder

Gestaltningen av Arenan är väldigt betydelsefull för hur den kommer att upplevas av dem som vistas i Gränbyparken och Gränby 4H-gården.

Gränby gård behöver kompenseras för den åkermark som tas i anspråk för den större vattensalamanderns behov. Det kommer troligen inte att vara möjligt för gården utnyttja de åkerytor som finns i norra delen av Gränbyfältet eftersom de ingår i ett framtida utvecklingsområde, enligt Aktualitetsförklaringen av översiktsplanen 2014-05-26.

Gränbyparkens gränser tydliggörs och stärks i terrängen. En utredning pågår inom stadsbyggnadsförvaltningen. Tydliga entréer till parken utformas och förses med informationstavlor.

Ett levande, biologiskt rikt, jordbrukslandskap behålls och hävdas kring visningsgården Gränby 4H-gård. Gården har viktiga sociala och pedagogiska funktioner. Områdets rekreativa, biologiska, kulturella och landskapsmässiga värden tas tillvara och utvecklas. Gränby Linnéminne, liksom övriga intressanta företeelser inom området, värnas och visas.

4.6 Markförhållanden och hydrologi

4.6.1 Grundvatten

Nuläge

Området i stort karakteriseras av uppstickande häll- och moränområde med mellanliggande lerig mark. Under leran följer normalt silt och morän på berggrunden. Grundvattnet rör sig ovanpå berget och nedför sluttningarna om det inte finns sprickor i berget. Den övre delen av berggrunden kan ställvis vara mycket uppsprucken och tidvis rikligt grundvattenförande. Åkermarken mellan Kullen och Österleden ligger mellan 25 och 26,5 meter över havet. Höjdryggen har sin högst topp på 34 meter.

Man kan räkna med att infiltrationen i Gränby sker i de uppstickande häll- och moränområdena samt i mellanliggande glaciallera om djupen inte överstiger en meter. Den glaciala leran kan tillfälligt infiltrera vatten i de torrsprickor som kan uppstå vid långvarig torka. Det sker ingen infiltration i de områden med glaciallera som är tjockare än 1 meter och inte heller i områdena med postglacial lera.²

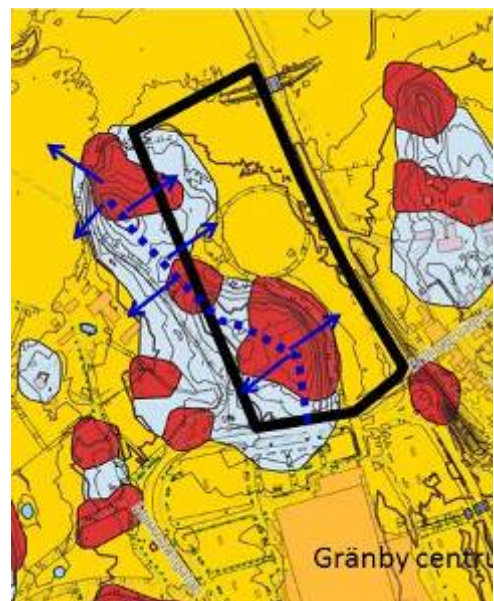
SGU har tidigare gjort bedömningen att en grundvattendelare mellan Bärbyleden och Brillinge, under opåverkade förhållanden, ligger utmed Österleden och i höjdområdet vid Brillinge. Om höjdryggen sprängs flyttas grundvattendelaren till den nya punkt som har blivit högst.

Grundvattennivåns variation inom undersökningsområdet är bristfälligt känd. Av de mätningar som utfördes dels vid kommunens nya vattenverk dels vid den nya Österledens sträckning kan man utläsa att skillnaden mellan högsta och lägsta grundvattennivå är i storleksordningen 2 m.

Det finns en grundvattendelare mellan dammen vid Gränby gård och planområdet.¹

Hydrologiska befintliga förhållanden¹
Obs att planområdet är större (bredare) idag.

Planområdet ovanpå jordartskartan, den blå linjen visar ungefärligt läge för den befintliga grundvattendelaren i kullen

Konsekvenser av nollalternativet

Bedömningen är att de hydrologiska förhållandena inte kommer att förändras i nollalternativet.

Konsekvenser av detaljplanen/det aktuella projektet

Arenan kommer att delvis byggas i den kullen där det ligger en grundvattendelare.

På höjdryggens östra sida kommer berg att sprängas bort. Det planerade grundläggningsdjupet blir 2 m under den nuvarande markytan på åkern vilket innebär att grundläggningen troligen kommer att ske ned till den högsta grundvattennivån.¹

När grundvattendelaren flyttas mot väster, pga av att höjdpunkten förskjuts mot väster, så minskar tillrinningsområdet mot väster. Det beror på att mindre vatten avleds åt väster i Gränby och mer vatten åt öster i Gränby. Den infiltrationsyta som berörs är cirka 7 000 kvadratmeter stor.

Den östra sidan får mer vatten och kan få ett utflöde av vatten i den bergskärningen som uppstår efter sprängningen. Detta är inget ovanligt och kan hanteras på olika sätt.

Det finns ingen risk för att hela Gränbyparken eller Gränbyområdet dräneras.²

Den preliminära bedömningen kan göras att anläggningsarbeten för Uppsala Arena inte kommer att påverka grund- och ytvattenförhållandena väster om vattendelaren och således inte heller vid Gränby gård längre västerut.¹

Sprängning och sprickor

Om det mot förmodan ändå skulle uppstå horisontella sprickor efter sprängning så medför det att avrinningen av grundvatten sker snabbare från infiltrationsområdet. Det betyder i sin tur att lågpunkterna kan fyllas upp med vatten snabbare och att uppfyllnaden avtar snabbare. Cyklerna blir kortare. Sådana sprickor påverkar bara grundvattenflödena lokalt.

Förslag på åtgärder

- Nivåmätningar bör göras i grundvattenrören 1 - 6 samt i dammen på Gränby gård en gång per månad såväl före som under och efter eventuell byggnation av Arenan.
- Takvatten från Arenan kan eventuellt avledas mot sydväst för att motverka den minskade infiltrationen.

Att undvika sprickor

OM man tror att det ändå finns risk för sprickor när berget sprängs och man dessutom tror att det kan medföra problem så finns det metoder att undvika sprickor vid sprängning. Man kan t.ex. borra och spränga mycket tätare än vanligt, t.ex. med en halv meters mellanrum istället för två meter.²

Källor

¹ Översiktlig Hydrologisk utredning (Bjerking 2017-12-19)

² Sven Ahlgren, geohydrolog och till nyligen planeringschef på Uppsala Vatten och Avfall AB

4.6.2 Dagvatten

Dagvatten från planområdet avleds mot nordost, vilket i sin tur medför att Natura 2000-område samt miljökvalitetsnormer för ytvatten berörs.

Natura 2000

Natura 2000-områden utses med stöd av två EU-direktiv: fågeldirektivet och habitatdirektivet. Varje land ansvarar för förvaltningen av områdena och att de listade arterna och livsmiljöerna bevaras. Om mänsklig verksamhet, till exempel jordbruk, är tillåten inom dessa områden måste den utföras i överensstämmelse med målsättningen att bevara arterna och livsmiljöerna. Natura 2000 ska bevara värdefull natur, men innebär inte något generellt stopp för pågående markanvändning eller utveckling av samhället. Det måste avgöras i varje enskilt fall vilka åtgärder som kan fortsätta och vilka som inte kan tillåtas.

Miljökvalitetsnormer för ytvatten

Miljökvalitetsnormer är ett styrinstrument inom vattenförvaltningen. Normerna uttrycker den kvalitet en vattenförekomst ska ha vid en viss tidpunkt. Innan en miljökvalitetsnorm fastställs måste vattnets nuvarande status undersökas, klassificeras och påverkansbedömas; se avsnittet ”Kartläggning av vatten”.

År 2009 fastställde Vattenmyndigheten för Norra Östersjön miljökvalitetsnormer (MKN) för yt- och grundvattenförekomster. För ytvattenförekomster är målet att god ekologisk och kemisk status har uppnåtts år 2015. För en del vattendrag, för vilka det anses tekniskt omöjligt att uppnå god status 2015, är tidpunkten framflyttad till år 2021. För alla vattenförekomster finns även ett krav på att statusen på recipienten inte får försämrats. Det finns nya förslag på miljökvalitetsnormer för perioden 2015-2021, men dessa är ännu inte fastställda. <http://www.viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterEUID=SE663992-160212>

Dagvattenutredning

I samband med detaljplanarbetet har en dagvattenutredning genomförts för att visa på hur dagvattenhanteringen i området kan genomföras utifrån följande förutsättningar:

- Uppsala kommuns dagvattenprogram som föreskriver bibehållen vattenbalans, robust dagvattenhantering, hänsyn till recipienten samt berikat stadslandskap.
- Begränsad flödeskapacitet i det mottagande dike.
- Föroreningarna får inte öka i recipienten.

Utredningen utgår från ytor och ungefärliga höjder i samrådsförslaget för detaljplan för Uppsala arena daterat 2014-09-24. Utredningen ligger till grund för beskrivningen av dagvatten i MKB:n.

Nuläge

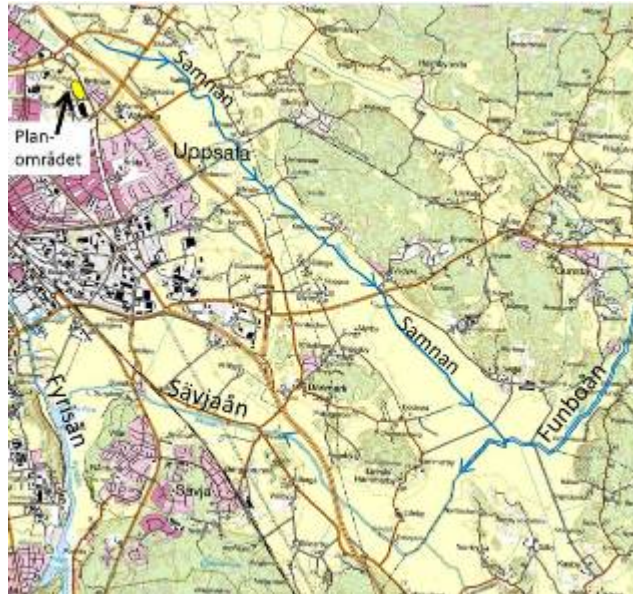
Området består idag till största del av åker- och naturmark samt en grusplan som nyttjas för exempelvis cirkusföreställningar. Österleden avvattas på båda sidor av vägen som är bomberad och har vägdiken och grönytor på båda sidor. Vatten från vägens östra sida avleds mot Samnan, se bild nedan.

Samnan är ett dikningsföretag som är dimensionerat för att ta emot 1,2 l/s,ha från avrinningsområdet.

Vattnet når recipienten Sävjaån via den en mil långa Samnan.

Sävjaån har flera skyddsvärda fiskarter samt utter och är klassad som ett Natura 2000-område.

Enligt miljökvalitetsnormerna för Sävjaån ska en god ekologisk status ha uppnåtts till år 2021 och god kemisk status ska ha uppnåtts år 2015. Enligt senaste beslut (2009) är Sävjaåns ekologiska status dålig och kemiska status god, (VISS, 2014).

Sävjaån rinner ut i Fyrisån vid Övre föret.

Det finns idag inget ledningsnät för dagvatten i området. Vattnet tas troligtvis till stor del upp av växtlighet, avdunstar eller perkolerar ner till grundvattnet. Längs Österleden finns vägdiken dit överskottsvattnet sannolikt rinner vid kraftiga regn. Eventuell förekomst av dräneringssystem i åkermarken är inte känd. Österledens västra körfält avvattas ner i ett skåldike som ligger inom planområdet. Detta vatten leds troligtvis under vägen i en trumma vid den blivande gång- och cykeltunneln. Här finns ett djupare dike som troligtvis fungerar som något slags utjämningsmagasin. Kring detta och hur vattnet därefter tar sig vidare har inte gått att få några närmare uppgifter om.

Den befintliga dagvattenledningen under E4:an klarar inte att ta emot de flöden, som behöver avledas österut från planområdet, utan att särskilda åtgärder vidtas för flödesutjämning. Innan dagvattnet passerar E4:an anläggs därför en fördröjningsdamm som dimensioneras så att den klarar att magasinera ett 10-årsregn.

För närvarande klarar Samnan inte ytterligare vattentillförsel på sträckan ned mot Sävjaån utan att åkermarken översvämmas. Och det finns ett dikningsföretag som ska följas. Därför krävs det förstärkningsåtgärder även utanför planområdet för att möjliggöra en funktionell dagvattenhantering.

Området består idag till stor del av jordbruksmark vilket gör att det redan nu sker en transport av näringsämnen och suspenderat material. Detta innebär att ökningen av kväve och suspenderat material är lägre jämfört med tungmetallerna, för kväve blir det till och med en liten sänkning jämfört med masstransporten före exploatering. Tungmetaller och olja som är förknippade med trafik, byggnader och annan mänsklig aktivitet ökar dock kraftigt vid en exploatering enligt detaljplaneförslaget.

Konsekvenser av nollalternativet*Kvartersmark*

Marken fortsätter att infiltrera regnvatten på samma sätt som idag.

Gatemark

Marknadsgatan breddas inte, vilket betyder att diken på gatans båda sidor kan behållas och att andelen hårdgjord mark inte ökar. Marken fortsätter att infiltrera regnvatten på samma sätt som idag. Det är oklart om något fördröjnings- och reningsmagasin ändå byggs mellan Österleden och Samnan.

Konsekvenser av detaljplanen/projektet

Dagvattenutredningen från 2014 är underlag för konsekvensbeskrivningen. Dimensionerande dagvattenflöden har beräknats utifrån markanvändningen före och efter exploatering. I beräkningarna har följande antaganden gjorts:

- Planområdet delas in i tre områden: parkmark, kvartersmark och gatemark. Parkmarken antas ha oförändrade förutsättningar och har därmed lämnats utanför beräkningar och åtgärdsförslag.
- Planförslaget förutsätter åtgärder *mellan* planområdet och Samnan.
- Som dimensionerande regn har ett 10-årsregn med varaktighet 10 min (228 l/s, ha) använts.

4.6.2.1 Konsekvenser för flöden och föroreningar

Dagvattnets teoretiska föroreningsinnehåll har beräknats med schablonhalter från StormTac (2014). Beräkningarna är gjorda utifrån schablonvärden som bygger på mätningar gjorda i andra liknande områden ("centrumområde" vad gäller kvartersmark). Trafiken i planområdet kommer dock att vara lägre än i de centrumområden som ligger till grund för schablonvärdena och halterna blir troligtvis lägre än vad beräkningarna visar.

Föroreningshalten kommer att öka efter exploatering utom för näringsämnen såsom fosfor, kväve och suspenderat material som istället kommer minska (då områdets nuvarande markanvändning till stor del är som jordbruksmark). En jämförelse med riktvärdet visar att efter exploatering ligger de flesta ämnen under detta. Bly, olja och kadmium tangerar eller överskrider dock riktvärdet. Halterna ökar alltså inte alls i samma utsträckning som föroreningstransporten. Det är alltså till största del den ökade avrinningen som gör att föroreningsbelastningen på recipienten kan komma att öka. Detta understryker ytterligare vikten av fördröjande åtgärder.

Kvartersmark

Vid en exploatering enligt detaljplaneförslaget kommer stora delar av kvartersmarken att hårdgöras med byggnader samt med hårdgjorda vistelse- och körytor. Det betyder att avrinningen ökar från området om kompensationsåtgärder för fördröjning och rening inte genomförs. Med ändrad markanvändning enligt detaljplaneförslaget kommer det dimensionerande flödet att mer än fyrdubblas från kvartersmarken om inga fördröjande åtgärder vidtas.

Gatemark

De befintliga diken och grönytor kommer helt att ersättas av ny gatemark för en gång- och cykelbana, en ny bussfil och ytor för en busshållplats.

På framtida gatemark kommer den totala masstransporten av föroreningar att öka för alla ämnen. En jämförelse mellan gatu- och kvartersmark visar att föroreningshalterna från gatemark är högre, men på grund av de höga flödena från kvartersmark står denna för större del av den totala föroreningstransporten.

Med ändrad markanvändning enligt detaljplaneförslaget kommer det dimensionerande flödet att mer än fördubblas från den planerade gatemarken om inga fördröjande åtgärder vidtas.

4.6.2.2 Konsekvenser för Natura 2000 och för miljö kvalitetsnormer för Sävjaån

En dubblering av föroreningstransporten från ett område som står för någon promille av det totala flödet i recipienten Sävjaån kan sägas ha mycket liten effekt på halterna i recipienten på grund av den kraftiga utspädningen. I detta fall kan det dock inte uteslutas att en påverkan sker. En kraftig regnskur skulle – om den inte fördröjdes – ge upphov till ett så pass stort flöde från området att det i storleksordning närmar sig flödet i den del av Sävjaån där Samnan mynnar. Men om avledning istället sker enligt systemförslaget, kommer stora delar av dagvattnet passera ett dike eller annan grönyta där sedimentation, fastläggning och växtupptag möjliggörs. På vattnets fortsatta väg mot recipienten passerar dessutom den damm som Uppsala vatten ska anlägga. Tillsammans bör dessa åtgärder räcka för att uppnå önskat resultat, d.v.s. ingen negativ inverkan på Natura 2000 i Sävjaån och ingen försämring av Sävjaåns ekologiska och kemiska status.

Åtgärderna ovan regleras på plankartan och beskrivs i genomförandebeskrivningen med syftet att motverka de negativa konsekvenser som skulle kunna uppstå. Ett genomförande av detaljplanen bedöms därför inte få en sådan påverkan på Natura 2000 i Samnan-Sävjaån att åtgärden blir tillståndspliktig.

Åtgärder, förslag

Dagvattnet måste både renas och fördröjas för att utflödet i Samnan inte ska överskrida den tillåtna volymen och för att den ekologiska och kemiska statusen i Sävjaån inte ska försämrats. Eftersom gatu- och kvartersmarken kommer att ha olika huvudmän ska dagvattnet från gatumark tas om hand separat, se rubriker nedan.

Kvartersmark

Vid det dimensionerande regnet (tio minuters tio-årsregn, 228 l/s,ha) krävs en total fördröjningsvolym på 780 m³ för kvartersmarken. Anläggningen bör utformas med en trög yta så att allt dagvatten passerar en grön yta innan det når ledningssystemet. Så stor andel som möjligt av dagvattnet ska nå diket/översvämningsytan i områdets norra ände, där det är möjligt att skapa fördröjningsvolym kombinerat med god rening. Det underjordiska magasinet går dock inte helt att undvika. Detta bör placeras i områdets nordöstra hörn, nära anslutningspunkten till det kommunala dagvattennätet nordost om Österleden. När magasinet är fullt kommer det att brädda ut i översvämningsytan, vilket ger en extra säkerhet åt systemet. Det är fördelaktigt om takvattnet avleds till den norra delen av byggnaderna eftersom de största magasinerna föreslås i norra delen och stora flöden söderut blir svåra att fördröja.

Övriga åtgärder är:

- **Gräsarmering** under trafikytorna bidrar till förbättrad rening eftersom infiltration kan ske och föroreningar fastläggs i mark istället för att följa med ytvattnet.
- **En översvämningsyta** fungerar vid normalregn som ett dike. Vid höga flöden svämmas ytan över och blir ett magasin. Flacka slänter och plantering av växter ger både en estetiskt tilltalande yta och goda förutsättningar för rening.
- **Dränrännor** tar hand om ytvatten som avrinner över större ytor. De minskar sträckan som dagvattnet behöver rinna och minskar således risken för frysning och halka på hårdgjorda ytor.
- **Träd/plantering** kan användas som ett extra reningssteg innan det ytliga dagvattnet leds vidare ut på ledning. Skelettjordar ger även fördröjningsmöjlighet. Flöden från stuprör och hårdgjorda ytor bör avledas hit.
- **Övriga grönytor** fungerar som kombinerat reningssteg och fördröjningsmagasin. Fördelen utöver detta är att kostnaden är lägre jämfört med enbart ett stort rörmagasin.
- **Dagvattenledningar** föreslås på västra sidan av anläggningen för avledning av dagvattnet som annars riskerar att bli instängt mellan bergskärningen och byggnaderna. På östra sidan av anläggningen kan dagvatten från träd och planteringar ledas ned till rörmagasinet.
- **Rörmagasinet** syfte är att fördröja det flöde som inte kan tas om hand i grönytor i området.

Gatemark

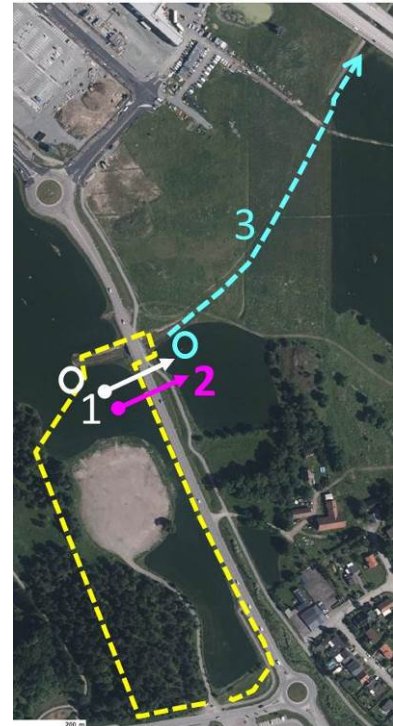
Vid det dimensionerande regnet (tio minuters tio-årsregn, 228 l/s,ha) krävs en total fördröjningsvolym på 100 m³. De befintliga dikena och grönyrtorna kommer helt att ersättas av ny gatemark och därför måste omhändertagandet av dagvattnet ske utanför detaljplaneområdet. Fördröjningen från gatemarken måste ske öster om Österleden, utanför detaljplaneområdet, se nedan.

Utanför planområdet, mellan Österleden och E4.

Det utgående dagvattnet från området som går ut via ledningar i anslutningspunkten ska anslutas till denna damm. Detta bör tas i beaktande vid utformning av området och samråd bör ske med Uppsala Vatten. Enligt uppgift från planbeskrivningen får utflödet från planområdet till denna damm högst vara 13 l/s,ha.

Dagvatten från Österleden bör ledas under gatan för att renas och fördröjas på den östra sidan. Se illustration till höger.

1. Dagvatten från Uppsala Arena renas och fördröjs inom den egna fastigheten. Vattnet ansluts sedan till Uppsala Vattens anläggning och leds under Österleden. Vid behov kan en del dagvatten avledas mot parkmarken i norr för att skapa en mindre vattenyta som förbättrar ett spridningsstråk för större vattensalamander. Vid behov kan även takvatten från arenan avledas västerut för att infiltreras väster om grundvattendelaren.
2. Dagvatten från Österledens västra sida leds under Österleden för att renas och fördröjas, troligen i en damm, på den östra sidan. En del av dagvattnet kommer att behövas för att skapa en mindre vattenyta som bidrar till att förbättra ett spridningsstråk för groddjur såsom större vattensalamander.
3. Dagvatten från arenan och Österleden avleds i ett svackdike som fördröjer och renar vattnet ytterligare innan det leds under E4.

Åtgärder vid extrema nederbördssituationer

Ett dagvattensystem kan aldrig dimensioneras för alla situationer. Vid extrema regnsituationer där mycket kraftiga regnskuror sammanfaller med höga nivåer i mark och magasin kommer systemet inte att räcka till. Avrinningen sker då istället på ytan mot lågpunkter. Områdets huvudsakliga lutning är idag mot Österleden vilket är gynnsamt då stora vattenmängder kan samlas upp på och kring vägen utan att fastigheter och andra anläggningar tar skada. Vid den pågående detaljprojekteringen av området är det viktigt att bevara denna lutning och undvika att skapa lågpunktslinjer in mot arenan och övriga byggnader. Ytan på arenans baksida (västra sidan) måste särskilt beaktas då det här finns risk för att markvatten från det bakomliggande naturområdet rinner in mot fasaden.

Alternativa åtgärder

- Alternativ till en systemlösning med en så stor andel gröna och tröga lösningar som möjligt är att dagvattnet samlas upp i brunnar och leds i ett ledningsnät till ett fördröjningsmagasin. Nackdelen är att magasinet blir mycket stort och troligtvis kostsamt samt att lösningen dessutom är oförenlig med kommunens dagvattenprogram på flera punkter.
- Takvatten från Arenan kan eventuellt avledas:
 - Mot sydväst för att motverka den minskade infiltrationen.
 - Mot norr för att bidra med vatten till en liten damm som bör ordnas för att locka större vattensalamander att sprida sig mellan Vaksala och Gränby via tunneln under Österleden.

Källor: Dagvattenutredning, WSP 2014

4.7 Fordonstrafik

De utredningar som ligger till grund för MKB:n är kommunens egna trafikräkningar för år 2012 och prognoser för 2030 samt Tyréns utredningar för detaljplanen för utbyggnaden av Gränby centrum. De äldre prognoserna som låg till grund för program-MKB:n hade betydligt fler fordon än de senaste prognoserna för år 2030. De miljökonsekvenser som huvudsakligen är ett resultat av biltrafiken, t.ex. buller, luft och klimatpåverkan, blev därför mycket överdrivna i program-MKB:n.

Trafikutredningen har avgränsats till Österleden mellan Bärbyleden och Vaksalagatan, Vaksalagatan mellan Norra Slavstavägen och Tycho Hedéns väg, Fyrislundsgatan mellan Vaksalagatan och Johannesbäcksgatan samt Råbyvägen/Runebergsgatan mellan Tycho Hedéns väg och Iduns väg.

Gator i närheten av planområdet

Nuläge

Vaksalagatan är en viktig infart till de centrala delarna av Uppsala. Österleden är en huvudgata som kopplar staden med den norra utfarten till E4. Brillinge har en lokal anslutning till Österleden i form av Smedjevägen. Gränby centrum matas via Marknadsgatan både från norr och från söder.

Trafikräkning 2012, Uppsala kommun

*Trafikräkning 2012, Uppsala kommun
Illustration: Tyréns AB, 2014*

Konsekvenser av nollalternativet

Trafikprognoserna för år 2030 i program-MKB:n 2008 (se nedan) avviker radikalt från dagens prognoser för år 2030 (se ovan). Det är oklart varför skillnaden är så stor, men samtliga beräkningar i miljökonsekvensbeskrivningen grundar sig på de senaste prognoserna (2014) för prognosåret 2030. Det betyder i sin tur att konsekvenserna för vägtrafikbuller, luft och klimat blir mycket mindre än vad som beskrivs i MKB:n för programmet 2008.

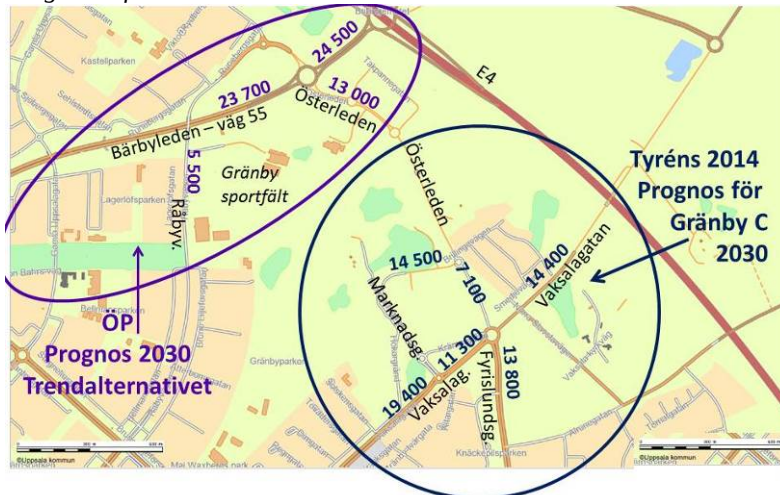
Beräkningarna nedan omfattar den beslutade utbyggnaden av Östra Sala backe med mera och pågående planarbete för Gränby centrum. Nollalternativet omfattar dock inte utbyggnaden av Gränby centrum som med befintliga och planerade verksamheter kommer att alstra en ökning med 8 000 f/d. Utökningen står för en mindre andel av trafikökningen, dels för att den inte är en dubbling av verksamheten men främst för att den innebär en komplettering av den befintliga anläggningen som medför att samma besökare stannar längre, d.v.s. dessa besökare alstrar inte fler trafikrörelser.

Beräkningarna nedan visar även att huvuddelen av trafikökningen kommer att ske på Vaksalagatan.

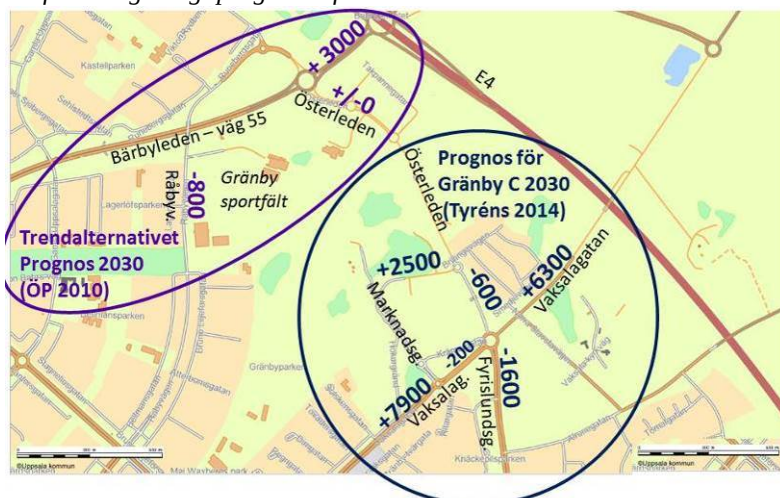
Beräkningar för nollalternativet år 2030

(Tyréns AB 2014 samt Uppsala kommun)

Prognoser för år 2030

Trafikökning enligt prognoser för år 2030

Konsekvenser av detaljplanen**Det aktuella projektet Uppsala Event Center (UEC):**

UEC beräknas ha evenemang 120 ggr/år med ett besöksantal som beräknas variera mellan 1500 och 7 800 personer. Den dagliga verksamheten kommer i huvudsak att vara ett komplement till Gränby centrum och kommer därför att alstra väldigt få tillkommande trafikrörelser.

Vägnätets sträckning förändras inte till följd av utbyggnaderna. Österleden kan breddas med ytterligare ett körfält som kan reserveras till kollektivtrafiken och med en gång- och cykelbana på gatans sydvästra sida. Samtliga trafik- och parkeringsberäkningar har tagit höjd för en större anläggning än vad som nu är aktuellt, med upp till 10 000 besökare på ett enda evenemang.

De tillgängliga parkeringsplatserna utgör underlag för beräkning av framtida trafikrörelser som kan alstras av anläggningen

Totalt antal tillgängliga parkeringsplatser (Trivector 2014)

Berörd in-fartsväg	Österl. NV väg 55	Österl. SO väg 55	Österleden SO Marknadsg	Vaksalag NO Österl.	Vaksalag SV Marknadsg.	Råbyv	Väg 55	Total
Parkering								
Gby sportfält	200					200		
Brillinge		25	25	25	25			
Gby köpstad		70	70		70		70	
Gby centrum		125	125	125	125		125	
Total								420

Beräknat antal besökare (Trivector 2014)

Evenemang Tidpunkt	Hockey	Basket	Övrig sport	Konferens	Nöje	Genomsnitt	Utsålt 10ggr/år
Antal ggr/år 130	28	25	23	26	20		8
Arenabolagets kalkyl	4000	1850	3500	3800*	3800*	3400	8000 (10 000)*
Trivectors justering	3000	1500	3500	3800*	3800*	3400	8000 (10 000)*

*Det aktuella projektet Uppsala Event Center är mindre och har en publikkapacitet på max 7 500 besökare.

Beräknad trafikökning som orsakas av evenemang i Uppsala Arena

För Arenan finns två trafiksituationer, en vardagssituation med daglig träningsverksamhet och en evenemangssituation som inträffar mer sällan.

Arenans totala trafikallsträng har beräknats utifrån:

- Att de tillgängliga parkeringsplatserna sammantaget blir ca 420 (Trivector 2014)
- Parkeringsplatsernas placering (Trivector 2014)
- Antal tillgängliga parkeringsplatser x 4. Dels antalet p-platser x2 (köra till och från) och dels antalet p-platser x2 (söktrafik som inte hittar plats). När det gäller söktrafiken så är utgångspunkten att den troligtvis är större de första åren innan besökarna har lärt sig att tillgången på parkeringsplatser är begränsad.
- Bilar som lämnar/hämtar via Österleden. Varje hämtning eller lämning alstrar minst en fordonsrörelse om fordonen kör rakt igenom gatan och högst två på gatans delsträcka om fordonet vänder och kör tillbaka samma väg som det kom vid varje tillfälle. Eftersom man inte kan veta hur de kör eller vilken delsträcka som påverkas så räknas hämta/lämna som två fordonsrörelser på hela sträckan.

Prognosår 2030: Uppskattning av arenans trafikallsträng vid mellanstora och stora evenemang, ca 120 dagar/år. Den timme på dygnet då trafiken är som störst, d.v.s. maxtimmen, brukar ha en trafikmängd som är cirka 10 % högre än veckomedeldygnet trafik. Beräkningarna nedan visar att antalet fordon sammantaget ökar med cirka 10 % de dagar som anläggningen har större arrangemang. Men fordonen fördelas till tidpunkter både före och efter evenemangen och därför överskrider inte maxtimmens trafikmängder.

Trafikflöden

Det totala antalet fordonsrörelser som alstras av Uppsala Arena i närområdet vid evenemangets slut blir cirka 650-800 vid de större evenemangen. Trafiken alstras från de 420 parkeringsplatser som enligt planförslaget bör ha ett avtal om parkering till Uppsala Arena samt från cirka 230 – 380 fordon som endast hämtar besökare. Trafiken sprids på olika gator beroende på parkeringsplats och hämtväg. När ett evenemang är slut och anläggningen ska tömmas så kommer det att ta olika lång tid för besökarna att lämna lokalerna och nå den parkerade eller hämtande bilen eftersom parkeringarna fördelas på flera ställen. Man kan därför anta att de som reser med bil kommer att behöva mellan 5 och 30 minuter innan bilarna avreser. Det medför att tömningen sprids både i tid och i rum. Se även bild på följande sida.

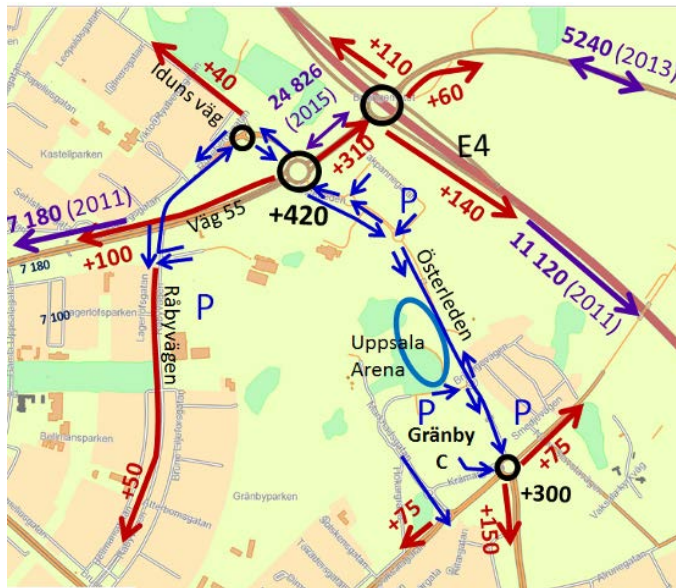
Vid tömningen beräknas det sammanlagda antalet fordonsrörelser bli 650-800. Den högre siffran används som underlag för beräkningarna i kartan till höger.

Fordonen fördelas så att Brillingemotet belastas med cirka 290 fordon under 30 minuter och påfarterna till E4 belastas med cirka 120 fordon vardera.

Cirkulationsplatsen för väg 55 och Österleden/Iduns väg belastas med cirka 420 fordon från arenan vid tömningen. Påfarten till väg 55 västerut belastas med 100 fordon från arenans tömning.

Vid större evenemang kan även upp till 15 evenemangsbussar lämna arenan via Österleden. Man kan utgå från att samtliga passerar cirkulationsplatsen vid väg 55 för att sedan fördelas mot väg 55 och E4. Troligen blir dock trafiken mindre än vad bilden visar, eftersom arenabesökarna beräknas alstra sammanlagt 1 300 fordonsrörelser per evenemang (dvs med resor både till och från Uppsala Arena).

Beräknade trafikflöden vid tömning av Uppsala Arena

Rött – Sammanlagd trafik från tömning av arenan

Svart – Cirkulationsplatsens sammanlagda trafik från tömningen av arenan

Blått – Trafik från sammanlagt 420 parkeringsplatser samt från hämtande bilar.

Lila – Senast uppmätta trafikflöde/dygn (+ årtal). Pilen visar om mätningen avser en eller två körriktningar

Riksintresse för kommunikation

Väg 55 och E4 är av riksintresse för kommunikation. De flesta evenemang kommer att äga rum kvällstid och på helger, dvs evenemangen kommer inte att sluta i samband med dygnets maxtimmar för trafiken på det omgivande gatu- och vägnätet. I genomsnitt brukar maxtimmen alstra cirka 10 % av medeldygnstrafiken. Tömningen av Uppsala Arena orsakar betydligt mindre trafikflöden än maxtimmen och därför kommer tömningen *inte* att bli så omfattande att riksintressena E4 och väg 55 skadas.

Källor:

Uppsala kommun, Trafikräkningar 2012

Tyréns 2014

Trivector 2014

Trafikbullenberäkning för Dp för Bruno Liljeforsgatan 2013, dnr 2012/20209

4.8 Luftkvalitet

Uppsala kommun har sedan 2006 arbetat enligt ett åtgärdsprogram för luft. Syftet är att uppfylla miljö kvalitetsnormerna för partiklar (PM10) och kvävedioxid (NO₂) i kommunen. År 2012 klarade Uppsala normerna för både partiklar och NO₂ för första gången sedan mätningarna startade. År 2013 överskreds normen för NO₂ medan normen för partiklar klarades precis.

I samband med omprövningen av åtgärdsprogrammet har uppdaterade kartor med luftföroreningshalter tagits fram. Detta ger en bild av hur många människor som är utsatta för höga halter av luftföroreningar i sin bostad och var de bor. Kunskapen kan användas som ett verktyg vid planering och utveckling av exempelvis bostäder och infrastruktur men kan också ge värdefull information till privatpersoner. För närvarande är det endast de mest centrala partierna av Kungsgatan och Vaksalagatan som ligger i riskzonen för att inte uppfylla miljö kvalitetsnormerna för partiklar (PM10) och kvävedioxid (NO₂).

Nuläge

Luftkvaliteten inom programområdet påverkas framför allt av utsläpp från trafiken på Österleden och Vaksalagatan. Österleden omges huvudsakligen av öppen jordbruksmark, låg villabebyggelse och parkeringsytor. Det finns ingen risk att miljö kvalitetsnormerna för partiklar (PM10) och kvävedioxid (NO₂) inte uppfylls.

Konsekvenser av nollalternativet

Tyréns beräkningar 2008 pekade på att nollalternativet inte kommer att medföra att miljö kvalitetsnormerna för kvävedioxid (NO₂) och partiklar (PM10) överskrids i programområdet.

Konsekvenser av detaljplanen

Miljö kvalitetsnormerna för kvävedioxid (NO₂) och partiklar (PM10) kommer **inte** att överskridas. Tyréns utredning från 2008 grundades på ett betydligt större antal fordonsrörelser från bilar än vad dagens prognoser för år 2030 visar. Trots det visade beräkningarna 2008 att miljö kvalitetsnormerna för luft skulle klaras. De senaste trafikprognoserna för år 2030 visar ett betydligt lägre antal fordon (se föregående kapitel) och därför har ingen nyare beräkning av luftkvaliteten genomförts.

För bedömning av tillskott av kvävedioxid och partiklar användes Vägverkets nomogram. De beräknade halterna innefattar dels det lokala bidraget samt ett bakgrundsbidrag. Som beräkningsspunkt har fastigheten Brillinge 2:28 använts. Avståndet mellan väg och bostadshus är kortast här. Halterna kvävedioxid och partikelhalten (PM10) har ansetts vara vägledande vid bedömningar av om det krävs ytterligare fördjupade studier när det gäller luftkvaliteten. Observeras bör att det bara är bidraget av halter utmed Österleden och som härstammar från Österleden som tagits med.

Beräknade halter av kvävedioxid (NO₂) och partiklar (PM10) vid fastigheten Brillinge 2:28

	Kvävedioxid (NO ₂)		Partiklar (PM10)	
	Före ombyggnad	Efter ombyggnad	Före ombyggnad	Efter ombyggnad
Fordonsmängd	9 700	24 550	9 700	14 550
Emissionsfaktor	1,2 g/fkm	1,2 g/fkm	240 mg/fkm	240 mg/fkm
Avstånd från vägmitt	35 meter	35 meter	35 meter	35 meter
Halt	31 µgram/m ³	37 µgram/m ³	15 µgram/m ³	17 µgram/m ³

Förslag på åtgärder

Då miljö kvalitetsnormerna inte bedöms överskridas inom programområdet har inga förslag på åtgärder tagits fram. Om den fortsatta utredningen av luftkvaliteten vid parkeringshuset ger indikationer på problem bör åtgärder tas för att avhjälpa dessa.

Källor:

Tyréns 2008

Preliminär miljökonsekvensbeskrivning för detaljplaneprogram för Gränby centrum och arena 2008-12-02 sidan 52

4.9 Buller

4.9.1 Vägtrafikbuller

Beräkning av buller

I Sverige används den ekvivalenta samt den maximala bullernivån som mått på störningen från vägtrafiken där ekvivalentnivån är den genomsnittliga bullernivån under dygnet, medan maximalnivån motsvarar passagen av ett enskilda fordon, som regel en lastbil. När två lika stora bullerkällor adderas ökar den ekvivalenta bullernivån med 3 dBA. På samma sätt ger en fördubbling/halvering av trafikmängden eller en fördubbling/halvering av avståndet till bullerkällan 3 dBA högre/lägre ekvivalent bullernivå. En dB starkare buller antas öka bullerstörningen med 20 % och bullerstörningen fördubblas när bullret ökar med 4 dB.

Riksdagen har satt upp följande riktvärden för buller:

Ekvivalentnivå:	Ute (frifältsvärde) 55 dBA (vid fasad)	Inne 30 dBA
Maxnivå:	Ute (frifältsvärde) 70 dBA (på uteplats)	Inne 45 dBA (nattetid)

Den maximala bullernivån påverkas huvudsakligen av tunga fordon. Österleden trafikeras av en busslinje samt av tunga transportfordon med målpunkten i Gränby centrum och i andra anläggningar.

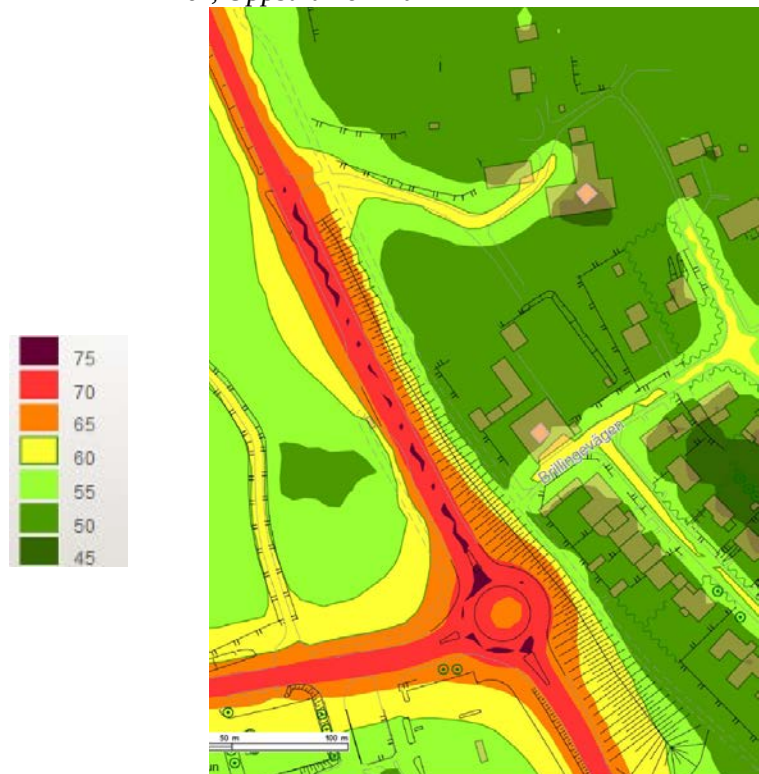
Nuläge

Det är huvudsakligen trafiken på Österleden som kan påverka bullret vid de näraliggande bostäderna i Brillinge. Gränby centrum tar i dagsläget emot 350 transporter per vecka. Huvuddelen, ca 250 av dessa, angör huvudlastintaget vid anläggningens nordöstra hörn, via Österleden och Marknadsgatan. Storleken på varutransporterna varierar och kan vara allt från mindre transportfordon till stora 24-meters lastbilar.

En bullervall skärmar av bullret mellan Österleden och bostadshusen i Brillinge. Bullervallen dämpar ljuden från trafiken på Österleden så att bostadshusen i Brillinge har bullernivåer mellan 45 och 55 dB(A) ekvivalentnivå invid fasaden. Bullervallens effekt är tydlig eftersom bullret sprids längre på den västra sidan där det inte finns någon bullerskärm. Man kan även se att bostadshusen i Brillinge utsätts för mer buller på den sida som är vänd bort från Österleden.

Bilden t.h. är från Uppsala kommuns åtgärdsprogram för buller och grundas på uppmätta fordonsmängder 2011. Trafiken var 2012 ungefär densamma som för prognosåret 2030.

Buller 2011 från åtgärdsprogram för Trafikbuller, Uppsala kommun

Konsekvenser av nollalternativet jfr

Riksdagens bullerriktvärden kommer inte att överskridas i Brillinge tack vare den befintliga bullervallen.

Konsekvenser av detaljplanen

Utbyggnaden av en Arena kan tänkas resultera i olika typer av vägrafikbuller,

- Vägrafikbuller
- Buller från varumottagning

Riksdagens bullerriktvärden för ekvivalent och maximal ljudnivå kommer inte att överskridas i Brillinge tack vare den befintliga bullervallen.

Den maximala bullernivån är oförändrad eftersom den påverkas av tunga fordon. Tunga fordon i form av eventbussar och scenografi kommer att angöra Uppsala Arena/Uppsala Event Center. Andelen av den redan befintliga trafiken med tunga fordon kommer dock att bli försumbar. I det aktuella projektet Uppsala Event Center kommer transporterna att angöra planområdet norr om byggnaderna och det är därför högst troligt att de anländer norrifrån. Transporterna kommer sedan att lastas på samma nivå som ispisten, d.v.s. flera meter under omgivande mark. Höga stödmurar runt den nedsänkta angöringen kommer att dämpa eventuellt buller från motorer och lastanordningar.

Förslag på åtgärder

Inlastningen bör avskärmas mot Gränby gård. I det aktuella projektet "Uppsala Event Center" planeras inlastningen att ske från en nivå som ligger flera meter under omgivande mark.

Källor:

Åtgärdsprogram för vägrafikbuller (Uppsala kommun 2011)

Rapport Gränby Trafikutredning (Tyréns 2014)

4.9.2 Evenemangsbuller

Nuläge

Området är obebyggt men besöks ibland av cirkusar och resande nöjesfält. Sammantaget rör det sig om högst 10-20 dagar per år. Cirkusar har vanligtvis musikanläggningar och ljudet avskärmas endast av tältduken. Nöjesfält har också ljudeffekter och musik. De har vanligtvis ingen avskärmning alls. Besökarna på nöjesfälten kan ibland bli högljudda.

Konsekvenser av nollalternativet

Fortsatt verksamhet på cirkusplatsen, d.v.s. besök av cirkusar och tivolin under sommarhalvåret. Sammantaget rör det sig om högst 10-20 dagar per år. Cirkusar har vanligtvis inspelad och/eller orkesmusik men ljudet avskärmas endast av tältduken. Nöjesfält har också ljudeffekter och musik. De har vanligtvis ingen avskärmning alls. Besökarna på nöjesfälten kan ibland skrika och skratta i åkattraktionerna.

Konsekvenser av planförslaget

Detaljplanen tillåter användningen R₁ Evenemangsarena. Därför kan man förvänta sig att det spelas musik både på större idrottsevenemang och större konserter. Ibland förekommer även publikjubel. Önskat ljud från musikanläggningar kan i första hand regleras med ljudnivån på musikanläggningen.

Folkhälsomyndighetens allmänna råd om evenemangsbuller inomhus för evenemangsbesökare gäller, se (FoHMFS 2014:15) <http://www.folkhalsomyndigheten.se/documents/publicerat-material/fohmfs-2014-15.pdf>.

Evenemangen kommer huvudsakligen att äga rum under september – maj med endast enstaka arrangemang under de tre sommarmånaderna. Det kommer inte heller att vara evenemang i anläggningen varje dag. Tidigare beräkningar av evenemangens frekvens och storlek har använts som underlag för beräkning av parkeringsbehovet (se tidigare kapitel). Den beräknade frekvenser är:

- Återkommande sportevenemang/seriespel (1800 - 4000 besökare, 60-70 gånger/år)
- Stora evenemang, t.ex. konserter (aktuellt projekt UEC: 4000 – 7 500 besökare 25-30 gånger/år)

Det är svårt att exakt beräkna byggnadens ljudreducerande effekt, eftersom den påverkas av konstruktionen m.m. och den är i dagsläget inte känd. Rockkonserter med mycket lågfrekvensinnehåll medför något sämre effekt av tak och väggar. Publikjubel i samband med matcher och konserter kan förväntas medföra marginellt högre ljudnivåer under mycket korta stunder.

Anläggningen bör från början utformas och konstrueras så att den inte blir störande för omgivningen. Vanligtvis finns även läktare med åskådare och sidoutrymmen vilket i sig fungerar som luddämpning. Gällande lagstiftning och rättspraxis enligt annan lagstiftning kompletteras inte med planbestämmelser, eftersom sådant kan ändras under detaljplanens genomförandetid. Bullerutredningen nedan visar därför beräkningar för två olika typer av fasad på arenan.

En översiktlig utredning av evenemangsbuller har tagits fram (Ramböll 2016).

Ljudnivåerna har beräknats utifrån att evenemangen följer folkhälsomyndighetens allmänna råd (se ovan). Enligt utredningen kommer ljudnivåerna att bli låga för omgivande bostadsbyggelse. Beräkningarna visar även att eventuella nytilkommande bostäder, som placeras endast 50 meter från arenan, inte heller får höga ljudnivåer, inte ens utomhus. Se tabell t.h.

Tabell 3. Beräknade ljudnivåer [dB]

Ljud	I arena	Utomhus vid arena	vid bostäder	Inomhus bostäder
Maximalt ljud	115			
Tung fasad		39	22	-
Lätt fasad		54	37	7
Ekvivalent ljud	100			
Tung fasad		24	7	-
Lätt fasad		39	22	-

Tabell: Ramböll 2016

Kortaste avståndet mellan evenemangsarenan och det närmast belägna bostadshusets fasad blir cirka 90 meter. De bostadshus planaras invid Marknadsgatan kommer inte närmare än 150 meter. Det finns goda möjligheter att dämpa ljud från idrotts- och musikevenemang eftersom arenadelen måste vara en isolerad och sluten byggnad om den ska kunna fungera som ishockeyarena med is under minst åtta månader om året. Det ligger även i arenabolagets eget intresse att arenan utförs med väggar och tak som dämpar ljudet utomhus, eftersom möjligheten till inkomster från uthyrning annars begränsas.

Det kan inte uteslutas att vissa djur blir störda av enstaka evenemang även om dessa har ljudnivåer under folkhälsomyndighetens allmänna råd. Redan idag förekommer cirkusar och kringresande tivolin på platsen och även de har ljud och ljudnivåer som kan vara ovana för gårdens djur. Tills skillnad från dagens evenemang, kommer dock evenemangen i Uppsala Arena/UEC att huvudsakligen ske inomhus, kvällstid och under de kalla årstiderna, dvs när många djur ändå vistas inomhus.

4.10 Vibrationer

Nuläge

Vibrationer fortplantar sig genom marken olika långt beroende på jordart och fordonshastighet. Störst risk för vibrationer föreligger då både byggnad och väg är uppförda på lerjordar. Vibrationer från vägtrafik uppstår främst då tung trafik färdas på en ojämn vägbana.

Kraftiga och långvariga vibrationer kan orsaka obehag, stressreaktioner och andra konsekvenser för människors hälsa. Vibrationerna kan uppfattas som obehagliga eller leda till stressreaktioner hos boende i närområdet.

Konsekvenser av nollalternativet

De vibrationsstörningar som finns i området i dagsläget fortsätter att existera.

Konsekvenser av planförslaget

Sprängningsarbeten under byggperioden leder till kortvariga vibrationer. Vibrationer under byggskedet kan orsaka obehag hos boende i närområdet. Inför framtagandet av den preliminära miljöbedömningen har ingen utredning av vibrationerna i området gjorts.

Förslag på åtgärder

Under byggfasen kan särskilda restriktioner behövas vad gäller arbetstider, maskintyper och transportvägar. Mätningar för vibrationer före, under och efter byggnation kan ge underlag för åtgärder i olika skeden av byggfasen. För att undvika vibrationsstörningar i samband med byggtiden föreslås skonsamma arbetsmetoder. I den riskanalys som föreslås upprättas för vibrationer under byggskedet, bör föreskrivas vilka krav, skyddsåtgärder, intervall för besiktningar osv. som ska gälla för verksamheten.

4.11 Klimat

Uppsala kommun antog 2014 ett miljö- och klimatprogram för perioden 2014-2023. Det långsiktiga målet är att uppnå ett klimatneutralt Uppsala genom att de samlade utsläppen av växthusgaser per medborgare ska minska med minst 50 procent till år 2020, jämfört med 1990 års nivå, för att därefter fortsätta minska och senast år 2050 vara cirka ett halvt ton per invånare. Ett etappmål är en utvecklad och utbyggd kollektivtrafik för hållbart resande.

Tyréns AB genomförde 2008 beräkningar till detaljplaneprogrammet av vilka koldioxidutsläpp som trafiken kan generera inom planprogramområdet. Utifrån deras utredning har en översiktlig bedömning av påverkan på klimatet gjorts. Miljöbedömningen ska inte enbart se till den enskilda planens påverkan på en specifik miljöaspekt utan hur miljösituationen inom planområdet kommer att se ut vid ett visst målår (i detta fall år 2030).

Nuläge

Österleden trafikeras av cirka 13 000 fordon per veckomedeldygn. Det finns en busslinje som trafikerar gatan och en dubbelriktad gång- och cykelbana på Österledens östra sida.

Konsekvenser av nollalternativet

Den absolut dominerade målpunkten för bilresande på Österleden är Gränby centrum. Biltrafiken dit kommer att fortsätta öka även om tillgängligheten ökar för gång, cykel och kollektivtrafik.

Om ishockeymatcherna även i fortsättningen spelas på Gränby sportfält så kan det gynna bilåkande eftersom det kommer att finnas 750 p-platser i direkt anslutning till sportfältet. Två kollektivtrafiklinjer för stadstrafiken finns inom 500 meters gångavstånd från ishallarna. Bilåkande till Gränby sportfält kommer delvis att belasta Österleden men även Råbyvägen, Iduns väg, m.fl.

Om elitseriens basketmatcher fortsättningsvis spelas i Fyrishov så blir tillgängligheten god med gång, cykel och buss. Det finns dock cirka 400 parkeringsplatser i direkt anslutning till Fyrishov och det kan gynna bilåkande till matcherna. Det finns tre kollektivtrafiklinjer för stadsbussar och sex linjer för regionbussar inom 500 meters gångavstånd från Fyrishovs entré. Bilåkande till Fyrishov kommer inte att belasta Österleden, istället belastas Gamla Uppsalagatan och Fyrisvallsgatan m.fl.

Konsekvenser av detaljplanen

Prognoserna visar att detaljplanen kan komma att generera mer trafik och klimatgaser p.g.a. ökad trafik till evenemang där. Men eftersom det bara kommer att finnas ett fåtal parkeringar tillgängliga så är det inte alls omöjligt att det totala trafikarbetet i Uppsala är lika eller minskar. Med dagens kollektivtrafik finns det tre kollektivtrafiklinjer och nio linjer för regionbussar inom 400 meters gångavstånd från Arenans entré.

Förslag på åtgärder

Trivektors tillgänglighetsanalys visar att behovet av biltrafik kan hållas nere med åtgärder som gynnar gång-, cykel- och kollektivtrafik. Eftersom Trivektor beräknar att högst 420 parkeringsplatser kan vara tillgängliga i närområdet för arenans besökare. Dessa 420 parkeringsplatser är dessutom utspridda på tre sidor av arenan och har delvis angöring från gator som inte belastar Österleden. Den trafik som arenan alstrar blir därför marginell i förhållande till den prognosticerade trafiken på de omgivande gatorna.

Medverkande, underlag och utredningar

Medverkande:

Stadsbyggnadsförvaltningen
Uppsala Vatten och Avfall AB

Utredningar och underlag

- Salamander i Gränby. Förslag till åtgärder inför detaljplaneprogram för Gränby centrum och Arena. Ekologigruppen 2011-12-19
- Större Vattensalamander inklusive alla tidigare utredningar rörande större vattensalamander i Gränbyområdet (Ekologigruppen 2015)
- Arkeologisk utredning inför detaljplanläggning av Uppsala Arena etapp 2, rapport 2015:42 (Statens historiska museer Arkologiska uppdragsverksamheten 2015)
- Arkeologisk utredning inför detaljplan Uppsala arena (PM Riksantikvarieämbetet UV Mitt 2014)
- Arkeologisk utredning och förundersökning: Fornlämningskomplex och agrara lämningar vid Gränby arena (UV Uppsala 2009:6)
- Dagvattenutredning för Uppsala Arena (WSP 2014)
- Tillgänglighetsanalys Uppsala Arena (Trivector 2014)
- Trafikutredning för Gränby centrum (Tyréns 2014)
- Åtgärdsprogram för buller (Uppsala kommun 2013)
- Trafikbullerutredning Bruno Liljeforsgatan (Bjerking 2013)
- Trafikmätningar (Uppsala kommun 2012)
- Preliminär MKB för Gränby centrum och arena 2008, inklusive bilagor (Tyréns 2008)
Särskilt bilagan: Översiktlig hydrologisk utredning (Bjerking 2007)
- Översiktsplan 2010
- Aktualitetsförklaringen (KF 2014-05-26) av Översiktsplan 2010
- Miljö och klimatprogram 2014-2023 (Uppsala kommun 2014)
- Omprövning av Åtgärdsprogram för kvävedioxid och partiklar (pm10) i Uppsala (Uppsala kommun 2014)
- Gällande detaljplaner och program, främst
 - o Detaljplanerna för Gränby sportfält
 - o Detaljplanerna för Gränby Nord (Gränby köpstad)
 - o Detaljplan för Bruno Liljeforsgatan
 - o Program för Östra Sala backe
- Pågående planarbete i närområdet.
 - o Detaljplan för sydvästra Gränby centrum (dnr 2013/2591)
 - o Detaljplan för del av kv Krämarens (dnr 2013/10007)
 - o Detaljplan för Städet m.fl. Brillinge (dnr 2012/20104)
- Stadsbyggnadsförvaltningens andra pågående detalj-, översikts-, trafik-, naturvårds-, rekreations-, idrotts-, park- och övriga planer som skulle kunna beröra planområdet.

Revideringar i februari 2016

Plankartan ändras inte.

Planbeskrivningen ändras inte, men kompletteras med ytterligare information, se nedan.

Miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras med ytterligare information, se nedan.

Sidanvisningar	Plan- besk	MKB	
	6	53	Planförslaget påverkar inte riksintresse för kommunikation.
		24	En illustration som visar utsikt mot planområdet från Gränby gårds nordöstra hörn.
	6, 62	2, 39	Detaljplanen berör eventuellt artskyddsförordningen eftersom det finns åkergröda samt en population av större vattensalamander i Gränbyområdet. Även om ingen större vattensalamander återfanns inom planområdet i den inventering, som utfördes under 2015, så betyder det inte med säkerhet att det kan uteslutas att planområdet är en livsmiljö för arten.
	22-26 57 63	33-37	Beskrivningen av frågor kring dispens från artskyddsförordningen ersätts med en beskrivning av förslag på åtgärder utanför planområdet för att stimulera en spridning av större vattensalamander mellan Gränby och Vaksala. Åtgärderna prövas av länsstyrelsen i ett separat ärende: samråd enligt MB 12 kap 6 §.
	36-37		Kompletterande upplysning om att en gång- och cykelförbindelse mellan Uppsala Arena och Gränby sportfält kan motverkas av den nya friidrottsarenans placering.
	45	50-51	En beskrivning av trafikflödena på det kommunala och statliga vägnätet runt arenan med särskilt fokus på belastningen vid arenans tömning.
	48	4, 55-56	En redovisning av Folkhälsomyndighetens allmänna råd om ljudnivåer inomhus för evenemangsbesökare samt en kort redogörelse för en enkel beräkning av hur ljud från evenemang sprider sig till omkringliggande bostäder.
	49		En upplysning om att brandförsvarets räddningsfordon måste ha åtkomst till alla sidor av arenan.
	50, 57	3	Upplysning om möjligheten att ansluta Gränby gård till dricksvatten från en kommunal vattenledning som ligger 200 meter söder om gården.
		41	En upplysning om att takvatten från Arenan eventuellt kan avledas mot sydväst för att motverka den minskade infiltrationen.
	54	42, 46	En beskrivning av hur dagvatten från den utökade delen av Österleden kan fördröjas och renas utanför planområdet.
	59		En beskrivning av gällande arrenden.

Handläggare:
Anneli Sundin

Datum:
2015-08-10

Diarienummer:
PBN 2013-1157

Samrådsredogörelse

Detaljplan för Uppsala Arena, Uppsala kommun.

Normalt planförfarande

Detaljplanens syfte

Planförslaget syftar till att möjliggöra Uppsala Arena med plats för 7 500 åskådare. Planområdet ligger i ett område intill Österleden och Gränby centrum. Byggnaden ska utformas som en märkesbyggnad.

Samrådsyttranden	
Totalt antal inkomna	27
Beslutsdatum och samrådstider	
Ansökan inkom:	2006-03-20
Beslut om programsamråd*:	2007-04-19
Beslut om miljöbedömning:	----
Programsamråd*:	2008-01-18 – 2008-03-20
Programmet* godkänt i Kommunstyrelsen	2009-11-25
Beslut om planuppdrag:	2013-03-16
Beslut om samråd:	2014-06-12
Beslut om miljöbedömning för Uppsala Arena	2014-06-12
Samråd:	2014-07-02 – 2014-08-15
Beslut om granskning:	
Granskning:	
Antagande/godkännande BN:	
Antagande KF:	
Laga kraft:	

*Programmet omfattar Gränby centrum, Gränby arena, Gränby gård, norra Gränbyparken och Gränby sportfält. Gränby arena har nu bytt namn till Uppsala Arena.

Innehållsförteckning

Detaljplan för Uppsala Arena, Uppsala kommun.....	1
Normalt planförfarande	1
1. SAMMANFATTNING AV SAMRÅDET	3
2. SAMMANFATTNING AV ÄNDRINGAR I FÖRSLAGET	3
<i>Följande har inte fått alla sina synpunkter tillgodosedda i planförslaget:</i>	4
3. SAMMANFATTNING AV INKOMNA SYNUNKTER OCH FÖRVALTNINGENS BEDÖMNING.	5
<i>Planens syfte och huvuddrag – en evenemangsarena i Gränby samt arenans läge</i>	5
<i>Miljöbedömning enligt miljöbalken 6 kap</i>	6
<i>Artskyddsförordningen</i>	7
<i>Riksintressen</i>	8
<i>Rekreation och friluftsliv samt kommunala naturvärden</i>	10
<i>Fornlämningar</i>	11
<i>Kommunala kulturmiljövärden samt landskapsbild och stadsbild</i>	11
<i>Trafik och tillgänglighet - allmänt</i>	12
<i>Bil – Angöring och parkering</i>	13
<i>Hälsa - Buller</i>	17
<i>Miljökvalitetsnormer för luft</i>	18
<i>Säkerhet</i>	18
<i>Teknisk försörjning – förutsättningar och förändringar</i>	19
<i>Övrigt</i>	20
4. ÖVERSIKT ÖVER INKOMNA SAMRÅDSYTTRANEN	22

1. Sammanfattning av samrådet

Samrådet pågick mellan 2014-07-02 och 2014-08-15. Ett samrådsmöte hölls 2014-07-08 i kommunens lokaler på Stationsgatan 12. Mötet annonserades i Uppsalatidningen och Upsala Nya tidning. En Behovsbedömning sändes till Länsstyrelsen 2014-07-01. Länsstyrelsen delar inte kommunens dåvarande uppfattning att detaljplanen inte medför risk för betydande miljöpåverkan.

2. Sammanfattning av ändringar i förslaget

- Detaljplanen kompletteras med en miljökonsekvensbeskrivning (MKB)
- MKB:n ska bl.a. innehålla åtgärder syftande till en gynnsam bevarandestatus för populationen av den större vattensalamandern i Gränby. Detaljplanen kompletteras och anpassas därefter enligt åtgärdsförlagen.
- Planbeskrivningen kompletteras/ändras med:
 - Beskrivning av detaljplanens inverkan på populationen av den större vattensalamandern samt förslag på åtgärder
 - Information om resultatet av dagvattenutredningen oktober 2014
 - Information om resultatet av den senaste arkeologiska förundersökningen under cirkusplatsen, december 2014 (PM från Länsstyrelsen 2014-12-05) och den bifogas planhandlingarna.
 - Att den högst tillåtna höjden för byggnaden är förenlig med riksintresset för totalförsvaret
 - Att gestaltningen ska redovisas och regleras i granskningsförslaget.
 - Att byggandens inverkas på riksintresset för kulturmiljö kommer att redovisas i siktlinjer och perspektiv.
 - Perspektiv som visar påverkan på omgivande landskapsbild och kulturmiljöer.
 - Information om att planuppdraget beslutades 2013-06-13.
 - Uppgifter om detaljplanens inverkan på trafiken.
 - Ett resonemang kring möjliga åtgärder för att minska risken att söktrafik och parkering stör de boende i Brillinge.
 - En beskrivning av trafikökningen och dess inverkan på omgivningen.
 - Ett resonemang om vikten av att byggnaden isoleras så att konserter inte stör närboende.
 - Information från ledningsägarna.
 - Information om ledningsrätten.
- Plankartan kompletteras med bestämmelser som:
 - Säkerställer fördröjningsmagasin för dagvatten.
 - Reglerar att den högsta tillåtna höjden är förenlig med riksintresset för totalförsvaret.
 - Säkrar ett ledningsreservat för Uppsala vatten i planområdets norra del.
 - Hindrar byggnadsmaterial som negativt kan påverka ytvattenkvaliteten i recipienten.

Följande har inte fått alla sina synpunkter tillgodosedda i planförslaget:

Sakägare

Atrium-Ljungberg AB

Eva Carlsson och Göran Carlsson, Brillinge 2:30

Malin Kelén och Martin Svensson, Brillinge 2:31

Gränby 4H

Övriga för kännedom

Miljöpartiet

Föreningen Vårda Uppsala

Naturskyddsföreningen

Kollektivtrafikförvaltningen ULS

Trafikverket Region Öst

Barn- och ungdomsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Göran Lennartsson och Suzanne Jansson, Brillinge 2:1

Eija Österberg, Balders väg 3, Gamla Uppsala

3. Sammanfattning av inkomna synpunkter och förvaltningens bedömning.

För att ge en god överblick av samrådsyttrandena och förvaltningens bedömning är dessa sammanställda ämnesvis.

Planens syfte och huvuddrag – en evenemangsarena i Gränby samt arenans läge

Atrium Ljungberg är positiva till utvecklingen av området och hur tänkta planer för Uppsala Arena ser ut.

Handelskammaren anser att läget vid Gränby Centrum vara logiskt, och välkomnar att en helhetssyn på verksamheterna på och kring Gränbyfältet anlagts. En arena byggs med ett relativt långt perspektiv. I förslaget ställer sig Handelskammaren positiv till omfattning, upplägg, inriktning osv, som vi finner väl genomarbetade.

Barn-och ungdomsnämnden menar att förslaget till arena är positivt eftersom det ger möjlighet för barn och ungdomar att ta del av större idrotts-, konsert-samt andra evenemang liksom utökade möjlighet att utöva idrottsaktiviteter.

Socialnämnden för barn och unga, Barn-och ungdomsnämnden samt Landstinget har inget att invända mot detaljplaneförslaget i sig.

Gatu-och samhällsmiljönämnden har, utifrån nämndens ansvarsområde, inga invändningar mot förslaget till detaljplan för Uppsala Arena, under förutsättning att deras synpunkter beaktas.

Trafikverket anser att placeringen av arenan är av central karaktär och får anses som tillgänglig för en stor del av befolkningen boendes inom tätorten.

Martin Svensson och Malin Kelén, Storkällsvägen 14 menar att om arenan inte kan flyttas norrut, bör den 40 meter höga byggnaden läggas i den norra änden av planområdet för att minska avståndet till bostäder i Brillinge vilket annars blir väldigt kort och så att skogen inom planområdet kan behållas.

Göran Lennartson och Susanne Jansson, Storkällsvägen 13, Martin Svensson och Malin Kelén, Storkällsvägen 14 samt Miljö- och hälsoskyddsnämnden föredrar att arenan flyttas norrut. Och har tre alternativa förslag för att skona skogsbacken och dämpa eventuella störningar från Arenan till Brillinge. Se nedan.

Förslag 1: Utmed Österleden mellan cirkusplatsen och vattenverket.

Förslag 2: På motsatt sida av Österleden.

Förslag 3: Längst norrut i planområdet.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden vill att möjligheten att flytta eller utvidga planområdet norrut utreds. Om det inte är möjligt ska skälen redovisas.

Miljöparitet och Naturskyddsföreningen motsätter sig byggnation av Uppsala Arena i det här läget med motiveringen att en eventuell arena måste ligga mer centralt och vara lätt att nå via gång-, cykel- och kollektivtrafik samt att den har alltför stark negativ påverkan på närmiljön i Gränby.

Miljöpartiet vill i stället lyfta fram studenternas som en mycket viktig idrottsarena för Uppsala och som också bör utvecklas för kulturevenemang. Metallåtervinning Arena bör byggas om för bättre publikkapacitet för ishockey.

Naturskyddsföreningen förordar i första hand 0-alternativet.

Föreningen Vårda Uppsala motsätter sig inte uppförandet av en arena men efterlyser alternativa placeringar utan negativa och kostsamma konsekvenser.

Förvaltningens bedömning

Enligt Arenabolaget är närheten till Gränby centrum avgörande för projektets tillgänglighet, synlighet och ekonomi. En placering längre norrut har utretts men förkastades av intressenterna bakom arenan.

Miljöbedömning enligt miljöbalken 6 kap

Länsstyrelsen bedömer, med beaktande av kriterierna i bilaga 4 till förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar (MKB), att rubricerad detaljplan **kan antas** medföra sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. 11 § miljöbalken (MB)

Länsstyrelsen anger att motiven till att detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan är att:

1. Planområdet har stor koppling till andra detaljplaner och program.
2. Anläggningen är stor. Länsstyrelsen lyfte redan i programskedet att underlag för prövning av arens lokalisering och placering behöver kompletteras. I samrådsredogörelsen svarade dåvarande stadsbyggnadskontoret att inför fortsatt detaljplanering med tillkommande miljökonsekvensbeskrivning kommer huvudalternativet ställt i relation till ett nollalternativ att fördjupas. Lokal iseringen har förvisso pekats ut i ÖP 2010, men Länsstyrelsen bedömer att lokaliseringsfrågan och att alternativ jämförs med nollalternativ är ett viktigt beslutsunderlag i planärendet
3. Flera kriterier i bilaga 4 är tillämpliga på aktuellt planområde.
4. Dagvatten når vattenförekomst där miljö kvalitetsnormerna inte uppnås och där recipienten dessutom är ett utpekade Natura 2000-område.
5. Miljön i området är känslig eftersom riksintresseområde för kulturmiljövården.
6. Arter listade i artskyddsförordningen berörs.
7. Totalförsvaret berörs
8. Det i området finns större vattensalamander, som är upptagen i artskyddsförordningen. En miljökonsekvens beskrivning är ett underlag som krävs i det fortsatta planarbetet.

Förvaltningens bedömning

En MKB tas fram som underlag för granskningshandlingen.

Artskyddsförordningen

Större vattensalamander, Triturus cristatus

Länsstyrelsen

- Anser att planhandlingarna varken beskriver vilka åtgärder som utförts till idag eller vilken status som populationen har nu. Dessa uppgifter är nödvändiga för att kunna bedöma artskyddsfrågan under samrådet.
- Påpekar att utrymmet för att exploatera området ytterligare utan att riskera att försämra för populationen på sikt är mycket begränsat eftersom salamanderinventeringar från år 2009 - 2014 uppvisar en negativ trend.
- Anser att det aktuella projektet den planerade åtgärden är dispenspliktig eftersom en del av *salamanderns övervintringsområde* förstörs och ytterligare försämra möjligheterna till spridning mot Brillinge-Vaksala. Förbudet i artskyddsförordningen gäller alltså till dess man kan visa att in-trånget inte påverkar artens bevarandestatus och områdets kontinuerliga ekologiska funktion.”

Länsstyrelsen anser att Artskyddsfrågan bör diskuteras vidare men ser nu endast två alternativ att länsstyrelsen ska bedöma att projektet inte påverkar populationen och för att inte bryta mot förbudet.

1. Antingen att övervintringsytorna inte berörs och frågan om det genetiska utbytet med andra populationer löses. (T.ex. genom spridningsvägar mot Brillinge-Vaksala eller på annat sätt) är det troligt att man kan.
2. Eller att fortsätta med åtgärder som ytterligare förbättrar det kvarlämnade övervintringsområdet, utanför planområdet, samt lösa frågan om det genetiska utbytet. Då behöver man dock visa att populationen har uppnått gynnsam bevarandestatus innan övervintringsområdet kan exploateras.

Alternativet att söka dispens för att kunna genomföra planen finns, men länsstyrelsen vill erinra om att en sådan dispens för den här typen av projekt generellt sett är svår att få.

Naturskyddsföreningen påpekar att ingen av de kompensatoriska åtgärder som gjorts har hittills lyckats. Slutsatserna byggs mycket på spekulation och det säkraste är att inte exploatera denna backe.

Gatu- och samhällsmiljönämnden anser att Ekologigruppens föreslagna åtgärder, som innefattar en skyddsbarriär mot arenan, förbättringar av existerande dammar, en eventuell anläggning av en kombinerad par-och salamanderdamm i Gränbyparken, ett säkerställande och förbättringar av landmiljöer, ledstrukturer och övervintringsplatser samt utbyte av individer, anses vara tillräckliga för att skydda den större vattensalamandern i samband med exploateringen av Uppsala Arena.

Förvaltningens bedömning

Planhandlingarna omfattar en bilaga med den senaste utredningen. Dessa redovisas även med en sammanfattning i planbeskrivningen. Kommunen kommer att låta göra ytterligare utredningar enligt Länsstyrelsens önskemål för att kunna anpassa planen så att populationen av större vattensalamander i Gränby kan få en gynnsam bevarandestatus.

Riksintressen

Totalförsvaret

Försvarsmakten motsätter sig detaljplaneförslaget då de anser att förslaget innebär en risk för påtaglig skada på riksintresset för totalförsvaret.

De påpekar följande: "Uppsala övningsflygplats är ett område av riksintresse för totalförsvarets militära del enligt 3 kap 9 § andra stycket miljö balken. Flygplatsen har en omgivningspåverkan dels i form av buller dels i form av krav på hinderfrihet. Planområdet ligger inom stoppområde för höga objekt runt flygplatsen. Detaljplanen medger byggnation upp till en totalhöjd på 44,7 m. Planen ligger utanför sammanhållen bebyggelse enligt LFV:s definition gällande höga objekt i och med att den ligger utanför vad som anges vara tätort på lantmäteriets översiktskarta i skala 1: 250 000 (Röda kartan). Utanför sammanhållen bebyggelse är alla objekt med en totalhöjd på över 20 meter att betrakta som höga objekt. Därmed är byggrätten i planen att betrakta som ett högt objekt utanför sammanhållen bebyggelse och är inte förenlig med stoppområdet för höga objekt kring Uppsala övningsflygplats."

Länsstyrelsen informerar att Försvarsmakten ställningstagande. Länsstyrelsen föreslår en fortsatt dialog med Försvarsmakten och Länsstyrelsen om planförslaget, lokaliseringen, och lämpliga byggnadshöjder i om rådet som inte medför påtaglig skada på riksintresset för totalförsvaret.

Förvaltningens bedömning

Byggnadens totalhöjd sänks så att den är förenlig med riksintresset för totalförsvaret.

Kulturarv

Länsstyrelsen påpekar att de tillåtna byggnadsvolymer är mycket stora men att det saknas en volymstudie. Länsstyrelsen kan därför inte bedöma hur genomförandet av detaljplanen kommer att påverka riksintresset, Vaksala. Länsstyrelsen."

Förvaltningens bedömning

Den högst tillåtna höjden för byggnaden sänks så att den är förenlig med riksintresset för totalförsvaret. Gestaltningen ska redovisas och regleras i granskningsförslaget. Byggandens inverkas på riksintresset för kulturmiljö kommer att redovisas i siktlinjer och perspektiv.

Vattenfrågor: Natura 2000, riksintresse enligt 4 kap 8 § miljöbalken, miljö kvalitetsnormer för vatten samt övriga vattenfrågor och teknisk försörjning/dagvatten

Länsstyrelsen påpekar:

- Att dagvattenrecipienten ställer särskilda krav på stadsutvecklingen som sker inom vattendragens avrinningsområde.
- Att kommunen uttryckligen behöver ta ställning till om det är tillräckligt med en planbestämmelse om ett fördröjningsmagasin för 600 kubikmeter, för att åtgärderna inte ska vara tillståndspliktiga samt motivera ställningstagandet.
- Att utredningen ska klargöra vattenvolymer och hur fördröjningen ska ske inom och utanför planområdet. Länsstyrelsen anser att dagvattenutredningen även kan omfatta andra åtgärder för att öka avdunstningen och öka infiltrationen genom att exempelvis minska antalet hårdgjorda ytor. Kommunen ska också i det fortsatta planarbetet göra en bedömning om det finns en risk för att miljö kvalitetsnormerna för Sävjaån inte kommer att uppnås till följd av detaljplanens genomförande.
- Att Samnan är ett diknings-/vattenavledningsföretag vars föreskrifter ska följas.
- Att det inte går att ta ställning till påverkan på miljö kvalitetsnormerna eftersom dagvattenutredningen inte är färdig.

Länsstyrelsen och Miljö och hälsoskyddsnämnden påpekar att utredningen även ska redovisa uppgifter om dagvattnets halter av föroreningar och närsalter, såväl före som efter exploatering samt efter fördröjning/rening av vattnet.

Miljö och hälsoskyddsnämnden föreslår att planbestämmelse f₁ kompletteras med följande: "Byggnadsmaterial som kan avges via dagvatten och som riskerar att påverka ytvattenkvaliten i Sävjaån får inte användas."

Uppsala Vatten påpekar att dagvattnet behöver fördröjas kraftigt. I ett första steg inom planområdet och i ett andra steg i en damm mellan Österleden och E4:an. Åtgärder för rening av dagvattnet inom planområdet måste också vidtas

Vårda Uppsala

De hydrologiska konsekvenserna av de stora ingreppen är ej helt utredda.

Förvaltningens bedömning

En dagvattenutredning har gjorts under hösten 2014 och den redovisar det som Länsstyrelsen och miljö- och hälsoskyddsnämnden efterfrågar. Dagvatten kan fördröjas och renas inom planområdet. Planen kompletteras med bestämmelser om byggnadsmaterial som kan påverka ytvattenkvaliteten.

Rekreation och friluftsliv samt kommunala naturvärden

Miljöparitet anser att den värdefulla naturmiljön kommer att påverkas.

Naturskyddsföreningen anser att Arenan inkräktar allvarligt på skogsbackarna mellan planområdet och Gränby gård VAK 028 med sin biotop med många rara arter. Mer än hälften av detta område ingår i exploateringen

Naturskyddsföreningen påpekar att det finns brist på närrekreationsområden i nordöstra Uppsala. Det har under flera år naggats i kanten och som det står i planbeskrivningen

Förvaltningens kommentar

Utöver den eventuella förekomsten av större vattensalamander (se särskild rubrik) har backen andra höga naturvärden. Dessa andra värden är kommunala och utgör inget formellt hinder för detaljplanens genomförande.

Gränby gård

Gränby 4H menar att verksamheten på Gränby 4H-gård har stort värde för Uppsalabornas rekreation men att gården i hög grad kommer att påverkas av arenan.

Gränby 4H befarar även att:

- Arenabesökare väljer att vistas på själva gården före eller efter evenemang, vilket kan medföra att:
 - Det blir svårare att garantera säkerheten för gårdens djur och djurhållningen försvåras under sommarhalvåret.
 - Skadegörelsen och nedskräpning ökar.
 - Gården upplevs som mindre ostörd.

Störningar vid byggandet av arenan som medför obehag och stress för både människor och djur.

- gårdens ytor minskar och det påverkar verksamhetens ekonomi negativt både genom att intäkterna i EU-stöd minskar och möjligheterna att ta foder till djuren minskar.
- Arenabygget kommer att innebära en väsentlig försämring för verksamheten och vill ha någon form av kompensation.

Eva och Göran Carlsson, Brillinge 2:30 påpekar att 4H-gårdens viktiga verksamhet naggas i kanten av arenabygget. Gränby 4H måste absolut kompenseras för varje kvadratmeter mark som den förlorar vid arenabygget så att verksamheten inte äventyras och försvinner från området.

Miljöparitet och Naturskyddsföreningen menar att runt 4H-gården och i hela området kommer att påverkas mycket negativt.

Förvaltningens bedömning

Upplevelsen av Gränby gård kommer att påverkas men det utgör inget hinder för detaljplanens genomförande. Upplevelsen av Gränby gård påverkas även av Gränby sportfältets utvidgning österut och – om planerna vinner laga kraft – även av Gränby centrums utveckling.

Fornlämningar

Länsstyrelsen informerar om att planen berör flera fornlämningar och att det krävs en tillståndsprövning enligt kulturmiljölagen (KML). Länsstyrelsen upplyser även om att arkeologiska förundersökningar och därpå följande arkeologiska undersökningar kommer att behöva utföras.

Förvaltningens bedömning

En sista kompletterande arkeologisk förundersökning har genomförts (PM från Länsstyrelsen 2014-12-05) och den bifogas planhandlingarna. En arkeologisk förundersökning och därefter följande arkeologisk undersökning (då marken frigörs från fornlämning) kan utföras när detaljplanen vunnit laga kraft.

Kommunala kulturmiljövärden samt landskapsbild och stadsbild

Länsstyrelsen anser att planen bör redovisa att den berör en kulturmiljö av kommunalt intresse Vaksala.

Kulturkontoret finner att relevanta kulturmiljöaspekter är beskrivna och väl redovisade i planförslaget men efterlyser en fördjupad beskrivning och illustration av byggnadsvolymens visuella påverkan på närområdet och landskapet.

Miljöparitet anser att byggnaden blir störande i landskapet.

Naturskyddsföreningen anser att arenans höjd måste sänkas eftersom Gränby backe med omgivning ar utgör ett värdefullt inslag i stadslandskapet och att arenan kommer att störa den lantliga karaktären runt Gränby gård.

Vårda Uppsala kommun invänder mot att stora ingrepp kommer att krävas i fornlämningar som schaktas bort och påpekar att förekomsten av fornlämningar inom planområdet är ofullständigt utredd.

Eija Österberg, Balders väg 3 påpekar att planbeskrivningen och plankartan visar olika uppgifter vad gäller utnyttjandegrad för byggnaden av Uppsala Arena. I planbeskrivningen står det: UTNYTTJANDEGRAD Största tillåtna byggnadsarea 20000 kvm varav hälften (10 000kvm) får uppföras med en högsta totalhöjd på +69,0 m och hälften (10 000) får uppföras med en högsta totalhöjd på +54,0 m. På plankartan står det: Största tillåtna byggnadsarea 20 000 kvm varav hälften (10 000 kvm) får uppföras med en högsta totalhöjd på +69,0 m och hälften (10 000 kvm) får uppföras med en högsta totalhöjd på + 49,0m.

Föreningen Vårda Uppsala anser att det är oacceptabelt att detaljplanen saknar en redovisning av den nya gestaltningen och att den inte ens idémässigt redovisas, trots att arenan kommer att bli ett landmärke av betydelse för Uppsala. Föreningen anser att det kanske kan jämföras med Globen och dess betydelse som landmärke för Stockholm.

Naturskyddsföreningen påpekar att är svårt att bedöma hur det kommer att se ut eftersom planen lämnar helt fritt för utformningen och placeringen av Arenan.

Kontorets bedömning

Illustrationer tas fram till beslutet om granskning. Det kan t.ex. vara perspektiv som visar arenans gestaltning och volym i förhållande till kulturmiljöer och omgivande landskapsbild.

Plankartan och planbeskrivningen hade inte samma uppgifter om byggnadshöjderna, såsom Eija Österberg påpekade. Detta kommer att justeras när höjderna ändå ändras så att de är förenliga med riksintresset för försvaret.

Trafik och tillgänglighet - allmänt

Länsstyrelsen vill se en redovisning av de aktuella trafikflöden på närliggande vägar inom ett större område och, hur dessa trafikflöden kommer att påverkas dels av planförslaget och dels av tillkommande bebyggelse i närområdet. Uppgifterna bör återges i ett sammanhang och även inkludera prognosticerade uppgifter för år 2030.

Atrium Ljungberg saknar en trafikutredning som visar på trafiksituationen i området med förväntade tillkommande bil-och kollektivtrafikflöden samt gång-och cykeltrafikflöden.

Atrium Ljungberg och **Trafikverket** ser positivt på planerna för gång- och cykeltrafik.

Trafikverket vill se en analys av arenans inverkan och hur de förväntade trafikrörelserna kommer att ha på Bärbyleden och dess vidare koppling mot Europaväg 4.

Martin Svensson och Malin Kelén, Storkällsvägen 14 menar att trafiken skulle ordnas bättre om arenan placeras närmare E4.

Naturskyddsföreningen menar att bilen är det mest favoriserade fordonet eftersom arenaområdet ligger nära alla större vägar. Det behövs därför fler restriktioner för att minska användning av bil för att åka till arenan.

Miljöpartiet menar att ökad biltrafik är helt i strid med de klimatmål som Uppsala kommun behöver uppfylla för att ta sin del av ansvaret för att minska klimatpåverkan.

Förvaltningens bedömning

Detaljplanen kompletteras med uppgifter om trafiken. Enligt Uppsala kommuns egna beräkningar kommer den trafik som arenan beräknas alstra att vara marginell i förhållande till den övriga trafiken på omgivande gator och vägar. Se även illustrationerna nedan.

Österleden hade vid räkningen 2012 **och** har i beräkningarna för prognosåret 13 000 fordon/årsmedeldygn. Trafikandelen till och från arenan per årsmedeldygn blir försumbar eftersom det inte kommer att vara trafikalstrande evenemang varje dag och det inte kommer att ordnas några särskilda parkeringsplatser intill arenan. Besökarna ska stimuleras att gå, cykla eller åka kollektivt.

Bil – Angöring och parkering

Länsstyrelsen och Atrium Ljungberg konstaterar att parkeringsfrågan behöver lösas i ett sammanhang tillsammans andra eventuella exploatering i området.

Atrium Ljungberg trycker på att

- Gränby centrum är attraktivt för besökaren om det finns en god tillgänglighet med en väl försörd parkeringslösning.
- Gränby centrum och Gränby köpstad **inte** har en överkapacitet i parkeringslösningarna.
- Risken överhängande att arenabesökarna i första hand kommer nyttja Gränby Centrums parkering.
- Det är av yttersta vikt att en realistisk och funktionell parkeringslösning presenteras innan detaljplanen går ut för granskning.
- Skillnaden mellan Arenabolagets och Trivectors beräkningar är påtaglig och tillförlitligheten kan därför ifrågasättas.
- En provisorisk markparkering i direkt anslutning norr om arenan bör ordnas på kort sikt. För att på längre sikt, när arenans parkeringsbehov utvärderats och när detta område är redo att exploateras av Uppsala Kommun, bygga ett parkeringshus som finansieras av de exploateringsintäkter som tillförs när området utvecklas.

Martin Svensson och Malin Kelén, Storkällsvägen 14 anser att

- Tillräckligt antal nya parkeringsplatser krävs nära arenan och att de lösningar som föreslås i detaljplanen är helt otillräckliga och i vissa fall trafikfarliga.
- Det är fel att räkna in parkeringsytor som fastighetsägarna inte vill upplåta, som ligger långt bort eller som orsakar problem för närboende. Kantstensparkerings i Brillinge är olämpligt då Brillinge saknar trottoarer och gående och bilar använder samma utrymme. Eftersom Brillinge ligger nära arenan kommer dessa platser att användas ofta, inte bara då arenan är fullsatt.
- Det är helt orimligt att inte kräva några nya bilparkeringar för de upp till 10 000 besökarna och att om en plats inte kan avsättas för parkeringen så är området för litet för arenans behov. Det måste ordnas en bilparkering till Uppsala Arena för att undvika kaos i angränsande områden, särskilt Brillinge. De föreslår dess alternativ:
 - Flytta Arenan norrut
 - Ordna en stor infartsparkering med matarbussar längre bort.
 - Ett parkeringshus under arenan som ett alternativ till parkering precis vid arenan.

Eva och Göran Carlsson, Brillinge 2:30

- Motsätter sig att man räknar kantstensparkeringarna i de närliggande bostadsområdena som tillgängliga parkeringsplatser. En sådan lösning skulle föra med sig stora störningar för de boende och ökade risker för barnen.
- Anser att tillgängligheten för utryckningsfordon äventyras om det står bilar parkerade överallt längs gatorna i Brillinge.
- Föreslår att parkeringsplatser ordnas med ett parkeringshus eller genom överenskommelser med fastighetsägarna till Gränby Centrum respektive Gränby Köpstad att utnyttja befintliga parkeringsytor.

Gränby 4H ser en risk att arenabesökare utnyttjar gården för parkering om/när det uppstår en brist på parkeringsplatser vid Arenan.

Handelskammaren

- Är ytterst tveksam till prognoserna för parkeringsbehoven och bedömer att anläggningens parkeringsbehov måste klaras i planen, icke blott 2017 då arenan öppnar, utan även 2020 och 2025, för att medge tillräckliga expansionsmöjligheter för verksamheterna i arenan.
- Föreslår ett parkeringshus eller en annan yteffektiv parkeringslösning, i egen regi eller i samverkan med annan part. En annan möjlighet är att utpeka markreservation i planen för en sådan lösning.

Föreningen Vårda Uppsala menar att det i handlingen redovisas stora ytor för parkering utanför planområdet och undrar varför planområdet inte omfattar också dessa ytor?

Gatu- och samhällsmiljönämnden påpekar att den mest begränsande faktorn vad gäller tillgänglighet med bil till Uppsala Arena är tillgången på parkeringsplatser. Då planförslaget i första hand syftar till att gynna ett hållbart resande med gång-, cykel- och kollektivtrafik samt att begränsa möjligheten att underlätta för biltrafiken så anser nämnden att besöksparkeringen i närområdet är tillräcklig. Vad gäller parkering kopplad till arenans dagliga drift och vardagliga verksamhet krävs dock att det anläggs bilparkeringar som motsvarar kravet för Uppsala kommuns parkeringsnorm. I samband med iordningsställande av arenan bör kommunen se över P-normen för större evenemangsområden.

Nämnden för hälsa och omsorg samt Äldrenämnden ser positivt på att det inte föreslås några nya parkeringsplatser inom området eftersom det håller nere biltrafiken och innebär en tryggare vistelsemiljö, framför allt för personer med synskada, nedsatt rörelseförmåga eller kognitiv funktionsnedsättning. Nämnden vill dock påpeka att särskilt utmärkta handikapparkeringsplatser måste finnas anordnade i närheten av entréerna till arenan.

Förvaltningens bedömning

Kommunen vill inte avstå mark för parkering i arenans närhet, eftersom området längs Österleden är utpekad som ett framtida utbyggnadsområde. (Aktualitetsförklaringen av ÖP(2014-05-26) Kommunen kan bidra med att medverka till parkeringsavtal för de näraliggande parkeringarna på kvartersmark.

Det kan vara lockande att ordna tillfälliga parkeringar för Arenan på åkrarna längs Österleden, men det finns flera problem med det:

- Arenan ska långsiktigt klara sig utan egna parkeringsplatser. Det är därför viktigt att redan från början stimulera ett annat beteende än bilangöring hos besökarna, så att de inte räknar med eller rent av kräver stora parkeringsytor även i framtiden. Då är det risk att kommunen inte kan ta bort den tillfälliga besöksparkeringen på marken för utvecklingsområdet.
- Marken är planlagd som park. Stora parkeringsytor är inte förenligt med parkändamål. Om man ändå vill tillåta stora parkeringsytor på åkermarken, måste förutsättningarna utredas på nytt när det gäller miljökonsekvenser såsom trafik, dagvatten, buller etc.

Risken är stor att många kommer att söka parkering på gatorna i Brillinge. Den risken finns även om stora parkeringsytor ordnas i anslutning till arenan, eftersom gatuparkeringen ligger nära och troligen kommer att vara gratis. Kommunen måste därför överväga vilka åtgärder som kan vidtas genom lokala trafikföreskrifter för att undvika alltför stora olägenheter för de boende. Det är dock svårt att reglera dessa med detaljplanen för Arenan.

Planen visar **inte** stora parkeringsytor utanför planområdet. Den hänvisar enbart till parkeringar som är befintliga eller som kommer att uppföras inom ramen för Gränby sportfält.

Kollektivtrafik

Länsstyrelsen ser positivt på att detaljplanen möjliggör för en busshållsplats och ett extra körfält på Österleden.

Gatu- och samhällsmiljönämnden anser att planens förslag till åtgärder är tillräckliga för att skapa en god tillgänglighet att ta sig till Uppsala Arena med kollektivtrafik.

Kollektivtrafikförvaltningen UL (KTF) menar att:

- Det är troligt att två stomlinjer trafikerar Österleden norrifrån och söderifrån i både riktningarna.
- Österleden öster om Arenan bör det planeras för dubbla körfält i respektive riktning så att ett körfält per riktning kan reserveras för en ökad och turtät kollektivtrafik.
- Kommunen även på Österleden planerar för en busshållplats i närheten av arenan med säker passage över eller under Österleden.
- Uppsala kommun bör ta ett helhetsgrepp över planeringen i och kring hela Gränbyområdet.
- KTF och kommunen bör samarbeta kring en ny reglerplats för två stomlinjer nära Uppsala Arena.
- Det av kommunen föreslagna samverkansavtalet mellan olika parter när det gäller arenans hållbarhet, tillgänglighet och evenemangskoordinerings förutsätter att kommunen planerar för framkomlighetsåtgärder för kollektivtrafiken, som signalprioritering, två reserverade kollektivtrafikkörfält (ett i vardera riktningen) på Österleden och andra åtgärder som säkerställer en attraktiv kollektivtrafik.
- Samverkan kring evenemangsbiljett och kollektivtrafikbiljetter kan vara intressant. Denna modell har prövats i samband med arrangemang vid Uppsala konsert och kongress. Dessa olika förslag och lösningar vill förvaltningen fortsätta att diskutera med berörda aktörer.

Naturskyddsföreningen ser positivt på att kommunen nu återigen diskuterar etablering av en nod för kollektivtrafik i Gränby med angöring av länsbussar. Då kan spårvagnar snabbt transportera in till centrum och bussarna vända.

Miljöpartiet och Naturskyddsföreningen menar att bussar inte är ett tillräckligt bra alternativ till bilangöring och förordar därför att arenan ska vara möjlig att angöra med spårväg, eftersom det krävs en bättre kapacitet än vad bussar kan erbjuda vid större event.

Miljöpartiet vill ha trafikprognoser sett till en situation med utbyggd spårväg. Spårvägsinvesteringen måste beslutas och finansieras innan det går att planera för en arena i detta område.

Förvaltningens bedömning

Det finns inte utrymme att ordna fyra körfält mellan bullervallen och tomten för arenan. Arenan ryms inte på en ännu smalare tomt och det medför i så fall att bullervallen måste flyttas österut. Frågan om disponeringen av området öster om Österleden kommer att utredas som en del av utvecklingen kring Österleden enligt KF beslut om aktualitetsförklaring av översiktsplanen 2014-05-26.

Planen berör inte frågan om spårtrafik men det finns utrymme för spårtrafik på Österledens ev. nya kollektivtrafikkörfält.

Gång- och cykelvägnätet samt cykelangöring, - parkering och -utfart

Länsstyrelsen anser att antagandet om maximalt antal cykelparkeringar (1 200) bör ses över generellt samt i samband med överväganden om att förbättra gång- och cykelnätet i området.

Gatu- och samhällsmiljönämnden anser att de slutsatser som dras i tillgänglighetsanalysen för Uppsala Arena anses vara tillräckliga och nödvändiga för att skapa bra förutsättningar att nå Uppsala Arena med cykel eller till fots och att det är viktigt att även cykelanslutningar till området i stort beaktas.

Miljöpartiet anser att om arbetet ska inriktas på att verkligen få till ett hållbart resande så behövs det en betydligt fler än 1 200 parkeringsplatser när arenan är slutsåld.

Naturskyddsföreningen anser att:

- Arenan inte ligger alltför långt från många bostadsområden i tätorten vilket gör det möjligt för många att cykla till arenan åtminstone under sommarhalvåret.
- Trivector har gjort en bra analys med förslag till förbättringar av cykelleder för att öka attraktiviteten och få fler att välja cykeln som fordon till arenan.
- Kommunen bör diskutera med stadens cykelföreningar för att få ännu mer innovativa förslag på förbättringar.
- Det är också bra att ett stort antal parkeringsplatser för cykel finns med i plankartan.
- Elcyklar kommer att bli vanliga och därför är det viktigt att cykelställen utformas så att cyklar kan låsas fast i ramen så man vågar lämna sina dyrbara cyklar vid arenan.

Förvaltningens bedömning

Planbestämmelsen med krav på utrymme för 1200 cykelparkeringar grundas på förslag i tillgänglighetsanalysen från Trivector. Förvaltningen anser inte att det behövs ytterligare utredningar av parkeringsbehovet för cyklar. Det kommer endast att vara stora evenemang ca 8 gånger per år och det är inte god hushållning med mark att öronmärka ytor för ännu fler cykelparkeringar, om de bara kommer att användas så sällan. Dessutom kan tillfälliga ytor för cykeluppställning ordnas vid behov. Den stora utmaningen är att hitta ytor för cykelparkering längs marknadsgatans norra sida.

Hälsa - Buller

Länsstyrelsen anser

- Att planen ska innehålla en redovisning av de trafikberäkningar som ligger till grund för bullerberäkningen.
- Att lågfrekvent buller från konserter och evenemang måste utredas. Kommunen bör redovisa hur arenan kommer att utformas och vilka åtgärder som kommer att vidtas för att undvika bullerstörningar till omgivningen. Även om annan lagstiftning reglerar villkor för konserter etc. bör byggnaden inom planområdet vara lämplig för sitt ändamål.

Martin Svensson och Malin Kelén, Storkällsvägen 14 anser att

- Krav måste ställas på minimalt buller till omgivningen både från t.ex. fläktljud och från evenemang. I området finns redan Gränby Centrum vars fläktar ger ett påtagligt störande ljud och gör att det aldrig blir tyst i omgivningen, t.ex. delar av Brillinge.
- Även om trafiken som genereras av arenan kommer inte att påtagligt öka dygns- och veckomedelvärdet för trafiken så uppstår den mest intensiva trafiken när ett evenemang tar slut och alla åker hem. Och det sker oftast sena kvällar när det normalt är lite trafik och lugnt i området.
- **Eva och Göran Carlsson, Brillinge 2:30** förutsätter att Arenan byggs på ett sådant sätt att uppkommet buller under alla typer av evenemang (ishockeymatcher, musikevenemang, trafik etc.) dämpas bort så att boende i närområdet inte störs.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden vill se en bullerutredning som visar ljudutbredning vid evenemang och redovisning av de åtgärder som behövs för att musiknivåer på 25 dBA inte överskrider inomhus i befintliga och planerade bostäder.

Förvaltningens bedömning

Nya beräkningar visar att den trafik som orsakas av arenan är helt marginell i förhållande till den ordinarie trafiken på de omgivande gatorna. Se även föregående avsnitt om trafik. Planbeskrivningen kompletteras med ett resonemang om detta.

Om det blir många som söker parkering på bostadsgatorna i Brillinge kan det betyda att vägtrafikbullret ökar tillfälligt vid bostäderna. Det kan dock inte ge något genomslag för ekvivalentnivån eftersom trafikökningen blir tillfällig. Det kan kanske påverka den maximala bullernivån, men det är oerhört svårt att förutspå. Om problem med söktrafik uppstår, bör och kan kommunen reglera trafiken in i Brillinge genom lokala trafikföreskrifter.

Buller från evenemang är svårt att reglera det med plan- och bygglagen/detaljplanen. En anläggning för ishockeyspel på elitnivå måste isoleras för att hålla is under varmare årstider. Den isoleringen kommer också att bidra till ljudisolering. Det är även i verksamhetsutövarens intresse att få en anläggning som är så isolerad att den kan hyras ut till så många som möjligt. Planebeskrivningen kompletteras med en text om detta.

Miljökvalitetsnormer för luft

Länsstyrelsen anser att kommunen bör:

- Utredda och redovisa om det kommer att finnas någon risk för att miljökvalitetsnormerna för PM 10 och kvävedioxid i luft kan komma att överskrida
- Redogöra för om det kan finnas någon risk för att eventuella kumulativa effekter kan uppstå när det gäller luftkvalitet inom planområdet samt vid tillkommande bebyggelse.

Förvaltningens bedömning

Det finns ingen risk att miljökvalitetsnormerna för luft överskrids:

- Österleden ligger i ett öppet gaturum där även arenan är indragen från gatan. Nordost om Österleden är det öppna gården mellan Arenan och skogsranden, som ligger ca 1700 meter från Arenan.
- Arenans bidrag till trafiken på Österleden är marginell. Se även föregående avsnitt om trafik. I miljökonsekvensbeskrivningen för programmet beräknades partikelhalter för en betydligt större trafikmängd på Österleden. Inte en med den trafikmängden skulle miljökvalitetsnormerna överskridas.

Eventuella kumulativa effekter kan möjligen uppstå när hela området längs Österleden har byggts ut och bör därför utredas i samband med att de områdena planläggs. Det är omöjligt att i det här skedet gissa vad framtida utredningar kan komma fram till rörande utvecklingen runt Österleden.

Säkerhet

Uppsala Brandförsvär ser det som positivt ur brandskyddssynpunkt att Arenan inte kommer att byggas samman med Gränby Köpcentrum. Stora sammanbyggda byggnader ökar risken för brand och rökspridning.

Martin Svensson och Malin Kelén, Storkällsvägen 14 påpekar att planbeskrivningen omnämner att risken att supportergång som besöker arenan bråkar och skadar omgivningen. Det anses därför bättre med en arena i Gränby än i innerstan. Även av detta skäl skulle det vara effektivare att lägga arenan vid E4.

Förvaltningens bedömning

Den som ordnar ett offentligt evenemang har även skyldighet se till att arrangemanget inte skapar bråk och skador i omgivningen. En arrangör är skyldig enligt ordningslagen att söka tillstånd hos polisen för en offentlig tillställning eller allmän sammankomst alternativt anmäla evenemanget hos polisen. I de flesta fall samråder en erfaren arrangör även frivilligt med polisen.

Teknisk försörjning – förutsättningar och förändringar

Uppsala Vatten och Avfall AB anger Uppsala Vatten planerar för en ny överföringsledning för vatten från Gränby vattenverk med dragning åt sydöst och därför behövs ett ledningsreservat i planområdets norra del.

Vatten och avlopp

Uppsala Vatten och Avfall AB informerar om att nya spill-, dag-och vattenledningar behöver anläggas för att kunna försörja området samt att planområdet ingår i verksamhetsområdet för den allmänna VA-anläggningen. Anslutningsavgift ska erläggas enligt gällande taxa. Nya spill-, dag-och vattenledningar behöver anläggas för att kunna försörja området.

El och elektronisk kommunikation samt värme

Vattenfall Eldistribution AB har elanläggningar inom och i närheten av planområdet vilket visas av bifogad karta. Nätstationer visas som svart blyxförsedd kvadrat. I planbestämmelserna (R,) står det att nätstation får placeras inom området och det kan krävas fler stycken. Det medför att Vattenfall ser fram emot en tidig kontakt för att planera elmatningen till arenan, befintliga kablar i närområdet kommer inte att klara den tillkommande effekten. Det finns en befintlig jordkabel (0,4 kV) som måste flyttas på exploatörens bekostnad. Det finns även en befintlig jordkabel (10 kV) som eventuellt måste flyttas och då på exploatörens bekostnad, se bilaga.

Vattenfall Eldistribution AB informerar även om att offert på eventuella el-serviser, både byggkraft och permanent servis, beställs via www.vattenfall.se/sv/anslutning-till-elnetet.htm eller på telefon: 020-82 10 00. Vid eventuella schaktningsarbeten skall kabelutsättning begäras. Detta beställs via Post och telestyrelsens www.ledningskollen.se. Om ärendet brådskar kontakta Vattenfalls kundtjänst på telefon: 020-82 10 00, kostnaden får uttryckningen debiteras då beställaren. Befintliga elanläggningar måste hållas tillgängliga under alla skeden av plangenomförandet. Vattenfalls markförlagda kablar får inte byggas över och Vattenfalls anläggningar måste uppfylla det säkerhetsavstånd som framgår av Elsäkerhetsverkets starkströmsföreskriptioner.

Svenska kraftnät och Teliasonera Skanova Access AB (Skanova) har inget att erinra mot planförslaget.

Vattenfall AB, Värme Uppsala, distribution värme konstaterar att den planerade bebyggelsen kan anslutas till fjärrvärmenätet.

Förvaltningens bedömning

Planbeskrivningen kompletteras med information från ledningsägarna och om ledningsreservatet.

Övrigt

Länsstyrelsen påpekar att detaljplanen grundar sig på ett detaljplaneprogram som godkändes 2009. Ett nytt planuppdrag har beslutats. Länsstyrelsen anser att det tydligt bör framgå av planbeskrivning och plankarta vilken plan- och bygglag, nya eller äldre, som har tillämpats vid framtagandet av planen.

Föreningen Vårda Uppsala anser att

- De omfattande handlingarna, planförslaget med bilagor, utgör ett svårtillgängligt och inte särskilt åskådligt material - olyckligt med tanke på att de utgör handlingar för samråd.
- Utredningar av många väsentliga frågeställningar är ofullständiga eller saknas.
- Att handlingarna ska kompletteras, inte minst vad gäller gestaltningen, och att samrådet görs om!

Förvaltningens bedömning

Planbeskrivningen kompletteras med information om när planuppdraget gavs. Samrådet görs inte om.

Eva och Göran Carlsson, Brillinge 2:30 påpekar att i det på sidan 10 i planbeskrivningen omnämns att området sydost om Österleden kommer att bebyggas med bostäder, men ingen bifogad kartsnitt visar detta område. Vilket område avses? Hur långt gångna planer handlar det om?

Förvaltningens bedömning

Det gäller ett område söder om Österleden som pekas ut i Aktualitetsförklaringen av översiktsplanen 2014-05-26. Inget planarbete har påbörjats.

Atrium Ljungberg trycker på vikten av att driva de två pågående detaljplanerna för Gränby centrum parallellt med detaljplanen för Uppsala Arena, då framtida trafiksituation, kollektivtrafik, gång-och cykelnät och parkeringsbalans i mycket stor utsträckning hänger ihop. Det finns ett stort behov av samordning, för att skapa en hållbar och attraktiv stadsdel i Gränby. Parkeringsbehov och lösningar Gränby Centrum är idag ett väl fungerande köpcentrum.

Förvaltningens bedömning

Samordning sker inte genom att beslut om samråd och granskning synkroniseras mellan de olika planerna. Samordningen sker genom att det är samma handläggare på i de olika planärendena att det är samma medarbetare och chefer på stadsbyggnadsförvaltningen och genom att det är samma nämnd (plan- och byggnadsnämnden) som hanterar de båda ärendena. Dessutom samarbetar de olika byggin-tressenterna vid sidan av kommunens planprocess.

Uppsala Brandförsvär påpekar att en ny uppställningsplats för cirkus bör anvisas och iordningställas nu när den gamla cirkusplatsen bebyggs.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen delar Brandförsvärets uppfattning, men frågan ingår inte i detaljplaneuppdraget.

Miljöparitet riktar skarp kritik mot tidpunkten för samrådsmötet.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen delar uppfattningen att samrådsmöten inte bör hållas i juli.

Naturskyddsföreningen påpekar att en arena är en energislukande byggnad med både isbildning och uppvärmning. Det bör därför ställas krav på att anläggningen får minsta möjliga energiförbrukning när marken nu säljs av kommunen.

Förvaltningens bedömning

Detaljplanen kan inte reglera särkrav för energiförbrukning. Det kan möjligtvis regleras i ett avtal om markupplåtelse mellan kommunen och Arenabolaget.

Lantmäterimyndigheten påpekar att det finns ett antal ledningsrätter som går igenom planområdet. Under "fastighetsrättsliga åtgärder" står det att det en ledningsrätt som bör tas bort. Lantmäterimyndigheten önskar att det i detaljplanen preciseras vilken ledningsrätt det är och vem som ska ansöka om upphävandet av den.

Förvaltningens bedömning

Detaljplanens genomförandekapitel kompletteras med information om ledningsrätten. Förvaltningen förutsätter att underlagskartan är uppdaterad och fattar inga egna beslut om när ledningsrätten ska tas bort från grundkartan.

Stadsbyggnadsförvaltningen

Ulla-Britt Wickström
Planeringschef

Anneli Sundin
Planarkitekt

4. Översikt över inkomna samrådsyttranden

	Inkommit med yttrande
Länsstyrelsen	
Lantmäterimyndigheten	2014-07-02
Sakägare (enligt fastighetsförteckningen)	
Atrium-Ljungberg AB	2014-08-15
Eva Carlsson och Göran Carlsson, Brillinge 2:30	2014-08-18
Malin Kelén och Martin Svensson, Brillinge 2:31	2014-08-15
Ev. sakägare – åtminstone hyresgäst	
Gränby 4H	2014-08-15
Organisationer	
Handikappföreningarnas samarbetsorgan i Uppsala kommun	
Uppsala pensionärsföreningars samarbetsråd	
Uppsala Handelsförening	
Uppsvenska Handelskammaren	2014-08-19
Miljöpartiet	2014-08-14
Föreningen Vårda Uppsala	2014-08-15
Naturskyddsföreningen	2014-08-20
Kommunala nämnder och förvaltningar	
Barn- och ungdomsnämnden	
Idrott- och fritidsnämnden	
Gatu- och samhällsmiljönämnden	
Kommunstyrelsen	
Kulturnämnden/Kulturkontoret	2014-08-15
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	2014-08-29
Miljövårdsrådet	
Nämnden för hälsa och omsorg	2014-08-19
Räddningsnämnden/Brandsförsvaret	2014-08-06
Socialnämnden för barn och unga	2014-08-29
Uppsala kommun skolfastigheter AB	
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden/UAK	2014-08-15
Äldrenämnden	2014-08-13
Övriga	
Skanova Access AB	2014-07-03
Svenska Kraftnät	2014-07-25
Uppsala Vatten och Avfall AB	2014-08-15
Vattenfall Eldistribution AB	2014-08-26
Vattenfall Värme Uppsala AB	2014-08-15
Trafikverket Region Öst	2014-09-05
Kollektivtrafikförvaltningen ULS	2014-07-08
Landstingsservice i Uppsala län	2014-08-06
Försvarmakten	2014-08-14
Göran Lennartsson och Suzanne Jansson, Brillinge 2:1	2014-08-12
Eija Österberg, Balders väg 3, Gamla Uppsala	2014-08-14